

วศ 121873

รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1-5
โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

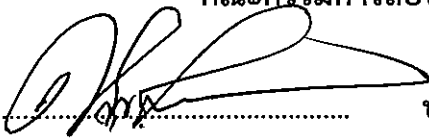
ชำนาญ ศรีวงษ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

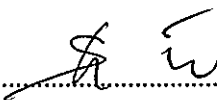
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
พ.ศ. 2560

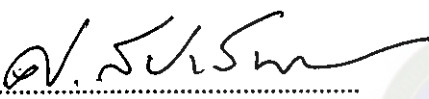
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ นายชำนาญ ศรีวงษ์ แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

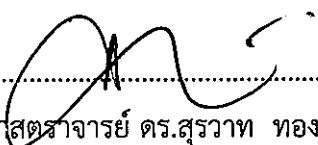

.....
(ดร.ดิเรก พรสีมา) ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
(ผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัย)

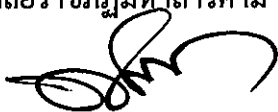

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมสงวน ปัสสาโก) กรรมการ
(ผู้ทรงคุณวุฒิ)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริ ถีอาสนา) กรรมการ
(อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก)

.....
(ดร.สัจจา ฝ่ายคำตา) กรรมการ
(อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรวาท ทองบุ)
คณบดีคณะครุศาสตร์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนิท เตีเมืองชัย)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
วันที่.....เดือน.....ปี.....
10 ม.ค. 2560 พ.ศ.....

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

บ้านคูใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยใช้โครงการ “บวร” ร่วมพัฒนาการศึกษาโรงเรียนบ้านคูใหญ่ และประเมินผลโครงการตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจง ความถี่ ค่าร้อยละ และวิเคราะห์เนื้อหาสำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียน รวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 - 5 โดยประยุกต์ใช้หลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงประกอบด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม 7 กระบวนการ ได้แก่

- 1) การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น
- 2) การมีส่วนร่วมวางแผน
- 3) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ
- 4) การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ
- 5) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ
- 6) การมีส่วนร่วมประเมินผลและปรับปรุงงาน
- 7) การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์และชื่นชมผลงานตามภาระและขอบข่ายงาน 4 งาน ได้แก่ 7.1) การบริหารงานวิชาการ 7 งานย่อย 7.2) การบริหารงานงบประมาณ 7 งานย่อย 7.3) การบริหารงานบุคคล 8 งานย่อย 7.4) การบริหารงานทั่วไป 18 งานย่อยและรูปแบบนี้มี ความพอประมาณมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดีตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมมี ค่าเฉลี่ยร้อยละ 96.30

TITLE : The administration of Participatory Model of inclusive schools Under Khonkaen primary Educational Service area office 1 - 5 by applying Philosophy of Sufficiency Economy.

AUTHOR : Chumnarn Sriwong **DEGREEE :** Ed.D. (Educational Management)

ADVISORS : Assoc. Prof. Dr.Siri Thee-asana Major Advisor
Dr.Sajja Faikamta Co-advisor

RAJABHAT MAHA SARAKHAM UNIVERSITY, 2017

ABSTRACT

This research aims : 1) to study the elements educational administration participative engaged of inclusive schools under Khonkean Primary Educational Service Area Office 1 - 5. 2) to study the development of Participatory administration model of inclusive schools under Khonkean Primary Educational Service Are Office 1 - 5 By applying Philosophy of Sufficiency Economy. 3) To study the implementation results of Participatory administration model of schools under Khonkean Primary Educational Service Office 1 - 5 by applying Philosophy of Sufficiency Economy. The research was divided into three phases : Phase 1to study the participatory administration model of inclusive schools from documents, textbooks, and related research analysis of material for participatory administration of inclusive schools. To verify and configure participatory administration by interview qualified seven people. Phase 2 to develop of Participatory administration model of inclusive schools by studying of three of the original schools. Interview were used key persons in each group of 12 people total and a survey of questionnaire to the target group of 196 people. The data acquired during the workshop to draft administration of inclusive Schools . Checking and confirming the model by interview 9 experts.Phase 3the study results take the form of the administration of participatory model of inclusive schools by applying the Philosophy of Sufficiency Economy. The researcher has

taken the model and trying to the experiment group of Bandooyai School Under Khonkean primary Educational Service Area 2. The Project is “Bowon”. The evaluation of the projects based on the Philosophy of Sufficiency Economy. There were 3 qualified experts of the statistic analysis of the data by frequency, percentage and content analysis for qualitative data.

The research findings were as follow : The administration of participatory model of inclusive schools under Khonkaen primary Educational Service area office 1 - 5 By Applying Philosophy of Sufficiency Economy. Consists of 7 process : 1) Opinion participation opinion 2) Planning participation 3) Decision participation 4) Action participation 5) Responsibility participation 6) Evaluation participation and Improvement 7) Participation of the benefit from Obligations and 4 frameworks, including ; 7.1) Academic Administration ; 7 categories 7.2) Budget administration ; 7 categories 7.3) Personnel management ; 8 sub-projects 7.4) General administration ; 18 categories. and the model of the realistic good immune according to the philosophy of sufficiency economy. Overall, an average of 96.30

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเล่มนี้ สำเร็จได้ด้วยดีจากการได้รับความอนุเคราะห์ ดูแลเอาใจใส่ ให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไข ตลอดจนการติดตามความก้าวหน้าของงานวิจัยอย่างสม่ำเสมอจาก ดร.ดิเรก พรสีมา ประธานสอภวิทยานิพนธ์ ดร.เนตรชนก จันทร์สว่าง กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริ ถีอาสนา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ดร.สัจจา ฝ่ายคำตา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงยิ่งไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.วิชัย กันหาชน ดร.สมศักดิ์ ภูมิทอง ดร.เทอดชัย บัวผาย ดร.อิสสระ ชื่อสัตย์ และ ดร.รุ่งนภา แสนอำนวยการผล ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.ศุภสิน ภูศรีโสม ดร.อุไรวรรณ ภูซาดา ดร.วาทัญญู ภูซาดา ดร.ธนพร นฤนาทวัฒนา ดร.พัฒนะ สีหามุข ดร.อดุลย์ วงศ์ก้อม และ ดร.สวัสดี แก้วชนะ ที่กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์งานวิจัยในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.สายัณห์ ฝาน้อย ดร.เชิดศักดิ์ ศรีสง่าชัย ดร.ครรชิต วรรณชา ดร.ประยุทธ์ ชูสอน ดร.นพ.เปรมศักดิ์ เพียยุระ ดร.วิชัย กันหาชน ดร.ฉลาด เสริมปัญญา ดร.อภิชา ถิรพันธ์ และ ดร.สมใจ มณีวงษ์ ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้สัมภาษณ์เพื่อยืนยัน งานวิจัยในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ผู้สอนประจำโครงการปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหาร จัดการการศึกษา ทุกท่านที่ได้อบรม สั่งสอน ให้ความรู้แก่ผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ คณะครูและบุคลากรโรงเรียนบ้านตุ้มใหญ่ เพื่อนร่วมรุ่น Ed.D. 7 ที่ให้การสนับสนุนและช่วยเหลือ ให้กำลังใจด้วยดีตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์ใด ๆ อันเกิดจากงานวิจัยนี้ ขอกราบบูชาพระคุณของบุพการีของ ผู้วิจัยและขออุทิศแด่คุณพ่อสงวน ศรีวงษ์ คุณตาสิน คุณยายอ่อนศรี ผิวขม ที่ล่วงลับไปก่อน ที่จะได้เห็นความสำเร็จของลูกหลาน

ชำนาญ ศรีวงษ์

สารบัญ

หัวเรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	ค
ABSTRACT	จ
กิตติกรรมประกาศ	ช
สารบัญ	ซ
สารบัญตาราง	ฎ
สารบัญแผนภาพ	ฏ
สารบัญภาพ	ฒ
บทที่ 1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
คำศัพท์สำคัญ	7
คำถามการวิจัย	7
วัตถุประสงค์การวิจัย	8
ขอบเขตการวิจัย	8
นิยามศัพท์เฉพาะ	10
กรอบแนวคิดในการวิจัย	12
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	13
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	15
หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	15
การบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม	23
รูปแบบและการพัฒนารูปแบบ	75
บริบทสถานศึกษาแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 – 5	93
ระเบียบวิธีวิจัยที่เกี่ยวข้อง	98
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	109
ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษา แบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม	110

ระยะเวลาที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วม ในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง	112
ระยะเวลาที่ 3 การศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารการศึกษา แบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวมโดยประยุกต์ใช้ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	118
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	123
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วม	120
ตอนที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษา แบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม	135
ตอนที่ 3 ผลการทดลองและประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารการศึกษา แบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม	212
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	220
สรุปผลการวิจัย	223
อภิปรายผล	225
ข้อเสนอแนะ	230
บรรณานุกรม	231
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	236
ภาคผนวก ข รายนามผู้ทรงคุณวุฒิยืนยันองค์ประกอบการบริหารการศึกษา แบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม (ระยะที่ 1)	238
ภาคผนวก ค รายนามผู้เชี่ยวชาญยืนยันรูปแบบการบริหารการศึกษา แบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 – 5 โดยประยุกต์ใช้ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ระยะที่ 2)	240
ภาคผนวก ง รายชื่อบุคคลสำคัญที่ให้สัมภาษณ์กลุ่ม (Focus Group Interview) ในโรงเรียนต้นแบบ (Best practice)	242

ภาคผนวก จ	รายชื่อคณะทำงานประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เพื่อร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วม ในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม	244
ภาคผนวก ฉ	รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารการศึกษา แบบมีส่วนร่วมโรงเรียนบ้านคูใหญ่โครงการ “บวร” ร่วมพัฒนาการศึกษา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 (ระยะ 3)	246
ภาคผนวก ช	แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อยืนยันองค์ประกอบ การบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วม	248
ภาคผนวก ซ	แบบสัมภาษณ์กลุ่มแบบสัมภาษณ์บุคคลสำคัญ (Focus Group Interview) เพื่อศึกษากระบวนการมีส่วนร่วม การบริหารการศึกษาในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา (ระยะที่ 2)	256
ภาคผนวก ฅ	แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (Structured Interview) เพื่อศึกษากระบวนการ มีส่วนร่วมการบริหารการศึกษาในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา (ระยะที่ 2)	273
ภาคผนวก ญ	แบบรายงานความก้าวหน้าของโครงการ “บวร” ร่วมพัฒนาการศึกษา โรงเรียนบ้านคูใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2	293
ภาคผนวก ฎ	หนังสือความอนุเคราะห์.....	304
ประวัติผู้วิจัย	330

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

1	แสดงการวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารการศึกษา แบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม	70
2	แสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบการบริหารการศึกษา แบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม	74
3	แสดงจำนวนกลุ่มเป้าหมายสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบ การบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 - 5 ระยะที่ 2	113
4	เปรียบเทียบองค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมที่ได้จาก การศึกษาเอกสารและจากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ	131
5	สรุปผล Best Practice การบริหารจัดการด้านการบริหารงานวิชาการแห่งที่ 1	137
6	สรุปผล Best Practice การบริหารจัดการด้านการบริหารงาน งบประมาณแห่งที่ 1	140
7	สรุปผล Best Practice การบริหารจัดการด้านการบริหารงานบุคคลแห่งที่ 1	143
8	สรุปผล Best Practice การบริหารจัดการด้านการบริหารงานทั่วไปแห่งที่ 1	146
9	สรุปผล Best Practice การบริหารจัดการด้านการบริหารงานวิชาการแห่งที่ 2	149
10	สรุปผล Best Practice การบริหารจัดการด้านการบริหารงาน งบประมาณแห่งที่ 2	152
11	สรุปผล Best Practice การบริหารจัดการด้านการบริหารงานบุคคลแห่งที่ 2	154
12	สรุปผล Best Practice การบริหารจัดการด้านการบริหารงานทั่วไปแห่งที่ 2	157
13	สรุปผล Best Practice การบริหารจัดการด้านการบริหารงานวิชาการแห่งที่ 3	160
14	สรุปผล Best Practice การบริหารจัดการด้านการบริหารงาน งบประมาณแห่งที่ 3	166
15	สรุปผล Best Practice การบริหารจัดการด้านการบริหารงานบุคคลแห่งที่ 3	168
16	สรุปผล Best Practice การบริหารจัดการด้านการบริหารงานทั่วไปแห่งที่ 3	169

ตารางที่	หน้า
17	สรุปผลการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ (Best Practice) ด้านการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนแห่งที่ 1 – 3 169
18	สรุปผลการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ (Best Practice) ด้านการบริหารงานงบประมาณ ของโรงเรียนแห่งที่ 1 – 3 171
19	สรุปผลการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ (Best Practice) ด้านการบริหารงานบุคคล ของโรงเรียนแห่งที่ 1 – 3 172
20	สรุปผลการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ (Best Practice) ด้านการบริหารงานทั่วไป ของโรงเรียนแห่งที่ 1 – 3 173
21	สรุปผลสำรวจความคิดเห็นบุคคลสำคัญของโรงเรียนต้นแบบทั้ง 3 แห่ง เกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมใน โรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 174
22	สรุปผลวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 179
23	สรุปผลสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารการศึกษา แบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา 181
24	ผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบการบริหารการศึกษา แบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม จากการทำ Workshop 191
25	สรุปผลการวิเคราะห์แจกแจงความถี่และค่าร้อยละ การประเมินความเหมาะสม ของรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม 200
26	สรุปผลการวิเคราะห์แจกแจงความถี่และค่าร้อยละ ผลการประเมินการใช้ รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมตามโครงการ “บวร” พัฒนาการศึกษา โรงเรียนโรงเรียนบ้านคูใหญ่ 215
27	แสดงค่า IOC แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 254
28	แสดงค่า IOC แบบสอบถามเพื่อการมีส่วนร่วมการบริหารการศึกษา ในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 271
29	แสดงค่า IOC แบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินรูปแบบการบริหารการศึกษา ในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 290

- 30 แสดงค่า IOC แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อยืนยันรูปแบบบริหารการศึกษา
ในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 290
- 31 แสดงค่า IOC แบบประเมินโครงการเพื่อการประเมินการใช้รูปแบบบริหารการศึกษา
แบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ตามโครงการ “บวร” ร่วมพัฒนาการศึกษา 303

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัย	13
2 องค์ประกอบหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	20
3 การช่วยเหลือและการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับนักเรียน ที่มีความสามารถแตกต่างกัน	31
4 แผนภูมิแสดงรูปแบบกลยุทธ์การบริหารแบบมีส่วนร่วม	52
5 แผนภูมิแสดงวงจรการมีส่วนร่วมตามแนวคิดของโคเฮนและอัทซอพ	69
6 การจัดเป็นชั้นเรียนพิเศษที่มีลักษณะเป็นคู่ขนานไปกับระดับชั้นเรียนทั่วไป	84
7 ขั้นตอนพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	100
8 ร่างรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม	198
9 รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม	211

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อยืนยันองค์ประกอบรูปแบบฯ	255
2 การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อยืนยันรูปแบบฯ	292

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้บัญญัติแนวนโยบายด้านศาสนา สังคม สาธารณสุข การศึกษาและวัฒนธรรมในมาตรา 80 1) คุ้มครองและพัฒนาเด็กและเยาวชน สนับสนุนการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาปฐมวัย ส่งเสริมความเสมอภาคของหญิงและชาย เสริมสร้างและพัฒนาความเป็นปึกแผ่นของสถาบันครอบครัวและชุมชน รวมทั้งต้องสงเคราะห์และจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุ ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและพึ่งพาตนเองได้ 2) ให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกรูปแบบและทุกระดับให้สอดคล้องต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมรวมถึงการปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบวินัยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมและยึดมั่นในระบบปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข 3) ส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจเพื่อให้องค์กรปกครองท้องถิ่น ชุมชน องค์กรทางศาสนา และเอกชน จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมและสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐและ 4) ส่งเสริมและสนับสนุนความรู้รักสามัคคีและการเรียนรู้ ปลูกจิตสำนึก และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีของชาติ ตลอดจนค่านิยมอันดีงามและภูมิปัญญาท้องถิ่น (สถาบันพระปกเกล้า. 2552 : 49 - 51)

ประกอบกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้จัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 พุทธศักราช 2555 - 2559 กำหนดไว้ว่าการพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ที่มีแนวคิดต่อเนื่องจากแนวคิดของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 - 11 โดยยังคงยึดหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และ “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” รวมทั้ง “สร้างสมดุลการพัฒนา” ในทุกมิติและขับเคลื่อนให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติที่ชัดเจนยิ่งขึ้นในทุกระดับเพื่อให้การพัฒนาและบริหารประเทศเป็นไปบนทางสายกลางเชื่อมโยงทุกมิติของการพัฒนาอย่างบูรณาการทั้งคน สังคมเศรษฐกิจสิ่งแวดล้อม และการเมืองโดยมีการวิเคราะห์อย่าง “มีเหตุผล” และใช้หลัก “ความพอประมาณ” ให้เกิดความสมดุลระหว่างมิติทางวัตถุกับจิตใจของคนในชาติความสมดุลระหว่างความสามารถในการพึ่งตนเองกับการแข่งขันในเวทีโลกความสมดุลระหว่างสังคมชนบทกับเมืองเตรียม “ระบบภูมิคุ้มกัน” ด้วยการบริหารจัดการความเสี่ยงให้เพียงพอพร้อมรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายในประเทศ

ทั้งนี้การขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาทุกขั้นตอนต้องใช้ “ความรอบรู้” ในการพัฒนาด้านต่าง ๆ ด้วยความรอบคอบเป็นไปตามลำดับขั้นตอนและสอดคล้องกับวิถีชีวิตของสังคมไทยรวมทั้งเสริมสร้างศีลธรรมและสำนึกใน “คุณธรรม” จริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่และดำเนินชีวิตด้วย “ความเพียร” จะเป็นภูมิคุ้มกันที่ดีให้พร้อมเผชิญการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งในระดับปัจเจก ครอบครัวชุมชนสังคมและประเทศชาติ โดยเฉพาะด้านการศึกษาทั้งมูลนิธิต่างสถาบันการศึกษา สถาบันวิจัยและพัฒนาประเทศตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและสถาบันวิจัยอื่น ๆ ได้มีการสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้อย่างหลากหลายมากขึ้นมีการสังเคราะห์บทเรียนจากการปฏิบัติจริงนำมาจัดระบบฐานข้อมูลเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างกว้างขวางในหน่วยงานทั้งภาครัฐภาคเอกชนและท้องถิ่นจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนและการฝึกอบรมเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาหลักสูตรทั้งระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและมหาวิทยาลัย

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาคณะสงฆ์สังฆมณฑลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืนให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตมุ่งสร้างกระแสสังคมให้การเรียนรู้เป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคนมีนิสัยใฝ่รู้ รักการอ่านตั้งแต่วัยเด็กและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันของคนต่างวัยควบคู่กับการส่งเสริมให้องค์กรกลุ่มบุคคลชุมชนประชาชนและสื่อทุกประเภทเป็นแหล่งเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์สื่อสารด้วยภาษาที่เข้าใจง่ายรวมถึงส่งเสริมการศึกษาทางเลือกที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและสนับสนุนปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553) ซึ่งแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2552 – 2559 ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงยึดทางสายกลาง อยู่บนพื้นฐานของความสมดุลพอดี รู้จักพอประมาณ อย่างมีเหตุผล มีความรอบรู้เท่าทันโลก เพื่อมุ่งให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนและความอยู่ดีมีสุขของคนไทย เกิดการบูรณาการแบบองค์รวมที่ยึด “คน” เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาอย่างมี “ดุลยภาพ” ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง สิ่งแวดล้อม เป็นแผนที่บูรณาการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และกีฬาการศึกษาทุกระดับ รวมทั้งเชื่อมโยงการพัฒนาการศึกษากับการพัฒนาด้านต่าง ๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี เป็นต้น โดยคำนึงถึงการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตเจตนารมณ์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ มีเจตนารมณ์เพื่อมุ่ง 1) พัฒนาชีวิตให้เป็น “มนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” และ 2) พัฒนาสังคมไทย

ให้เป็นสังคมที่มีความเข้มแข็งและมีคุณภาพใน 3 ด้าน คือ เป็นสังคมคุณภาพ สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้และสังคมसानนันธ์และเอื้ออาทรต่อกัน (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา. 2553)

สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ทุกฉบับ ได้กำหนดไว้ในหมวดที่ 1 ความมุ่งหมายและหลักการ ตามมาตรา 6 การจัดการศึกษา ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเป็นสุข โดยที่ในมาตรา 8 (2) การจัดการศึกษาให้ยึดหลัก ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ในหมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ มาตรา 57 ให้หน่วยงานทางการศึกษาระดมทรัพยากรบุคคลในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยนำประสบการณ์ ความรู้ ความชำนาญ และภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคลดังกล่าวมาใช้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษา และยกย่องเชิดชูผู้ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา หมวด 8 ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา มาตรา 58 (2) ให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สินและทรัพยากรอื่นให้แก่สถานศึกษาและมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและความจำเป็นผู้เรียนสำคัญที่สุดในกระบวนการจัดการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2551 : 10 - 47)

และพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พุทธศักราช 2551 ในมาตรา 3 คนพิการ หมายความว่า บุคคลซึ่งมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคม เนื่องจากมีความบกพร่องทางการเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหว การสื่อสาร จิตใจ อารมณ์ พฤติกรรม สติปัญญา การเรียนรู้ หรือความบกพร่องอื่นใดประกอบกับมีอุปสรรคในด้านต่างๆ และมีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษาที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือด้านหนึ่งด้านใดเพื่อให้สามารถปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมได้อย่างบุคคลทั่วไป ทั้งนี้ตามประเภทและหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด และมาตรา 5 (1) ได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการจนตลอดชีวิต พร้อมทั้งได้รับเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา และมาตรา 8 สถานศึกษาในทุกสังกัดและศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการอาจจัดการศึกษาสำหรับคนพิการทั้งระบบ นอกกระบบและตามอัธยาศัย ในรูปแบบที่หลากหลาย

ทั้งการเรียนร่วม การจัดการศึกษาเฉพาะความพิการ รวมถึงการให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพ การพัฒนาศักยภาพในการดำรงชีวิตอิสระ การพัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็น การฝึกอาชีพ หรือการบริการอื่นใด และเป้าหมายในการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2552 คือ คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยเริ่มขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา รอบสองตั้งแต่ปี พ.ศ. 2522 - 2561 โดยมุ่งเน้น 3 เรื่องหลัก ได้แก่ เรื่องคุณภาพ เรื่องโอกาส และเรื่องการมีส่วนร่วม (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. 2551 : 2 - 3)

เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตลอดจนพระราชบัญญัติและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เห็นความสำคัญในการจัดการศึกษารูปแบบการเรียนรวม จึงกำหนดแนวทางในการพัฒนา สถานศึกษาต้นแบบเรียนรวมขึ้น เพื่อใช้เป็นรูปแบบการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำหรับคนพิการ วัลเรียนที่เรียนร่วมในโรงเรียนทั่วไปอีกทั้งผู้ปกครองก็มีบทบาทสำคัญในการกระตุ้นให้โรงเรียน ต่าง ๆ นำแนวคิดนี้มาใช้เพื่อจัดการศึกษาสำหรับทุกคน ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาอย่างยืดหยุ่น และตอบสนองการเรียนรู้และความสามารถในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ทั้งนี้โดยมุ่งความสำคัญที่ การเปลี่ยนแปลงที่ระบบการศึกษา ไม่ใช่การเปลี่ยนแปลงที่เด็กเหมือนการจัดการศึกษาเฉพาะ ความพิการหรือการเรียนรวม การเรียนรวมจึงเป็นการจัดการศึกษาที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่ ทั้งเด็ก ผู้ใหญ่ เพศ วัล ความสามารถ ความบกพร่อง และศาสนา มีส่วนร่วมในสังคมเดียวกัน เป็นการจัดการศึกษาสำหรับเด็กทุกคน เพื่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ทางโรงเรียนจะต้องเป็น ฝ่ายปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ เช่น ด้านการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบเพื่อการเรียนรวม การใช้ทรัพยากรในชุมชน การผลิตเครื่องมืออุปกรณ์การสอนที่หาได้ในท้องถิ่น แสวงหาแหล่ง เรียนรู้สนับสนุนการจัดการศึกษา จัดสิ่งแวดล้อมให้เข้าถึงได้ง่าย พัฒนานโยบาย เพื่อตอบสนอง ความหลากหลาย พัฒนาการเรียนการสอน พัฒนาความสัมพันธ์ขององค์กร เป็นต้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2556 : 13 - 15)

ดังนั้น สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นหน่วยงานปฏิบัติ จึงต้องมีการกำหนดหลักการและ แนวทางในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งสำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2545 : 8 - 40) แบ่งงานบริหารการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็น 4 งาน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารบุคคลและการบริหารทั่วไป จำเป็นต้องให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง การจัดการศึกษาได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในทุก ขั้นตอน เพื่อให้การดำเนินการของสถานศึกษาบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษา คือมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นคนดี คนเก่งและมีความสุข และพระราชบัญญัติการจัด การศึกษาสำหรับคนพิการ พุทธศักราช 2551 ก็ให้ความสำคัญในเรื่องนี้เช่นกัน ดังได้กล่าวมา ข้างต้น เพื่อให้เป้าหมายการปฏิรูปการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยให้

เป็นรูปแบบการบริหารงานที่มีบุคคลหลาย ๆ คนเข้าไปมีส่วนร่วมรับผิดชอบ ร่วมกำหนดนโยบาย ร่วมตัดสินใจ เพื่อให้การบริหารจัดการศึกษามีประสิทธิภาพ โดยการมีส่วนร่วมมีลักษณะการดำเนินงาน 2 แนวทางคือ 1) โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าไปร่วมในองค์คณะบุคคลในการบริหาร โดยตรงตามเจตนารมณ์ของกฎหมายการศึกษาโดยอยู่ในรูปของคณะกรรมการสถานศึกษา และ 2) คัดเลือกตัวแทนกลุ่มเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือเป็นองค์คณะบุคคลทางการบริหารนั้น ๆ แทนสมาชิก เพื่อให้การบริหารสถานศึกษาสามารถตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ ได้มากที่สุด โดยการมีส่วนร่วมที่มีลักษณะเป็นการส่งเสริมความเข้มแข็งของสถานศึกษา สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ปกครองและครู หรือระหว่างบ้านและสถานศึกษา และสำหรับการมีส่วนร่วมของบุคคล เอกชน ประชาชนและท้องถิ่น เป็นกลไกสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาตามหลักการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาสู่สถานศึกษา เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการและเพิ่มโอกาสทางการศึกษาแก่ประชาชนในพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม ดังเห็นได้จากนโยบายปฏิรูปการศึกษาสำหรับคนพิการในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 – 2561) โดยมีเป้าหมายหลัก 3 ประการ คือ 1) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเรียนรู้ของคนพิการไทย 2) ให้โอกาสทางการศึกษาและเรียนรู้และ 3) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารและจัดการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2555 : 5 - 7)

ซึ่งในปัจจุบันนี้การจัดการศึกษาเพื่อคนพิการ มีแนวโน้มที่จะจัดการศึกษาในลักษณะของการเรียนรวม โดยจัดให้บุคคลที่มีความบกพร่องเข้าเรียนรวมในห้องเรียนเดียวกันกับเด็กปกติ และพยายามมุ่งจัดในลักษณะการศึกษาแบบเรียนรวม (Inclusive Education) คือการจัดการศึกษาให้กับเด็กทุกคนได้ศึกษาระบบเดียวกัน โดยไม่แยกว่าเด็กพิการต้องไปอยู่ในสถานศึกษาเฉพาะ รวมทั้งเด็กนั้นต้องได้รับการสนับสนุนทุกด้าน ทั้งด้านการแพทย์ กังแพทย์ วิชาการ สื่อสิ่งอำนวยความสะดวก บริการและความช่วยเหลืออื่นทางการศึกษา (เบญญา ชลธารันนท์. 2544 : 2) เพื่อแสดงเจตนารมณ์ให้ผู้เรียนทุกคนได้รับสิทธิและโอกาสในการศึกษาอย่างเสมอภาค โดยมีการจัดการที่เหมาะสมในโรงเรียนและห้องเรียนเพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์ ที่ยึดหลักปรัชญาของการอยู่ร่วมกัน (Inclusion) โดยเน้นให้มีการนำบริการสนับสนุนต่าง ๆ มาจัดกระบวนการเรียนการสอน สนองความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยกำหนดทางเลือกให้หลาย ๆ ทางเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรวมกันได้โดยไม่แบ่งแยกและเลือกปฏิบัติในโรงเรียนทุกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา เพื่อเพิ่มทางเลือกให้กับโรงเรียนในการพัฒนานักเรียนพิการ และยังเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับโรงเรียนใกล้เคียงที่รับเด็กพิการเข้าเรียนด้วย (ผดุง อารยะวิญญู และวาสนา เลิศศิลป์. 2550 : 12) สำหรับการบริหารจัดการเรียนรวมเป็นการจัดการศึกษาให้เด็กปกติและเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เรียนรวมกันเป็นการจัดการศึกษาอย่างยืดหยุ่นและตอบสนองการเรียนรู้ของเด็กที่มีวิธีการเรียนรู้และความสามารถในการเรียนรู้ที่

แตกต่างกันไม่ว่าเด็กคนนั้นจะมีความต้องการพิเศษหรือไม่ก็ตาม ทุกคนเรียนไปด้วยกัน ครูปฏิบัติต่อนักเรียนเหมือนทุกคนเป็นเด็กปกติ โดยคำนึงถึงความสามารถและความเหมาะสมของเด็กที่มีความบกพร่องของแต่ละคน เพื่อส่งเสริมให้เด็กได้มีโอกาสรับการศึกษาและดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างเป็นปกติ จึงเป็นประเด็นปัญหาที่จะทำอย่างไรให้การบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนจัดการเรียนรวมมีประสิทธิภาพ และจากงานวิจัยของสุภาพร ชินชัย (2551 : 102) ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ: กรณีศึกษาโรงเรียนเรียนรวมในจังหวัดเชียงใหม่กล่าวถึงปัญหาการจัดการเรียนรวมของโรงเรียนสรุปได้ดังนี้ 1) ครูขาดความรู้ในเรื่องการคัดกรองและการจัดการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษโดยตรง 2) ครูมีภาระงานมากต้องสอนนักเรียนปกติซึ่งมีจำนวนมาก จึงไม่มีเวลามากพอที่จะมาสอนเสริมหรือให้การดูแลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้มากเท่าที่ควร 3) เด็กนักเรียนปกติเองมีเจตคติที่ไม่ดีต่อเพื่อนที่เป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีการล้อเลียน 4) เด็กที่มีความต้องการพิเศษยังปฏิเสธความบกพร่องของตัวเองอยู่ ทำให้ไม่ได้รับความช่วยเหลือ 5) ผู้ปกครองยังขาดการเอาใจใส่ช่วยเหลือบุตรหลานของตนเองอย่างเต็มที่

จากปัญหาที่กล่าวมา ผู้วิจัยเชื่อมั่นว่าหากจะให้การบริหารโรงเรียนที่จัดการศึกษาเรียนรวม มีประสิทธิภาพจะต้องน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในโรงเรียน เริ่มจากกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เป็นรูปธรรมเพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง มีคุณลักษณะและการจัดการที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ พอประมาณกับศักยภาพของนักเรียนพอประมาณกับภูมิสังคมของโรงเรียนและชุมชนที่ต้องฝึกให้นักเรียนคิดเป็นทำเป็นอย่างมีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันในตัวเอง ส่งเสริมให้นักเรียนใช้ความรู้อย่างระมัดระวัง ทำงานร่วมกับผู้อื่นรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต ไม่เอาเปรียบผู้อื่น อดทน มีความเพียร มีวินัย มีสัมมาคารวะ รู้จักทำประโยชน์ให้กับสังคม ร่วมดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม และสืบสานวัฒนธรรมไทยและส่งเสริมให้บูรณาการเข้าไปในการเรียนรู้สาระต่างๆทุกสาระการเรียนรู้สอดคล้องกับงานวิจัยของสมปอง มาตรฐาน (2555 : 150) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการการพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม พบว่า แนวทางการบริหารจัดการการพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม มีประสิทธิภาพในการพัฒนา มีการพัฒนาอยู่ในระดับดีมากทุกด้าน การจัดการเรียนการสอน การดำเนินโครงการ กิจกรรมครอบคลุมการพัฒนาผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรมและด้านทักษะชีวิต ผู้เรียนได้รับการพัฒนาตามศักยภาพและความสามารถอย่างมีความสุข สถานศึกษาได้รับความร่วมมือจากครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหาร การศึกษาและผู้บริหารที่เกี่ยวข้อง ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กร ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อพัฒนาผู้เรียน

ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จึงส่งผลให้ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นยืนยันประสิทธิภาพ ความสอดคล้องเหมาะสม สามารถนำไปประยุกต์ใช้การพัฒนาผู้เรียนให้ต่อเนื่องและยั่งยืนต่อไป

จากที่ปัญหากล่าวมาข้างต้นประกอบกับการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียน แกนนำเรียนรวมยังไม่มีรูปแบบที่ชัดเจน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการพัฒนา รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยกระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้ร่วมงานและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการบริหารงานในลักษณะต่าง ๆ เพื่อ 1) การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น 2) การมีส่วนร่วมวางแผน 3) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ 4) การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ 5) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ 6) การมีส่วนร่วมประเมินผลและปรับปรุงงาน 7) การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์และชื่นชมผลงาน เพื่อจะทำให้ทราบแนวทางการบริหารจัดการศึกษาที่เหมาะสมและหาช่องทางที่จะพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 - 5 โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งเป็นการตอบสนองนโยบายการปฏิรูปการศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการที่จะนำไปสู่การบริหารจัดการการศึกษาในโรงเรียนแกนนำเรียนรวมให้มี ประสิทธิภาพต่อไป

คำศัพท์สำคัญ

1. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. การบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม

คำถามการวิจัย

1. องค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ควรมีอะไรบ้าง
2. รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เหมาะสมควรเป็นอย่างไร
3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ผลเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 - 5
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 - 5 โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. เพื่อศึกษาผลการทดลองรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 - 5 โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ขอบเขตการวิจัย

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มเป้าหมายที่จะสัมภาษณ์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ ผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียนแกนนำเรียนรวม จำนวน 7 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น 2) การมีส่วนร่วมวางแผน 3) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ 4) การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ 5) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ 6) การมีส่วนร่วมประเมินผลและปรับปรุงงาน 7) การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ และชื่นชมผลงาน

3. ขอบเขตด้านสถานที่ โรงเรียนแกนนำเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 - 5 จำนวน 7 แห่ง

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา กุมภาพันธ์ - พฤษภาคม พ.ศ. 2558

ระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 กลุ่มเป้าหมายที่ไปศึกษาดูงานโรงเรียนจัดการศึกษาเรียนรวมที่เป็น Best

Practice และผ่านการประเมินคุณภาพภายนอก รอบ 3 จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ 1) โรงเรียนเมืองร้อยเอ็ด 2) โรงเรียนชุมชนบ้านหัวขัว 3) โรงเรียนขอนแก่นอุปถัมภ์ประจักษ์ศิลปาคม และสัมภาษณ์กลุ่ม (Focus Group Interview) บุคคลสำคัญแต่ละแห่งประกอบด้วย ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารโรงเรียน ผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้แทนผู้ปกครองนักเรียน รวมกลุ่มเป้าหมายของโรงเรียนทั้ง 3 แห่ง จำนวน 12 คน

1.2 กลุ่มเป้าหมายที่สำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1, 2, 3, 4, และ 5 โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างเกณฑ์ร้อยละ 30 ได้แก่ ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารโรงเรียน ผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้แทนผู้ปกครองนักเรียน รวมจำนวน 196 คน

1.3 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน ศึกษานิเทศก์ จำนวน 9 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

1.4 กลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ บุคคลที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมหรือการบริหารโรงเรียนแกนนำเรียนรวม หรือเป็นบุคคลที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกด้านการศึกษา หรือเป็นผู้บริหารการศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษาหรือศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 9 คน เพื่อศึกษายืนยันความถูกต้อง เหมาะสมของรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา องค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. ขอบเขตด้านสถานที่ โรงเรียนแกนนำเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 - 5 ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขต 9

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา มิถุนายน - ตุลาคม พ.ศ. 2558

ระยะที่ 3 การศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการทดลองเป็นบุคลากรในโรงเรียนบ้านดู่ใหญ่

ซึ่งเป็นโรงเรียนที่สมัครใจเข้าร่วมเป็นกลุ่มทดลอง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 1 คน ครู จำนวน 11 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 9 คน พระภิกษุสงฆ์ จำนวน 1 รูป และผู้แทนผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 8 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 30 คน

1.2 กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อทำหน้าที่ประเมินรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ว่ามีความถูกต้องเหมาะสมกับบริบทหรือไม่เพียงใด ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 จำนวน 3 คน

2. ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ผลที่ได้รับจากการดำเนินการใช้รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

3. ขอบเขตด้านสถานที่ โรงเรียนบ้านดู่ใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา พฤศจิกายน พ.ศ. 2558 – มีนาคม พ.ศ. 2559

นิยามศัพท์เฉพาะ

รูปแบบ หมายถึง กระบวนการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียน ประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น 2) การมีส่วนร่วมวางแผน 3) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ 4) การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ 5) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ 6) การมีส่วนร่วมประเมินผลและปรับปรุงงาน 7) การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์และชื่นชมผลงาน

รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม หมายถึง องค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม เป็นวิธีการบริหารโรงเรียนที่เปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน และบุคลากรในโรงเรียนเข้าไปมีบทบาทมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาในโรงเรียนแกนนำเรียนรวมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการจัดการศึกษาโดยมีความตระหนักร่วมกันในประโยชน์และคุณค่าของการบริหารการศึกษาเป็นสำคัญ ประกอบด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม 7 กระบวนการ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น 2) การมีส่วนร่วมวางแผน 3) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ 4) การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ 5) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ 6) การมีส่วนร่วมประเมินผลและปรับปรุงงาน 7) การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์และชื่นชมผลงาน ตามภาระและขอบข่ายงานการบริหารการศึกษาในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม 4 งาน ได้แก่ 1) การบริหารงานวิชาการ 2) การบริหารงานงบประมาณ 3) การบริหารงานบุคคล 4) การบริหารงานทั่วไป

การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการกิจกรรมในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบ สนับสนุนช่วยเหลือการดำเนินการในขั้นตอนต่างๆตั้งแต่เริ่มต้น ตลอดจนการประเมินผลที่เกิดขึ้นพร้อมทั้งร่วมรับผลที่เกิดขึ้นในองค์กรและองค์คณะบุคคล

การเรียนรวม หมายถึง เป็นการจัดการศึกษาให้เด็กปกติและเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เรียนรวมกันเป็นการจัดการศึกษาอย่างยืดหยุ่นและตอบสนองการเรียนรู้ของเด็กที่มีวิธีการเรียนรู้และความสามารถในการเรียนรู้ที่แตกต่างกันไม่ว่าเด็กคนนั้นจะมีความต้องการพิเศษหรือไม่ก็ตาม ทุกคนเรียนไปด้วยกัน ครูปฏิบัติต่อนักเรียนเหมือนทุกคนเป็นเด็กปกติโดยคำนึงถึงความสามารถและความเหมาะสมของเด็กที่มีความบกพร่องของแต่ละคน เพื่อส่งเสริมให้เด็กได้มีโอกาสรับการศึกษาและดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างเป็นปกติ

โรงเรียนแกนนำเรียนรวม หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาที่มีการจัดการศึกษาให้เด็กปกติและเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เรียนรวมกัน และได้รับการคัดเลือกจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1, 2, 3, 4, 5 ให้เป็นโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ในปีการศึกษา 2558 กระจายอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษา ดังนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 จำนวน 28 โรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 จำนวน 28 โรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 จำนวน 20 โรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 จำนวน 53 โรงเรียน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 จำนวน 35 โรงเรียน

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยในทุกระดับตั้งแต่ระดับบุคคล ระดับครอบครัว ระดับชุมชน ระดับองค์กร จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศในทางสายกลาง เพื่อก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียงหมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ต้องมีความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอนต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในประเทศให้สำนึกในคุณธรรม จริยธรรมและศีลธรรม ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างสายใยเชื่อมโยงคนในภาคส่วนต่าง ๆ ของสังคมเข้าด้วยกัน สร้างสรรค์พลังในทางบวก นำไปสู่ความสามัคคีและการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืนเป็นอย่างดี

การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในระยะเวลาที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม และในระยะเวลาที่ 3 การศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ประยุกต์ใช้ในการประเมินรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบประเมินขึ้นโดยการประยุกต์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy Philosophy : SEP) คือ หลักความพอประมาณ หลักความมีเหตุผล และหลักการมีภูมิคุ้มกันที่ดี เพื่อใช้ในการประเมินรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ประกอบด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม 7 กระบวนการ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น 2) การมีส่วนร่วมวางแผน 3) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ 4) การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ 5) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ 6) การมีส่วนร่วมประเมินผลและปรับปรุงงาน 7) การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ และชื่นชมผลงาน ตามภาระและขอบข่ายงานการบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม 4 งาน ได้แก่ 1) การบริหารงานวิชาการ 2) การบริหารงานงบประมาณ 3) การบริหารงานบุคคล 4) การบริหารงานทั่วไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาภายใต้กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 - 5 และจากการศึกษาเอกสารแนวคิดและทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถกำหนดกรอบแนวคิดเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานวิจัย ดังปรากฏในแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่ได้รับ

จากการศึกษารูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 – 5 โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คาดว่าจะได้รับประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ประโยชน์ด้านวิชาการ เป็นข้อมูลให้กับโรงเรียนที่จัดการศึกษาเรียนรวมและโรงเรียนที่สนใจไปพัฒนาและปรับปรุง แก้ไข โดยสามารถนำมาใช้การบริหารจัดการการศึกษากับโรงเรียนที่จัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม เพื่อให้เกิดประสิทธิผลได้อย่างเหมาะสม คุณภาพการบริหารการศึกษาของโรงเรียนจัดการศึกษาเรียนรวม ในภาพรวมจะสูงขึ้น

2. ประโยชน์ด้านนโยบาย การวิเคราะห์ครั้งนี้จะเป็นข้อมูลให้กับหน่วยงานต้นสังกัดที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาพิเศษ ในโรงเรียนจัดการศึกษาเรียนรวม

3. ประโยชน์ด้านสังคมและชุมชน ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของโรงเรียนจัดการศึกษาเรียนรวม

4. ประโยชน์ด้านเศรษฐกิจ ทำให้มีการระดมทรัพยากรที่ใช้ในการจัดการศึกษาในโรงเรียนจัดการศึกษาเรียนรวม จากภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กร หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 1 – 5 โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดประเด็นที่จะทบทวนวรรณกรรม/สารสนเทศ (Information) ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ คือ

1. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. การบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม
3. รูปแบบและการพัฒนารูปแบบ
4. บริบทโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 1 – 5
5. ระเบียบวิธีวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1. ความหมายและแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

พระราชดำรัส “เศรษฐกิจพอเพียง” พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระราชทานเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2540 เศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวคิดที่ยึดหลักทางสายกลาง คำว่า ความพอเพียง นั้นหมายถึงความพร้อมที่จะจัดการกับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากทั้งภายนอกและภายใน ระบบเศรษฐกิจแบบพอเพียง ยังสามารถมองได้ว่าเป็นปรัชญาในการดำรงชีวิตให้มีความสุข ที่จำเป็นต้องใช้ทั้งความรู้ ความเข้าใจ ผนวกกับคุณธรรมในการดำเนินชีวิต เศรษฐกิจพอเพียงไม่ใช่เพียงการประหยัด แต่เป็นการดำเนินชีวิตอย่างชาญฉลาด และสามารถอยู่ได้ แม้นในสภาพที่มีการแข่งขัน และการไหลบ่าของโลกาภิวัตน์ นำสู่ ความสมดุล มั่นคง และยั่งยืนของชีวิต เศรษฐกิจ และสังคม เมื่อกล่าวถึงคำว่า “พอเพียง” แล้วคงต้องกล่าวถึงคำว่า “พอดี” ควบคู่กันไป เพราะ ความพอดี ก็คือความพอเพียง เมื่อรู้จักพอก็จะทำให้จิตใจเป็นสุข ถ้าใจเป็นสุขก็จะไม่เบียดเบียนตนและคนอื่น รู้จักให้ทาน รู้จักแบ่งปัน รู้จักเสียสละช่วยเหลือผู้ที่อ่อนแอกว่า เหล่านี้คือ ความพอดีพอเพียง และในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีหลักปฏิบัติที่ต้องคำนึงถึง ประกอบด้วย 3 ห่วง 2 เงื่อนไข กล่าวคือ เน้นการปฏิบัติในทางสายกลาง

และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นเป็นตอน 3 คุณลักษณะ ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุมีผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ส่วน ๒ เงื่อนไข ได้แก่ เงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรม

กรมส่งเสริมการเกษตร (2543 : 4) ได้ขยายความเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงไว้ว่า เป็นการดำรงชีวิตหรือวิถีชีวิตของคนไทยให้อยู่อย่างพอประมาณ เดินทางสายกลาง มีความพอดี และพอเพียงกับตนเอง ครอบครัว และชุมชน โดยไม่ต้องพึ่งพาปัจจัยภายนอกต่าง ๆ ที่เราไม่ได้เป็นเจ้าของ สิ่งสำคัญต้องรู้จักการพึ่งพาตนเอง โดยไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน และรู้จักการนำทรัพยากรที่เรามีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น รู้จักการนำปัจจัยพื้นฐานมาใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขความสบาย และพอเพียงกับตนเอง และประเวศ วะสี (2543 : 5) ได้สรุปเปรียบเทียบการพัฒนาตามแนวคิดของสังคมตะวันตกซึ่งสืบเนื่องจากการใช้ความรู้เป็นอำนาจเข้าแย่งชิง เพื่อเงินหรือความร่ำรวยที่ปราศจากคุณธรรมที่เห็นอกเห็นใจ ซึ่งกันและกัน โดยเขียนเป็นรหัสพัฒนาว่า KPM (Knowledge – Power – Money) หรือความรู้ อำนาจ เงิน กับแนวการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่เอาความดีเป็นที่ตั้ง เพื่อการอยู่ร่วมกันโดยใช้ความรู้ซึ่งเขียนรหัสพัฒนาว่า GCK (Goodness – Community - Knowledge) หรือความดี การอยู่ร่วมกัน ความรู้ ท่านสรุปว่า การพัฒนาแบบตะวันตก นำโลกไปสู่ความเสื่อมเสียทางศีลธรรมและเจ็บป่วยมากขึ้นเรื่อย ๆ เพราะให้เงินเป็นตัวตั้ง หากจะเยียวยาโลกได้ต้องใช้รหัสพัฒนาใหม่ที่ใช้ความดีเป็นตัวตั้งเพื่อการอยู่ร่วมกัน โดยใช้ GCK (Goodness – Community - Knowledge) ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มุ่งเน้นการพัฒนาโดยอาศัยความดี ความมีคุณธรรมศีลธรรมเป็นตัวตั้ง เพื่อให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข บนพื้นฐานแห่งความรู้ รู้จักวางแผนอย่างเป็นขั้นเป็นตอน เริ่มจากเล็กไปหาใหญ่จากน้อยไปหามากเมื่อปฏิบัติแล้วให้มีความมั่นคงและยั่งยืน สำหรับสุรยุทธ์ จุลานนท์ (2549) ได้กล่าวถึงเศรษฐกิจพอเพียงไว้ว่า เป็นแนวทางที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงชี้ให้ประชาชนได้เห็นถึงแนวทางการปฏิบัติตนที่ควรจะเป็น เพื่อให้สามารถดำรงชีพได้ โดยที่ไม่เดือดร้อน ซึ่งที่จริงแล้วก็ป็นแนวทางที่มีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของคนไทยและสามารถนำไปใช้ได้ในทุกระดับ ในระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชน จนถึงระดับประเทศและ เลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา สุเมธ ตันติเวชกุล (2549 : 21) ได้กล่าวสรุปหลักเศรษฐกิจพอเพียงว่า การกระทำใด ๆ ให้มีความพอเพียง หมายถึง ทำพอประมาณด้วยเหตุผลและผลการพัฒนาต้องเป็นไปตามลำดับขั้นตอน ต้องสร้างระบบภูมิคุ้มกันในตัว เพื่อสามารถเผชิญและอยู่รอดจากผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ต้องมีความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและดำเนินการทุก ขั้นตอนต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในประเทศให้สำนึกในคุณธรรม จริยธรรมและศีลธรรม

และสร้างสมดุล และความพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงในด้านอนาคตซึ่งอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง (2549 : 8) ได้กล่าวถึงเศรษฐกิจพอเพียงว่า เป็นปรัชญาที่เป็นทั้งแนวคิด หลักการและแนวทางปฏิบัติตนของแต่ละบุคคล และองค์กร โดยคำนึงถึงความพอประมาณ กับศักยภาพของตนเองและสภาวะแวดล้อมความมีเหตุผลและการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง โดยใช้ความรู้อย่างถูกหลักวิชาการด้วยความรอบคอบและระมัดระวัง ควบคู่ไปกับการมีคุณธรรม ไม่เบียดเบียนกัน แบ่งปันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และร่วมมือปรองดองกันในสังคม ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างสายใยเชื่อมโยงคนในภาคส่วนต่าง ๆ ของสังคมเข้าด้วยกัน สร้างสรรค์พลังในทางบวก นำไปสู่ความสามัคคี การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืนพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ สอดคล้องกับเกษม วัฒนชัย (2550 : 18) ได้กล่าวถึงเศรษฐกิจพอเพียงไว้ว่า หลักการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืนสำหรับทุกประเทศในโลก โดยเฉพาะการสร้างเสริมความเข้มแข็งเพื่อรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากกระแสโลกาภิวัตน์และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) (2550 : 46 - 47) ได้ให้คำจำกัดความ “เศรษฐกิจพอเพียง” ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิคณะหนึ่งติดตามพระราชดำรัสและพระราชกระแสอย่างใกล้ชิด และนำมาเรียบเรียงก่อนนำขึ้นกราบบังคมทูลเกล้าฯ ถวายขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตนำออกเผยแพร่มีใจความว่า ปรัชญาเศรษฐกิจแบบพอเพียง ซึ่งถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการบริหารและพัฒนาประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายในทั้งนี้ต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียรมีสติปัญญาและความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี ดังที่เสถียร ยุระชัย (2550) ได้กล่าวว่า เศรษฐกิจพอเพียงไม่ใช่สอนเอาความร่ำรวยเป็นตัวตั้ง ไม่ใช่เรื่องการถอยหลังเข้าคลอง ไม่ใช่สอนให้คนหยุดพัฒนาหยุดกระตือรือร้น หยุดรับความรู้ ไม่ใช่สอนให้คนรอรับการสงเคราะห์ ไม่ใช่การเน้นเพียงตัวเลข การเติบโตทางเศรษฐกิจแต่ตรงกันข้าม เศรษฐกิจพอเพียง เป็นเรื่องการสอนให้ทุกคน ทุกครอบครัวทุกองค์กร ทุกเชื้อชาติ ให้อยู่ในโลกอย่างมีสติปัญญา รู้เท่าทันโลก ขยันขันแข็ง ทำทุกภารกิจอย่างพอดีพอประมาณ ให้อยู่ในโลกไม่

เกินพอดี กล้าเผชิญกับปัญหาในโลกปัจจุบันอย่างใช้ปัญญา เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันให้ตัวเอง ให้ครอบครัว ให้สังคม ไม่ตกเป็นเหยื่อภายใต้กระแสทุนนิยม สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างสง่างาม รู้จักทวนกระแสกิเลส อันเป็นสาเหตุแห่งความโลภ สอดคล้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2551) กล่าวถึง เศรษฐกิจพอเพียงว่า คือการดำรงชีวิตในความพอดี มีชีวิตใหม่ หวนกลับมาใช้วิถีชีวิตไทย จะทำให้ชาติบ้านเมืองและตัวเราหลุดพ้นจากความทุกข์และมีความสุขในที่สุด

จากผู้รู้ที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยในทุกระดับตั้งแต่ระดับบุคคล ระดับครอบครัว ระดับชุมชน ระดับองค์กร จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศในทางสายกลาง เพื่อก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ต้องมีความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอนต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในประเทศให้สำนึกในคุณธรรม จริยธรรมและศีลธรรม ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างสายใยเชื่อมโยงคนในภาคส่วนต่าง ๆ ของสังคมเข้าด้วยกัน สร้างสรรค์พลังในทางบวก นำไปสู่ความสามัคคีและการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืนเป็นอย่างดี

2. องค์ประกอบหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเข้าใจถึงสภาพสังคมไทย ดังนั้น เมื่อได้พระราชทานแนวพระราชดำริ หรือพระบรมราโชวาทในด้านต่าง ๆ พระองค์ทรงคำนึงถึงวิถีชีวิตสภาพสังคม ของประชาชน เพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้งทางความคิด ที่อาจนำไปสู่ความขัดแย้งในทางปฏิบัติได้สรุปแนวพระราชดำริในการดำเนินชีวิตแบบพอเพียง มีดังนี้ (ศิริบุรณ์ ณัฐพันธ์: ม.ป.ป.)

1. ยึดความประหยัด ตัดทอนค่าใช้จ่ายในทุกด้าน ลดละความฟุ่มเฟือยการใช้ชีวิต
2. ยึดถือการประกอบอาชีพด้วยความถูกต้อง ซื่อสัตย์สุจริต
3. ละเลิกการแก่งแย่งผลประโยชน์แข่งขันกันทางการค้าแบบต่อสู้กันอย่างรุนแรง
4. ไม่หยุดนิ่งที่จะหาทางให้ชีวิตหลุดพ้นจากความทุกข์ยากลำบาก ด้วยการชวนขวนขวายใฝ่หาความรู้ให้มีรายได้เพิ่มพูนขึ้น จนถึงขั้นพอเพียงเป็นเป้าหมายสำคัญ
5. ปฏิบัติตนในแนวทางที่ดี ลดละสิ่งชั่ว ประพฤติตนตามหลักศาสนา

องค์ประกอบของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 3 หลักการ 2 เงื่อนไข ดังนี้

1. หลักความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

2. หลักความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

3. หลักภูมิคุ้มกัน หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต

เงื่อนไขในการตัดสินใจและดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ต้องอยู่ในระดับพอเพียง 2 ประการ คือ

1. เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย การมีความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในการปฏิบัติกิจของตน

2. เงื่อนไขคุณธรรม ประกอบด้วย กระทำทุกสิ่งบนพื้นฐานของจิตใจที่มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีความอดทน มีความเพียร รู้จักแบ่งปัน รู้จักใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

สำหรับปริญญช พิบูลสงคราม (2550 : 9 - 11) มีหลักพิจารณาอยู่ 5 ส่วน ดังนี้

1. กรอบแนวคิด เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็นโดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลาและเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤตเพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา

2. คุณลักษณะ เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

3. คำนียาม ความพอเพียงจะต้องประกอบด้วยคุณลักษณะ 3 ประการ พร้อม ๆ กัน ดังนี้

3.1 ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดี ที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

3.2 ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

3.3 การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

สรุปได้ว่าองค์ประกอบหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีหลักในการพิจารณา 5 ส่วน คือ กรอบแนวคิด คุณลักษณะ ค่านิยม ซึ่งมีความพอประมาณ ความมีเหตุผล และความมีภูมิคุ้มกันที่อยู่ภายในเงื่อนไข คือเงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรม แนวทางปฏิบัติและผลที่คาดว่าจะได้รับ จากการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ คือการพัฒนาที่สมดุลมั่นคงและยั่งยืน พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจสังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้และเทคโนโลยี

3. การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา

คณะกรรมการด้านวิชาการและการบริหารจัดการ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2550 : 9) ได้กล่าวถึงความเป็นมาของการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา ดังนี้

1. เนื่องจากเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเรื่องนามธรรม การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาในระยะแรก จึงเริ่มจากการค้นหาตัวอย่างกิจกรรมมาพัฒนาผู้เรียนที่เป็นรูปธรรมเพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง

2. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีคุณลักษณะและการจัดการที่สอดคล้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ

2.1 พอประมาณกับศักยภาพของนักเรียน พอประมาณกับภูมิสังคมของโรงเรียนและชุมชนที่ตั้งฝึกให้เด็กคิดเป็นทำเป็นอย่างมีเหตุผลและมีภูมิคุ้มกันในด้านต่าง ๆ โดยการดำเนินกิจกรรมต้องนำไปสู่ความยั่งยืนของผล

2.2 ส่งเสริมให้นักเรียนใช้ความรู้ อย่างรอบคอบระมัดระวัง ฝึกการทำงานร่วมกับผู้อื่น ด้วยความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต ไม่เอาัดเอาเปรียบผู้อื่น อดทน มีความเพียร มีวินัย มีสัมมาคารวะ รู้จักทำประโยชน์ให้กับสังคม ร่วมดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม และสืบสานวัฒนธรรมไทย

3. ส่งเสริมให้บูรณาการ การเรียนรู้ผ่านกิจกรรมเหล่านี้ เข้าไปในการเรียนรู้สาระต่าง ๆ ทุกสาระการเรียนรู้

กระทรวงศึกษาธิการมีความตระหนักและให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนซึ่งคุณภาพผู้เรียนที่สังคมปัจจุบันคาดหวัง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2553 : 7 - 8) จากการประเมินผลการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ผ่านมา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะวิสัยทัศน์เกี่ยวกับคนไทยในยุคใหม่ในยุคของการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 (พ.ศ. 2520 - 2561) ที่ต้องการเห็นคนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิต มีความสามารถในการสื่อสารสามารถคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา คิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจิตสาธารณะ มีระเบียบวินัย เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม สามารถทำงานเป็นกลุ่ม ตลอดจนมีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึกและความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ยึดมั่น

การปกครองระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข รุ่งเกียรติกิจการทุจริตและต่อต้านการซื้อสิทธิขายเสียง และสามารถก้าวทันโลก เมื่อสรุปรวมโดยย่อ คือ คนไทยยุคใหม่ได้เรียนรู้ตลอดชีวิต มีสติรู้ทัน มีปัญญา รู้คิดสมรรถนะและมีคุณธรรม รับผิดชอบต่อครอบครัวประเทศชาติ และเป็นพลเมืองดีของโลก การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาด้านการศึกษา เพื่อปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนรู้จักการใช้ชีวิตที่พอเพียงเห็นคุณค่าของทรัพยากรต่าง ๆ ฝึกร่วมอยู่กับผู้อื่นอย่างเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และแบ่งปัน มีจิตสำนึกรักสิ่งแวดล้อมและเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมค่านิยมและเอกลักษณ์ของความเป็นไทย โดยมีหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกันรับผิดชอบเพื่อให้มีความต่อเนื่องและยั่งยืน นำสู่วิถีชีวิตของประชาชน สามารถพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ได้ตามแนวพระราชดำรัสและนโยบายของรัฐบาลรวมทั้งเป็นจุดเริ่มต้นของการผลักดันให้ประเทศไทยโดยรวมพัฒนาต่อไปอย่างเต็มศักยภาพ โดยใช้รูปแบบการจัดการศึกษาบนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รัฐบาลตระหนักถึงความสำคัญในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ให้เกิดการพัฒนายั่งยืนในสังคมไทยอย่างเป็นระบบ ด้วยการกำหนดนโยบายด้านการศึกษา โดยนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา สถาบันครอบครัวชุมชน สถาบันทางศาสนาให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ทักษะ และเจตคติ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างสมดุลและยั่งยืน

ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาจากที่ผู้รู้ทั้งหลายกล่าวไว้สรุปได้ว่า การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในระยะเวลาที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม และในระยะเวลาที่ 3 การศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ประยุกต์ใช้ในการประเมินรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบประเมินขึ้นโดยการประยุกต์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy Philosophy : SEP) คือ หลักความพอประมาณ หลักความมีเหตุผล และหลักการมีภูมิคุ้มกันที่ดี เพื่อใช้ในการประเมินรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ประกอบด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม 7 กระบวนการ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น 2) การมีส่วนร่วมวางแผน 3) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ 4) การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ 5) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ 6) การมีส่วนร่วมประเมินผลและปรับปรุงงาน 7) การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์และชื่นชมผลงาน ตามภาระและขอบข่ายงานการบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม 4 งาน

ได้แก่ 1) การบริหารงานวิชาการ 2) การบริหารงานงบประมาณ 3) การบริหารงานบุคคล
4) การบริหารงานทั่วไป

การบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม

1. กฎหมายการศึกษาและนโยบายการศึกษาในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม

1.1 แนวคิดตามกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 80 รัฐต้อง
ดำเนินการตามแนวนโยบายด้านสังคม สาธารณสุข การศึกษาและวัฒนธรรม (4) ส่งเสริมและ
สนับสนุนการกระจายอำนาจเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรทางการศาสนา
และเอกชน จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่า
เทียมกันและสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ (6) ส่งเสริมสนับสนุนความรู้รักสามัคคี
การเรียนรู้ ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีของชาติตลอดจน
ค่านิยมอันดีงามและภูมิปัญญาท้องถิ่น (สภายุทธศาสตร์. 2551 : 68 - 69)

1.2 แนวคิดตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไข
เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 หมวดที่ 1 ความมุ่งหมายและหลักการ ตามมาตรา 6 การจัดการ
ศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้
และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเป็นสุข
โดยที่ในมาตรา 8 การจัดการศึกษาให้ยึดหลัก (2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ใน
หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมี
ความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษา
ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ มาตรา 57 ให้นำหน่วยงาน
ทางการศึกษาระดมทรัพยากรบุคคลในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยนำประสบการณ์
ความรู้ ความชำนาญ และภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคลดังกล่าวมาใช้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ทาง
การศึกษาและยกย่องเชิดชูผู้ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา หมวด 8 ทรัพยากร
และการลงทุนเพื่อการศึกษา มาตรา 58 (2) ให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ
และการสนับสนุนอื่น ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัด
การศึกษา บริจาคทรัพย์สินและทรัพยากรอื่นให้แก่สถานศึกษาและมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่าย

ทางการศึกษาตามความเหมาะสมและความจำเป็นเรียนสำคัญที่สุด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2551 : 10 - 47)

1.3 พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พุทธศักราช 2551 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2556

พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พุทธศักราช 2551 ในมาตรา 3 คนพิการ หมายความว่า บุคคลซึ่งมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคม เนื่องจากมีความบกพร่องทางการเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหว การสื่อสาร จิตใจ อารมณ์ พฤติกรรม สติปัญญา การเรียนรู้ หรือความบกพร่องอื่นใดประกอบกับมีอุปสรรคในด้านต่าง ๆ และมีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษาที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือด้านหนึ่งด้านใดเพื่อให้สามารถปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมได้อย่างบุคคลทั่วไป ทั้งนี้ ตามประเภทและหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศ กำหนด และมาตรา 5 (1) ได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการ จนตลอดชีวิต พร้อมทั้งได้รับเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา และมาตรา 8 สถานศึกษาในทุกสังกัดและศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ อาจจัดการศึกษาสำหรับคนพิการทั้งระบบ นอกกระบบและตามอัธยาศัย ในรูปแบบที่หลากหลาย ทั้งการเรียนร่วม การจัดการศึกษาเฉพาะความพิการ รวมถึงการให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพ การพัฒนาศักยภาพในการดำรงชีวิตอิสระ การพัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็น การฝึกอาชีพ หรือ การบริการอื่นใด (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. 2551 : 2 - 4)

1.4 นโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พุทธศักราช 2552 - 2561)

เป้าหมายในการปฏิรูปการศึกษารอบสองของกระทรวงศึกษาธิการ (พ.ศ. 2552) คือ คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยเริ่มขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษารอบสอง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552 - 2561 โดยมุ่งเน้น 3 เรื่องหลัก เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม คือ

1.4.1 เรื่องคุณภาพ เป็นการสร้างคุณภาพใหม่ให้เกิดขึ้นในด้านต่าง ๆ ดังนี้

- 1) คุณภาพครู
- 2) คุณภาพแหล่งเรียนรู้ และสิ่งแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกระบบ
- 3) คุณภาพของสถานศึกษาควมามีแหล่งเรียนรู้ เช่น อุทยานประวัติศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์ ห้องสมุด เป็นต้น

4) คุณภาพการบริหารจัดการ เน้นการกระจายอำนาจและธรรมาภิบาล

1.4.2 เรื่องโอกาส การเปิดโอกาสให้คนไทยทุกกลุ่ม ทุกประเภท ได้มี

การเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพเช่นผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ เด็กชายขอบตะเข็บชายแดน ฯลฯ

1.4.3 เรื่องการมีส่วนร่วม มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการสนับสนุนการจัดการศึกษาและพัฒนาคุณภาพการศึกษา การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2552 มีทิศทางการปฏิรูป ดังนี้

1) ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้นักเรียนและโรงเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานทุกระดับ ส่งเสริมให้สถานศึกษาพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในเพื่อนำมาใช้ปรับปรุงคุณภาพมาตรฐานการศึกษา

2) ด้านโอกาสทางการศึกษา ดำเนินการส่งเสริมให้ประชากรวัยเรียนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฟรี 15 ปี ตามนโยบายของรัฐบาล โดยส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ เหมาะสมกับลักษณะและบริบทของสถานศึกษา รวมทั้งการเปิดโอกาสเพื่อให้สามารถรองรับการบริหารจัดการ ตามนโยบายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง โดยมีความเชื่อมโยงกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ก.ค.ศ. สถาบันอุดมศึกษา องค์กรภาคเอกชน และต่างประเทศ ส่งเสริมให้มีการจัดทำแผนพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นรายบุคคล และให้มีการพัฒนาที่ตรงตามความต้องการของหน่วยงานและบุคคล เพื่อให้มีการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นเครื่องมือในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างแท้จริง

4) ด้านการพัฒนาระบบการบริหารจัดการเพื่อให้มีความสอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษารอบสอง ดำเนินการวิเคราะห์ระบบการบริหารจัดการทั้งระบบตั้งแต่ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อปรับปรุงส่วนที่ไม่เข้มแข็ง แก้ไข และจัดระบบให้มีความเข้มแข็งเหมาะสมกับการจัดการศึกษาในทุกระดับ

คุณภาพผู้เรียนที่สังคมปัจจุบันคาดหวัง จากการประเมินผลการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ผ่านมา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะวิสัยทัศน์เกี่ยวกับคนไทยในยุคใหม่ในยุคของการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2520 - 2561) ที่ต้องการเห็นคนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิต มีความสามารถในการสื่อสารสามารถคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา คิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจิตสาธารณะ มีระเบียบวินัย เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม สามารถทำงานเป็นกลุ่ม ตลอดจน มีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึกและความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข รั้งเกียรจการทุจริตและต่อต้านการซื้อสิทธิ์ขายเสียง และสามารถก้าวทันโลก เมื่อสรุปรวมโดยย่อ คือ คนไทยยุคใหม่ได้เรียนรู้ตลอดชีวิต มีสติรู้ทัน มีปัญญา รู้คิด มีสมรรถนะและมีคุณธรรม รับผิดชอบต่อครอบครัว ประเทศชาติและเป็นพลเมืองดีของโลก

โดยมุ่งปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบใน 3 ประเด็นหลัก คือ 1) การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทย 2) การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างทั่วถึงมีคุณภาพ และ 3) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมโดยเพิ่มบทบาทของผู้ที่อยู่ภายนอกกระบวนการศึกษาร่วมบริหารและจัดการศึกษาด้วย หลักการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองนี้ยังสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ โดยเฉพาะในหมวดที่ว่าด้วยการประกันคุณภาพการศึกษานอกจากนี้ รัฐบาลชุดปัจจุบันได้กำหนดกรอบแนวทางการปรับปรุงการศึกษาไว้ 4 ประการ นั่นคือ การพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ การพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ และการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ โดยได้กำหนดเป้าหมาย ยุทธศาสตร์และตัวบ่งชี้ความสำเร็จไว้ดังนี้ การศึกษาไทยมีคุณภาพได้มาตรฐานระดับสากล (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2553 : 7 - 8)

1.5 นโยบายปฏิรูปการศึกษาสำหรับคนพิการในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 – 2561) กระทรวงศึกษาธิการกำหนดนโยบายปฏิรูปการศึกษาสำหรับคนพิการในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 – 2561) ขึ้น โดยมีเป้าหมายหลัก 3 ประการ คือ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2555 : 5 - 7)

1.5.1 พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเรียนรู้ของคนพิการไทย

1.5.2 ให้โอกาสทางการศึกษาและเรียนรู้

1.5.3 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารและจัด

การศึกษา

ในการจัดทำนโยบายปฏิรูปการศึกษาสำหรับคนพิการในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 – 2561) กระทรวงศึกษาธิการยึดตามกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษา 4 ประการ คือ

1. พัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่

2. พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่

3. พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่

4. พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่เพื่อใช้เป็นแผนแม่บทการพัฒนา

การศึกษาสำหรับคนพิการ

จากกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาสำหรับคนพิการในทศวรรษที่สองได้กำหนดวิสัยทัศน์ คนพิการได้รับการศึกษาตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ทั่วถึงเสมอภาคกระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดนโยบายปฏิรูปการศึกษาสำหรับคนพิการในทศวรรษที่สอง ดังนี้

1. คนพิการได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง และเสมอภาค

2. คนพิการได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของแต่ละ

ประเภทความพิการในทุกระบบ และรูปแบบการศึกษา

3. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ
4. พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม

การบริหารการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษหรือเด็กที่มีความบกพร่องตามพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พุทธศักราช 2551 มาตรา 8 สถานศึกษาในทุกสังกัดและศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการอาจจัดการศึกษาสำหรับคนพิการทั้งในระบบนอกระบบและตามอัธยาศัย ในรูปแบบที่หลากหลายทั้งการเรียนร่วม การจัดการศึกษาเฉพาะความพิการ รวมถึงการให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพ การพัฒนาศักยภาพในการดำรงชีวิตอิสระ การพัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็น การฝึกอาชีพ หรือการบริการอื่นใด (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2551 : 4) เด็กเหล่านี้มีความต้องการทางการศึกษาที่แตกต่างจากเด็กทั่วไป จึงควรได้รับการช่วยเหลือเพิ่มเติมกว่าเด็กปกติเพื่อจะทำได้สามารถศึกษาเล่าเรียนและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กปกติได้ และบรรลุตามศักยภาพได้อย่างสูงสุด หากเด็กเหล่านี้ไม่ได้รับการช่วยเหลือให้เหมาะสมตามความต้องการแล้ว ความบกพร่องต่าง ๆ จะเป็นอุปสรรคในการเรียนรู้ ทำให้ไม่สามารถศึกษาและทำกิจกรรมในสังคมได้เต็มศักยภาพนักการศึกษาหลายคนได้กล่าวไว้เกี่ยวกับแนวคิดในการจัดการศึกษาพิเศษ ดังนี้

การเรียนรวมมีทฤษฎีที่พัฒนาขึ้นเพื่ออธิบายเป็นแนวทางในการนำไปใช้ ในการจัดการเรียนรวม ให้เหมาะสมกับเด็กและสภาพการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้การเรียนรวมบรรลุเป้าหมาย ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรวมและน่าสนใจ ได้แก่ ทฤษฎีริบเบอร์แบนด์ (The Rubber – Band Theory) ซึ่งพัฒนาจากแนวคิดของ Ishwar Desai (2007 : 10) ทฤษฎีนี้เน้นการช่วยเหลือ (Accommodation) การปรับเปลี่ยน (Modification) และการดัดแปลง (Adaptation) เพื่อนำไปสู่การจัดการหลักสูตร และการสอนเด็กที่มีความสามารถแตกต่างกันแต่เรียนไปด้วยกัน ตามระบบของการเรียนรวม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การช่วยเหลือ (Accommodation) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่กระทำต่อสิ่งแวดล้อม ในห้องเรียน เพื่อที่จะสอนนักเรียนที่มีทักษะและความสามารถที่แตกต่างกันในห้องเรียนเดียวกัน เป็นการช่วยเหลือนักเรียนให้สามารถเข้าถึงห้องเรียนหรือหลักสูตรปกติ เป็นการช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้มีความสามารถเข้าร่วมโปรแกรมการศึกษา ในระดับปกติได้ทำงานหรือเรียน ในระดับที่ใกล้เคียงกับระดับปกติมากขึ้นได้ดีกว่าไม่ได้รับการช่วยเหลือใด ๆ เมื่อทำการช่วยเหลือแต่ยังคงเกณฑ์มาตรฐานของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้เหมือนเดิม การช่วยเหลือแบบนี้ไม่ได้ลดระดับ ความยากหรือลดความคาดหวังต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนลง ถึงแม้จะมีการเปลี่ยนแปลงวัสดุอุปกรณ์การสอนที่ใช้ อุปกรณ์ที่ใช้ทดสอบหรือแม้กระทั่งสิ่งแวดล้อมทางการเรียนการสอน ยกตัวอย่างเช่น เด็กคนหนึ่งเป็นเด็กที่มีความบกพร่องทาง

การเรียนรู้อาจไม่สามารถอ่านหนังสือ ที่ครูมอบหมายให้อ่านได้ แต่การช่วยเหลือเพิ่มเติมช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้เนื้อหาที่ได้อ่านได้ จากการฟังเทป เมื่อนักเรียนฟังเรื่องราวแล้ว เขาจะต้องได้ทำงานที่ครูมอบหมายและได้รับการทดสอบเหมือนคนอื่น ๆ การช่วยเหลือ ได้แก่ การจัดสถานที่ที่สงบในการเรียนหรือการทดสอบ การได้รับความช่วยเหลือจากครูบางเวลาหรือเต็มเวลา การได้รับอนุญาตให้พักได้บ้าง การได้รับอนุญาต ในการใช้เวลาในการทดสอบมากกว่าเด็กอื่น การจัดที่นั่งให้นักเรียนนั่งใกล้กระดานดำ การอนุญาต ให้นักเรียนใช้เครื่องคิดเลขแทนการคิดเองหรือนับนิ้วการช่วยเหลือในห้องเรียน การให้การช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับรายละเอียดของการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนบรรลุเป้าหมายของการเรียนรู้ ซึ่งมีรายละเอียดของการช่วยเหลือ ดังนี้

1.1 การช่วยเหลือในด้านเวลา ได้แก่ การปรับเปลี่ยนเวลาให้ยืดหยุ่นเหมาะสมกับกิจกรรม การปรับความยาวของเวลาในการทำงาน การให้เวลาพักในระหว่างการทำงาน คำนึงถึง ช่วงความสนใจของเด็ก การใช้เวลาในการทำงานมากขึ้นเพื่อให้เด็กทำงานได้สำเร็จ การให้เวลานักเรียนอย่างเพียงพอการใช้ห้องน้ำระหว่างเวลาเรียน การพูดคุยกับนักเรียนบ่อย ๆ เพื่อ เป็นการตรวจสอบความเข้าใจ

1.2 การช่วยเหลือด้านสถานที่ ได้แก่ การจัดสถานที่ให้ทำงานเป็นกลุ่มเล็ก ๆ การจัดสถานที่ให้ทำงานในมุมเล็ก ๆ ที่สงบ การกำหนดบริเวณที่เด็กจะเรียนหนังสือหรือทำงานส่วนตัว การนำสิ่งทีเรียนรู้ไปเชื่อมโยงกับชีวิตในบ้านของนักเรียนการจัดที่นั่งให้นั่งแถวหน้าและอยู่ใกล้ครู การจัดที่นั่งให้เด็กได้นั่งใกล้ผู้ใหญ่ที่เป็นครูพี่เลี้ยง

1.3 การช่วยเหลือด้านอุปกรณ์ ได้แก่ การจัดหาเครื่องมือบันทึกเสียงให้ การจัดหาเครื่องคิดเลขให้ การจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์ให้ การใช้วิดีโอหรือภาพยนตร์ การจัดให้เด็กคัดลอกจากสมุดของครูหรือเพื่อน

1.4 การช่วยเหลือด้านการตอบสนอง ได้แก่ การให้เด็กทำเครื่องหมายคำตอบลงในข้อสอบได้เลย โดยไม่ต้องแยกทำในกระดาษคำตอบ การให้รายงานเป็นการตอบปากเปล่า แทนการเขียน การอนุญาตให้ใช้เวลาในการตอบมากขึ้น การตอบสนองเพียงเล็กน้อยเพื่อแสดงให้เห็นว่าเด็กมีผลสัมฤทธิ์ การอนุญาตให้ใช้การตอบโดยการบันทึกเทป การจัดหาคนช่วยเขียนในการเขียนคำตอบ

1.5 การช่วยเหลือด้านเนื้อหาสาระ ได้แก่ การใช้คำง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน การแจกใบกิจกรรมหรือใบความรู้ครั้งละแผ่น การลดระดับของการอ่าน การย่องานให้เป็นส่วนเล็กๆ การลดปริมาณ ของการบ้านลง

1.6 การช่วยเหลือด้านการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การยกตัวอย่างที่เป็นรูปภาพ การลดความวิตกรวบยอดลงในการสอนแต่ละครั้ง การสอนคำศัพท์ก่อนสอนเนื้อเรื่อง การบอกนักเรียน ให้ทราบความคาดหวังของการเรียน การพบทวนสิ่งที่ได้เรียนไปแล้วก่อนที่จะสอนเรื่องใหม่

1.7 การช่วยเหลือด้านการทำข้อสอบ ได้แก่ การอนุญาตให้สอบแบบเปิดตำรา การอนุญาตให้สอบแบบปากเปล่า การอนุญาตให้สอบแบบเอากลับไปทำที่บ้าน การใช้คำถามแบบปรนัยเพิ่มขึ้นและลดคำถามแบบอัตนัย การอนุญาตให้ตอบด้วยการอัดเทปในเครื่องบันทึกเสียง

1.8 การช่วยเหลือด้านการจัดระบบการเรียน ได้แก่ การมอบหมายให้มีเพื่อนคู่หูใน การช่วยทำการบ้าน การให้เด็กมีหนังสืออีกชุดหนึ่งที่บ้าน การส่งรายงานความก้าวหน้าให้ผู้ปกครองทราบทุกวันหรือทุกสัปดาห์ การให้นักเรียนมีสมุดจดการบ้านที่ได้รับมอบหมายในแต่ละวัน การจัดแฟ้ม ให้นักเรียนเก็บผลงานเมื่อทำเสร็จแล้ว

1.9 การช่วยเหลือด้านพฤติกรรม ได้แก่ การจัดตารางกิจวัตรประจำวันในชั้นเรียน การจัดเตรียมเด็กเมื่อทำกิจกรรมไม่เป็นไปตามกิจวัตรประจำวัน การมีกฎระเบียบของชั้นเรียนชัดเจนและเข้าใจง่าย การพยายามให้มีการปฏิบัติตามกฎของชั้นเรียน การอนุญาตให้มีการพักระหว่าง การทำงานที่มอบหมาย การกำหนดให้มีเวลาลุกออกจากที่เพื่อทำงานที่ถูกมอบหมาย การทำพันธะสัญญากับนักเรียน การใช้ວັນภาษาเพื่อบอกพฤติกรรมที่พึงประสงค์ การให้ความรับผิดชอบของทั้งกลุ่มและบุคคล การจัดทำแผนภูมิแสดงความสามารถของนักเรียน

1.10 การช่วยเหลือด้านการใช้กลุ่มเพื่อนหรือเพื่อนช่วยสอน ได้แก่ การใช้ประโยชน์จากกลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมือ การใช้ประโยชน์จากการช่วยเหลือจากเพื่อน การใช้ประโยชน์จากการใช้เพื่อนช่วยสอน การใช้เพื่อนจดตามคำบอกของนักเรียน การใช้เพื่อนเป็นตัวแบบในการแสดงพฤติกรรม ที่เหมาะสม การมอบหมายให้เพื่อนคู่หูช่วยทำการบ้าน

1.11 การช่วยเหลือด้านการประเมินผล ได้แก่ การใช้ประโยชน์จากการประเมินตนเอง การใช้ประโยชน์จากการประเมินจากเพื่อน การใช้คะแนนรายบุคคลโดยไม่อิงกับกลุ่ม

2. การปรับเปลี่ยน (Modification) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่ระดับความยากง่ายและปริมาณเนื้อหาที่เด็กต้องเรียนรู้ รวมถึงการปรับเปลี่ยนวิธีการนำเสนอเนื้อหาและลักษณะการทดสอบการปรับเปลี่ยนจะสร้างมาตรฐานที่แตกต่างกันเพื่อให้เข้ากับเด็กที่มีความบกพร่อง และ การปรับเปลี่ยนนี้ มักกำหนดไว้ในแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลด้วย ตัวอย่างของการปรับเปลี่ยน ได้แก่ ครูลดจำนวนคำศัพท์ลงสำหรับเด็กที่มีความบกพร่อง เมื่อทำการทดสอบการสะกดคำ หรือสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องด้านการคำนวณ ครูควรปรับเปลี่ยนเนื้อหาเรื่องเศษส่วนและร้อยละที่สอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นคณิตศาสตร์พื้นฐาน เช่น การบวกและการลบแทน เป็นต้น

3. การดัดแปลง (Adaptation) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงภาระงานของนักเรียน รวมถึง การเปลี่ยนแปลงเนื้อหา วิธีการสอนและสื่อวัสดุอุปกรณ์ กระบวนการประเมินผลหรือสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ การดัดแปลงเกี่ยวข้องกับการใช้เนื้อหาของหลักสูตรและปรับให้เหมาะสมกับความต้องการของเด็กที่แตกต่างกัน การดัดแปลงอาจนำมาใช้เมื่อจำเป็น และอาจลดลงเมื่อนักเรียนมีทักษะเพิ่มขึ้น ตัวอย่างของการดัดแปลง เช่น การสอนนักเรียนให้ใช้เครื่องคิดเลขในการแก้โจทย์เลขง่าย ๆ หรือ ในการซื้อของ การปรับบทเรียนให้เหมาะสมกับระดับความสามารถของเด็ก โดยการให้ฟังเทปมากกว่าการอ่านจากหนังสือ การสะกดคำที่ง่ายกว่าและจำนวนน้อยกว่าที่เพื่อนเรียน ให้นักเรียนใช้ทักษะที่แตกต่างไปจากเพื่อน เช่น การจำชื่อเพื่อนและรู้จักส่งงานแทนการเขียน เป็นต้น การดัดแปลง มี 8 ประเภท ได้แก่

3.1 การดัดแปลงด้านขนาด (Size) เป็นการปรับจำนวนเรื่องที่นักเรียนจะต้องเรียนหรือต้องทำให้สำเร็จ เช่น การลดจำนวนคำศัพท์ที่นักเรียนต้องเรียนในแต่ละครั้งให้น้อยลง เป็นต้น นอกจากนี้มีการปรับความยาวหรือสัดส่วนของงานที่ครูมอบหมายให้ทำ เช่น ลดความยาวของรายงาน ลดจำนวนข้อของโจทย์ปัญหาให้น้อยลง

3.2 การดัดแปลงด้านตัวป้อน (Input) เป็นการปรับวิธีการสอนเพื่อผู้เรียน เช่น การใช้เครื่องช่วยในการมองเห็น การยกตัวอย่างเป็นรูปภาพ การจัดกิจกรรมด้วยการลงมือกระทำ การจัดให้เด็กเข้ากลุ่มทำงานร่วมกัน เป็นต้น นอกจากนี้มีการปรับกลยุทธ์การสอนเพื่อให้เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น การใช้วีดิทัศน์ การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ การไปทัศนศึกษานอกสถานที่ เป็นต้น

3.3 การดัดแปลงด้านระดับของการมีส่วนร่วม (Degree of Participation) เป็นการปรับเพื่อให้เด็กได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการทำงาน เช่น ในวิชาภูมิศาสตร์ครูอาจให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเป็นผู้ถือลูกโลกจำลองและให้นักเรียนคนอื่นออกมายืนตำแหน่งที่ตั้งของประเทศต่าง ๆ ในการเล่นเกมหรือบทบาทสมมติ ครูอาจให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีส่วนร่วมด้วย การเล่นเกมง่าย ๆ เป็นการเคลื่อนไหวทางร่างกายมากกว่าการพูดที่ต้องท่องบทยาว ๆ เป็นต้น

3.4 ดัดแปลงด้านเวลา (Time) เป็นการปรับเวลาที่มีอยู่ให้เหมาะกับงานหรือการทดสอบอย่างยืดหยุ่น เช่น จัดระยะเวลาในการทำงานหรือโครงการให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคน การเพิ่มหรือลดเวลาให้เหมาะกับนักเรียนบางคน การให้เวลาสำหรับการสอบมากขึ้น

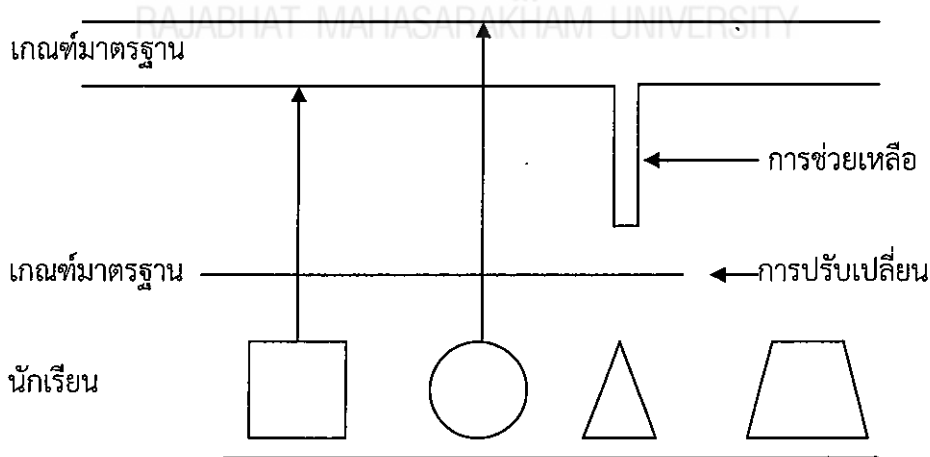
3.5 การดัดแปลงด้านความยากง่าย (Difficulty) เป็นการปรับระดับของทักษะความคิดรวบยอด ประเภทของโจทย์ ขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้หรือกฎเกณฑ์ การทำงานของผู้เรียน เช่น การอนุญาตให้ใช้เครื่องคิดเลขในการคำนวณโจทย์เลข ปรับคำสั่งในการทำงาน

ให้เข้าใจง่าย จัดระดับของงานที่ให้นักเรียนบรรลุเป้าหมายเหมือนกันแต่มีระดับความเป็นรูปธรรม และ ความซับซ้อนแตกต่างกัน

3.6 การดัดแปลงด้านเป้าหมาย (Modified Goals) เป็นการปรับเป้าหมาย หรือ ความคาดหวังต่อผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นในบริบทของหลักสูตรการศึกษาทั่วไป โดยใช้วัสดุ อุปกรณ์ชุดเดิม เช่น ในวิชาสังคมศึกษาครูอาจคาดหวังเพียงนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษชี้ ตำแหน่งของจังหวัดต่าง ๆ ในขณะที่เด็กคนอื่นจะต้องรู้ทั้งตำแหน่งและเมืองหลวงหรือสถานที่ สำคัญ ๆ ด้วยส่วนในกิจกรรมด้านการเขียนครูอาจคาดหวังเพียงให้นักเรียนที่มีความต้องการ พิเศษเขียนตัวอักษรหรือลอกคำศัพท์มากกว่าที่จะแต่งประโยคหรือเขียนบรรยาย เป็นต้น

3.7 การดัดแปลงด้านระดับความช่วยเหลือ (Level of Support) เป็นการปรับ โดยการเพิ่มปริมาณความช่วยเหลือเด็กแต่ละคน เช่น การจัดให้มีเพื่อนคู่หู ครูพี่เลี้ยง เพื่อนช่วย สอน การเข้ากลุ่มทำงานแบบร่วมมือกัน เป็นต้น

3.8 การดัดแปลงด้านผลลัพธ์ (Output) เป็นการปรับการตอบสนองต่อการสอน ของนักเรียน ปรับวิธีให้ผู้เรียนสามารถแสดงความเข้าใจหรือความรู้ได้ เช่น การตอบปากเปล่าแทน การเขียนการแสดงความรู้โดยการลงมือทำ การเล่านิทาน การออกแบบแผ่นพับ การแสดงการทดลอง เป็นต้น จากทฤษฎีที่อธิบายข้างต้น สรุปได้ว่า การช่วยเหลือ และการปรับเปลี่ยนเป็นวิธีการที่แสดง ให้เห็นถึงการช่วยให้นักเรียนทุกคนในชั้นเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยกันได้ ถึงแม้ว่าจะความสามารถ ที่แตกต่างกันหลากหลายดังที่แสดงในแผนภาพที่ 3

แผนภาพที่ 3 การช่วยเหลือและการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับนักเรียน ที่มีความสามารถ แตกต่างกัน

ที่มา : Desai, I. (2007 : 17)

จากแผนภาพที่ 3 แสดงตัวอย่างระดับการช่วยเหลือนักเรียนที่มีความสามารถแตกต่างกัน ในตัวอย่างมีนักเรียนสี่คน โดยที่นักเรียนคนที่หนึ่งเรียนได้ถึงเกณฑ์มาตรฐานปกติจึงไม่ต้องการปรับอะไร สำหรับนักเรียนคนที่สอง เป็นคนที่มีความสามารถสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนจึงต้องมีการปรับให้สอดคล้องกับความสามารถของเขา เช่น การสอนแบบเพิ่มพูนความรู้ การใช้ทักษะการคิดระดับสูง เป็นต้น นักเรียนคนที่สามเป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษต้องมีการช่วยเหลือ (Accommodation) เพื่อให้สามารถบรรลุเกณฑ์ โดยปรับให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาของเด็ก กล่าวคือ เนื้อหาที่สอนไม่ได้ลดลงแต่มีการปรับเวลาและวิธีการสอนเพื่อช่วยให้เด็กเรียนได้ ส่วนนักเรียนคนที่สี่เป็นเด็กที่มีความบกพร่องมากไม่สามารถเรียนได้ถึงเกณฑ์ จึงต้องมีการปรับเปลี่ยน (Modifications) ซึ่งเป็นการปรับเปลี่ยนค่อนข้างมาก ทั้งวิธีสอน สื่อวัสดุ อุปกรณ์ การเพิ่มเวลา และการย่องาน

สรุปได้ว่าทฤษฎีรับเบอร์แบนด์ ได้กล่าวถึงแนวทางในการปรับปรุงการช่วยเหลือด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่สามารถปรับยืดหยุ่นได้ เพื่อให้สอดคล้องกับเด็กที่มีความแตกต่างกันในห้องเรียน โดยเน้นการช่วยเหลือ การปรับเปลี่ยนและการดัดแปลงในด้านเวลาของการเรียนรู้และการทดสอบ เนื้อหาสาระ สื่ออุปกรณ์ เป้าหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ เพื่อให้ให้นักเรียนบรรลุเป้าหมายของการเรียนรู้ เนื่องจากนักเรียนในห้องเรียน อาจมีทั้งเด็กเรียนเก่ง เด็กเรียนตามเกณฑ์ เด็กเรียนอ่อนหรือเด็กที่มีความบกพร่องนับว่าเป็นทฤษฎีที่สามารถนำไปปรับใช้กับการเรียนรวมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ศรีศักดิ์ ไทยอารี และคณะ (2543 : 24 - 25) ได้กล่าวว่า ประเทศที่มีการตื่นตัวในเรื่องความเสมอภาค จะเป็นสังคมที่ระแวดระวังเกี่ยวกับเรื่องสิทธิเสรีภาพเป็นอย่างมากและปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักการ ซึ่งสอดคล้องกับปรัชญาสังคมประชาธิปไตย เมื่อแนวคิดเรื่องความเสมอภาค มีความสำคัญยิ่งแล้ว แนวความคิดเรื่องการให้เด็กทุกคนได้เข้าสู่สถานศึกษาที่จัดไว้โดยไม่แบ่งแยก เลือกปฏิบัติ จึงนับได้ว่าเป็นแนวคิดหรือแนวทางการปฏิบัติที่สำคัญยิ่งเช่นกัน เพราะการศึกษาปกติในระบบโรงเรียนเพียงอย่างเดียวไม่สามารถตอบสนองต่อเป้าหมายของกลุ่มผู้ด้อยโอกาส โดยเฉพาะคนพิการได้ และเป้าหมายหลักของการศึกษาทั่วไปในระบบโรงเรียนปกติไม่สามารถให้บริการได้สอดคล้องกับ สิริมา หมอนไหม (2543 : 3) กล่าวถึงการศึกษาพิเศษว่าเป็นการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เนื่องจากกระบวนการจัดบริการการศึกษาในรูปแบบปกติสำหรับเด็กทั่วไปไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้ จึงต้องมีกระบวนการจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับสภาพของเด็กเหล่านี้ ในขณะที่เบญจมา ชลธารันนท์ (2544 : 34) ได้กล่าวว่าคนที่มีความบกพร่องเป็นทรัพยากรบุคคลของสังคม หากได้รับการส่งเสริมอย่างถูกต้องย่อมมีความรู้ความสามารถ มีศักยภาพที่จะประกอบอาชีพพึ่งพาตนเอง และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข รวมทั้งการช่วยสร้างสรรค์สังคมได้

เช่นเดียวกันกับคนทั่วไป การส่งเสริมพัฒนาบุคคลที่มีความบกพร่องให้เต็มศักยภาพต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การค้นพบความบกพร่อง การบำบัดรักษา การฟื้นฟูสมรรถภาพ การให้การศึกษา การพัฒนาทักษะสังคม การฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพ นอกจากนี้ ศิริยา พูลสุวรรณ (2545 : 9) ให้แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาพิเศษว่าเป็นการศึกษาที่จัดให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ (Children with Special Needs) ทางการศึกษาแตกต่างไปจากเด็กปกติ เนื่องจากมีความผิดปกติทางร่างกาย อารมณ์ พฤติกรรมหรือสติปัญญา ซึ่งต้องการดูแลเป็นพิเศษ เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมและได้รับประโยชน์จากการศึกษาอย่างเต็มที่ การจัดการศึกษาให้เด็กกลุ่มนี้จึงต้องดำเนินการสอนโดยครูที่ได้รับการฝึกฝนมาเป็นพิเศษ มีเทคนิควิธีการสอนที่แตกต่างไปจากเด็กปกติ สำหรับ สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา (2545 : 4) กล่าวว่า การศึกษาพิเศษเป็นการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกกลุ่มไม่ว่าความต้องการพิเศษนั้นจะเกิดขึ้นเนื่องจากเหตุบกพร่องทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ หรือความด้อยโอกาส รวมถึงเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ซึ่งการจัดการศึกษาในรูปแบบปกติไม่สามารถช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้และพัฒนาเต็มตามศักยภาพได้ จึงต้องจัดการศึกษาให้ในลักษณะพิเศษ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นทางการศึกษาที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล ขณะที่ สมเกต อุทธิโยธา (2546 : 1) ได้กล่าวถึงแนวคิดการจัดการศึกษาพิเศษว่า โดยเหตุที่เด็กที่มีความต้องการพิเศษมีความต้องการทางการศึกษาและความช่วยเหลือแตกต่างจากเด็กปกติ เนื่องจากสาเหตุความบกพร่องของร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ซึ่งเด็กเหล่านี้ไม่อาจได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่จากการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปกติทั่วไป ดังนั้น การจัดการศึกษาให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษจึงต้องจัดให้เหมาะสมกับความต้องการและความสามารถของเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคน ทั้งนี้เพื่อเป็นการประกันโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สามารถพัฒนาตามศักยภาพของเด็ก จนสามารถเรียนรู้ ช่วยเหลือตนเองและดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุขทางด้าน วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2547 : 3 - 4) ได้สรุปแนวความคิดในการจัดการศึกษาและปรัชญาของการจัดการศึกษาพิเศษว่า ผู้ที่มีความบกพร่องเป็นทรัพยากรบุคคลของสังคม หากได้รับการส่งเสริมอย่างถูกต้องย่อมมีความรู้ความสามารถ มีศักยภาพที่จะประกอบอาชีพพึ่งพาตนเอง และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขรวมทั้งการช่วยสร้างสรรค์สังคมได้เช่นเดียวกับคนทั่วไป การส่งเสริมพัฒนาคนที่มีความบกพร่องให้เต็มศักยภาพต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การค้นพบความบกพร่อง การบำบัดรักษาการฟื้นฟูสมรรถภาพ การให้การศึกษา การพัฒนาทักษะสังคม การฟื้นฟูสมรรถภาพด้านการอาชีพ การจัดการศึกษาเพื่อคนที่มีความบกพร่องมุ่งเน้น การพัฒนาความสามารถให้เต็มศักยภาพของแต่ละบุคคล โดยการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความบกพร่อง ให้การศึกษาอบรมให้รู้จักสิทธิและหน้าที่ฐานะพลเมืองมีอาชีพมีงานทำ สามารถดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีเกียรติมีศักดิ์ศรีเท่าเทียมกับคนอื่น ช่วยเหลือ

ตนเอง และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ นอกจากนี้ ศศิพินต์ สุขบุญพันธ์ (2548 : 121) กล่าวถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาพิเศษว่า มีรูปแบบที่เป็นกระบวนการมีรูปแบบเฉพาะต่างจากการศึกษาปกติ ไม่ว่าจะป็นวิธีการจัดการศึกษา การวัดและประเมินผล สื่อการสอนและเทคนิคการสอน เพื่อตอบสนองความต้องการของเด็กตามความแตกต่างระหว่างบุคคล เป็นการพัฒนาเด็กได้เต็มที่ เพราะเด็กไม่สามารถเรียนรู้ได้จากการจัดการศึกษาที่จัดให้ในรูปแบบปกติ การจัดการศึกษาพิเศษยังถือเป็นกระบวนการขัดเกลาทางสังคม ที่ช่วยให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนรู้ในการปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่น รู้จักเรียนรู้มารยาทที่เหมาะสมในสังคมส่งผลให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเหล่านี้ได้มีโอกาสในการเรียนแบบ มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้างและส่งเสริมความเข้าใจในบุคคลและสภาพแวดล้อมของตนเอง สำหรับวีระพงษ์ แสงชูโต (2550 : 14) ได้สรุปว่า การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่อง วางอยู่บนพื้นฐานของสิทธิที่จะมีโอกาสรับการศึกษาอย่างเสมอภาค เท่าเทียมกับคนทั่วไป เน้นความเสมอภาคในด้านโอกาสที่จะได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ เพื่อให้ความสามารถดำรงชีวิตในสังคมร่วมกับคนปกติได้ทางด้านผดุงอารยะวิญญู และวาสนา เลิศศิลป์ (2550 : 6 - 7) ได้กล่าวว่า การเรียนรวมเป็นการจัดการศึกษาที่นักการศึกษาเชื่อว่า เด็กทุกคนมีความเท่าเทียมกัน ทุกคนควรได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน การจัดการเรียนรวมมีปรัชญา ดังนี้

1. โอกาสที่เท่าเทียมกัน (Equal Opportunity) บุคคลทุกคนควรได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน ไม่ว่าบุคคลนั้นจะมีความบกพร่อง มีพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมอยู่ในระดับใดก็ตาม
2. ความหลากหลาย (Diversity) ในมวลหมู่มนุษย์ทั้งปวงย่อมมีความแตกต่างอย่างหลากหลาย จะให้มนุษย์เหมือนกันทุกคนไม่ได้ การให้การศึกษาจึงต้องยอมรับในความแตกต่างในหมู่ชน การศึกษาที่ให้ จะต้องแตกต่างกันแต่ทุกคนจะต้องเคารพในความหลากหลาย
3. ทุกคนมีความปกติอยู่ในตัว (Normalization) และต้องยอมรับในความปกติ นั้นในประเด็นนี้ หมายถึง มนุษย์ทุกคนอยากมีความปกติเหมือนกับคนอื่น ไม่มีใครอยากผิดปกติ ดังนั้นทุกคนจึงควรได้รับการศึกษาไปพร้อม ๆ กับผู้อื่นโดยไม่มีการแบ่งแยก
4. สังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม (Multicultural Society) ในแต่ละสังคมย่อมมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม คนในสังคมต้องยอมรับในความหลากหลายนั้น การให้การศึกษาจึงต้องคำนึงถึงความหลากหลายของคนหลายวัฒนธรรมในสังคมนั้น ๆ
5. ศักยภาพของบุคคล (Potential) มนุษย์ทุกคนไม่ว่าจะเป็นคนอย่างไรก็ตาม ย่อมมีศักยภาพทั้งนั้น เพียงแต่มีศักยภาพไม่เท่ากัน ดังนั้นการให้การศึกษาต้องให้จนบรรลุศักยภาพของแต่ละคน ไม่ใช่ให้การศึกษาในปริมาณที่เท่ากัน คุณภาพเท่ากันซึ่งไม่สอดคล้องกับศักยภาพของแต่ละคน

6. มนุษยนิยม (Humanism) มนุษย์ทุกคนมีคุณค่าและมีศักดิ์ศรี คนในสังคมควรมี ความเข้าใจกันเพื่อให้ทุกคนอยู่ร่วมกันได้

7. การเป็นสังคม (Socialization) มนุษย์เป็นสัตว์สังคม เราไม่สามารถแยกมนุษย์ ออกจากกันได้ เพราะธรรมชาติของมนุษย์ต้องใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน ช่วยเหลือพึ่งพากัน การให้ การศึกษาโดย การแบ่งแยกจึงไม่สอดคล้องกับความเป็นมนุษย์

8.ความเป็นส่วนบุคคล (Individualization) บุคคลแต่ละคนจะมีลักษณะเฉพาะ ที่ไม่เหมือนผู้อื่น ดังนั้นในการจัดการศึกษาควรคำนึงถึงความต้องการเฉพาะของแต่ละบุคคล

9. การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน (Dependency) มนุษย์มีการพึ่งพาอาศัย ซึ่งกันและกัน การจัดการเรียนรวมทำให้เกิดการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน

10. สภาพแวดล้อมที่มีข้อจำกัดน้อยที่สุด (Least Restrictive Environment) การให้การศึกษาจะต้องให้ในสถานะที่เด็กเรียนได้และจะต้องนำเขากลับสู่สังคมปกติโดยเร็วที่สุด

จากปรัชญาการเรียนรวม 10 ประการที่กล่าวข้างต้นสอดคล้องกับปรัชญาการเรียน รวมของนักการศึกษาในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้ (Inclusive Philosophy of Inclusive Education. 2006)

1. การเรียนรวมจัดขึ้นบนฐานความเชื่อที่ว่าบุคคลสามารถอยู่กับผู้อื่นได้ถึงแม้ว่า จะมีความแตกต่างด้านเชื้อชาติ ศาสนา ความต้องการ ความบกพร่อง ดังนั้นนักเรียนทุกคน จึงสามารถเรียนรู้และเติบโตขึ้นในสิ่งแวดล้อมเดียวกัน

2. การเรียนรวมเป็นการจัดการศึกษาให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยกันในโรงเรียน เรียนรู้ที่จะใช้ชีวิตอยู่ด้วยกัน ร่วมมือกันทำงานและร่วมรับผิดชอบ

3. การเรียนรวมเป็นการจัดการศึกษาที่มีประโยชน์ต่อเด็กที่มีความบกพร่องให้ มีโอกาส ได้เรียนในห้องเรียนเดียวกันกับเด็กปกติสำหรับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (255 : 18) ได้กล่าวว่า ปรัชญาการเรียนรวมได้เน้นความสำคัญของการจัดการศึกษา บนความเท่าเทียมความหลากหลาย การใช้ชีวิตด้วยการพึ่งพาอาศัยกัน เรียนด้วยกันโดยไม่มี การแบ่งแยก ซึ่งนับว่าเป็นการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพชีวิตจริงที่มนุษย์ต้องใช้ชีวิตกับ ผู้อื่นในสังคมที่มีความแตกต่างหลากหลาย

จากแนวคิดการจัดการศึกษาพิเศษดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า เด็กที่มีความต้องการ พิเศษ ทุกคนมีสิทธิขั้นพื้นฐานที่จะได้รับการบริการทางการศึกษาที่เหมาะสมกับระดับและประเภท ของความแตกต่างของแต่ละบุคคล ได้รับโอกาสที่จะเรียนรวมกับเด็กปกติ ที่สำคัญคือการจัด สถานการณ์ในการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ทุกคนได้รับประโยชน์เต็มศักยภาพของแต่ละบุคคล โดยได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจากภาครัฐ เอกชน องค์กรชุมชน องค์กรผู้ที่มีความบกพร่องและ

องค์กรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาพิเศษ ร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินการจัดการศึกษาพิเศษเพื่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

3. ความหมายของการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม

นักการศึกษาหลายท่าน ได้กล่าวถึงการเรียนรวมเป็นการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ โดยพื้นฐานอยู่บนความเชื่อว่า เด็กแต่ละคนควรได้รับบริการทางการศึกษาโดยเสมอภาค โดยไม่มีการแบ่งแยก เด็กทุกคนจะได้รับการศึกษารวมกับเพื่อนในสภาพแวดล้อมเดียวกัน และได้ให้ความหมายของการเรียนรวม ไว้ดังนี้

Knight (1999 : 3) ได้ให้นิยามของคำว่า “การเรียนรวม ” หมายถึง การเปิดโอกาสให้เด็กที่มีความบกพร่องเข้ามามีส่วนร่วมและเป็นสมาชิกของโรงเรียนโดยไม่มีการแบ่งแยก เด็กทุกคน จะได้รับการศึกษารวมกับเพื่อนในสภาพแวดล้อมเดียวกัน โรงเรียนที่จัดการศึกษาแบบเรียนรวม จะตั้งอยู่บนฐานความเชื่อที่ว่า โลกคือประชาคมโดยรวมที่มีพลเมืองแตกต่างกัน ทั้งความบกพร่อง ศาสนา เชื้อชาติ การเรียนรวมนั้นนักเรียนที่มีความบกพร่องจะเข้าสู่ห้องเรียนปกติ ทุกคนจะได้เรียนรู้ตามคุณลักษณะและความต้องการที่หลากหลาย

ผดุง อารยะวิญญู (2542 : 17) ได้อธิบายความหมายของการเรียนรวม หมายถึง การจัดเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เข้าเรียนร่วมในชั้นเรียนเดียวกันกับเด็กปกติ ซึ่งในภาษาอังกฤษมีคำที่มีความหมายเกี่ยวกับการเรียนรวม 3 คำ ได้แก่

1. Mainstreaming หมายถึง การจัดให้เด็กเข้าไปเรียนในโรงเรียนปกติ ในชั้นเรียนปกติเต็มเวลา เด็กจะได้รับการบริการทางการศึกษาเช่นเดียวกับเด็กนักเรียนคนอื่น ๆ ทุกประการ เป็นเด็กที่มีความพิการไม่มากนัก มีระดับสติปัญญา และความพร้อมด้านการเรียน ตลอดจนวุฒิภาวะทางอารมณ์และสังคมสมวัย ในกรณีเด็กมีความพิการระดับปานกลาง ทางโรงเรียนอาจมีบริการเรื่องวิธีการสอน ตลอดจนช่วยประเมินผลพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษเหล่านั้น

2. Integration หมายถึง การเรียนร่วมระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษกับเด็กปกติ แต่เป็นการเรียนร่วมบางเวลา นั่นคือ เด็กที่มีความต้องการพิเศษจะเข้าไปเรียนร่วมในชั้นปกติบางเวลาเท่านั้น เป็นเด็กเล็กและเด็กที่มีความพิการในระดับปานกลางถึงระดับมาก จึงไม่อาจเรียนร่วมเต็มเวลาทุกวิชาได้ ทั้งยังต้องการครูการศึกษาพิเศษที่จะคอยช่วยจัดทำแผนการจัดการศึกษาพิเศษที่จะให้บริการ มีความหมายรวมไปถึงการจัดชั้นเรียนพิเศษในโรงเรียนปกติด้วย

3. Inclusive Education หมายถึง การจัดการเรียนรวมตามความเชื่อว่า เด็กพิการต้องได้รับการศึกษาในระบบการศึกษาทั่วไปในชั้นเรียนตามปกติในโรงเรียน ที่อยู่ใกล้บ้าน และในชุมชนที่อาศัยอยู่เป็นสิทธิทางการศึกษาของเด็กที่จะได้รับความเสมอภาคของการศึกษา นอกจากนี้ วิลาวรรีย์ วงศ์คุณาโรจน์ (2545 : 5) ได้ให้ความหมายของการเรียนรวม หมายถึง

การจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเกิดทักษะและประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข

Stubbs (2002 : 4) กล่าวว่า การเรียนรวม หมายถึง การจัดการศึกษาสำหรับทุกคน เป็น การจัดการศึกษาอย่างยืดหยุ่นและตอบสนองการเรียนรู้ของเด็กที่มีวิธีการเรียนรู้และความสามารถในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ การเรียนรวมมุ่งความสำคัญไปที่การเปลี่ยนแปลงที่ระบบการศึกษามีใช้เปลี่ยนที่เด็กเหมือนการจัดการศึกษาพิเศษเฉพาะความพิการหรือการเรียนรวม การเรียนรวมจึงเป็นการจัดการศึกษาที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่ทั้งเด็ก ผู้ใหญ่ เพศ วัย ความสามารถ ความบกพร่อง และศาสนามีส่วนร่วมในสังคมเดียวกัน เป็นการจัดการศึกษาเพื่อเด็กทุกคน เพื่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ทางโรงเรียนจะต้องเป็นฝ่ายปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ ดังนี้

1. พัฒนาโรงเรียนทั้งระบบเพื่อการเรียนรวม ทุกฝ่ายมีความรับผิดชอบและแก้ปัญหาร่วมกัน
2. ใช้ทรัพยากรในชุมชน
3. ผลิตเครื่องมือและอุปกรณ์การสอนที่หาได้จากวัสดุในท้องถิ่น
4. แสวงหาแหล่งเรียนรู้ที่สนับสนุนการจัดการศึกษาและการเรียนรู้สำหรับทุกคน
5. จัดสิ่งแวดล้อมให้เข้าถึงได้ง่ายและให้การต้อนรับทุกคน
6. พัฒนานโยบายเพื่อตอบสนองความหลากหลายและลดการแบ่งแยกนักเรียน
7. พัฒนาการเรียนการสอนแบบเพื่อนช่วยสอน
8. พัฒนาความสัมพันธ์ขององค์กรในชุมชน สมาคมผู้ปกครอง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548 : 4) ยังให้ความหมายของการเรียนร่วมไว้ดีกว่า การเรียนร่วม (Integrated Education) หมายถึง การจัดให้เด็กและเยาวชนพิการ ที่ได้รับการเตรียมความพร้อมมาก่อนเรียนร่วมกับนักเรียนทั่วไปในโรงเรียนปกติ จัดได้หลายรูปแบบ เช่น เรียนร่วมในชั้นเรียนปกติเต็มเวลา เรียนร่วมเป็นบางเวลา และเรียนร่วมโดยรับบริการสอนเสริมจากครูสอนเสริมหรือครูเดินสอน และจัดให้มีบริการสนับสนุนตามความต้องการจำเป็นพิเศษของเด็กและเยาวชนเฉพาะบุคคล

Desai (2007 : 10) ได้ให้นิยามของคำว่า “การเรียนรวม ” หมายถึง การจัดการศึกษา ในโรงเรียนสำหรับทุกคน โรงเรียนเป็นสถานที่ที่ทุกคนมีส่วนร่วม ได้รับการยอมรับและการสนับสนุนจากเพื่อน ๆ บุคลากรจากชุมชนเพื่อตอบสนองความต้องการในการพัฒนานักเรียน

กึ่งเพชร ส่งเสริม (2552 : 36) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การเรียนรวม หมายถึง การจัดการศึกษาให้เด็กทุกคน ทำให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เข้าเรียนในโรงเรียนร่วมกับเด็กทั่วไป โดยโรงเรียนให้การยอมรับ เอาใจใส่ ให้การช่วยเหลือสนับสนุนในฐานะเป็นสมาชิกคนหนึ่งของโรงเรียนโดยไม่มีการแบ่งแยก เด็กทุกคนจะได้รับการศึกษาที่เหมาะสมกับความสามารถ เด็กทุกคนจะได้เรียนพร้อมไปกับเพื่อนในสภาพแวดล้อมเดียวกัน

Giangreco (2008 ; อ้างถึงใน กึ่งเพชร ส่งเสริม. 2552 : 36) อธิบายว่าการเรียนรวม หมายถึง การจัดการศึกษาในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

1. นักเรียนทุกคนได้รับการต้อนรับเข้าสู่โรงเรียนปกติ นักเรียนได้รับการดูแลเอาใจใส่ไม่ว่าจะมีความบกพร่องหรือไม่ นักเรียนที่มีความบกพร่องจะได้รับการช่วยเหลือและบริการอย่างเหมาะสม
2. นักเรียนจะได้รับการศึกษาในชั้นเรียนที่จัดให้สำหรับเด็กปกติและเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
3. นักเรียนจะได้รับการศึกษาไปพร้อม ๆ กับเพื่อนอายุรุ่นเดียวกันโดยไม่คำนึงว่าเป็นเด็กที่มีความบกพร่อง
4. นักเรียนที่มีความสามารถและลักษณะแตกต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษา โดยการได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนด้านการสอนแตกต่างกัน การสอนหลายระดับความสามารถ
5. การแบ่งปันประสบการณ์เกิดขึ้นระหว่างเด็กปกติและเด็กที่มีความบกพร่องในห้องเรียนปกติ

Todorowski. K (2007 ; อ้างถึงใน กึ่งเพชร ส่งเสริม. 2552 : 35) ได้ให้นิยามของคำว่า “การเรียนรวม ” หมายถึง การจัดการศึกษาให้กับเด็กทุกคน เด็กทุกคนได้รับการยอมรับ การช่วยเหลือสนับสนุนการให้โอกาสทางการศึกษาตามความต้องการและความสามารถ

Snow. K (2007 ; อ้างถึงใน กึ่งเพชร ส่งเสริม. 2552 : 35) ได้ให้นิยามของคำว่า “การเรียนรวม ” หมายถึง การที่เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เข้าเรียนในโรงเรียน โดยได้รับการเอาใจใส่เสมือนไม่ได้ มีความบกพร่องใด ๆ ได้รับการและการช่วยเหลือสนับสนุนในชั้นเรียนจากเพื่อนและครู โดยนักเรียนที่มีความบกพร่องมีส่วนร่วมในการเป็นสมาชิกของโรงเรียน และกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนอย่างเต็มที่

Moor, C (2007 ; อ้างถึงใน กึ่งเพชร ส่งเสริม. 2552 : 35) ได้ให้นิยามของคำว่า “การเรียนรวม ” หมายถึง การออกแบบ การสอนและการช่วยเหลือสนับสนุนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในบริบทของการจัดการศึกษาทั่วไปนักเรียนทุกคนเป็นสมาชิกที่สมบูรณ์ในโรงเรียน นักเรียนแต่ละคนจะมีความเท่าเทียมกันในโอกาสและสภาพแวดล้อมทางการศึกษาทั่วไป

Michigan Department of Education and Gerry (2008) ให้นิยามของคำว่า “การเรียนรู้รวม” หมายถึง การจัดบริการทางการศึกษาให้กับเด็กที่มีความบกพร่องในโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนเด็กปกติ มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเหมาะสมกับอายุภายใต้การ สอนของครูทั่วไปด้วย การจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2550 : 45) กล่าวว่า แนวคิด ของ การจัดการศึกษาเพื่อพวชน มีหลักการที่สำคัญ คือ การให้สิทธิในการดำรงชีวิตและเรียนรู้ ร่วมกับชุมชนของตนเองและใช้รูปแบบที่นักเรียนพิการแต่ละคนจะ ได้รับประโยชน์สูงสุด รวมถึง รูปแบบต่าง ๆ ของการเรียนต้องเหมาะสม ยืดหยุ่น โดยนักเรียนจะต้องถูกแบ่งแยกจากชุมชนของ ตนน้อยที่สุด โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้คนพิการได้รับโอกาสทางการศึกษาเต็มตามศักยภาพของแต่ละ บุคคล และสามารถปรับตัวให้เข้ากับชุมชนและท้องถิ่น ตลอดจนให้ครอบครัว ชุมชน องค์กร เอกชน และสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อเด็กพิการ

ผดุง อารยะวิญญู และวาสนา เลิศศิลป์ (2550 : 6) ได้ให้นิยามของคำว่า การเรียน รวมหมายถึง การจัดให้เด็กทุกคนได้มีโอกาสเรียนด้วยกัน เคียงคู่กันไปตลอดเวลาที่อยู่ในโรงเรียน ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ไม่ว่าเด็กคนนั้นจะมีความต้องการพิเศษหรือไม่ก็ตาม ทุกคน เรียนไปด้วยกัน ครูปฏิบัติต่อนักเรียนเหมือนทุกคนเป็นเด็กปกติ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2556 : 15) ได้ให้ความหมายของ การเรียนรวมว่า การเรียนรวมเป็นการจัดการศึกษาอย่างยืดหยุ่นและตอบสนองการเรียนรู้ของ เด็กที่มีวิธีการเรียนรู้และความสามารถในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ทั้งนี้โดยมุ่งความสำคัญไปที่ การเปลี่ยนแปลงที่ระบบการศึกษามีใช้เปลี่ยนที่เด็กเหมือนการจัดการพิเศษเฉพาะความพิการ หรือการเรียนร่วม การเรียนรวมจึงเป็นการจัดการศึกษาที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่ทั้งเด็ก ผู้ใหญ่ เพศ วัย ความสามารถ ความบกพร่องและศาสนามีส่วนร่วมในสังคมเดียวกันเป็นการจัดการศึกษา เพื่อเด็กทุกคน เพื่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

จากความหมายของการเรียนรวมสรุปได้ว่า เป็นการจัดการศึกษาให้เด็กปกติและ เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เรียนรวมกันเป็นการจัดการศึกษาอย่างยืดหยุ่นและตอบสนองการ เรียนรู้ของเด็กที่มีวิธีการเรียนรู้และความสามารถในการเรียนรู้ที่แตกต่างกันไม่ว่าเด็กคนนั้นจะมี ความต้องการพิเศษหรือไม่ก็ตาม ทุกคนเรียนไปด้วยกัน ครูปฏิบัติต่อนักเรียนเหมือนทุกคนเป็น เด็กปกติโดยคำนึงถึงความสามารถและความเหมาะสมของเด็กที่มีความบกพร่องของแต่ละคน เพื่อส่งเสริมให้เด็กได้มีโอกาสรับการศึกษาและดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างเป็นปกติ

3.1 การจัดการการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ (Learning Disabilities)

3.1.1 ความหมายของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ (Learning Disabilities - LD) หมายถึง เด็กที่อาจมีเขาวงกตปัญหาโดยเฉลี่ยสูง แต่มีปัญหาในการเรียนวิชาบางวิชา ปัญหาในการเรียนเป็น ปัญหาละเอียดซับซ้อน เพราะเด็กไม่สามารถประมวลผลสารสนเทศหรือประมวลผลเชิงจิตวิทยา (Information or Psychological Processing) ได้อย่างสมบูรณ์ เด็กในกลุ่มนี้อาจจะบกพร่อง ในการรับสารสนเทศ หรือบกพร่องทางความจำ หรือไม่มียุทธศาสตร์การเรียนรู้ที่เหมาะสม โดยทั่วไปเด็กจะเรียนหนังสือได้ แต่ผลการเรียนต่ำกว่าที่ควรจะเป็น และอาจพบว่าเด็กมีผลการ เรียนดีเด่นพิเศษในสาขาหนึ่ง แต่กลับมีผลการเรียนต่ำมากในอีกสาขาหนึ่ง สาเหตุแห่งความ พิจารณของเด็กพิการกลุ่มนี้ส่วนใหญ่เกิดจากความบกพร่องทางระบบประสาท (Neurological Disorder) การวินิจฉัยที่ถูกต้องจึงต้องอาศัยการตรวจคลื่นสมองด้วยแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง เด็กพิการในกลุ่มนี้ยังมีการจัดแยกประเภทย่อยออกไปอีกหลายกลุ่มตามศัพท์เฉพาะทาง การแพทย์ เช่น กลุ่มบกพร่องทางการอ่าน (Dyslexia) กลุ่มบกพร่องทางคณิตศาสตร์ (Dyscalculia) กลุ่มบกพร่องทางการเขียน (Daygraphia) กลุ่มความสนใจบกพร่องไร้ระเบียบ (Ayyention Deficit Disorder = ADD) กลุ่มความสนใจบกพร่องไวเกินปกติและไร้ระเบียบ (Attention Deficit Hyperactivity Disorder = ADHD) กลุ่มบกพร่องทางสมอง หรือบาดเจ็บ ทางสมอง ความพิการในกลุ่มนี้ประกอบด้วยความพิการหลายประเภทที่ทางการแพทย์มีศัพท์ เฉพาะว่า Brain Injured, Brain Damaged, Minimally Brain Dysfunctional, Neurologically Impaired, Perceptually Handicapped Categories

ลักษณะพฤติกรรมของเด็กในกลุ่มนี้ จะมีพฤติกรรมเคลื่อนไหวมากหรือน้อยกว่า ปกติและไม่มีจุดหมาย (Disruptive Behavior) อาจตะโกน ลุกจากที่นั่ง นั่งไม่ติด ขว้างปาสิ่งของ มีพฤติกรรมไม่แยแสไม่สนใจ (Apathetic Behavior) อาจไม่มีการตอบสนองของการสอน ของครู ไม่สามารถทำตามคำสั่ง ทำงานที่มอบหมายไม่เสร็จ ไม่สนใจการเรียน มีพฤติกรรม ก้าวร้าว (Aggressive Behavior) อาจหยาบคาย ทำร้ายร่างกาย และแสดงอาการต่อต้านเมื่อถูก ขอให้ทำตามคำสั่ง และมีพฤติกรรมระเบียบวินัย (Disorganized Behavior) อุปกรณ์การเรียน หายจذبันที่กบเรียนไม่ครบถ้วน จำทิศทางไม่ได้ ถ้ายองความคิดไม่ได้

เด็กพิการในกลุ่มนี้มีความต้องการจำเป็นที่ต้องได้รับความช่วยเหลือเป็นพิเศษในเชิง วิชาการ (Academic Needs) ทั้งในด้านการสอนอ่าน สอนสะกดคำในชั้นเด็กเล็ก และการสอน พิเศษบางวิชา มีความต้องการจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือด้านพฤติกรรม (Behavioral Need) ในการฝึกให้มีพฤติกรรมตามเกณฑ์ปกติ มีช่วงสมาธิของการเรียนเหมาะสม และมีวินัยใน

การเรียนรู้มีความต้องการจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือทางสังคม (Social Needs) ให้สามารถรับรู้ เข้าใจและสื่อสารกับคนอื่นได้อย่างถูกต้อง และเด็กพิการในกลุ่มนี้บางคนอาจต้องการความช่วยเหลือทางกายภาพ (Physical Needs) เนื่องจากมีการประสานงานการทำงานของกล้ามเนื้อไม่ดี จึงจำเป็นต้องได้รับการฝึกฝนฟื้นฟู

3.1.2 ประวัติทางการศึกษาของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

Rudolf Berlin (1833 - 1897) จักษุแพทย์ชาวเยอรมัน เป็นบุคคลแรกที่กล่าวถึงปัญหาที่เกิดจากความไม่สามารถในการเรียนรู้และบัญญัติคำว่า “Dyslexia” ซึ่งมาจากภาษากรีก หมายถึง การอ่านหนังสือลำบาก ทั้ง ๆ ที่มีสติปัญญาดีพอสมควรหรืออาจจะมีความสติปัญญาดี อันตรายอันเกิดจากสมองก่อให้เกิดการไร้ความสามารถในการรับรู้ ภาษาและการประสานงานของกล้ามเนื้อ เมื่อสมองบอบสลายแม้ในบางส่วนย่อมกระทบกระเทือนความสามารถในการเรียนของเด็ก ทำให้มีปัญหาด้านการอ่าน การเขียน การสะกดคำ ความจำ ความเข้าใจและการรับรู้ด้านกลไกการเคลื่อนไหว ดังนั้นการที่สมองถูกทำลายในบางส่วน จะเป็นต้นเหตุให้บุคคลมีปัญหาทางการเรียนรู้ จึงบัญญัติศัพท์ในวงการศึกษาศึกษาว่าเด็กกลุ่มนี้เป็นเด็กสมองบาดเจ็บ (Brain Injured Children)

ต่อมาได้มีผลงานวิจัยจำนวนมาก พบว่า เด็กหลายคนที่มีสมองถูกทำลายมิได้แสดงว่ามีปัญหาทางการเรียนรู้ ดังนั้น แนวคิดเกี่ยวกับสมองบาดเจ็บจึงไม่นิยมเรียก แต่จะใช้คำว่าสมองทำหน้าที่ไม่ได้เล็กน้อย (Minimal Brain Dysfunction) หรือ MBD ซึ่งหมายถึง เด็กที่มีสติปัญญาอยู่ในเกณฑ์ปกติหรือสูงกว่าปกติ แต่ไม่สามารถเรียนรู้ในบางเรื่องได้ และต่อมาได้มีผู้คิดแก้ปัญหาด้วยการให้ครูจัดโปรแกรมการสอนซ่อมเสริม เพื่อช่วยเหลือเด็กเหล่านี้ โดยไม่คำนึงถึงความสำคัญในเรื่องการทำหน้าที่ของสมอง ดังนั้น จึงมีการกำหนดคำว่า เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ (Learning Disabilities) เป็นคำกลาง ๆ ไม่เน้นสภาพตัวเด็กมากนัก

3.1.3 ประเภทและลักษณะของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา (2541) ได้กำหนดประเภทและลักษณะของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ตามลักษณะพฤติกรรม ดังนี้

- 1) เด็กที่มีปัญหาด้านการอ่าน
 - 1.1) หลงบรรทัดอ่านซ้ำคำ
 - 1.2) อ่านช้าและตะกุกตะกัก
 - 1.3) จำข้อเท็จจริงพื้นฐานไม่ได้
 - 1.4) อ่านคำในตำแหน่งที่ไม่ถูกต้อง
 - 1.5) ไม่สามารถบอกลำดับของเรื่องราวได้
 - 1.6) สับสนระหว่างอักษรหรือคำที่คล้ายคลึงกัน

- 1.7) ไม่สามารถจับประเด็นสำคัญของเรื่องราวได้
 - 1.8) อ่านตกหล่น อ่านเพิ่มคำ หาคำมาแทนที่ อ่านกลับคำ
 - 2) เด็กที่มีปัญหาด้านการคิดคำนวณ
 - 2.1) เขียนเลขจากซ้ายไปขวา
 - 2.2) ทำผิดเพราะสะเพร่าบ่อย ๆ
 - 2.3) ลืมตำแหน่งบนหน้ากระดาษ
 - 2.4) มีปัญหาในการลากเส้นตัวเลข
 - 2.5) มีปัญหาในการทำโจทย์ปัญหา
 - 2.6) มีปัญหาในการอ่านเลขหลายหลัก
 - 2.7) จำข้อเท็จจริงทางคณิตศาสตร์ไม่ได้
 - 2.8) ทำงานไม่เสร็จใน 1 หน้าที่กำหนดให้
 - 2.9) มีปัญหาการเรียนรู้ข้อเท็จจริงบางเรื่อง
 - 2.10) สับสนในข้อมูลแนวตั้งและการเว้นระยะ
 - 2.11) ไม่เข้าใจความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์
 - 2.12) มีปัญหาในการเชื่อมโยงจำนวนกับสัญลักษณ์
 - 2.13) มีปัญหาในการลอกรูปต่าง ๆ และโจทย์ปัญหา
 - 2.14) เขียนตัวเลขจากข้างหลังมาข้างหน้า
 - 2.15) มีปัญหาในการจำจำนวนเลขบางตัว เช่น 6 กับ 9 2 กับ 5 หรือ
- 17 กับ 71 เป็นต้น
- 3) เด็กที่มีปัญหาด้านการสะกดคำ
 - 3.1) เรียงตัวอักษรในคำผิด
 - 3.2) สลับตัวอักษรและสลับคำ
 - 3.3) สะกดข้ามตัวอักษรหลายตัว
 - 3.4) สร้างการสะกดคำแบบใหม่
 - 3.5) มีปัญหาด้านการเชื่อมโยงเสียงที่ถูกต้องกับตัวอักษร
 - 4) เด็กที่มีปัญหาด้านการเขียน
 - 4.1) เขียนตัวอักษรกลับ เขียนหนังสือข้ามมาก
 - 4.2) เขียนไม่อยู่ในบรรทัด
 - 4.3) เขียนหนังสือไม่เป็นตัว
 - 4.4) เขียนตัวอักษรหลายแบบปะปนกัน
 - 4.5) เว้นระยะตัวอักษรหรือคำไม่ถูกต้อง

- 4.6) เขียนตัวอักษรตัวเล็กตัวใหญ่ปะปนกัน
- 4.7) เขียนตัวอักษรแบบที่ปรากฏในกระจกเงา
- 4.8) มีปัญหาในการคัดลอกจากกระดานดำหรือหนังสือ
- 4.9) จำไม่ได้ว่าจะเขียนตัวหนังสือหรือตัวเลขบางตัวอย่างไร
- 4.10) เขียนตัวอักษรผิดทิศทาง กลับซ้าย - ขวา, หน้า - หลัง, บน - ล่าง
- 5) เด็กที่มีปัญหาด้านความจำ

เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ จะไม่รู้จำสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างไร ไม่มีวิธีการช่วยให้จำข้อมูล หรือหากรู้หลักการจำข้อมูล ก็มักจะใช้วิธีการจำไม่เหมาะสม นอกจากจะใช้วิธีการจำผิด ๆ แล้ว จะมีปัญหาด้านความจำเพราะมีทักษะทางภาษาไม่ดี ทั้งนี้เพราะว่า ภาษาความคิดและความจำเป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์กัน

- 6) เด็กที่มีปัญหาด้านความสนใจ
 - 6.1) มีการตัดสินใจที่ขาดการยั้งคิด
 - 6.2) จับประเด็นสำคัญของเรื่องไม่ถูก
 - 6.2) ไม่มีสมาธิ ใจลอย ถูกรบกวนจากสิ่งแวดล้อมได้ง่ายและทำงาน

ไม่ค่อยเสร็จ

- 7) เด็กที่มีปัญหาด้านกลไกกล้ามเนื้อ
 - 7.1) การทรงตัว
 - 7.2) การลอกแบบ
 - 7.3) การใช้กรรไกร
 - 7.4) การรับรู้ซ้ายและขวา
 - 7.5) การประสานสัมพันธ์
 - 7.6) ความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ
 - 7.7) จังหวะของการเคลื่อนไหว
 - 7.8) การโยน และการเข่งก้าวกระโดด
 - 7.9) การวาดภาพและการเขียนหนังสือ
 - 7.10) การประสานสัมพันธ์ระหว่างตากับมือ
- 8) เด็กที่มีปัญหาด้านสังคม
 - 8.1) หงุดหงิดง่าย
 - 8.2) มีแรงจูงใจต่ำ
 - 8.3) มีอาการอยู่ไม่สุข
 - 8.4) มีปัญหาเกี่ยวกับพ่อแม่

- 8.5) มีพฤติกรรมก้าวร้าว
- 8.6) ไม่เชื่อมั่นในตนเอง
- 8.7) มีพฤติกรรมต่อต้านสังคม
- 8.8) มีพฤติกรรมแยกตัวจากสังคม
- 8.9) รู้สึกท้อแท้หมดอาลัยตายอยาก
- 8.10) ไม่สามารถเข้ากับเพื่อน ๆ ได้
- 8.11) ถูกรบกวนจากสภาพแวดล้อมได้ง่าย
- 8.12) มีความรู้สึกไม่ดีกับตนเองในการเรียน
- 8.13) มีพฤติกรรมไม่คงที่ เปลี่ยนแปลงได้ง่าย
- 8.14) ต้องการพึ่งพาผู้อื่น ความรู้สึกไม่มั่นคงปลอดภัย
- 8.15) มีความเสี่ยงสูงต่อความวิตกกังวล ว้าวุ่นและซึมเศร้า
- 8.16) ขาดการยอมรับหรือมีความขัดแย้งจากพ่อ แม่ ครู และเพื่อน ๆ
- 8.17) ไม่สามารถอธิบายความรู้สึกใด ๆ ได้ หรือแสดงความรู้สึกมาก

เกินไป

8.18) มีความไวต่อความรู้สึกมากหรือน้อยเกินไป ขาดความรู้สึกต่อสิ่งเร้า ขาดการรับรู้ต่อสภาพสังคม

3.1.4 การคัดแยกเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

ในการคัดแยกเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ อาจใช้แนวทางในการคัดแยก ดังนี้ (สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา. 2541)

1) พิจารณาความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับระดับสติปัญญาของเด็กคนเดียวกัน คือเด็กมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน การเขียน การสะกดคำหรือการคิดคำนวณต่ำกว่าความสามารถที่แท้จริง เช่น เด็กที่มี IQ.120 แต่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยรวมต่ำ หรือวิชาใดวิชาหนึ่งต่ำ

2) คำนึงถึงความสามารถเฉพาะทาง สังเกตจากเด็กที่มีสติปัญญาปกติ หรือสูงกว่าปกติแต่มีปัญหาทางการเรียน ซึ่งเด็กจะมีความบกพร่องในการรับรู้ หรือการทำงานของสมองเกี่ยวกับการจัดกระทำกับข้อมูล เช่นเด็กที่ผิดปกติด้านการเขียน เขียนอักษรกลับหัวหรือสลับหน้าหลัง เป็นต้น

3) คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล สังเกตจากความแตกต่างของเด็กกับเพื่อนว่าสิ่งใดที่เพื่อนทุกคนทำได้ แต่เด็กคนนั้นทำยังไม่ได้ มีความยุ่งยาก สับสนกับเรื่องวัน เช่น วันนี้ พรุ่งนี้ แต่ไม่รู้ว่ามีเมื่อไหร่ สับสนเกี่ยวกับเรื่องเวลา เป็นต้น

4) หากจุดตัดของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ พิจารณาจากการกำหนดค่าของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า ถ้าเด็กคนใดได้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าที่ครูกำหนด เด็กคนนั้นจะเป็นเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

4. องค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม

มีผู้รู้หลายท่านได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการบริหารการศึกษาในโรงเรียนแกนนำเรียนรวมซึ่งเป็นการจัดการศึกษาที่เปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย (Stakeholders) เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาการนำเทคนิคการบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participative Administration) มาใช้ในการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม และได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัย ดังนี้

4.1 ความหมายการบริหารแบบมีส่วนร่วม

Gustavo (1992 : 4) การมีส่วนร่วม หมายถึง การเข้าไปมีหน้าที่หรือมีส่วนร่วม มีความชัดเจนและลึกซึ้งไปกว่าการมีส่วนร่วมรับผิดชอบ เมื่อการมีส่วนร่วมนี้เชื่อมโยงไปสู่กระบวนการในการเข้าไปมีส่วนร่วมรับผิดชอบของแต่ละบุคคล หรือกระบวนการเปลี่ยนแปลงในภาพรวม

Hoy and Miskel (1996 : 292) ได้กล่าวถึงการบริหารแบบมีส่วนร่วมว่าถ้าผู้ใต้บังคับบัญชาได้รับความไว้วางใจให้ตัดสินใจนอกเหนือความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายและถ้าผู้ใต้บังคับบัญชาได้รับความไว้วางใจให้ตัดสินใจในสิ่งที่เขาสนใจในองค์การแล้วการมีส่วนร่วมก็จะเกิดขึ้นอย่างกว้างขวางในองค์การเรียกสถานการณ์แบบนี้ว่าสถานการณ์แบบประชาธิปไตย (Democratic Situation) แต่ถ้าการตัดสินใจนอกเหนือความรับผิดชอบมีน้อยสถานการณ์ความขัดแย้ง (Conflictual Situation) ก็อาจจะเกิดขึ้นและการมีส่วนร่วมก็จะอยู่ในขอบเขตที่จำกัด การดำเนินภารกิจก็จะขาดความสอดคล้องถ้าการตัดสินใจไม่สอดคล้องกับผู้ใต้บังคับบัญชา และทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาขาดความรู้ความชำนาญแล้วการหลีกเลี่ยงการตัดสินใจในงานที่ตนรับผิดชอบก็จะเกิดขึ้นนี่คือสถานการณ์ที่ขาดการให้ความร่วมมือ (No Collaborative Situation) แท้ที่จริงแล้วการมีส่วนร่วม (Participation) ในลักษณะเช่นนี้จะทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชา เกิดความไม่พึงพอใจเพราะไม่ได้รับความสนใจจากองค์การ

มานิต โตเผือก (2549 : 36) การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลหรือองค์คณะบุคคลเข้ามาช่วยเหลือ สนับสนุน การดำเนินในขั้นตอนต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการเริ่มคิดวางแผนหรือการดำเนินการ ตลอดจนการประเมินผลที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งร่วมรับผลที่เกิดจากการปฏิบัตินั้นด้วย ซึ่งทำให้เกิดประโยชน์แก่องค์การ องค์คณะบุคคล

วิทยา ทศมี (2550 : 15) การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การดำเนินการ กิจกรรมของสมาชิก อย่างร่วมมือร่วมใจ โดยการเปิดโอกาสให้สมาชิกเข้ามา มีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการติดต่อประสานงานในงานต่างๆ ขององค์การ เป็นการสร้างความผูกพัน และดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพ

ชูทรัพย์ ภาวงศ์ (2551 : 37) การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ประชาชนในชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานในชุมชนในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่อง มีโอกาสในการตัดสินใจปัญหาของชุมชน หาวิธีแก้ไขปัญหาร่วมกัน ลงมือปฏิบัติ และทำการประเมินผล เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้กำหนดโดยประชาชน ซึ่งถ้าเป็นในด้านการศึกษามีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการโรงเรียนร่วมกันจัดกิจกรรมทางการศึกษา คิดหารูปแบบการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ

ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาของชุมชน กำหนดปัญหาความต้องการร่วมกัน ตัดสินใจลงมือปฏิบัติและประเมินผลร่วม

Chris Argyris (n.d. ; อ้างถึงใน จันทรานี สงวนนาม. 2551 : 165) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการจูงใจให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานในองค์การได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบและร่วมมือในการพัฒนาองค์การที่ปฏิบัติด้วยความเต็มใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติด้วยความตั้งใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานขององค์การที่ปฏิบัติด้วยความเต็มใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานขององค์การควรประกอบด้วยสาระสำคัญอย่างน้อย 3 ประการ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น สมาชิกขององค์กรย่อมมีความผูกพันกับองค์การที่ตนเองปฏิบัติงานอยู่และมีความปรารถนาที่จะได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การแม้เพียงได้รับฟังความคิดเห็นก็ทำให้รู้สึกว่าได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กรแล้ว
2. การมีส่วนร่วมให้เกิดการยอมรับในเป้าหมาย เพราะนอกจากจะช่วยกระตุ้นให้สมาชิกแสดงความคิดเห็นแล้วยังช่วยให้เกิดความช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันระหว่างกลุ่มสมาชิกและความร่วมมือนั้นจะแพร่ขยายไปทั้งองค์กรทำให้สมาชิกทั้งองค์กรมีเป้าหมายเดียวกันการมีส่วนร่วมเป็นการยินยอมและพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจซึ่งจะมีผลทั้งทางใจ การยอมรับ การสนับสนุนและผลต่อการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่
3. การมีส่วนร่วมช่วยให้เกิดความสำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบ การที่บุคคลได้แสดงความคิดเห็นและยอมรับในเป้าหมายเดียวกันจะช่วยกระตุ้นให้บุคคลเกิดความสำนึกในหน้าที่ ความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานขององค์กร

โคมฉาย ภาคโอสถ (2554 : 23) การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานทั้งในด้านการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจการวางแผน การปฏิบัติงาน การประเมินผลและการปรับปรุงงาน ตลอดจนการร่วมชื่นชมยินดีในความสำเร็จขององค์กร

สรุปได้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการกิจกรรมในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบ สนับสนุน ช่วยเหลือการดำเนินการในขั้นตอนต่างๆตั้งแต่เริ่มต้น ตลอดจนการประเมินผลที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งร่วมรับผลที่เกิดขึ้นในองค์กรและองค์คณะบุคคล

4.2 กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม

Hirsch (1990 : 158 - 186) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมว่ามีจุดเด่น 3 ประการหลักคือด้านบริบท (Context) การมีส่วนร่วมเป็นการนำคนในท้องถิ่นที่รู้จักสังคม และสิ่งแวดล้อมทางกายภาพของชุมชนอย่างแท้จริง ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา ทำให้ตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง มีประสิทธิภาพด้านการปฏิบัติ (Practical) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ทำให้คนในท้องถิ่นมีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาและทำให้ประชาชนมีโอกาสใช้ความสามารถของตนเองในการร่วมกันทำงาน ทั้งในรูปของความคิด การตัดสินใจ และการกระทำอย่างเต็มที่ รวมทั้งมีความรู้ว่าเป็นเจ้าของชุมชนและต้องการร่วมในการแก้ปัญหาชุมชนมากกว่าการนำโครงการที่กำหนดทุกอย่างจากภายนอกชุมชนมาใช้ในชุมชน ซึ่งจะทำให้คนในชุมชนปฏิเสธและหลีกเลี่ยงที่จะให้ความร่วมมือ ด้านจิตใจ (Moral) การมีส่วนร่วมทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกว่าตนเองมีสิทธิในการตัดสินใจในสิ่งที่เกี่ยวข้อง และส่งผลต่อวิถีชีวิตของตนเอง

Gordon (1996 : 55) ได้เสนอกระบวนการร่วมมือร่วมใจประกอบด้วย 3 ขั้นตอน เพื่อให้ผู้อยู่ในความร่วมมือร่วมใจได้เรียนรู้และใช้ข้อมูลอย่างกว้างขวางเพื่อนำไปสู่ข้อยุติร่วมกัน คือ ขั้นตอนที่ 1 กำหนดปัญหา ปัญหาจะต้องถูกกำหนดและจะต้องกำหนดทรัพยากรที่จะใช้ และผูกพันที่จะมีส่วนร่วมกัน ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดทิศทาง กฎแห่งพื้นฐานจะต้องกำหนดขึ้น ได้แก่ การกำหนดขั้นตอนและกำหนดกลุ่มย่อยที่จะทำงานเพื่อที่จะแสวงหาข้อมูลร่วมกันแสวงหาทางเลือกและกำหนดข้อตกลงร่วมกัน ขั้นตอนที่ 3 การปฏิบัติการ หลักการที่จะทำงานร่วมกับหน่วยสนับสนุนข้างนอกจะต้องกำหนดขึ้นรวมทั้งการจัดองค์กรประกอบในการที่จะตรวจสอบการปฏิบัติ

Swansburg (1996 : 391 - 394) ศาสตราจารย์แห่งวิทยาลัยการแพทย์จอร์เจีย ได้แบ่งองค์ประกอบสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. การไว้วางใจกัน (Trust) การไว้วางใจกันถือว่าเป็นปรัชญาพื้นฐานของการบริหารแบบมีส่วนร่วม ผู้ร่วมงานหรือผู้ได้บังคับบัญชาจะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างสมบูรณ์หาก

ได้รับความไว้วางใจให้ดำเนินงานฝ่ายบริหารเพียงดูแลความก้าวหน้าเป็นระยะ ๆ และดูแลผลสุดท้ายของงานก็เพียงพอแล้ว ดังนั้นฝ่ายบริหารจึงควรมอบอำนาจการตัดสินใจเท่าที่จะสามารถทำได้แก่ผู้ปฏิบัติงาน

2. ความผูกพัน (Commitment) การที่แต่ละคนทั้งผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชาได้มาปฏิบัติร่วมกัน มีส่วนช่วยเหลือสนับสนุนซึ่งกันและกันและเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความผูกพันต่อกันและการที่บุคคลในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ รู้เป้าหมายขององค์กรจะก่อให้เกิดความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร

3. เป้าหมายและวัตถุประสงค์ (Goals and Objectives) การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันของผู้บริหาร ร่วมกันปรับปรุงพัฒนาเป้าหมายขององค์กร ย่อมขจัดความขัดแย้งที่จะเกิดขึ้นได้ เพราะทุกคนมีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายเดียวกัน มีการทำงานที่มีทิศทางเดียวกันมีความรับผิดชอบร่วมกัน ผลผลิตหรือผลงานก็จะออกมาอย่างมีประสิทธิภาพ

4. ความเป็นอิสระที่จะรับผิดชอบและสามารถดูแลตนเองได้ (Autonomy) หมายถึง ผู้ปฏิบัติงานมีความเป็นอิสระในการคิด การตัดสินใจ และการดำเนินงานที่ตนรับผิดชอบ

5. คุณลักษณะอื่น ๆ (Other Characteristics) การบริหารแบบมีส่วนร่วมควรเป็นเรื่องของการให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม ไม่ใช่การกีดกันคนออกไปจากการมีส่วนร่วม และการมีส่วนร่วมนั้น ต้องเป็นไปโดยความสมัครใจไม่ใช่การบังคับ

ธีระ รุญเจริญ (2550 : 206 - 207) การมีส่วนร่วมในการบริหาร เป็นแนวความคิดในการบริหารแผนใหม่ที่มุ่งจูงใจให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบในองค์กรที่ตนปฏิบัติงานอยู่ด้วยความเต็มใจ การบริหารแบบมีส่วนร่วมคือ การที่ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานเข้ามามีบทบาทในการพิจารณาปัญหาและตัดสินใจร่วมกัน ร่วมรับผิดชอบในการบริหารบางอย่าง เพื่อประโยชน์ในการระดมกำลังความคิดและแบ่งเบาภาระหน้าที่ของผู้บริหาร บางอย่าง เพื่อประโยชน์ในการระดมกำลังความคิดและแบ่งภาระหน้าที่ของผู้บริหาร

หลักของการมีส่วนร่วมในองค์กรมีเงื่อนไขที่จะก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการบริหารขององค์กร 3 ประการ คือ

1. เงื่อนไขด้านบริหารงาน ผู้รับผิดชอบในองค์กรจะต้องพิจารณาว่าองค์กรที่ตนรับผิดชอบอยู่นั้นเป็นองค์กรประเภทใดและจะสามารถจัดให้สมาชิกในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานได้มากน้อยเพียงไร เพราะเหตุว่าลักษณะขององค์กรไม่เอื้อต่อการที่จะนำเอาวิธีการมีส่วนร่วมมาใช้ได้อย่างเต็มที่ การมีส่วนร่วมอาจนำมาใช้ได้เหมาะสมกับลักษณะขององค์กรและเวลา ปัจจัยเหล่านี้ย่อมประกอบด้วยทัศนคติของผู้บังคับบัญชาเป็นสำคัญ ผู้นำหรือหัวหน้าในองค์กรที่จะสามารถนำเอาวิธีการที่ใช้สมาชิกในองค์กรมีส่วนร่วมในการบริหารงานมาใช้ได้จะต้องเป็นผู้ที่มีธาตุแท้ของการเป็นนักประชาธิปไตย

2. เงื่อนไขด้านประสิทธิผลของงาน เงื่อนไขนี้ย่อมอาศัยปัจจัยด้านเวลาอย่างเพียงพอที่จะจัดให้มีส่วนร่วม ตลอดจนปัจจัยในทางการเงินที่จะน้อมนำให้สมาชิกในองค์กรนั้น เข้ามามีส่วนร่วมว่าจะได้ผลคุ้มค่าหรือไม่ นอกจากนี้เนื้อหาสาระของการที่จะเชิญชวนให้บุคคล เข้ามามีส่วนร่วมในองค์กรต้องเป็นสิ่งที่ต้องการกับความประสงค์ขององค์กรนั้น ตลอดจนการ สร้างความเข้าใจอันดีระหว่างหัวหน้างานกับผู้ร่วมงาน และความเข้าใจอันดีระหว่างสมาชิกของ กลุ่มในการทำงานร่วมกัน

3. เงื่อนไขในด้านผู้ได้บังคับบัญชาหรือผู้ร่วมงาน การมีส่วนร่วมในองค์กรจะ เกิดขึ้นไม่ได้ ถ้าผู้ร่วมงานไม่สนใจหรือไม่ได้เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน ขององค์กรการที่จะกระตุ้นเตือนให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้ร่วมงานเกิดความสนใจได้นั้น จะต้อง พยายามสร้างทัศนคติที่ถูกต้องให้แก่บุคคลเหล่านั้น การมอบหมายงานให้ทำตามความถนัดและ ความสนใจ เป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้ร่วมงานเกิดความรู้สึกกระตือรือร้นและเกิดสำนึกว่าได้มี ส่วนร่วมในการบริหารขององค์กร ความสำเร็จขององค์กร การมีส่วนร่วมจะเกิดขึ้นจากการสร้าง สถานการณ์ให้เอื้ออำนวยต่อการมีส่วนร่วมโดยพิจารณาความเป็นไปได้จากสิ่งแวดล้อมใน ขณะนั้น

Davis (n.d. ; อ้างถึงใน ธีระ รุญเจริญ. 2550 : 207 - 208) ได้เสนอแนะการสร้าง เงื่อนไขเพื่อนำไปสู่การมีส่วนร่วมมีดังนี้

1. จะต้องใช้เวลาเพียงพอเพื่อสร้างบรรยากาศการมีส่วนร่วม ก่อนดำเนินการ ตามที่พึงประสงค์ การมีส่วนร่วมจะเกิดขึ้นยากในสถานการณ์อันฉุกเฉิน
2. การมีส่วนร่วมในงานจะต้องไม่ฝืนค่านิยม เศรษฐกิจของมวลสมาชิกผู้ ที่ร่วมงานไม่อาจใช้เวลาทั้งหมดในการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมทุกเรื่องได้
3. หัวข้อของการมีส่วนร่วมจะต้องสอดคล้องกับผู้มีส่วนร่วมในองค์กรหรือเป็น หัวข้อที่มวลสมาชิกมีความสนใจร่วมกัน หรือเป็นงานที่มีความยุ่งยากในการปฏิบัติ
4. ผู้มีส่วนร่วมจะต้องมีความสามารถ ขยันและมีความรู้ในเรื่องการมีส่วนร่วม
5. ผู้มีส่วนร่วมจะต้องสามารถติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกันอย่างทั่วถึงเพื่อจะ สามารถแลกเปลี่ยนแนวความคิดซึ่งกันและกันได้
6. ไม่สร้างความรู้สึที่ไม่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน เช่น ความสามารถ ตำแหน่ง หน้าที่การงานของผู้ร่วมงานจะไม่ถูกคุกคาม
7. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จะเกิดขึ้นในองค์กรที่มีความเป็นอิสระทาง ความคิดของผู้ร่วมงานแต่ละคน แนวทางในการดำเนินการที่จะก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมใน การบริหารงาน 5 ประการ คือ

7.1 การชี้แนะและสอนงาน วิธีนี้จะช่วยทำให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้ร่วมงานได้ประโยชน์ในแง่ที่จะเพิ่มทักษะในการปฏิบัติและได้รับความอบอุ่นใจ รวมทั้งการที่จะแสดงความคิดเห็นต่อผู้บังคับบัญชา

7.2 การให้กลุ่มเสนอแนวความคิด วิธีการนี้จะช่วยสร้างสามัคคีธรรมในกลุ่มและเป็นการระดมความคิดเห็นของกลุ่ม ซึ่งจะช่วยให้ได้รับความคิดเห็นที่กว้างขวางและมีลักษณะของกลุ่มจะทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในองค์กร

7.3 การให้กลุ่มควบคุมตนเอง การควบคุมกันเองระหว่างกลุ่มย่อยก่อให้เกิดผลดีมีประสิทธิภาพมากกว่าผู้บังคับบัญชาคอยติดตามควบคุม

7.4 จัดให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ

7.5 เปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนแสดงความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานขององค์กร ซึ่งอาจจะทำได้หลายวิธี เช่น ผู้รับฟังความคิดเห็น

จันทรานี สงวนนาม (2551 : 167) ได้กล่าวไว้ว่า หากจะมีการเปรียบเทียบแนวคิดของการบริหารแบบมีส่วนร่วม ซึ่งมีประเด็นสำคัญอยู่ที่การให้บุคคลได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและปฏิบัติงาน โดยมีองค์ประกอบของการมีส่วนร่วม มี 3 ด้าน คือ

1. ต้องมีวัตถุประสงค์หรือจุดหมายชัดเจน การให้บุคคลเข้าร่วมในกิจกรรมหนึ่ง ๆ จะต้องมีความชัดเจนและเป้าหมายที่ชัดเจนว่าเป็นไปเพื่ออะไร ผู้เข้าร่วมจะได้ตัดสินใจว่าควรเข้าร่วมหรือไม่

2. ต้องมีกิจกรรมเป้าหมาย การให้บุคคลเข้ามามีส่วนร่วมต้องระบุลักษณะของกิจกรรมว่ามีรูปแบบและลักษณะอย่างไร เพื่อที่บุคคลจะได้ตัดสินใจควรเข้าร่วมหรือไม่

3. ต้องมีบุคคลหรือกลุ่มเป้าหมาย การให้บุคคลเข้ามามีส่วนร่วมจะต้องระบุกลุ่มเป้าหมายมักถูกจำกัดโดยกิจกรรมและวัตถุประสงค์ของการมีส่วนร่วมอยู่แล้วโดยพื้นฐาน

กระบวนการมีส่วนร่วมอาจจะไม่สามารถกระทำได้ในทุก ๆ ประเด็น ดังนั้นจึงมีแนวทางต่างๆ ไปบางประการเกี่ยวกับประเด็นที่ควรใช้กระบวนการมีส่วนร่วม ได้แก่

1. การตัดสินใจและผลกระทบที่สำคัญ
2. การตัดสินใจจะผลกระทบต่อบางคนมากกว่าคนอื่น
3. การตัดสินใจจะมีผลกระทบต่อประโยชน์ของบางคนหรือกลุ่มคนที่มีอยู่เดิม
4. การตัดสินใจเกี่ยวข้องกับเรื่องที่มีความขัดแย้งอยู่ก่อนแล้ว
5. ความจำเป็นเพื่อให้มีการสนับสนุนต่อผลการตัดสินใจมีส่วนร่วมว่าต้องมี

อิสรภาพความเสมอภาคและความสามารถในการเข้าร่วมกิจกรรม นอกจากนี้การมีส่วนร่วมต้องมีวัตถุประสงค์หรือจุดหมาย

4.3 รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม

สันติ บุญภิรมณ์ (2552 : 59 - 65) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานหรือบุคคลภายนอกที่มีความรู้ความสามารถได้เข้ามาร่วมงานกับผู้บริหาร การบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยทั่วไป มี 2 รูปแบบ คือ

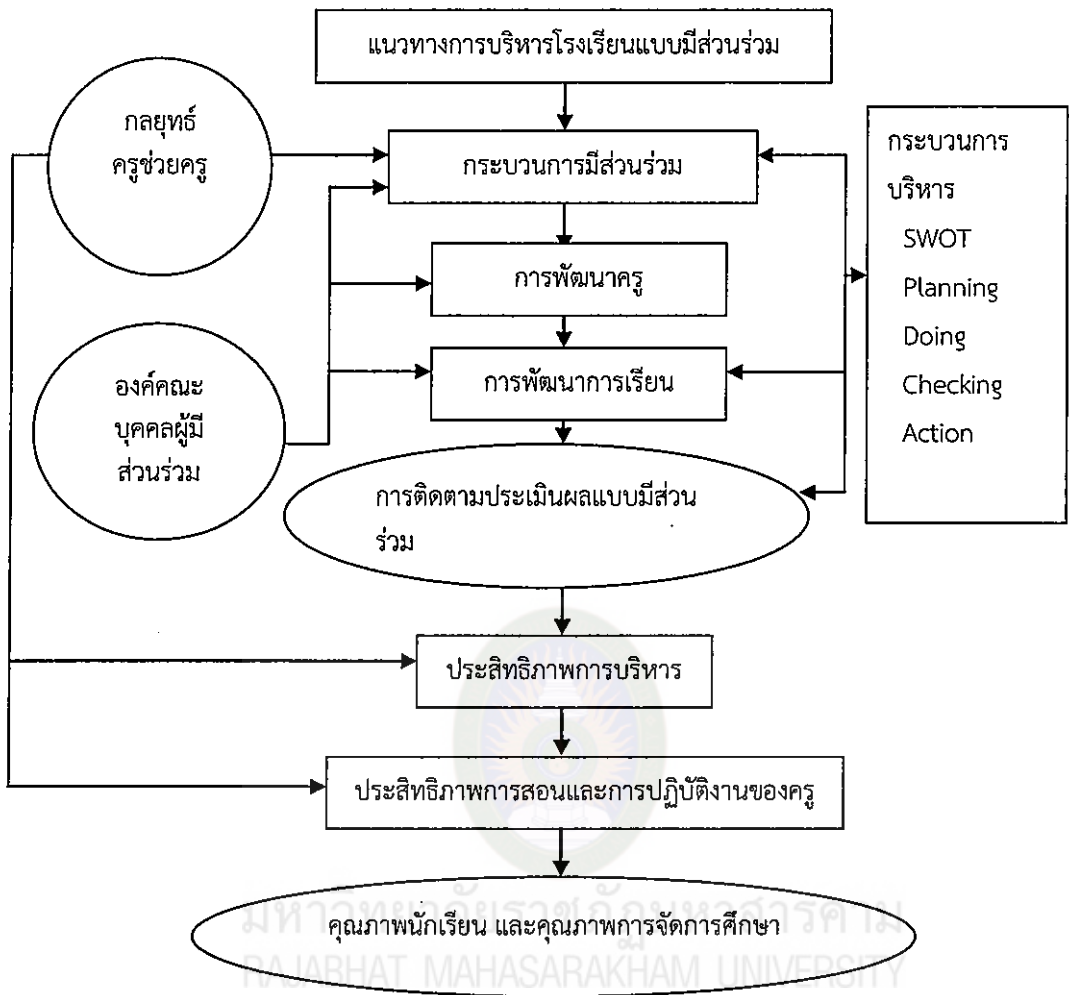
1. รูปแบบคณะกรรมการ สำหรับคณะกรรมการที่มาร่วมงานกับผู้บริหารเป็นบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งอย่างเป็นทางการ ทั้งที่มีการแต่งตั้งเป็นการถาวรตามวาระ หรืออาจจะมีการแต่งตั้งเป็นการชั่วคราวตามภาระหน้าที่ คณะกรรมการสามารถช่วยเหลือผู้บริหารได้มาก เนื่องด้วยคณะกรรมการได้ช่วยกันกลั่นกรองอย่างรอบคอบในการดำเนินงานในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยเฉพาะการดำเนินงานในรูปของคณะกรรมการผู้บริหารต้องเป็นนักประชาธิปไตยที่แท้จริง

2. รูปแบบบุคคล สำหรับการเชิญบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของผู้บริหารก็สามารถกระทำได้เป็นลักษณะของผู้เชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ เนื่องด้วยผู้บริหารมีภาระมากต้องทำงานรอบด้าน หากได้มีผู้ช่วยเหลือกลั่นกรองงาน ซึ่งแนะในรายละเอียดหรือเป็นที่ปรึกษาบรรยายสรุปในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพื่อวัตถุประสงค์ในความชัดเจนในเรื่องนั้นๆ

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2547 : 13 - 14) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานมีส่วนร่วมในการทำงาน จะทำให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความรู้สึกเกี่ยวข้องกับงานหรือองค์การ ความรู้สึกเกี่ยวข้องกับผูกพันนี้ หากได้มีการตัดสินใจดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน จะเป็นความเกี่ยวข้องผูกพันร่วมกัน

วินัย ติสสงค์ (2552 : 12-13) ได้นำเสนอรูปแบบการมีส่วนร่วม โดยมีรูปแบบดังนี้

1. รูปแบบคณะกรรมการเพื่อปรึกษาหารือ (Consulting Management) ช่วยคิดตัดสินใจและร่วมทำงาน เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา กรรมการที่ปรึกษา
2. รูปแบบการร่วมเสนอแนะ (Suggestion System) โดยวิธีการจัดประชุมรับฟังข้อเสนอแนะในแบบฟอร์มหรือเสนอแนะผ่านเทคโนโลยี เป็นต้น
3. รูปแบบการมีส่วนร่วมโดยการทำงานเป็นกลุ่มหรือทีม (Team Working) รูปแบบการมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของธุรกิจหรือเป็นเจ้าของรับผิดชอบงานบริหาร

แผนภาพที่ 4 แผนภูมิแสดงรูปแบบกลยุทธการบริหารแบบมีส่วนร่วม
ที่มา : วินัย ดิสงส์ (2552 : 13)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550 : 2) ได้เสนอวิธีการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา กล่าวคือ เป้าหมายการปฏิรูปการศึกษาที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการ โดยให้เป็นรูปแบบการบริหารงานที่มีบุคคลหลายๆ คนเข้าไปมีส่วนร่วมรับผิดชอบ ร่วมกำหนดนโยบายร่วมตัดสินใจ เพื่อให้ฝ่ายปฏิรูปในหน่วยงานหรือองค์กรมีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพการมีส่วนร่วมมีลักษณะการดำเนินงาน 2 แนวทางคือ

1. โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าไปร่วมในองค์คณะบุคคลในการบริหารโดยตรงตามเจตนารมณ์ของคณะกรรมการสถานศึกษา

2. คัดเลือกตัวแทนกลุ่มเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือเป็นองค์คณะบุคคลทางการบริหารนั้น ๆ แทนสมาชิก เพื่อให้การบริหารสถานศึกษาสามารถตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการได้มากที่สุด โดยการมีส่วนร่วมมีลักษณะเป็นการส่งเสริมความเข้มแข็งของสถานศึกษาสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ปกครองและครู หรือสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบ้านและสถานศึกษา และสำหรับการมีส่วนร่วมของบุคคล เอกชน ประชาชนและท้องถิ่น เป็นกลไกสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาตามหลักการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาสู่สถานศึกษา เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2550 : 2)

จันทรานี สวงวนนาม (2551 : 170) ได้นำเสนอรูปแบบการใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

1. ใช้กับกลุ่มงานเฉพาะกิจและในรูปแบบคณะกรรมการ (Special Task Forces and Committee)

2. ใช้ในรูปแบบของกรรมการให้คำแนะนำ (Consulting)

3. การนำแนวความคิดของหมุดเชื่อมโยง (Linking Pin)

4. ใช้การติดต่อสื่อสารแบบเปิดประตู (Open Door)

5. ใช้การระดมความคิด (Brain Storming)

6. ใช้กับการฝึกอบรมแบบต่าง ๆ (Training)

7. ใช้การบริหารโดยมีจุดประสงค์ (MBO)

วิธีการใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมสมัยใหม่ แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับบุคคลและระดับกลุ่ม

1. ระดับบุคคล (Individual) เป็นวิธีการพิจารณาและปรับปรุงบุคคลให้ดีขึ้น มี 3 แบบ คือ

แบบที่ 1 การฝึกอบรมให้มีความรู้สึกไว (Sensitivity Training) เพื่อวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) ให้เข้าใจและยอมรับธรรมชาติของมนุษย์ 2) ให้รู้จักยอมรับและพัฒนาตนเอง 3) ให้เข้าใจและยอมรับผู้อื่นให้มากขึ้น 4) ให้มีมนุษยสัมพันธ์ดีขึ้น 5) เพื่อให้มีความสุข มีขวัญและกำลังใจดีขึ้น 6) เพื่อให้การทำงานดีขึ้น

แบบที่ 2 ใช้กับการวิเคราะห์การติดต่อ (Transactional Analysis) ซึ่งเป็นวิธีการติดต่อที่แลกเปลี่ยนด้วยภาษาพูดและไม่ใช้ภาษาพูดระหว่างบุคคล ซึ่ง Eric Bern ชี้ให้เห็นว่า การติดต่อระหว่างบุคคลมี 3 แบบ คือ 1) แบบพ่อแม่ ผู้ปกครอง (Parent) 2) แบบผู้ใหญ่ (Adult) 3) แบบเด็ก (Child)

แบบที่ 3 การนั่งสมาธิแบบควบคุมจิต (Transcendental Meditation) คือ การนั่งสมาธิเพื่อลดความเครียดและเพิ่มความคิดสร้างสรรค์

2. ระบบกลุ่มบุคคล (Groups) สามารถใช้กับวิธีการดังต่อไปนี้

2.1 ใช้กับการรวมกลุ่มแบบครอบครัว (Family Grouping)

2.2 ใช้กับการฝึกอบรมเพียงในนาม (Nominate Group Technique)

หมายถึง บุคคลถูกรวมเข้าเป็นกลุ่ม แต่ไม่ได้สื่อสารกันด้วยวาจา เป็นการประชุมพร้อมกันที่โต๊ะเพื่อร่วมกันแก้ปัญหาด้วยการใช้คำตอบที่เป็นลายลักษณ์อักษร โดยสมาชิกแต่ละคนจะใช้เวลาเขียนเพื่อแสดงความคิดเห็นโดยไม่พูดจากัน

2.3 ใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) ซึ่งเป็นกระบวนการที่ผู้ตัดสินใจกำหนดกลุ่มที่ปรึกษาและกลุ่มผู้ตอบแล้วสร้างแบบสอบถามส่งทางไปรษณีย์ ผู้ตอบก็จะตอบมายังทีมที่ปรึกษา แล้วสรุปตอบแบบสอบถาม

มานิต โดเผือก (2549 : 45) การมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานหรือดำเนินกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งของหน่วยงานเริ่มจากการกำหนดปัญหา วางแผน จัดสรรทรัพยากร ดำเนินการและร่วมตัดสินใจ ลักษณะหรือรูปแบบการมีส่วนร่วมสามารถแบ่งได้หลายลักษณะขึ้นอยู่กับกรอบแนวความคิดและวัตถุประสงค์ การแบ่งจะใช้เกณฑ์ใด ซึ่งอาจสรุปลักษณะของการมีส่วนร่วมได้ 4 ลักษณะ คือ ร่วมรับรู้ ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติและร่วมตัดสินใจ ทฤษฎีและแนวคิดสำคัญเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมมาจากแนวความคิดเชิงมนุษยสัมพันธ์ การจัดการศึกษาระบบประชาธิปไตย เน้นการมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน การมีส่วนร่วมมีความสำคัญที่เกี่ยวกับองค์การหรือบุคคลในชุมชนเข้ามีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การ เกิดความรู้สึกร่วมกัน สร้างความเชื่อถือในคุณภาพขององค์การ

สรุปได้ว่า รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยทั่วไปมีอยู่ 3 รูปแบบดังนำเสนอไว้ดังนี้

1. รูปแบบคณะกรรมการ สำหรับคณะกรรมการที่มาร่วมงานกับผู้บริหารเป็นบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งอย่างเป็นทางการ ทั้งที่มีการแต่งตั้งเป็นการถาวรตามวาระหรืออาจจะแต่งตั้งเป็นการชั่วคราวตามภาระหน้าที่

2. รูปแบบบุคคล สำหรับการเชิญบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของผู้บริหารก็สามารถทำได้เป็นลักษณะของผู้เชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ

3. รูปแบบการมีส่วนร่วมโดยการทำงานแบบเป็นกลุ่มหรือทีม (Team working) โดยทั่วไปมีขั้นตอนในการมีส่วนร่วม ดังนี้

3.1 การตัดสินใจในการกำหนดเป้าหมาย กลวิธี ทรัพยากรที่ต้องใช้

3.2 การวางแผน

3.3 การดำเนินงาน

3.4 การติดตามประเมินผล

3.5 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

4.4 ประโยชน์ที่สถานศึกษาได้รับจากการบริหารแบบมีส่วนร่วม

สันติ บุญภิรมย์ (2552 : 59 - 65) กล่าวว่า ประโยชน์ที่สถานศึกษาจะได้รับจากการบริหารแบบมีส่วนร่วม ถ้าดำเนินงานโดยประสบความสำเร็จ กระบวนการกลยุทธ์แบบมีส่วนร่วมสามารถหลีกเลี่ยงปัญหาการบริหารบางอย่างได้โดยการใช้องค์ประกอบที่สำคัญ 5 ประการ ต่อสถาบันหรือระบบการศึกษา

1. ความกระจ่างในจุดประสงค์ เป้าหมายที่ให้คำจำกัดความอย่างชัดเจน ส่งเสริมความรู้สึกร่วมของการตกลงและความผูกพันภายใน คณะครูจะเข้าใจเป้าหมาย และมีความผูกพันกับการนำออกใช้เพราะเขามีส่วนร่วมในการรวบรวม การมีส่วนร่วมในการออกแบบกลยุทธ์นำไปสู่เป้าหมายที่ท้าทายยิ่งขึ้นและระดับการจูงใจสู่การทำเป้าหมายเหล่านั้นบรรลุผล

2. มีความผูกพันและประสานงานมากขึ้นต่อการตัดสินใจ เป้าหมายที่ชัดเจนและเป็นที่ยอมรับสามารถใช้เพื่อประสานการตัดสินใจและการกระทำของครูและผู้บริหารในขอบข่ายจำนวนหนึ่งเป้าหมายที่สร้างขึ้นร่วมกันจะเป็นจุดรวมที่สำคัญและเป็นจุดอ้างอิงสำหรับการตัดสินใจในอนาคต

3. การแก้ปัญหาความขัดแย้งอย่างมีประสิทธิภาพ เป้าหมายที่เห็นพ้องกันให้กลไกสำหรับแก้ปัญหาความขัดแย้งที่จะเกิดขึ้นระหว่างหน่วยหรือบุคคลขององค์การ เป้าหมายให้กรอบของข้อตกลงภายในทั้งหมดซึ่งสามารถจัดการกับความขัดแย้งได้อย่างสร้างสรรค์

4. ความสามารถในการปรับตัวสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง เป้าหมายที่ตัดสินใจร่วมกันช่วยเพิ่มความสามารถขององค์การเพื่อตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงกระบวนการจัดตั้งเป้าหมายอย่างต่อเนื่องที่โรงเรียนเข้าร่วมในการประเมินตนเองในการตอบสนองความต้องการของลูกค้าและประสิทธิผลของโปรแกรมเป็นตัวนำที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารและคณะครูเพื่อวิเคราะห์กันในสภาวะการเปลี่ยนแปลงและเพื่อหาคำตอบของปัญหาร่วมกัน

5. ปรับปรุงใหม่ กระบวนการตั้งเป้าหมายแบบมีส่วนร่วมให้โอกาสอย่างต่อเนื่องในการปรับปรุงระดับพลังงานขององค์การเสียใหม่โดยให้การประเมินเพื่อความเป็นเลิศ
จันทรานี สงวนนาม (2551 : 168) ได้นำเสนอข้อดีของการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

1. ก่อให้เกิดความสามัคคีระหว่างผู้บริหารและผู้ร่วมงานทุกระดับในองค์การ
2. ลดความขัดแย้งในการทำงานและเพิ่มความไว้วางใจซึ่งกันและกันมากขึ้น

3. สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน
4. ช่วยให้ผู้ร่วมงานมีความสุขจิตดี ทุกคนมีงานทำ
5. สร้างความเป็นประชาธิปไตยในองค์กร
6. ลดค่าใช้จ่าย และใช้ทรัพยากรอย่างทะนุถนอม
7. ช่วยให้การใช้งบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
8. ช่วยให้พนักงานเกิดความรู้สึกว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร

สรุปได้ว่า ประโยชน์ที่โรงเรียนได้รับจากการบริหารแบบมีส่วนร่วมคือมี

กระบวนการกลยุทธ์แบบมีส่วนร่วมสามารถหลีกเลี่ยงปัญหาการบริหารบางอย่างได้โดยการใช้
องค์ประกอบที่สำคัญมี 5 ประการต่อสถาบันหรือระบบการศึกษามีดังนี้

1. มีความกระจ่างในจุดประสงค์ เป้าหมาย
2. มีความผูกพันและประสานงานมากขึ้นต่อการตัดสินใจ
3. มีการแก้ปัญหาความขัดแย้งอย่างมีประสิทธิภาพ
4. มีความสามารถในการปรับตัวสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง
5. มีการปรับปรุงใหม่ กระบวนการตั้งเป้าหมายแบบมีส่วนร่วมให้โอกาสอย่าง

ต่อเนื่อง

4.5 การบริหารสถานศึกษานิติบุคคล

คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล กระทรวงศึกษาธิการ
(2544 : 75) ได้กำหนดการบริหารสถานศึกษานิติบุคคล สรุปได้ดังนี้

4.5.1 ความเป็นมาของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล การปฏิรูปการศึกษามี
ความมุ่งหมายที่จะจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีความสามารถ
และมีความสุข การดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีพลังและมีประสิทธิภาพจำเป็นต้อง
มีการกระจายอำนาจ และให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมซึ่งสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 เป็นไปตามหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ซึ่งให้มีการจัดระบบ
โครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาของไทย มีเอกภาพเชิงนโยบาย และมีความหลากหลาย
ในทางปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ดังปรากฏในบทบัญญัติ
มาตรา 39 กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ
งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง

การกระจายอำนาจดังกล่าวจะทำให้สถานศึกษามีความคล่องตัว มีอิสระในการบริหารจัดการศึกษาเป็นไปตามหลักการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management SBM) ซึ่งเป็นการสร้างรากฐานและความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพได้มาตรฐานและสามารถพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

จากแนวความคิดดังกล่าวเพื่อให้สถานศึกษามีความคล่องตัว มีอิสระ มีความเข้มแข็ง รัฐจึงให้สถานศึกษาเป็นนิติบุคคล โดยบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2546 ในมาตรา 35 สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามมาตรา 34 (2) เฉพาะที่เป็นโรงเรียนมีฐานะเป็นนิติบุคคล เมื่อมีการยุบเลิกสถานศึกษาตามวรรคหนึ่งให้ความเป็นนิติบุคคลสิ้นสุดลง (คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. 2544 : 6 - 7)

4.5.2 แนวทางการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล สถานศึกษา
นิติบุคคลย่อมมีสิทธิหน้าที่หรืออำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบและวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งที่กำหนดไว้ในกฎหมายคือเป็นส่วนราชการที่มีสภาพเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การกำหนดให้สถานศึกษาเป็นนิติบุคคล มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญที่จะให้สถานศึกษามีอิสระมีความเข้มแข็งในการบริหาร เพื่อให้การบริหารเป็นไปอย่างคล่องตัว รวดเร็วและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่นและประเทศชาติ ดังนั้น สถานศึกษาจึงจำเป็นต้องจัดระบบการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ มีการรวบรวม และจัดระบบข้อมูล วางแผนและดำเนินการตามแผน ศึกษากฎหมาย กฎและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ใช้การบริหารที่เน้นการมีส่วนร่วม มีการจัดระบบบัญชีให้ครบถ้วนถูกต้อง ผู้อำนวยการสถานศึกษาในฐานะตัวแทนนิติบุคคลจึงต้องดำเนินการให้เป็นตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการบริหารจัดการและขอบเขตการปฏิบัติหน้าที่ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยเคร่งครัด

4.5.3 แนวทางส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล
การบริหารจัดการของสถานศึกษาซึ่งมีหน้าที่ให้บริการการศึกษาแก่ประชาชนและเป็นสถานศึกษาของรัฐ จึงต้องนำหลักการว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ซึ่งเรียกกันโดยทั่วไปว่า “ธรรมมาภิบาล” มาบูรณาการในการบริหารและจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษาในฐานะที่เป็นนิติบุคคล หลักดังกล่าว ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า (คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. 2544 : 30) กล่าวโดยสรุป การบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องยึดแนวทางการบริหารจัดการ

การศึกษาตามแนวทางการบริหารสถานศึกษานิติบุคคลซึ่งต้องนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ซึ่งเรียกว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล

4.5.4 ขอบข่ายและภารกิจการบริหารและจัดการสถานศึกษา

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มาตรา 39 ได้กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหาร 4 ด้าน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยตรง ซึ่งทำให้สถานศึกษาหรือโรงเรียนมีความคล่องตัวในการบริหารงานมากยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับการบริหารงานโรงเรียนในระบบของการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management) โดยบริหารงานตามภารกิจในแต่ละด้าน ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 32)

- 1) ด้านการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการการเรียนรู้การวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
- 2) ด้านการบริหารงบประมาณ ประกอบด้วย การจัดตั้งงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบ ติดตามและประเมินประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ การระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารการเงิน การบริหารบัญชี การบริหารพัสดุและสินทรัพย์
- 3) ด้านการบริหารงานบุคคล ประกอบด้วย การวางแผนอัตรากำลัง การกำหนดตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การเกลี่ยอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การเปลี่ยนแปลงสถานภาพวิชาชีพ เงินเดือนและค่าตอบแทน การเลื่อนขั้นเงินเดือน การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การลาศึกษาต่อ การประเมินผลการปฏิบัติงาน การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพการส่งเสริมวินัยสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การสั่งพักราชการ การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ การอุทธรณ์ การร้องทุกข์ การออกจากราชการ การขอรับใบอนุญาตและการขอต่อใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ งานทะเบียนประวัติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา งานยกเว้นคุณสมบัติ เช่น การยกเว้นการเกณฑ์ทหาร และงานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

4) ด้านการบริหารทั่วไป ประกอบด้วย การพัฒนาระบบและเครือข่าย ข้อมูลสารสนเทศ การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายสถานศึกษา การวางแผนการศึกษา งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร การพัฒนา มาตรฐานการปฏิบัติงาน งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การดำเนินงานธุรการ ด้านการเงิน การคลัง บัญชีและพัสดุ การอำนวยความสะดวก การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม การจัดทำสำมะโนผู้เรียน การรับนักเรียน การจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษา การอำนวยความสะดวกและประสานงานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา การทัศนศึกษา การส่งเสริมงานกิจกรรมของนักเรียน การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา การส่งเสริม สนับสนุนและประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กรหน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา งานประสานราชการกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น งานกำกับดูแลสถานศึกษา ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและรายงาน และการจัดระบบการควบคุมภายใน หน่วยงาน

จากผู้รู้หลายท่านได้กล่าวมาตั้งข้างต้นอย่างหลากหลาย รวมถึงผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัย ถึงองค์ประกอบการบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ดังนี้

โฉมฉาย กาศโอสถ (2554 : 23) การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคล ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานทั้งในด้านการแสดงความคิดเห็นการตัดสินใจ การวางแผน การปฏิบัติงาน การประเมินผลและการปรับปรุงงาน ตลอดจนการร่วมขึ้นชมนิยมดีในความสำเร็จขององค์กร

เจริญ ราชโสภา (2554 : 73) ได้สรุปความหมายการบริหารแบบมีส่วนร่วมได้ว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วม คือการบริหารที่ผู้บังคับบัญชาขององค์กรเปิดโอกาสผู้ใต้บังคับบัญชา หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มีการตัดสินใจร่วมกัน มีการวางแผนและการปฏิบัติงานร่วมกัน ตลอดจนการติดตามประเมินผล ปรับปรุงแก้ไขและร่วมรับผิดชอบ

สันติ บุญภิรมย์ (2552 : 59) การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง ผู้บริหารได้เปิดโอกาสผู้ร่วมงานเข้ามามีบทบาทในการช่วยเหลือการบริหารของผู้บริหารในลักษณะต่าง ๆ เพื่อร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบและร่วมขึ้นชมนิยมดีในความสำเร็จขององค์กรหรือสมาชิกในองค์กรที่สังกัด

ภวนาถ ยูพานวิทย์ (2552 : 56) ได้กล่าวถึงลักษณะการมีส่วนร่วมที่พิจารณาได้หลายรูปแบบ แต่ลักษณะโดยรวมได้แก่ มีลักษณะการมีส่วนร่วมการวางแผน การตัดสินใจมีส่วนร่วมในการจัดองค์การการปฏิบัติหรือการดำเนินงาน การบริหาร การสื่อสาร และการประเมินผล ซึ่งอาจจะเป็นการมีส่วนร่วมโดยตรงหรือมีส่วนร่วมทางอ้อม ทั้งในระดับของการมีส่วนร่วมเพียงบางส่วนและมีมีส่วนร่วมทั้งหมด

ชรศชัย อ่อนมี (2552 : 23 - 24) ได้สรุปการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานตามกรอบงาน 4 ด้าน การบริหารงานด้านวิชาการ การบริหารงานด้านงบประมาณ การบริหารงานด้านบุคลากรและการบริหารงานทั่วไป การบริหารงานดังกล่าวจะประสบความสำเร็จได้โดยจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา และเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานทุกขั้นตอนด้วยความโปร่งใสตรวจสอบได้ตามหลักการบริหารจัดการที่ดี (Good Governance) พร้อมทั้งการนำเทคนิควิธีการบริหารเชิงยุทธศาสตร์สมัยใหม่ เข้ามาเป็นนวัตกรรมการบริหาร

จันทราณี สงวนนาม (2551 : 167) การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานทั้งในด้านการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ การปฏิบัติงาน และการประเมิน

ณัฐนันท์ พรหมณีสั่งข์ (2550 : 32 - 33) ได้สรุปขั้นตอนในการมีส่วนร่วมออกเป็นขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการริเริ่มและร่วมมือแสดงความคิดเห็นเป็นขั้นที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการริเริ่ม แสดงความคิดเห็น ค้นหาปัญหาและสาเหตุ ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ กำหนดความต้องการชุมชนและมีส่วนในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการนั้น

ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในขั้นวางแผน เป็นขั้นที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และวัตถุประสงค์ของโครงการ กำหนดวิธีการดำเนินงานและแหล่งทรัพยากรที่จะต้องใช้ในโครงการ

ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมขั้นการดำเนินโครงการเป็นขั้นที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำประโยชน์ให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์โดยการร่วมช่วยเหลือด้านทรัพยากร แรงงานหรือการจัดการและการประสานงานในเชิงเครือข่าย

ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมขั้นการประเมินผลโครงการ เป็นขั้นที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินว่าโครงการดำเนินไปนั้นบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ หรือจะพัฒนาต่อเนื่องจากอย่างไร การประเมินผลนี้อาจเป็นการประเมินผลย่อย (Formative Evaluation) หรือเป็น

การประเมินผลรวม (Summative Evaluation) ซึ่งเป็นการประเมินสรุปรวบยอดของโครงการทั้งหมด

ศิริพร ตันตียมาศ (2550 : 35) ได้กล่าวถึงการบริหารแบบมีส่วนร่วมมีหลักการสำคัญ 6 ประการคือ 1) การกระจายอำนาจและการให้อำนาจในการตัดสินใจ 2) ความไว้วางใจกัน 3) การร่วมกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมายและร่วมรับผิดชอบดำเนินการ 4) มีความเป็นอิสระที่จะรับผิดชอบและสามารถดูแลตนเองได้ 5) ความผูกพันต่อกันและรู้สึกเป็นเจ้าของหน่วยงานร่วมกัน 6) การให้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนและทันสมัยต่อทุกคนที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

ธีระ รุญเจริญ (2550 : 206) ได้สรุปความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ว่า การที่ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานเข้ามามีบทบาทในการพิจารณาปัญหาและตัดสินใจร่วมกัน รวมถึงร่วมรับผิดชอบในการบริหารงานบางอย่างเพื่อประโยชน์ในการระดมกำลังความคิดเพื่อแบ่งเบาภาระหน้าที่ของผู้บริหาร

Mary Parker Follett (2009 ; อ้างถึงใน จันทราณี สงวนนาม. 2551 : 167)

ได้เสนอทฤษฎีองค์การและพฤติกรรมองค์การ (The Fields of Organizational and Organizational Behavior Theory) โดยกล่าวว่า การบริหารงานคือ “การจัดการที่เป็นเทคนิคการทำงานให้สำเร็จโดยอาศัยผู้อื่น” ความสำเร็จขององค์การขึ้นอยู่กับกลุ่มคนผู้บริหารควรใช้ประสบการณ์และการจูงใจกลุ่ม โดยการกระตุ้นให้คนรู้สึกอยากทำงาน และคิดว่างานที่ทำมีความสุข ซึ่งได้การประสานความร่วมมือในการทำงานการเจรจาสมานฉันท์ และมีการมีส่วนร่วมของบุคลากร และเป็นบุคคลที่นำเอาเรื่องของจิตวิทยาในการบริหารมาใช้ โดยเฉพาะเรื่องอำนาจแฝง (Power)

1. หลักการบริหารของฟอลเลตต์ สรุปได้ดังนี้

1.1 การมองความขัดแย้งไปในแง่ดี ความขัดแย้งเป็นเรื่องธรรมดาและบางครั้งอาจก่อให้เกิดผลดีก็ได้

1.2 มนุษย์ไม่ชอบรับคำสั่ง คนสั่งจึงต้องอาศัยศิลปะโดยพยายามทำให้ผู้รับคำสั่งมีความรู้สึกว่าเป็นสิ่งจำเป็นต้องปฏิบัติตามโดยอัตโนมัติและต้องพยายามทำให้ผู้รับคำสั่งมีความรู้สึกว่าเป็นคำสั่งนั้นมาจากองค์กรส่วนรวมไม่ได้มาจากคนสั่งคนใดโดยเฉพาะเป็นการส่วนตัว

1.3 เรื่ององค์การเป็นเรื่องของทุกฝ่ายทั้งฝ่ายบริหารและฝ่ายคนปฏิบัติ ทั้งสองฝ่ายต่างมีความรับผิดชอบร่วมกันในการที่จะวางแผนและจัดการนโยบายต่าง ๆ

1.4 หลักการบริหารที่ดี ได้แก่ หลักที่ให้ความสำคัญต่อเรื่องการประสานงานซึ่งจะต้องดำเนินการไปตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1.4.1 การประสานงานโดยการติดต่อโดยตรงตัวบุคคลรับผิดชอบงานนั้นๆ

1.4.2 การประสานงานในระยะเริ่มแรกหรือในขั้นวางแผนกิจกรรมต่าง ๆ

1.4.3 การประสานงานที่เป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันใน

กิจกรรม

1.4.4 ทุกอย่างที่กระทำ

1.4.5 การประสานงานที่กระทำเป็นกระบวนการต่อเนื่อง

พอลเลตท์ กล่าวว่า “การเกิดข้อขัดแย้งในหน่วยงานเป็นความบกพร่องของการบริหาร” ยังเสนอแนวทางการแก้ปัญหาความขัดแย้ง (Combination) ไว้ 3 ทาง คือ

1. ใช้อำนาจให้อีกฝ่ายสยบลง (Domination) คือให้อีกฝ่ายแพ้ไม่มีใครได้ตื้นัก
2. พบกันคนละครึ่งทาง (Compromise) เพื่อให้เหตุการณ์สงบโดย

ประนีประนอม

3. การหาแนวทางออกที่ไม่มีใครเสียหาย (Integration) การหาแนวทางออกที่ไม่มีใครเสียหาย ได้ประโยชน์ทั้ง 2 ทาง

2. หลักการพื้นฐานในการจัดการ 4 ประการ คือ

2.1 ความสำคัญของการติดต่อสื่อสารในแนวราบ (Horizontal

Communication)

2.2 การเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการบริหาร (Participative

Management)

2.3 การตัดสินใจที่มีระบบ

2.4 การบริหารที่มีระบบ

3. หลักความร่วมมือดังต่อไปนี้ จะช่วยส่งเสริมการจัดองค์การและบริหารที่มีประสิทธิผล คือ

3.1 แต่ละแผนขององค์การใด ๆ จะต้องมีความร่วมมือในแนวราบ (Horizontal) แทนที่จะเป็นความร่วมมือในแนวตั้ง (Vertical Coordination) โดยผ่านทางผู้บริหารสูงสุดขององค์การนั้น

3.2 ความร่วมมือจะต้องมีทั้งในขั้นวางแผน และชั้นนำแผนออกปฏิบัติ

3.3 ความร่วมมือไม่ใช่ทำเป็นครั้งคราว แต่จะต้องทำอย่างต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participation Management) คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making)
2. การมีส่วนร่วมในการวางแผน (Planning)
3. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation)

โดยทุกขั้นตอนของการมีส่วนร่วมเน้นเกี่ยวกับการสื่อสาร การประสานความร่วมมือของบุคลากร

Chris Argyris (2009) ได้เสนอทฤษฎีการพัฒนาบุคลิกภาพ (Personality Development Theory) โดยได้ศึกษาเรื่องการเข้ากันไม่ได้ระหว่างลักษณะของคนและองค์การที่มีขนาดใหญ่ โดยเห็นว่าองค์การที่มีประสิทธิภาพจะต้องมีโครงสร้างที่เข้ากันได้กับคุณลักษณะของสมาชิก และได้ชี้ให้เห็นต่อไปอีกว่าจะต้องมีการพัฒนาบุคลากรในองค์การจากวัยเด็กให้ไปสู่วัยผู้ใหญ่ที่มีวุฒิภาวะ เขาเห็นว่า พัฒนาการของคนจะเริ่มต้นจากบุคลิกภาพแบบเด็ก (Infancy) ไปสู่การมีวุฒิภาวะ (Maturity) โดยบุคคลที่องค์การต้องการคัดเลือกเข้ามาทำงานด้วย คือ บุคคลซึ่งบรรลุซึ่งวุฒิภาวะแล้ว เนื่องจากบุคคลจำพวกนี้จะมีความพอใจในตนเอง และต้องการความสำเร็จในการทำงาน ซึ่งบุคลิกภาพแบบเด็กและบุคลิกภาพของบุคคลที่บรรลุวุฒิภาวะแล้วนั้นมีลักษณะที่สำคัญ ดังนี้

1. ภาวะเด็ก (Infancy) คือ
 - 1.1 เฉื่อยชา (Passivity)
 - 1.2 พึ่งพาคนอื่น (Dependency)
 - 1.3 มีพฤติกรรมไม่สลับซับซ้อน (Limited Behavioral)
 - 1.4 ไม่สนใจในเรื่องลึกซึ้ง (Shallow Interest)
 - 1.5 มองปัญหาเฉพาะหน้า (Short Time Perspective)
 - 1.6 ชอบบอผู้ใต้บังคับบัญชา (Subordinate Pollster)
 - 1.7 ไม่ตระหนักในตน (Lack of Self - awareness)
2. บรรลุวุฒิภาวะคือ (Maturity) คือ
 - 2.1 ตื่นตัวเสมอ (Activity)
 - 2.2 มีอิสระ (Independence)
 - 2.3 มีพฤติกรรมสลับซับซ้อน (Differentiate Behavioral)
 - 2.4 สนใจในเรื่องลึกซึ้ง (Deeper Interest)
 - 2.5 มองการณ์ไกล (Long time Perspective)
 - 2.6 เป็นตัวของตัวเอง (Equal)
 - 2.7 มีความตระหนักในตนและควบคุมตนเองได้ (Self Control)

Chris Argyris (2009) เห็นว่าการใช้ระเบียบเป็นเครื่องมือในการบังคับมนุษย์ และใช้วิธีการ ควบคุมอย่างใกล้ชิดนั้น จะเป็นการขัดขวางพัฒนาการของมนุษย์ที่จะพัฒนาไปเป็นบุคลิกภาพที่สมบูรณ์ และจะทำให้พฤติกรรมที่ไม่สามารถจะทำงานได้อย่างอิสระด้วยตนเอง และขาดความคิดสร้างสรรค์โดยจะต้องรอฟังคำสั่งจากผู้บังคับบัญชาตลอดเวลา ผู้บริหารจะต้อง

ตระหนักว่าบุคคล คนเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในองค์กร ความเต็มใจของบุคลากรที่จะให้เกิดความร่วมมือเป็นสิ่งจำเป็นต่อความสำเร็จขององค์กร ดังนั้นจึงต้องพยายามชักจูงให้บุคคลหันมาร่วมแรงร่วมใจกันทำงาน คำสั่ง จะได้รับการยอมรับและนำไปปฏิบัติได้ก็ต่อเมื่อเป็นที่เข้าใจของผู้ปฏิบัติมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ขององค์กร สอดคล้องกับความพอใจส่วนบุคคลของผู้รับ มีขอบเขตให้ผู้ปฏิบัติได้ เป็นต้น

Chris Argyris (n.d. ; อ้างถึงใน ภาวดี อนันต์นาวิ. 2552 : 30 - 32) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participation Management) เป็นการจูงใจ ให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานในองค์กร ได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมรับผิดชอบและร่วมมือในการพัฒนาองค์กรที่ปฏิบัติอยู่ด้วยความเต็มใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานขององค์กรควรประกอบด้วยสาระสำคัญอย่างน้อย 3 ประการคือ

1. การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น สมาชิกขององค์กรย่อมมีความผูกพันกับองค์กรที่ตนเองปฏิบัติงานอยู่ และมีความปรารถนาที่จะได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กรแม้เพียงได้รับฟังความคิดเห็น ก็ทำให้รู้สึกว่าได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กร

2. การมีส่วนร่วมช่วยให้เกิดการยอมรับในเป้าหมาย เพราะนอกจากจะช่วยกระตุ้นให้สมาชิกแสดงความคิดเห็นแล้ว ยังช่วยให้เกิดความช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันระหว่างกลุ่มสมาชิกและความร่วมมือนั้นจะแพร่ขยายไปทั้งองค์กร ทำให้สมาชิกทั้งองค์กรมีเป้าหมายเดียวกันการมีส่วนร่วมเป็นการยินยอมและพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจซึ่งจะมีผลทั้งทางใจ การยอมรับสนับสนุน และผลต่อการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่

3. การมีส่วนร่วมช่วยให้เกิดความสำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบ การที่บุคคลได้แสดง ความคิดเห็นและยอมรับในเป้าหมายเดียวกันจะช่วยกระตุ้นให้บุคคลเกิดความสำนึกในหน้าที่ ความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานขององค์กร

จากการศึกษาถึงพฤติกรรมของมนุษย์ คริสอาร์กิริส (Chris Argyris) พบว่า บุคคลจะมีวุฒิภาวะและบุคลิกภาพเป็นของตนเอง การบริหารแบบมีส่วนร่วมจะช่วยให้บุคคลได้พัฒนาบุคลิกภาพของตนเองในด้านการตัดสินใจ การควบคุม การทำงาน การแสดงออก ทักษะคิด การใช้ความสามารถที่จะประสบความสำเร็จได้ ความสำเร็จขององค์กรนั้นควรเน้นเรื่องของหลักการคือ มนุษย์มีสุขภาพจิตดีคือ มนุษย์ที่ผ่านการพัฒนาเป็นผู้ใหญ่ การจัดโครงสร้างทางราชการเป็นแบบประมุติ เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาในระยะยาว การออกแบบองค์กรแบบราชการไม่ใช่วิธีออกแบบองค์กรให้เกิดประสิทธิผลได้ และการจัดองค์กรต้องยึดที่พฤติกรรมและจิตใจของคนในองค์กร ดังนั้นแนวคิดของการบริหารสมัยใหม่จะเน้นให้ทุกคนมีส่วนร่วม

สรุปได้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participation Management) ของคริสอาร์กีส (Chris Argyris) เป็นการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยเป็นการจูงใจให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานในองค์กร โดยการได้มีส่วนร่วมคือ

1. มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
2. มีส่วนร่วมในการรับผิดชอบ
3. มีส่วนร่วมเมื่อในการปฏิบัติ ซึ่งการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานขององค์กร

ควรประกอบด้วยสาระสำคัญอย่างน้อยมา 3 ประการคือ

- 3.1 การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น
- 3.2 การมีส่วนร่วมช่วยให้เกิดการยอมรับในเป้าหมาย
- 3.3 การมีส่วนร่วมช่วยให้เกิดความสำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบ

Gordon (1996 : 55) ได้เสนอขอบข่ายการร่วมมือร่วมใจประกอบด้วย 3 ขั้นตอน เพื่อให้ผู้อยู่ในความร่วมมือร่วมใจได้เรียนรู้และใช้ข้อมูลอย่างกว้างขวางเพื่อนำไปสู่ข้อยุติร่วมกัน คือ ขั้นตอนที่ 1 กำหนดปัญหา ปัญหาจะต้องถูกกำหนดและจะต้องกำหนดทรัพยากรที่จะใช้และผูกพันที่จะมีส่วนร่วมกัน ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดทิศทาง กฎแห่งพื้นฐานจะต้องกำหนดขึ้น ได้แก่ การกำหนดขั้นตอนและกำหนดกลุ่มย่อยที่จะทำงานเพื่อที่จะแสวงหาข้อมูลร่วมกันแสวงหาทางเลือกและกำหนดข้อตกลงร่วมกัน ขั้นตอนที่ 3 การปฏิบัติการ หลักการที่จะทำงานร่วมกับหน่วยสนับสนุนข้างนอกจะต้องกำหนดขึ้นรวมทั้งการจัดองค์ประกอบในการที่จะตรวจสอบการปฏิบัติ

Swansburg (1996 : 391 - 394) ศาสตราจารย์แห่งวิทยาลัยการแพทย์จอร์เจีย ได้แบ่งองค์ประกอบสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. การไว้วางใจกัน (Trust) การไว้วางใจกันถือว่าเป็นปรัชญาพื้นฐานของการบริหารแบบมีส่วนร่วม ผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชาจะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างสมบูรณ์ หากได้รับความไว้วางใจให้ดำเนินงานฝ่ายบริหารเพียงดูแลความก้าวหน้าเป็นระยะ ๆ และดูแลผลสุดท้ายของงานก็เพียงพอแล้ว ดังนั้นฝ่ายบริหารจึงควรมอบอำนาจการตัดสินใจเท่าที่จะสามารถทำได้แก่ผู้ปฏิบัติงาน

2. ความผูกพัน (Commitment) การที่แต่ละคนทั้งผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชาได้มาปฏิบัติร่วมกัน มีส่วนช่วยเหลือสนับสนุนซึ่งกันและกันและเป็นสิ่งที ก่อให้เกิดความผูกพันต่อกันและการที่บุคคลในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ รู้เป้าหมายขององค์กร จะก่อให้เกิดความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร

3. เป้าหมายและวัตถุประสงค์ (Goals and Objectives) การตั้งเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ร่วมกันของผู้บริหาร ร่วมกันปรับปรุงพัฒนาเป้าหมายองค์การ ย่อมขจัดความขัดแย้งที่จะเกิดขึ้นได้ เพราะทุกคนมีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายเดียวกัน มีการทำงานที่มีทิศทางเดียวกันมีความรับผิดชอบร่วมกัน ผลผลิตหรือผลงานก็จะออกมาอย่างมีประสิทธิภาพ

4. ความเป็นอิสระที่จะรับผิดชอบและสามารถดูแลตนเองได้ (Autonomy) หมายถึงผู้ปฏิบัติงานมีความเป็นอิสระในการคิด การตัดสินใจ และการดำเนินงานที่ตนรับผิดชอบ

5. คุณลักษณะอื่น ๆ (Other Characteristics) การบริหารแบบมีส่วนร่วมควรเป็นเรื่องของการให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม ไม่ใช่การกีดกันคนออกไปจากการมีส่วนร่วม และการมีส่วนร่วมนั้น ต้องเป็นไปโดยความสมัครใจไม่ใช่การบังคับ

Hirsch (1990 : 158 - 186) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมว่ามีจุดเด่น 3 ประการหลักคือด้านบริบท (Context) การมีส่วนร่วมเป็นการนำคนในท้องถิ่นที่รู้จักสังคม และสิ่งแวดล้อมทางกายภาพของชุมชนอย่างแท้จริง ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา ทำให้ตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง มีประสิทธิภาพด้านการปฏิบัติ (Practical) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ทำให้คนในท้องถิ่นมีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาและทำให้ประชาชนมีโอกาสใช้ความสามารถของตนเองในการร่วมกันทำงาน ทั้งในรูปของความคิด การตัดสินใจ และการกระทำอย่างเต็มที่ รวมทั้งมีความรู้ว่าเป็นเจ้าของชุมชนและต้องการร่วมในการแก้ปัญหาชุมชนมากกว่าการนำโครงการที่กำหนดทุกอย่างจากภายนอกชุมชนมาใช้ในชุมชน ซึ่งจะ使人ในชุมชนปฏิเสธและหลีกเลี่ยงที่จะให้ความร่วมมือ ด้านจิตใจ (Moral) การมีส่วนร่วมทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกว่าตนเองมีสิทธิในการตัดสินใจในสิ่งที่เกี่ยวข้อง และส่งผลต่อวิถีชีวิตของตนเอง

Shadid (1982 : 122) ให้ความเห็นว่า แนวคิดเรื่องขั้นตอนหรือการมีส่วนร่วมที่เป็นแนวคิดที่เป็นระบบมากที่สุด มีดังนี้

ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ประการแรกที่จะต้องกระทำคือ การกำหนดความต้องการและการจัดลำดับความสำคัญ ต่อจากนั้นก็เลือกนโยบายและประชากรที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในช่วงเริ่มต้น การตัดสินใจในช่วงการดำเนินแผนงาน และการตัดสินใจในช่วงการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ในส่วนขององค์ประกอบในการดำเนินงานโครงการนั้นจะได้มาจากคำถามที่ว่าใครทำประโยชน์ให้กับโครงการได้บ้าง และจะทำประโยชน์ได้โดยวิธีใด เช่น การช่วยเหลือด้านทรัพยากร การบริหาร การประสานงาน และการขอความช่วยเหลือ เป็นต้น

ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ นอกจากความสำคัญของผลประโยชน์ในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพแล้ว ยังต้องพิจารณาถึงการกระจายผลประโยชน์ภายในกลุ่มด้วย ผลประโยชน์ของโครงการนี้ จะรวมผลประโยชน์ในทางบวกและผลที่เกิดขึ้นในทางลบที่เป็นผลเสียของโครงการ ซึ่งอาจเป็นประโยชน์และเป็นโทษได้ทั้งต่อบุคคลและสังคม

ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล การมีส่วนร่วมในการประเมินผลนั้น สิ่งสำคัญจะต้องสังเกต คือ ความเห็น (View) ความชอบ (Performance) และความหวัง (Expectation) ซึ่งจะมีอิทธิพลสามารถแปรเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มต่างๆ ได้

Cohen and Uphoff (1980 : 219 - 223) ได้เสนอแนวคิดและหลักการมีส่วนร่วมว่ามี 3 มิติ (Dimensions) โดยมิติของการมีส่วนร่วมจะประกอบด้วยประเด็นคำถาม ดังต่อไปนี้

1. มีส่วนร่วมอะไรบ้าง (What) แบ่งเป็น

- 1.1 การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ (Decision making)
- 1.2 การมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการ (Implementation)
- 1.3 การมีส่วนร่วมด้านการรับผลประโยชน์ (Benefit)
- 1.4 การมีส่วนร่วมด้านการประเมิน (Evaluation)

2. มีส่วนร่วมกับใครบ้าง (Whose) ได้แก่ การมีส่วนร่วมกับชาวบ้าน ผู้นำชุมชนเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล เจ้าหน้าที่ต่างชาติ ทั้งนี้ให้พิจารณาคุณลักษณะทางประชากรสังคม และเศรษฐกิจของผู้เข้ามีส่วนร่วมในเรื่องอายุ เพศ สถานภาพครอบครัว ระดับการศึกษา ระดับชั้นในสังคม อาชีพ ระดับรายได้ ระยะเวลาที่อยู่อาศัย หรือการถือครองที่ดิน

3. มีส่วนร่วมอย่างไรบ้าง (How) โดยพิจารณาจาก

- 3.1 การมีส่วนร่วมเกิดจากเบื้องบนหรือเบื้องล่าง
- 3.2 ถูกบังคับให้เข้าร่วมกิจกรรมหรือมีแรงจูงใจ
- 3.3 โครงสร้างชุมชน

3.4 ช่องทางการมีส่วนร่วมที่เกิดขึ้น เช่น เป็นการมีส่วนร่วมโดยผ่านปัจเจกชนหรือหรือผ่านกลุ่มเป็นการมีส่วนร่วมโดยตรงหรือโดยอ้อม (ผ่านตัวแทน) และเป็นการมีส่วนร่วมอย่างเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ

- 3.5 ระยะเวลา (Duration) ความต่อเนื่องของกิจกรรม
- 3.6 ขอบข่าย (Scope) ความครอบคลุมของกิจกรรม
- 3.7 ผลที่เกิดจากการมีส่วนร่วม

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) เป็นการควบคุมตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมทั้งหมด และเป็นการปรับตัวในการมีส่วนร่วมต่อไป

โดยมีรายละเอียดของการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ชั้น คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) เป็นการมีส่วนร่วมที่เป็นการแสดงออกด้านความคิดเกี่ยวกับการจัดการ หรือกำหนดระบบของโครงการ เป็นการประเมินปัญหาหรือทางเลือกที่สามารถเป็นไปได้ที่จะนำไปปฏิบัติเพื่อการพัฒนา โดยการประเมินปัญหาหรือทางเลือกที่สามารถเป็นไปได้ที่จะนำไปปฏิบัติเพื่อการพัฒนา โดยการประเมินสภาพที่เป็นอยู่และสาเหตุของปัญหา ซึ่งแบ่งได้เป็น 3 ชั้นตอน ได้แก่

1.1 การมีส่วนร่วมในขั้นต้น (Initial Decision) เป็นการค้นหาความต้องการที่แท้จริงด้วยวิธีการที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมของโครงการ

1.2 การมีส่วนร่วมในการเตรียมการ (Ongoing Decision) เป็นการหาโอกาสหรือช่องทางในการแก้ปัญหา รวมทั้งลำดับความสำคัญของโครงการที่จะต้องดำเนินการ

1.3 การมีส่วนร่วมในขั้นการตัดสินใจปฏิบัติการ (Operating Decision) เป็นการหาบุคลากรเข้ามาปฏิบัติการ ได้แก่ อาสาสมัคร ผู้ประสานงานหรือกลุ่มที่ร่วมกันตาม ประเพณี เช่น กลุ่มสตรี หรือกลุ่มหนุ่มสาว เพื่อที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรม โดยการเป็นสมาชิก ร่วมดำเนินการคัดเลือกผู้นำและการสร้างพลังอำนาจให้แก่องค์กร

2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ (Implementation) เป็นการดำเนินการตามโครงการและแผนงานซึ่งก่อให้เกิดความรู้สึกในการเป็นเจ้าของกิจกรรมและผลงานที่ปรากฏ ซึ่งแบ่งได้เป็น 3 ส่วน ได้แก่

2.1 การมีส่วนร่วมในการสละทรัพยากร (Resource Contribution) ได้แก่ การมีส่วนร่วมสละแรงกาย การสละเงิน การให้วัสดุอุปกรณ์ และการให้คำแนะนำ ซึ่งทรัพยากรเหล่านี้จะให้ความเต็มใจ

2.2 การมีส่วนร่วมในการบริหารงานและประสานงาน (Administration and Co - ordination) การมีส่วนร่วม โดยวิธีการจ้างบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการ การฝึกอบรมผู้ที่จะเข้าปฏิบัติในโครงการ หรือการให้คำปรึกษาในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ

2.3 การมีส่วนร่วมในการเข้าเป็นผู้ปฏิบัติในโครงการ (Programmer Enlistment Activities) การมีส่วนร่วมโดยการเข้าปฏิบัติในโครงการ

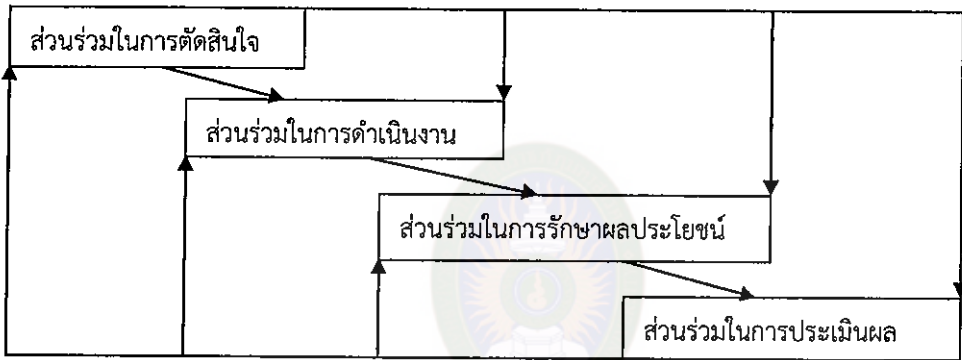
3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits) เป็นการร่วมรับผลต่าง ๆ ที่จะเกิดประโยชน์ แก่ตนเอง แก่ผู้เกี่ยวข้องและชุมชน ซึ่งแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ

3.1 การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ในด้านวัตถุ (Material Benefits) ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการเพิ่มผลผลิต รายได้ หรือทรัพย์สิน

3.2 การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ในด้านสังคม (Social Benefits) ได้แก่ ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นแก่สังคม เช่น โรงเรียน สถานที่สาธารณะหรือส่วนกลางของชุมชน เช่น การเพิ่มคุณภาพชีวิต การเกิดระบบน้ำประปา

3.3 การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ในด้านบุคคล (Personal Benefits) ได้แก่ ความนับถือตนเอง พลังอำนาจทางการเมือง ความคุ้มค่าของผลประโยชน์

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) เป็นการมีส่วนร่วมในการวัดผลและวิเคราะห์ผลของการดำเนินงานรวมทั้งการค้นหาข้อดี และข้อบกพร่อง เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาการทำงานให้มีประสิทธิภาพ

แผนภาพที่ 5 วงจรการมีส่วนร่วมตามแนวคิดของโคเฮนและอัฟฮอฟฟ
ที่มา : Cohen and Uphoff (1980)

สรุปได้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participation Management) ของโคเฮนและอัฟฮอฟฟ (Cohen and Uphoff) โดยเป็นการบริหารแบบมีส่วนร่วมใน 4 ชั้น คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making)
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation)
3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits)
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation)

จากการศึกษาแนวคิด เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากผู้รู้ทั้งหลายดังที่กล่าวมา ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์องค์ประกอบการบริหารการศึกษาในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ดังปรากฏในตารางที่ 1 และตารางที่ 2

ผู้รู้และกลุ่มคำสำคัญ ที่เกี่ยวกับองค์ ประกอบการบริหาร ศึกษาแบบมีส่วนร่วม ในโรงเรียนแกนนำ เรียนรวม	ความสอดคล้องกับแนวคิดของผู้รู้															
	โอมเถาย ภาคโอสถ(2554)	เจริญ ราชโสภา (2554)	สันติ บุญภิรมย์ (2552)	ภูวนาท ยพานวิทย์ (2552)	ขรรค์ชัย อ่อนมี (2552)	จันทร์ธานี สงวนนาม (2551)	ณัฐฉิรินทร์ พราหมณ์สังข์ (2550)	ศิริพร ตันตียมาศ (2550)	ธีระ รุญเจริญ (2550)	Mary Parker Follett (2009)	Chris Argyris (2009)	Gordon, J. (1996)	Swansburg, R. (1996)	Hirsch, P. (1990)	Shadid and others (1982)	Cohen, M.J. and N.T. Uphoff
4.5 ร่วมการ ประเมินผล					✓											
5. ขรรค์ชัย อ่อนมี					✓											
5.1 ร่วมบริหารทุก ขั้นตอน																
5.2 การบริหาร จัดการที่ดี																
5.3 การบริหารแบบ สมดุล																
6. จันทร์ธานี สงวนนาม						✓										
6.1 ร่วมแสดงความ ความคิดเห็น						✓	✓									
6.2 ร่วมตัดสินใจ						✓										
6.3 ร่วมการปฏิบัติ งาน																
6.4 ร่วมการประเมิน																
7. ณัฐฉิรินทร์ พราหมณ์สังข์						✓	✓									
7.1 ร่วมแสดงความ ความคิดเห็น										✓						
7.2 ร่วมวางแผน										✓						
7.3 ร่วมดำเนินงาน										✓						
7.4 ร่วมประเมิน										✓						
8. ศิริพร ตันตียมาศ																
8.1 ร่วมตัดสินใจ										✓						
8.2 ความไว้วางใจกัน										✓						
8.3 ร่วมวางแผนและ ดำเนินการ										✓						
8.4 ี่มีความเป็นอิสระ ที่จะรับผิดชอบ ตนเอง										✓						

ผู้รู้และกลุ่มคำสำคัญ ที่เกี่ยวกับองค์ ประกอบการบริหาร ศึกษาแบบมีส่วนร่วม ในโรงเรียนแกนนำ เรียนรวม	ความสอดคล้องกับแนวคิดของผู้รู้															
	โถมฉาย ภาคโอสถ(2554)	เจริญ ราชโสภา (2554)	สันติ บุญภิรมย์ (2552)	ภูวนาท ยุพานวิทย์ (2552)	ขจรศักดิ์ อ่อนมี (2552)	จันทร์ธานี สงวนนาม (2551)	ณัฐจินันท์ พราหมณ์สังข์ (2550)	ศิริพร ตันตียมภค (2550)	ธีระ รุญเจริญ (2550)	Mary Parker Follett (2009)	Chris Argyris (2009)	Gordon, J. (1996)	Swansburg, R. (1996)	Hirsch, P. (1990)	Shadid and others (1982)	Cohen, M.J. and N.T. Uphoff
8.5 รู้สึกเป็นเจ้าของ หน่วยงานร่วมกัน								✓	✓							
8.6 ให้ข้อมูลถูกต้อง ครบถ้วนและ ทันสมัยต่อทุกคน											✓					
9. ธีระ รุญเจริญ																
9.1 ร่วมแก้ปัญหา																
9.2 ร่วมตัดสินใจ																
9.3 ร่วมรับผิดชอบ																
10. Mary Parker Follett																
10.1 ร่วมตัดสินใจ																
10.2 ร่วมวางแผน																
10.3 ร่วมปฏิบัติการ																
11. Chris Argyris																
11.1 ร่วมตัดสินใจ																
11.2 ร่วมรับผิดชอบ																
11.3 ร่วมปฏิบัติ																
12. Gordon, J.																
12.1 ร่วมกำหนด ปัญหา												✓	✓	✓		
12.2 ร่วมกำหนด ทิศทาง												✓	✓	✓		
12.3 ร่วมปฏิบัติการ																
13. Swansburg, R.																
13.1 ไร้วางใจกัน													✓	✓	✓	
13.2 ร่วมตัดสินใจ													✓	✓	✓	
13.3 ร่วม ตั้งเป้าหมายและ วัตถุประสงค์													✓	✓	✓	
13.4 ร่วมการปฏิบัติ งาน														✓		

ตารางที่ 2 แสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียน
แกนนำเรียนรวม

กลุ่มคำสำคัญ ที่เกี่ยวกับ องค์ประกอบ บริหารศึกษาแบบมี ส่วนร่วมในโรงเรียน แกนนำเรียนรวม	ความสอดคล้องกับแนวคิดของผู้รู้											จำนวนความสอดคล้อง (1980)	สรุปองค์ประ กอบ การบริหารจัด การศึกษาใน โรงเรียนแกนนำ เรียนรวม						
	โลเมตาย กาคโอสถ(2554)	เจริญ ราชโสภา (2554)	สันติ บุญภิรมย์ (2552)	ภูวนาท ยุพานวิทย์ (2552)	ขรรค์ชัย อ่อนมี (2552)	จันทร์ธานี สงวนนาม (2551)	ณัฐนันท์ พรานอมเสังข์ (2550)	ศิริพร ต้นติยมาท (2550)	ธีระ บุญเจริญ (2550)	Mary Parker Follett (2009)	Chris Argyris (2009)			Gordon, J. (1996)	Swansburg, R. (1996)	Hirsch, P. (1990)	Shadid and others (1982)	Conen, W.C. and v.v. Uppoor (1980)	
1.ร่วมแสดงความ ความคิดเห็น	✓		✓		✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓					8	องค์ประกอบ การบริหาร	
2.ร่วมตัดสินใจ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓	1	จัดการศึกษาใน	
3.ร่วมปฏิบัติการ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓	5	โรงเรียน แกนนำเรียนรวม	
4.ร่วมรับ ผลประโยชน์ และชื่นชมผลงาน	✓		✓		✓			✓						✓	✓	✓	7	ประกอบด้วย	
5.ร่วมประเมินผล และปรับปรุงงาน	✓	✓		✓	✓	✓	✓								✓	✓	8	1.การมีส่วนร่วม	
6.ร่วมรับผิดชอบ		✓	✓		✓		✓	✓	✓	✓							6	แสดงความ	
7.ร่วมวางแผน	✓			✓	✓		✓	✓	✓								5	ความคิดเห็น	
8.ร่วมแก้ปัญหา		✓			✓			✓						✓			4	2.การมีส่วนร่วม	
9.ร่วมสื่อสาร				✓	✓												2	วางแผน	
10.ร่วมกำหนด ทิศทาง					✓												2	3.การมีส่วนร่วม	
11.ร่วมการบริหาร				✓	✓							✓					2	ตัดสินใจ	
																		6	4.การมีส่วนร่วม
																		5	ปฏิบัติการ
																		4	5.การมี
																		2	ส่วนร่วม
																		2	รับผิดชอบ
																		2	6.การมี
																		2	ส่วนร่วม
																		2	ประเมิน
																		2	ผลและ
																		2	ปรับปรุงงาน
																		2	7.การมี
																		2	ส่วนร่วม
																		2	รับผล ประโยชน์
																		2	และชื่นชม
																		2	ผลงาน

จากตารางที่ 1 – 2 การวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัย ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ผู้วิจัยทำการสังเคราะห์องค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม โดยใช้เกณฑ์ การนับจำนวนความถี่ของความสอดคล้องที่มีจำนวนสูงที่สุดจะได้ 7 องค์ประกอบ (จำนวนความถี่ตั้งแต่ 5 ขึ้นไป) ประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น 2) การมีส่วนร่วมวางแผน 3) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ 4) การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ 5) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ 6) การมีส่วนร่วมประเมินผลและปรับปรุงงาน 7) การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์และชื่นชมผลงาน

รูปแบบและการพัฒนารูปแบบ

1. ความหมายของรูปแบบ

Smith (1961 : 461 - 462) ได้ให้ความหมายของคำว่ารูปแบบ สรุปได้ว่า รูปแบบ หมายถึง รูปแบบของจริงที่เป็นแบบอย่างและแบบจำลองที่เหมือนของจริงทุกอย่าง แต่มีขนาดเล็กลงหรือใหญ่ขึ้นกว่าปกติ

Keeves (1988 : 559) ได้ให้ความหมายของคำว่ารูปแบบ สรุปได้ว่า รูปแบบ หมายถึง สิ่งที่แสดงโครงสร้างของความเกี่ยวข้องระหว่างชุดของปัจจัยหรือตัวแปรต่าง ๆ หรือองค์ประกอบที่สำคัญในเชิงความสัมพันธ์หรือเหตุผลซึ่งกันและกันเพื่อช่วยให้เข้าใจข้อเท็จจริงหรือปรากฏการณ์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ นอกจากนั้นยังได้กล่าวว่า รูปแบบที่ใช้ประโยชน์ได้ควรจะมีข้อกำหนด (Requirement) 4 ประการ คือ

1. รูปแบบควรประกอบด้วยความสัมพันธ์อย่างมีโครงสร้าง (Structural Relationship) มากกว่าความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องเนืองกันแบบรวม ๆ (Associative Relationship)
2. รูปแบบควรใช้เป็นแนวทางในการพยากรณ์ผลที่จะเกิดขึ้น ซึ่งสามารถถูกตรวจสอบได้โดยการสังเกต ซึ่งเป็นไปได้ที่จะทดสอบรูปแบบบนพื้นฐานของข้อมูลได้
3. รูปแบบควรจะต้องระบุหรือชี้ให้เห็นถึงกลไกเชิงเหตุผลของเรื่องที่ศึกษา ดังนั้น นอกจากรูปแบบจะเป็นเครื่องมือในการพยากรณ์ได้ ควรใช้อธิบายปรากฏการณ์ได้ด้วย
4. รูปแบบควรเป็นเครื่องในการสร้างมโนทัศน์ใหม่ และสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรในลักษณะใหม่ ซึ่งเป็นการขยายในเรื่องที่กำลังศึกษา

วิทยา ทศมี (2550 : 15) การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การดำเนินการกิจกรรมของสมาชิก อย่างร่วมมือร่วมใจ โดยการเปิดโอกาสให้สมาชิกเข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการติดต่อประสานงานในงานต่าง ๆ ขององค์การ เป็นการสร้างความผูกพัน และดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพ

โฉมฉาย กาศโอสถ (2554 : 23) การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานทั้งในด้านการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ การวางแผน การปฏิบัติงาน การประเมินผลและการปรับปรุงงาน ตลอดจนการร่วมชื่นชมยินดีในความสำเร็จขององค์กร

จากที่ผู้รู้กล่าวไว้ข้างต้นสรุปได้ว่า รูปแบบ หมายถึง กระบวนการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น 2) การมีส่วนร่วมวางแผน 3) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ 4) การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ 5) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ 6) การมีส่วนร่วมประเมินผลและปรับปรุงงาน 7) การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์และชื่นชมผลงาน

2. รูปแบบการบริหารสถานศึกษา (School Administration Type)

รัชชัย เปรมปรีดิ์ (2542 : 25) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารโรงเรียน โรงเรียนเป็นองค์ประกอบสำคัญในการจัดการบริหารโรงเรียน เพราะรูปแบบการบริหารโรงเรียนจะเป็นแนวทางสำหรับดำเนินชีวิตการทำงานในโรงเรียน รูปแบบของการบริหารโรงเรียนถ้าจะพิจารณากันถึงลักษณะของการใช้อำนาจหน้าที่แล้ว นักบริหารโดยทั่วไปลงความเห็นว่ารูปแบบการบริหารมีอยู่ 3 รูปแบบ คือ

1. รูปแบบการบริหารแบบอัติตาดิปไตย (Autocratic Type)

เป็นรูปแบบของการบริหารโรงเรียนที่ยึดตัวผู้บริหารสูงสุดเป็นหลักและเน้นการบังคับบัญชาและการออกคำสั่งเป็นสำคัญ ผู้บริหารแบบนี้มักจะตัดสินใจด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่ และจะไม่ค่อยยอมมอบอำนาจหน้าที่ให้แก่ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามากนัก สภาพของผู้บริหารอยู่ในลักษณะที่เป็นเจ้านายอย่างเด่นชัด การบังคับบัญชาก็เป็นไปในแบบการใช้อำนาจ

1.1 ลักษณะของการบริหารแบบอัติตาดิปไตย มีดังต่อไปนี้

- 1.1.1 ยึดผู้บริหารเป็นหลัก ผู้บริหารจะตัดสินใจวางแผนงานและแก้ปัญหาต่าง ๆ โดยไม่มีการปรึกษาหารือคณะครู
- 1.1.2 การดำเนินการของโรงเรียนเป็นไปตามแบบแผนที่ผู้บริหารจัดทำขึ้น คณะครูไม่มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นใด ๆ
- 1.1.3 ไม่มีการกำหนดวัตถุประสงค์ หรือโครงการที่แน่นอนทุกสิ่งทุกอย่างอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามอารมณ์ของผู้บริหาร
- 1.1.4 ไม่มีหน่วยงานย่อย ถ้ามีหน่วยงานย่อยก็ไม่มีอำนาจทุกหน่วยงานจะขึ้นตรงต่อผู้บริหาร
- 1.1.5 ใช้คำสั่งแทนการประชุม ปรึกษาหารือและวางแผนร่วมกันคณะครูเป็นแต่เพียงผู้ปฏิบัติตามคำสั่งนั้น ๆ

1.1.6 การประเมินผลการปฏิบัติงาน ไม่มีเกณฑ์ตายตัว ขึ้นอยู่กับความพอใจของผู้บริหารแต่เพียงผู้เดียว

การบริหารแบบอัตตาธิปไตยนี้ ยังนิยมใช้กันอยู่บ้าง เพราะเหตุว่าการบริหารงานแบบนี้มีทั้งส่วนดีและส่วนเสีย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพและคุณภาพของคนในหน่วยงานนั้น จึงควรศึกษาส่วนดีและส่วนเสียของการบริหารแบบนี้ไว้บ้าง

1.2 ส่วนดีของการบริหารแบบอัตตาธิปไตย

1.2.1 ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถซื่อสัตย์สุจริต ทำงานเพื่อหมู่คณะ และความก้าวหน้าของโรงเรียน

1.2.2 ครูขาดความรู้ ความสามารถ ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ขาดความกระตือรือร้น และประสิทธิภาพในการทำงาน

1.2.3 ครูมีความคิดเห็นขัดแย้งกันเสมอ และไม่สามารถหาข้อยุติได้

1.2.4 ครูขาดความรับผิดชอบและความร่วมมือในการทำงาน

1.2.5 ครูมีทัศนคติไม่ดีต่อการทำงาน

1.3 ส่วนเสียของการบริหารแบบอัตตาธิปไตย

1.3.1 ขัดขวางความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์และสกัดกั้นความกระตือรือร้นในการทำงานของครู

1.3.2 ขัดต่อพัฒนาการทางด้านความคิดของตนเพราะครูไม่สามารถจะแสดงความคิดเห็นได้

1.3.3 ขาดผลประโยชน์ที่จะได้รับจากครู ในด้านการแสดงความคิดเห็น

1.3.4 สกัดกั้นการใช้ความรู้ ความสามารถของครูเพราะครูต้องปฏิบัติตามกรอบที่วางไว้

1.3.5 ขาดความรู้สึกเป็นเจ้าของ เพราะครูไม่มีส่วนร่วมในการแสดงความเป็นเจ้าของโรงเรียน

1.3.6 ขาดการยอมรับไม่ว่าจะเป็นการแสดงความคิดเห็นหรือการอยู่ร่วมกัน

1.3.7 ขาดขวัญหรือกำลังใจในการทำงานเพราะบางครั้งครูต้องทำในสิ่งที่ตนไม่พอใจ

1.3.8 เกิดการผิดพลาดได้มาก เพราะงานทั้งหมดเกิดจากความคิดของคน ๆ เดียว

สรุปได้ว่าการบริหารแบบอัตตาธิปไตยนี้ มีส่วนเสียมากกว่าส่วนดี ในปัจจุบันนี้ไม่ค่อยมีผู้นิยมใช้มากนักเพราะผู้บริหารและคณะครูมีความรู้ความสามารถและประสบการณ์มากขึ้นตลอดจนต่างก็เห็นผลเสียที่จะเกิดขึ้นด้วย การบริหารแบบนี้ยังมีอยู่ในโรงเรียนที่ผู้บริหารยังยึดมั่นถือมั่นอยู่กับการใช้อำนาจของตนเอง

2. รูปแบบการบริหารแบบประชาธิปไตย (Democratic type)

การบริหารแบบประชาธิปไตยนั้น เป็นรูปแบบของการบริหารที่จัดว่าดีที่สุด และอำนวยความสะดวกในการบริหารมากที่สุดผู้บริหารจะถืออำนาจของหมู่คณะเหนือตนเอง การดำเนินการใด ๆ มักจะเข้าไปในนามของหมู่คณะเพราะต้องการจะให้เกิดความร่วมมือร่วมใจกันในการทำงาน การบริหารงานแบบนี้ผู้บริหารเป็นแต่เพียงผู้ประสานงานเท่านั้น ไม่ใช่ผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจเหนือผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา

2.1 ลักษณะของรูปแบบการบริหารแบบประชาธิปไตย มีดังนี้

2.1.1 ทุกคนมีวินัยในตนเอง และรู้สึกว่าเป็นคนปกครองตนเองโดยไม่มีใครมาเป็นผู้ควบคุม ทั้งนี้เพราะครูแต่ละคนมีความรับผิดชอบและควบคุมตนเองให้ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายมาอย่างเต็มความสามารถ

2.1.2 มีการปรึกษาหารือและวางแผนงานร่วมกันก่อนที่จะดำเนินการ

2.1.3 เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น ก็จะร่วมกันพิจารณาแก้ไขด้วยเหตุผลและการประนีประนอม

2.1.4 ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการสร้างระเบียบและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่ตนจะต้องประพฤติและปฏิบัติภายในโรงเรียน

2.1.5 ผู้บังคับบัญชาจะวางตนในลักษณะเพื่อนร่วมงานมากกว่าเป็นผู้มีอำนาจเหนือผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา

2.2 ส่วนดีของการบริหารแบบประชาธิปไตย

2.2.1 ทุกคนมีความรับผิดชอบต่องาน ในหน้าที่ เนื่องจากงานทุกสิ่งทุกอย่างเกิดขึ้นจากการร่วมกันคิด ร่วมกันทำ และร่วมกันวางแผนงาน

2.2.2 ทุกคนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของเพราะ ทุกคนร่วมแรงร่วมใจกันทำงานเพื่อโรงเรียน จึงเกิดความรู้สึกหวงแหนและหวังดี

2.2.3 ได้ประโยชน์จากครูทางด้านความคิดเห็น เพราะการบริหารงานแบบนี้ส่งเสริมให้ครูได้แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่

2.2.4 ทุกคนมีโอกาสได้ความรู้และความสามารถได้เต็มที่ เพราะครูได้รับการสนับสนุนให้คิด ให้ทำและสร้างสรรค์ในสิ่งที่ตนถนัด

2.2.5 ทุกคนอยู่ในระเบียบวินัยดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งระเบียบและวินัย
ในตนเอง

2.2.6 เกิดความสามัคคีในหมู่คณะเพราะทุกคนร่วมมือร่วมใจกันทำงาน

2.2.7 มีการยอมรับซึ่งกันและกัน เพราะทุกคนเคารพในความคิดและ
สิทธิหน้าที่ของผู้อื่น

2.2.8 ครุมีขวัญหรือกำลังใจในการทำงานดีเพราะเกิดความรู้สึกพึงพอใจ
ในงานและสภาพที่เป็นอยู่

2.3 ส่วนเสียของการบริหารแบบประชาธิปไตย ในกรณีที่ครูไม่
เข้าใจหลักการของการบริหารแบบประชาธิปไตยดีพอจะทำให้เกิดข้อเสียดังนี้

2.3.1 ครูใช้สิทธิและเสรีภาพเกินขอบเขตเนื่องจากการบริหารแบบนี้ให้
สิทธิเสรีภาพแก่ครูมาก ดังนั้นครูบางคนที่ไม่รู้ขอบเขตก็จะเข้าไปในทางที่ผิดหรือเกินขอบเขตไป

2.3.2 ครูที่ไม่เคยชินต่อวิธีดำเนินงานแบบนี้ จะไม่สามารถให้ความ
ร่วมมือได้ถูกต้องและเต็มที่

2.3.3 ครูบางคนจะฉวยโอกาสแสวงหาอำนาจหน้าที่ โดยแย่งกันเป็น
หัวหน้าหน่วยงานโดยทางที่ไม่ชอบ ยากแก่การควบคุมในกรณีที่ครูขาดความรับผิดชอบ และไม่
เข้าใจในบทบาทและสภาพของตน

สรุปได้ว่าการบริหารแบบประชาธิปไตย มีส่วนดีมากกว่าส่วนเสีย การบริหาร
แบบนี้จึงเป็นที่นิยมของผู้นำและผู้บริหารโดยทั่วไป

3. รูปแบบการบริหารแบบเสรีนิยม (Laissez - faire Type)

ลักษณะการบริหารแบบเสรีนิยมเป็นการบริหารที่ปล่อยให้ผู้อยู่ใต้บังคับ
บัญชามีโอกาสเสรีอย่างเต็มที่ หรือปล่อยให้มีความอำนาจในการกระทำใด ๆ ตามใจชอบและเมื่อเกิด
ปัญหาใด ๆ ก็จะทำให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชานั้นเป็นผู้ตัดสินใจเอง จะเห็นได้ว่าการบริหารแบบนี้ไม่มี
กฎ ระเบียบ ให้ปฏิบัติ

3.1 ลักษณะของรูปแบบการบริหารแบบเสรีนิยม มีดังนี้

3.1.1 ไม่มีระเบียบ หรือกฎเกณฑ์สำหรับยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติ
เพราะการทำงานไม่มีกฎเกณฑ์ใด ๆ ทั้งสิ้น ครูแต่ละคนปฏิบัติไปตามที่ตนเห็นว่าดีที่สุดโดยไม่
คำนึงถึงใครทั้งสิ้น

3.1.2 ไม่มีการควบคุมบังคับบัญชา เพราะผู้บริหารไม่เอาใจใส่ต่อการ
ควบคุมดูแลจึงทำให้ครูรู้สึกว่าตนเป็นอิสระไม่ขึ้นต่อใคร เลยทำอะไรก็ได้

3.1.3 ครูขาดความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันเนื่องจากต่างคนต่างอยู่ต่างคน
ต่างทำ

3.1.4 ไม่มีการวางแผนงานและการประสานงาน เพราะทุกคนทำในสิ่งที่ตนต้องการจึงไม่จำเป็นจะต้องมีการวางแผนและการประสานงาน

3.1.5 ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การบริหารแบบเสรีนิยมนี้ยังใช้กันอยู่บ้างตามโรงเรียนที่ผู้บริหารอยู่ในสภาพที่มีจุดบกพร่องบางอย่าง (วัฏสันหลังหวน) จึงไม่ยากจะเข้มงวดกวดขันกับผู้ร่วมงานเลยปล่อยให้ไปตามสบายเพื่อไม่ให้ตนเดือดร้อน นอกจากนั้นยังมีบ้างตามโรงเรียนที่ผู้บริหารขาดความสามารถในการเป็นผู้นำ และการบริหารงานจึงปล่อยปละละเลย

สรุปได้ว่า การบริหารแบบเสรีนิยม เป็นการบริหารที่มีอิสระสูง เหมาะสำหรับผู้ได้บังคับบัญชาที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีความรับผิดชอบสูง จะทำให้งานคล่องตัว แต่หากผู้ได้บังคับบัญชาขาดจิตสำนึกความรับผิดชอบ จะทำให้องค์กรเกิดความเสียหายได้ง่าย เพราะไม่มีระบบ ระเบียบ กฎเกณฑ์ใด ๆ ในการปฏิบัติทั้งสิ้น

สรุปได้ว่า รูปแบบการบริหารโรงเรียนทั้ง 3 รูปแบบนี้ต่างก็มีทั้งส่วนดีและส่วนเสีย ส่วนดีและส่วนเสียของรูปแบบเหล่านี้จะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับโรงเรียนว่าจะมีสถานการณ์สิ่งแวดล้อมชุมชน กาลเวลาและผู้ร่วมงาน ซึ่งเป็นตัวแปรสำคัญในการบริหารงาน โดยรูปแบบของการบริหารโรงเรียนแบบหนึ่งอาจใช้ได้ดีในสังคมหนึ่ง แต่อาจใช้ไม่ได้ดีในสังคมหนึ่งก็ได้ ดังนั้นการนำเอารูปแบบการบริหารโรงเรียนไปใช้ในการบริหารงานจึงเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ที่ผู้บริหารจะต้องใช้ความสามารถของตนในการนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม

3. รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม

จากนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษและการจัดการเรียนรวม เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้กำหนดแนวทางในการบริหารจัดการเรียนรวมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT) ได้อธิบายไว้ สรุปได้ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2548 : 2)

1. นักเรียน (S - Student) หมายถึง นักเรียนพิการหรือมีความบกพร่องและนักเรียนทั่วไป โรงเรียนควรเตรียมความพร้อมของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ดังนี้

1.1 เตรียมความพร้อมนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องในด้านร่างกาย วิชาการ อารมณ์และสังคม และการช่วยเหลือตนเอง หากพิการตั้งแต่แรกเกิดจำเป็นต้องได้รับการบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มหรือเตรียมความพร้อมทันทีที่พบความพิการเพื่อพัฒนาศักยภาพทุกด้านซึ่งในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มนั้น เป็นช่วงสำคัญที่สุดที่เด็กควรได้รับการเตรียมพร้อมเพราะช่วงอายุ 0 - 3 ปี เป็นช่วงที่สมองเจริญเติบโตมากที่สุด การเตรียมพร้อมทำได้โดยการกระตุ้นการพัฒนาส่วนที่เหลืออยู่ เมื่อได้รับการพัฒนา ระดับการพัฒนาต่าง ๆ (Functional Level) จะสูงขึ้น ในทางกลับกัน หากไม่ได้รับการพัฒนาการกระตุ้นหรือการส่งเสริมส่วนที่เหลืออยู่อย่างมีประสิทธิภาพ ความสามารถในการพัฒนาต่าง ๆ จะเลือนหายไป

ทำให้เด็กเสียโอกาสในการเรียนรู้ทันที ดังนั้น การช่วยเหลือฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กพิการได้อย่างเห็นผลชัดเจน ยกตัวอย่างเช่น เด็กคนหนึ่งสูญเสียการได้ยิน 90 เดซิเบล (db) ตั้งแต่แรกเกิด (หูหนวก) และบุคคลภายในครอบครัวกระตุ้นการได้ยินของเด็กตั้งแต่แรกเกิด โดยเวลาพูดกับเด็ก ผู้พูดจะหันหน้าให้ตรงกับเด็กเพื่อให้เด็กได้เห็นการขยับของริมฝีปาก สีหน้า ท่าทาง เอามือเด็กมาจับคอและริมฝีปากแล้วลองเป่าลมให้เด็กรู้สึกถึงลมที่ออกมา แสดงให้เด็กรู้เวลาที่เด็กตอบสนองได้อย่างถูกต้อง การที่เด็กได้รับการกระตุ้นเชิงบวกจะทำให้พัฒนาทางด้านการได้ยินดียิ่งขึ้นไปนั้น มิได้หมายความว่า การได้ยินเพิ่มขึ้น แต่การได้ยินของเด็กมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ใช้งานได้ดีขึ้น และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตประจำวัน ในกรณีที่เด็กพิการภายหลัง เช่น อยู่ในระดับมัธยมศึกษาแล้วตาบอด การเตรียมความพร้อมนักเรียนในช่วงวัยรุ่นนั้นต้องคำนึงถึงจิตใจและการยอมรับความพิการหรือความบกพร่องภายหลังด้วย ซึ่งถือเป็นเรื่องยากและมีผลต่อจิตใจมาก รวมทั้งต้องการเตรียมทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น การทำความเข้าใจกับสภาพแวดล้อม และการเคลื่อนไหว (Orientation and Mobilities) เพื่อให้เด็กมีความสามารถในการดำรงชีวิตอิสระ (Independent Living) และช่วยเหลือตัวเองได้มากที่สุดและเร็วที่สุด เป็นต้น

1.2 เตรียมความพร้อมนักเรียนทั่วไป ทางโรงเรียนจะต้องเตรียมความพร้อมนักเรียนทั่วไปในโรงเรียน โดยการให้ข้อมูลเพื่อให้นักเรียนทั่วไปมีความรู้ ความเข้าใจ เกิดการยอมรับสามารถให้ความช่วยเหลือและปฏิบัติต่อนักเรียนพิการหรือมีความบกพร่องอย่างถูกวิธี และเท่าที่จำเป็นที่ผ่านมามีพบว่าการที่คนส่วนใหญ่มีทัศนคติเชิงลบต่อคนพิการหรือมีความบกพร่อง เช่น สมเพช เวทนา สงสาร กลัว ไม่ไว้วางใจ มักเกิดจากความรู้อันไม่ถูกต้องหรือไม่มีข้อมูลที่ถูกต้อง ดังนั้นครูควรทำความเข้าใจและอธิบายเกี่ยวกับลักษณะความพิการทั่วไปในชั้นเรียนได้ รู้จักและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ช่วยให้เด็กทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ครูอาจจัดสถานที่จำลองให้นักเรียนทดลองเป็นคนพิการและทำกิจกรรมต่าง ๆ และอธิบายถึงความรู้สึกของนักเรียนแต่ละคน กิจกรรมนี้จะช่วยให้นักเรียนทั่วไปได้เข้าใจถึงความคับข้องใจ ความไม่สะดวก และความลำบากของเพื่อนพิการหรือมีความบกพร่องมากขึ้น กิจกรรมอื่นที่ช่วยให้นักเรียนทั่วไปเข้าใจและยอมรับเพื่อนพิการหรือมีความบกพร่องมากขึ้น เช่น การเชิญผู้ทำงานเกี่ยวข้องกับเด็กพิการมาบรรยายให้ฟัง พร้อมทั้งให้ดูภาพยนตร์ สไลด์ แผ่นภาพ บทความและสื่ออื่น ๆ ประกอบ เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามปัญหาต่าง ๆ การจัดนิทรรศการเรื่องราวเกี่ยวกับคนพิการหรือมีความบกพร่อง เพื่อให้นักเรียนในชั้นเรียนและนักเรียนทุกคนในโรงเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ การทัศนศึกษาสถานที่ดูแลคนพิการหรือมีความบกพร่องเพื่อให้นักเรียนได้เห็นและเรียนรู้ว่าคนพิการหรือมีความบกพร่องมีความเป็นอยู่อย่างไร นอกจากนี้ควรสอนทักษะการช่วยเหลือเบื้องต้นในการช่วยเหลือคนพิการหรือที่มีความพิการเบื้องต้นให้กับนักเรียนทั่วไปด้วย

2. สภาพแวดล้อม (E - Environment) สภาพแวดล้อมแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ควรจัดให้นักเรียนพิการหรือมีความบกพร่องเรียนในสภาพแวดล้อมที่มีขีดจำกัดน้อยที่สุด (Least Restrictive Environment : LRE) โรงเรียนควรพยายามให้เด็กได้เรียนร่วมในชั้นเรียนทั่วไปมากที่สุด หากไม่สามารถจัดให้เรียนร่วมได้เต็มเวลาที่อาจจัดเป็นบางเวลาก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนพิการหรือมีความบกพร่องเป็นเฉพาะบุคคล โดยทั่วไป ควรจัดให้นักเรียนทุกคนเข้าเรียนในชั้นเรียนทั่วไปโดยแยกนักเรียนออกจากเพื่อนทั่วไปให้น้อยที่สุด โรงเรียนควรปรับสภาพแวดล้อมโดยใช้หลักวิชาการ คือ พิจารณาถึงสภาพความบกพร่องของนักเรียนแต่ละประเภท ตัวอย่างเช่น นักเรียนที่มีการเห็นเลือนรางควรมีโคมไฟที่โต๊ะเรียนและจัดให้นักเรียนนั่งแถวหน้าสุด รวมทั้งไม่ให้แสงสะท้อนจากหน้าต่างเข้ามารบกวนขณะที่นักเรียนดูกระดานดำ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินควรจัดที่นั่งแถวสองหรือแถวสาม โดยนั่งมุมใดมุมหนึ่งของห้อง เพื่อให้นักเรียนสามารถมองครูและเพื่อนนักเรียนในห้องได้ทั่วถึง นักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกายที่นั่งรถเข็น เมื่อจำเป็นต้องเรียนวิชาเกษตรและนักเรียนต้องปลูกผักสวนครัว ครูควรยกระดับแปลงผักให้สูงขึ้นจากพื้นให้อยู่ในระดับเดียวกับที่นั่งเก้าอี้รถเข็น เพื่อให้นักเรียนสามารถปลูกผักได้สะดวก นอกจากนี้ควรคำนึงถึงพาหนะที่ใช้ในการรับส่งนักเรียนจากบ้านไปโรงเรียนและจากโรงเรียนไปบ้าน ไปทัศนศึกษาและไปกิจกรรมอื่น ๆ ที่นักเรียนจะต้องเคลื่อนย้าย นอกจากนี้ต้องมีการบริหารจัดการตารางเรียนเวลาเรียนและห้องเรียน เช่น ห้องเรียนสำหรับการเรียนร่วมควรอยู่ชั้นล่างของอาคาร พื้นห้องเรียนควรราบเรียบและมีการปรับระดับเพื่อความสะดวกในการใช้รถเข็น ห้องน้ำ โตะ เก้าอี้ และคำนึงถึงการถ่ายเทของอากาศ แสงจากธรรมชาติ แสงไฟ เป็นต้น

2.2 บุคคลที่เกี่ยวข้องในสภาพแวดล้อมของเด็ก ได้แก่ พ่อแม่ ครู และบุคลากรอื่น ๆ ในโรงเรียน โรงเรียนทั่วไปมีการจัดการเรียนร่วมผู้บริหารจะเป็นผู้ที่มิบทบาทสำคัญยิ่ง ในโรงเรียนที่จะเป็นผู้นำและสร้างบรรยากาศของการยอมรับนักเรียนพิการหรือมีความบกพร่องเรียนร่วมในโรงเรียน หากโรงเรียนมีการจัดตั้งคณะกรรมการไว้แล้ว ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องนำเสนอเรื่องให้คณะกรรมการโรงเรียนทราบและพิจารณาจัดตั้งคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมประจำโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญ ครูทั่วไป ครูการศึกษาพิเศษ พ่อแม่ ผู้ปกครอง และบุคลากรภายนอก เพื่อกำหนดนโยบายการจัดการเรียนร่วม แนวทางการดำเนินงาน จัดสรรงบประมาณ บทบาทและหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในโรงเรียน และรูปแบบการจัดการเรียนร่วม เมื่อคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมประจำโรงเรียนประชุมกำหนด นโยบายและแนวทางการดำเนินงานในการจัดการเรียนร่วมเรียบร้อยแล้ว ทางโรงเรียนต้องจัดประชุมชี้แจงการกำหนดนโยบายของโรงเรียนและมอบหมายหน้าที่ให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องโดยให้ถือเป็นปริมาณงาน พร้อมทั้งให้ทุกคนมีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นและร่วมเป็นเจ้าของโครงการ

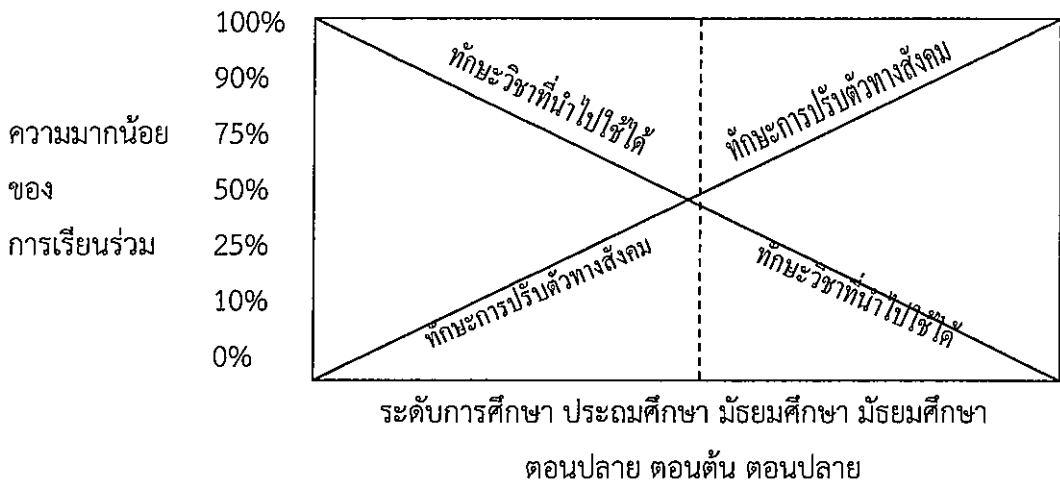
และนอกจากนี้โรงเรียนต้องจัดทำป้ายประกาศ นำเสนอในลักษณะของโปสเตอร์ แผ่นพับ วีดีโอ หรือป้ายนิเทศ เพื่อประชาสัมพันธ์โครงการให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องรับทราบเกี่ยวกับนโยบาย และ ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองของเด็กพิการหรือมีความบกพร่องอาสาเป็นวิทยากร หรือหากมี กิจกรรมการดำเนินงานด้านคนพิการในสังคมที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนร่วมจะได้เผยแพร่ให้ ทุกคนได้รับทราบครุทั่วไปและครูการศึกษาพิเศษต้องเป็นที่ปรึกษาซึ่งกันและกันโดยทำงาน ร่วมกันเป็นทีม

3. กิจกรรมการเรียนการสอน (A - Activities) กิจกรรมการเรียนการสอน คือ กิจกรรมภายในและกิจกรรมภายนอกห้องเรียนเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนใน โรงเรียนที่จะช่วยให้นักเรียนทั่วไปและนักเรียนพิการหรือมีความบกพร่องได้พัฒนาทั้งด้าน ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม ซึ่งประกอบด้วย

3.1 การบริหารการจัดการหลักสูตร แบ่งออกเป็น

3.1.1 การปรับปรุงหลักสูตรทั่วไป คือ ปรับหลักสูตรที่ใช้กับนักเรียนทั่วไป มาใช้กับนักเรียนพิการหรือมีความบกพร่อง เช่น สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการ มองเห็นอาจปรับจากการวาดรูปมาเป็นการปั้นแทน สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการ ได้ยินอาจปรับให้ไม่ต้องอ่านออกเสียง

3.1.2 การจัดทำหลักสูตรเฉพาะ คือ หลักสูตรที่เป็นแนวทางการศึกษา ตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับมัธยมตอนปลาย (หลักสูตรสำหรับหรือหลักสูตรคู่ขนาน) ซึ่งถือเป็นหลักสูตรเฉพาะบุคคลโดยพิจารณาจากระดับความพิการจากแผนการจัดการศึกษา เฉพาะบุคคลของนักเรียน โรงเรียนอาจประยุกต์ตามแนวทางของกรมวิชาการ สำหรับเด็กที่มีความ บกพร่องทางสติปัญญาหลายคนไม่สามารถเรียนรู้ได้ตามหลักสูตรทั่วไปจึงจำเป็นต้องจัดทำ หลักสูตรขึ้นมาใหม่โดยเฉพาะ เช่น เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาอ่อนข้างรุนแรงจะต้องมี การจัดทำหลักสูตรเฉพาะ ซึ่งไม่ใช่หลักสูตรตัดต่อหรือหลักสูตรในระดับประถมศึกษาขึ้นไปจนถึง ระดับมัธยมศึกษาสัดส่วนในชั้นประถมศึกษาของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาทักษะ พื้นฐาน เช่น การอ่านออกเขียนได้ เลขคณิต ความเข้าใจในภาษาจะสูง และเมื่ออยู่ในช่วง มัธยมศึกษาตอนปลายจะค่อย ๆ ลดลง แต่ถ้าเป็นเรื่องของทักษะดำรงชีวิต ทักษะการเตรียม ความพร้อมในด้านอาชีพจะต่ำในช่วงแรก ๆ แล้วจะค่อย ๆ เพิ่มมากขึ้น โดยการจัดเป็นชั้นเรียน พิเศษในโรงเรียนทั่วไปให้มีลักษณะเป็นคู่ขนานไปกับระดับชั้นเรียนเพื่อให้เด็กเรียนทั่วไปเรียนอยู่ ดังแสดงในแผนภาพที่ 6

แผนภาพที่ 6 การจัดเป็นชั้นเรียนพิเศษที่มีลักษณะเป็นคู่ขนานไปกับระดับชั้นเรียนทั่วไป

3.1.3 การจัดหลักสูตรเพิ่มเติมสอนทักษะเฉพาะที่จำเป็นให้แก่นักเรียนพิการหรือนักเรียนที่มีความบกพร่อง เช่น ทักษะการดำรงชีวิตได้แก่ การรับประทานอาหาร การดูแลบ้านเรือนการทำความสะดวกร่างกาย การไปซื้อของ การใช้โทรศัพท์สาธารณะ การใช้บริการของไปรษณีย์ ธนาคาร ทักษะการอ่านการเขียนอักษรเบรลล์ ทักษะการทำความสะอาดกับสภาพแวดล้อมและการเคลื่อนไหว การใช้แว่นขยาย สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น ทักษะสังคมสำหรับนักเรียนออทิสติก ภาษามือสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เป็นต้น

3.2 แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP) เป็นแผนการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่อง ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาที่นักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องต้องการ เรียกชื่อย่อว่า IEP กระทรวงศึกษาธิการได้ออกกฎกระทรวงกำหนด หลักเกณฑ์และวิธีการให้คนพิการมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ซึ่งสถานศึกษาจะต้องจัดทำ IEP ให้กับนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเป็นเฉพาะบุคคลทุกคน โดยตรวจสอบเพื่อบ่งชี้จุดเด่นและจุดด้อยของนักเรียน รวมถึงความต้องการจำเป็นพิเศษ นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการยังได้ออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรงบประมาณทางการศึกษาสำหรับคนพิการ พุทธศักราช 2545 โดยให้มีการจัดสรรงบประมาณแต่ละปีเป็นเงินอุดหนุนสำหรับคนพิการ ในอัตราที่มากกว่า แต่ไม่เกิน 5 เท่าของเงินอุดหนุนด้านสื่อและวัสดุการศึกษาที่จัดสรรให้แก่นักเรียนทั่วไปทุกคน

3.3 แผนการสอนแต่ละบุคคล (Individual Implementation Plan : IIP) เป็นแผนการสอนที่จัดทำขึ้นเฉพาะเจาะจงสำหรับนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องคนนั้น ๆ ในวิชาหรือทักษะที่เป็นจุดอ่อน แผนการเฉพาะบุคคลนี้จัดทำขึ้นเพื่อช่วยให้นักเรียนบรรลุ จุดประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน IEP

3.4 การตรวจสอบทางการศึกษา (Educational Assessment) หมายถึง กระบวนการที่ใช้วิธีการต่าง ๆ หลายวิธี ในการรวบรวมข้อมูลทั้งหมดที่เกี่ยวกับนักเรียน โดยมี วัตถุประสงค์ในการที่จะกำหนดปัญหาและหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหา 3 ด้าน คือ ด้านวิชาการ พฤติกรรม และร่างกาย รวมทั้ง ตัดสินใจเกี่ยวกับนักเรียนในเรื่องการส่งต่อ การตัดแยกการ กำหนดประเภทเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การวางแผนการสอน และความประเมินความก้าวหน้า ของนักเรียน

3.5 เทคนิคการสอน เทคนิคการสอนที่ควรนำมาใช้กับนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเป็นพิเศษมีดังนี้

3.5.1 การวิเคราะห์งาน (Task Analysis) เป็นเครื่องมือ 2 อย่างคือ เป็น เทคนิคการสอน และเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบหรือประเมินเด็กว่ามีทักษะในเรื่องนั้น ๆ แล้ว หรือไม่ การวิเคราะห์งาน สามารถใช้ได้หลายกรณี โดยคนทั่วไปหลายคนเข้าใจผิดคิดว่า การ วิเคราะห์งานใช้สอนเฉพาะทักษะ การดำรงชีวิตหรือการฝีมือ เช่นการสานนกด้วยใบลานเท่านั้น แต่ความจำเป็นจริงสามารถนำเทคนิคการวิเคราะห์งานไปใช้ในด้านวิชาการได้ด้วย ในวิชา คณิตศาสตร์หากต้องการสอนทักษะใหม่ ต้องมีการประเมินพื้นฐานความรู้เดิมของเด็กก่อนที่จะ เริ่มสอนทักษะใหม่ ยกตัวอย่างเช่น ในการสอนบวก ซึ่งการบวกคือการรวมกัน $1+1 = 2$ ต้องมี ทักษะเบื้องต้นที่เด็กควรจะต้องรู้ก่อนที่จะมาถึงทักษะตรงนี้ ในการวิเคราะห์งานจะช่วยให้ครู ตรวจสอบได้ว่าเด็กจะต้องมีวิชาพื้นฐานวิชาความรู้ก่อนมาเรียนเนื้อหานี้ ดังนั้นในการบวกเลขเด็ก จะต้องรู้จักตัวเลข 0 ถึง 9 และรู้ความหมายและค่าของตัวเลขแต่ละตัว หากไม่รู้ค่าของจำนวน เด็กบวกเลขไม่ได้ นอกจากนี้เด็กต้องรู้จักและเข้าใจค่าประจำหลัก ในการสอนหลักเต็ยครูอาจ ไม่ประสบปัญหาอะไร เช่น $1+1 = 2$ แต่เมื่อเป็นเลข 2 หลัก เด็กต้องรู้จัก หลักสิบ หลักร้อย หลักพัน จึงบวกเลขเพิ่มเติมขึ้นไปได้ ทุกอย่างมีกระบวนการของการของการใช้ทักษะการวิเคราะห์ งานมาเป็นเทคนิคการสอน เพื่อให้ครูตรวจสอบและประเมินดูว่าเด็กมีพื้นฐานเพียงพอแล้วหรือไม่ ดังนั้นเวลาครูสอนเด็กพิการหรือที่มีความบกพร่อง เด็กอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 แต่มีความรู้ พื้นฐานในวิชาเลขอาจไม่ถึงระดับชั้นอนุบาล 3 ยังไม่รู้ค่าของแต่ละตัวเลข การที่ครูจะมาสอน เนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จึงเป็นไปได้ สิ่งที่ครูทำได้คือ พิจารณา ว่าเด็กมีความรู้พื้นฐานอยู่ในระดับใดแล้วเริ่มต้นขึ้นมาจากระดับนั้นเรื่อย ๆ

3.5.2 การสอนโดยเพื่อนช่วยสอน (Peer Tutoring) หมายถึง วิธีการสอนที่ให้เพื่อนนักเรียนช่วยสอนให้เพื่อนเกิดการเรียนรู้เรื่องต่าง ๆ แบบตัวต่อตัว หรือ 1 : 1 โดยเพื่อนช่วยสอนอาจเป็นนักเรียนชั้นสูงกว่าหรือนักเรียนชั้นเดียวกันอายุเท่ากันแต่มีความสามารถสูงกว่ามาช่วยสอน

3.5.3 ระบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Buddy System) ในการจัดการเรียนการสอนโดยเพื่อนช่วยเพื่อนในด้านวิชาการยังต้องอาศัยความร่วมมือของเพื่อนนักเรียนทุกคนในการส่งเสริมกำลังใจและช่วยเหลืออำนวยความสะดวกเพื่อนนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องในเรื่องทั่วไป เช่น นำทางไปห้องเรียน ห้องน้ำ และโรงอาหาร อ่านหนังสือบนกระดานหรือแผ่นใส สื่อสารกับผู้อื่น เขียนตัวอักษรปกติให้ เป็นต้น อาจกล่าวได้ว่าระบบเพื่อนช่วยเพื่อนเป็นการฝึกทักษะทางสังคมระหว่างเพื่อนนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องและนักเรียนทั่วไป การจัดการเรียนการสอนระหว่างเพื่อนช่วยเพื่อนจะทำให้เพื่อนเกิดความสัมพันธ์อันดีต่อกัน นักเรียนทั่วไปได้เรียนรู้การช่วยเหลือบุคคลพิการหรือที่มีความบกพร่องที่ถูกต้องและเหมาะสม ในขณะเดียวกันนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องได้เรียนรู้วิธีการปฏิบัติต่อเพื่อนที่ให้ความช่วยเหลือหรืออำนวยความสะดวกแก่ตนเองอย่างถูกวิธีอย่างไรก็ตามครูผู้จัดการเรียนการสอนระบบเพื่อนช่วยเพื่อนพึงระมัดระวังปัญหาบางประการที่อาจเกิดขึ้นได้ ตัวอย่างเช่น นักเรียนพิการหรือผู้ที่มีความบกพร่องรอคอยเวลาที่จะมีผู้ช่วยเหลือตลอดเวลา ส่วนนักเรียนผู้ปฏิบัติหน้าที่เพื่อนช่วยเพื่อนอาจทุ่มเทเวลาในการช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกให้เพื่อนมากเกินไป ในทางตรงข้ามกันนั้นนักเรียนผู้นั้นอาจเกิดความรำคาญและมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อเพื่อนได้ ในบางกรณีที่นักเรียน ผู้ปฏิบัติหน้าที่เพื่อนช่วยเพื่อนต้องการจะช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกให้เพื่อนอย่างเต็มที่ หรือเกิดความรู้สึกว่าการทำงานร่วมกันกับเพื่อนอาจต้องใช้มากกว่า จึงทำกิจกรรมต่าง ๆ แทนเพื่อนเกือบทุกกิจกรรมอาจส่งผลให้นักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเกิดความรู้สึกว่าตนเองทำอะไรไม่ได้ดีพอและรู้สึกว่าตนเองด้อยค่าไปในที่สุด ดังนั้นครูผู้จัดการเรียนการสอนระบบเพื่อนช่วยเพื่อนจึงควรให้ความรู้ในการปฏิบัติตนระหว่างเพื่อนให้เข้าใจก่อน หากพบว่าเกิดปัญหาใด ๆ ครูควรช่วยเหลือและให้คำแนะนำเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนระบบดังกล่าวเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างแท้จริง

3.6 การรายงานความก้าวหน้าของนักเรียน การติดตามความก้าวหน้าของนักเรียนในปัจจุบันใช้วิธีการทบทวนและการปรับ IEP ปีละอย่างน้อย 2 ครั้ง รวมทั้งมีการรายงานความก้าวหน้าของนักเรียนโดยการสรุปจาก IIP ที่ใช้สอนเด็กในแต่ละสาระการเรียนรู้ ทักษะ และกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งจะมีการระบุว่าจะมีการประเมินโดยวิธีการใดและใช้เกณฑ์อะไร โดยอาจนำเสนอในรูปแบบของกราฟแท่ง กราฟเส้นประกอบทางการบรรยาย หรือคิดเป็นคะแนนและเกรด ในชั้นประถมศึกษาครูทั่วไปและครูการศึกษาพิเศษที่ร่วมกันสอนนักเรียนพิการหรือที่มี

ความบกพร่องเรียนร่วมอาจแยกการประเมินผลนักเรียน กล่าวคือ ครูแต่ละคนประเมินผลและให้
เกรดนักเรียนเฉพาะส่วนของตนเอง พร้อมทั้งมีรายละเอียดเกี่ยวกับพัฒนาการของนักเรียนพิการ
หรือที่มีความบกพร่องประกอบด้วยแล้วจึงนำผลการประเมินของครูแต่ละคนมาตัดสินใจร่วมกัน
วิธีการนี้จะทำให้ผลการเรียนของนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย
รวมถึงพ่อแม่ของตัวนักเรียนเอง

3.7 การจัดกิจกรรมการสอนนอกห้องเรียนและชุมชน นอกจากกิจกรรมการ
เรียนการสอนที่ครูจัดภายในชั้นเรียนและภายในห้องเรียนแล้ว ยังมีกิจกรรมนอกโรงเรียนซึ่งทาง
โรงเรียนควรมีการบริหารจัดการเรื่องเกี่ยวกับความปลอดภัย ยานพาหนะ ที่พัก ฯลฯ เพื่อให้การ
เข้าร่วมกิจกรรมนอกสถานที่ของนักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเป็นไปอย่างมีคุณภาพและ
ประสิทธิภาพ ลักษณะกิจกรรมนอกห้องเรียน เช่น วิชาพลศึกษาจัดให้นักเรียนพิการหรือที่มี
ความบกพร่องได้ร่วมกิจกรรมกับนักเรียนทั่วไปในสนามเด็กเล่น กิจกรรมห้องสมุดให้มีการปรับ
ห้องสมุดโดยมีเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information and Communication Technology : ICT)
เข้ามาใช้ให้เป็นประโยชน์ เพื่อให้คนพิการทุกประเภทมีโอกาสเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร จัดให้มีบริการ
หนังสือในรูปแบบของหนังสือเป็นเสียง เป็นต้น

3.8 การประกันคุณภาพ

3.8.1 โรงเรียนควรจัดตั้งคณะกรรมการการประกันคุณภาพการจัดการ
เรียนร่วมขึ้นมา

3.8.2 กลไกในการดำเนินงานเมื่อคณะกรรมการการประกันคุณภาพได้มีการ
การประชุมและรับทราบนโยบายร่วมกันแล้ว การดำเนินงานในเรื่องการกำหนดการประกันคุณภาพ
การจัดการเรียนร่วมนั้นเป็นระบบการประเมินผลภายใน โดยให้ความสำคัญแก่การประเมินตนเอง
(Self - valuation)

3.9 กระบวนการในการตรวจสอบการปฏิบัติงาน ของโรงเรียนในด้
การจัดการเรียนร่วมนั้น จะต้องเริ่มจากขั้นตอน ดังนี้

3.9.1 การวางแผน (Plan) การวางแผนเป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับการ
จัดการเรียนร่วม เนื่องจากการจัดการเรียนร่วมนั้นต้องมีบุคลากรหลายกลุ่มเข้ามาทำงานร่วมกัน
ตั้งแต่ ผู้บริหาร ครูทั่วไป ครูการศึกษาพิเศษ ผู้ปกครองนักเรียนทั่วไป และผู้ปกครองนักเรียนที่มี
ความบกพร่อง ซึ่งการทำงานในลักษณะนี้ เราเรียกว่า Collaboration

3.9.2 การปฏิบัติงาน (Do) การปฏิบัติตามแผนงานที่กำหนดขึ้น
ซึ่งคณะทำงานจะต้องมีแผนงานที่เป็นรูปธรรม มีการกำหนดผู้รับผิดชอบในแต่ละส่วนงาน อย่าง
ชัดเจนอาจทำเป็น ปฏิทินการปฏิบัติงาน โดยกำหนดวัน เดือน ปี ของการเริ่มต้นปฏิบัติงานและ
กำหนดวันสิ้นสุดเพื่อที่จะได้วัดและประเมินผลการปฏิบัติงานในขั้นตอนต่อไป

3.9.3 การตรวจสอบ (Check) การตรวจสอบตัวเองนั้นต้องมีฐานข้อมูลในการรองรับอย่างชัดเจน คณะทำงานต้องกำหนดองค์ประกอบหรือตัวชี้วัด รวมทั้งเกณฑ์ในการชี้วัดอย่างชัดเจน คณะทำงานอาจกำหนดองค์ประกอบหรือเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานด้วยตนเอง

3.9.4 การปรับปรุงแก้ไข (Action) การปรับปรุงแก้ไขเกิดจากการตรวจสอบขั้นตอนการปฏิบัติงานจากการประเมิน แล้วนำผลมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3.9.5 การรายงานผลการประเมิน คณะกรรมการจะต้องจัดรายงานผลการประเมินตนเอง (Self Study Report) กำหนดแบบการนำเสนอและรูปแบบการเผยแพร่ โดยต้องเผยแพร่ให้บุคลากรทุกกลุ่มและทุกคนรับทราบ

3.10 กิจกรรมการประกันคุณภาพ การจัดกิจกรรมประกันคุณภาพนั้นจะต้องมีการประชุมเพื่อทำความเข้าใจกับบุคลากรทุกคนในกลุ่ม ถือว่าการประชุมหรือการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องการประกันคุณภาพการจัดการเรียนร่วมเป็นกิจกรรมแรกที่คณะกรรมการที่ประกันคุณภาพการจัดการเรียนร่วมต้องทำ จากนั้นควรมีการให้ข้อมูลสารสนเทศแก่บุคลากรทุกคนให้รับทราบ

4. เครื่องมือ (Tools) หมายถึง สิ่งที่นำมาเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการเรียนร่วมช่วยให้นักเรียนพิการหรือที่มีความบกพร่องเกิดการเรียนรู้และดำรงชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดเป็นการช่วยสนับสนุนให้นักเรียนที่รับการศึกษาที่มีคุณภาพ เครื่องมือดังกล่าวหมายถึง

4.1 ด้านงบประมาณ จัดสรรงบประมาณ

4.2 ด้านวิสัยทัศน์/พันธกิจ/ยุทธศาสตร์/แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมควรกำหนดให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและรัฐบาล

4.3 การจัดหาบริการ เช่น การใช้บริการผ่านคู่มือ โดยประสานกับศูนย์การศึกษาพิเศษให้บริการคู่มือ บริการสอน เช่น เด็กตาบอดต้องให้บริการในเรื่องสื่อ อุปกรณ์ที่จำเป็น และควรจัดครูการศึกษาพิเศษมาสอนทักษะเสริมที่จำเป็น เช่น ทักษะการอ่านและเขียน อักษรเบรลล์ ทักษะการเคลื่อนไหว

4.4 ระบบการบริหารจัดการ ผู้บริหารโรงเรียนต้องนำเสนอเรื่องการจัดการเรียนร่วม จัดตั้งคณะกรรมการวางแผน โดยนำเสนอให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมประจำโรงเรียนโดยให้มีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบายในการจัดการเรียนร่วม กำหนดแนวทางการดำเนินงานจัดสรรงบประมาณ กำหนดบทบาทและหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในโรงเรียน

กำหนดรูปแบบในการจัดการเรียนร่วม และร่วมมือกับหน่วยงานและบุคลากรภายนอกที่เกี่ยวข้อง ส่วนพชนี สืบประสงค์ (2546) กล่าวว่า ในการดำเนินงานจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้าง SEAT มีขั้นตอนที่สำคัญ ดังนี้

4.4.1 ประชุมบุคลากรทั้งหมดของสถานศึกษา เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ เจตคติและความสามารถในการปฏิบัติงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยตั้งคณะกรรมการโครงการเรียนร่วมมีองค์ประกอบ 8-10 คน ได้แก่ ผู้บริหาร/หรือผู้ช่วยที่ได้รับมอบหมาย พ่อหรือแม่หรือผู้ปกครองของเด็กทั่วไป พ่อหรือแม่หรือผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ตัวแทนครูที่อยู่ในโรงเรียน ตัวแทนศูนย์การศึกษาหรือจังหวัด ตัวแทนเขตพื้นที่ ตัวแทนชุมชนที่อยู่ในคณะกรรมการสถานศึกษา

4.4.2 ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาจัดทำวิสัยทัศน์ กำหนดกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา

4.4.3 พัฒนาบุคลากรตามความต้องการจำเป็นของบุคลากรในแต่ละสถานศึกษาโดยอาจทำร่วมกับศูนย์การศึกษาพิเศษ เขต/จังหวัด หรือหน่วยงานอื่นจัด

4.4.4 ประสานบุคลากรและประสานเขตพื้นที่ ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขต/จังหวัดในเรื่องการรับเด็กทั้งเด็กที่มีอยู่ในสถานศึกษาและเด็กที่เข้าใหม่

4.4.5 สถานศึกษาจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)

4.4.6 การดำเนินงานตามโครงสร้างซีท (SEAT)

สรุปขั้นตอนการจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท (SEAT) ในการจัดการเรียนร่วมทำให้สถานศึกษาได้จัดการเรียนครอบคลุมทุกด้าน ด้านนักเรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านเครื่องมือ เพื่อตอบสนองความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนที่มีความบกพร่องทั้งพ่อแม่ ผู้ปกครอง และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและมีความเข้าใจในการจัดการแบบเรียนร่วม

ดังที่ผู้รู้กล่าวมาข้างต้นพอสรุปได้ว่า รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม หมายถึง องค์ประกอบการบริหารการศึกษาในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม เป็นวิธีการบริหารโรงเรียนที่เปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง นักเรียน และบุคลากรในโรงเรียนเข้าไปมีบทบาทมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาในโรงเรียนแกนนำเรียนรวมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการจัดการศึกษาโดยมีความตระหนักร่วมกันในประโยชน์และคุณค่าของการบริหารการศึกษาเป็นสำคัญ ประกอบด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม 7 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น 2) การมีส่วนร่วมวางแผน 3) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ 4) การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ 5) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ 6) การมีส่วนร่วมประเมินผล และปรับปรุงงาน 7) การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์และชื่นชมผลงาน ตามภาระและขอบข่ายงาน

การบริหารการศึกษาในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม 4 งาน ได้แก่ 1) การบริหารงานวิชาการ 2) การบริหารงานงบประมาณ 3) การบริหารงานบุคคล 4) การบริหารงานทั่วไป

4. เครื่องมือในการควบคุมคุณภาพ

วิฑูรย์ สิมะโชคดี (2541 : 103 - 104) ได้กล่าวถึงเครื่องมือในการควบคุมคุณภาพ ได้ 7 อย่าง ซึ่งเป็นเครื่องมือใหม่ที่น่าสนใจนำมาใช้เพื่อช่วยในกระบวนการแก้ไขปัญหา สรุปได้ดังต่อไปนี้

1. แผนผังกลุ่มเชื่อมโยง

แผนผังกลุ่มเชื่อมโยง (Affinity Diagrams) หรือเรียกว่าแผนผังกลุ่มความคิด เป็น เครื่องมือสำหรับช่วยแก้ไขความสับสน โดยกำหนดการนำปัญหาต่าง ๆ มาเขียนเป็น โครงสร้างของปัญหาที่มีความชัดเจนขึ้น ด้วยการเชื่อมโยงข้อมูล ความเห็นหรือความคิดเห็นที่เป็นตัวอักษรต่าง ๆ เข้าด้วยกัน แผนผังกลุ่มเชื่อมโยงนี้บางที่เรียกว่า KJ Method ซึ่งเรียกชื่อตามผู้คิดคือ Kawakita, Jiro

2. แผนผังความสัมพันธ์

แผนผังความสัมพันธ์ (Relation Diagram) หรือแผนผังความสัมพันธ์ระหว่างกันเป็นเครื่องมือสำหรับการแก้ไขปัญหาที่ยุ่งยากซับซ้อน โดยช่วยทำให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่าง “ปัญหา” กับ “สาเหตุของปัญหา” อย่างชัดเจนซึ่งจะทำให้สามารถวางแผนในการแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องตามลำดับความสำคัญ

3. แผนผังต้นไม้

แผนผังต้นไม้ (Tree Diagram) เป็นเครื่องมือที่แสดงให้เห็นแนวทางหรือกลยุทธ์ต่าง ๆ ในการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ โดยเริ่มจากการตั้งวัตถุประสงค์ (เป้าหมายในการแก้ปัญหา) ขึ้นมาก่อน และดำเนินการพัฒนากลยุทธ์ในการแก้ปัญหา และนำกลยุทธ์ดังกล่าวมาตั้งเป็นวัตถุประสงค์ต่อไป เพื่อหากกลยุทธ์ใหม่ต่อไปเรื่อยๆ จนได้กลยุทธ์ในการแก้ปัญหาที่ดีที่สุด

4. แผนผังเมตริกซ์

แผนผังเมตริกซ์ (Matrix Diagram) เป็นแผนผังที่ประกอบด้วยข้อความในแนวตั้ง (Columns) และข้อความในแนวนอน (Row) ณ จุดที่ตัดกันนี้จะเป็นตำแหน่งที่ใช้พิจารณาข้อความที่เป็นแนวความคิดสำคัญสำหรับการแก้ปัญหา

5. แผนผังลูกศร

แผนผังลูกศร (Arrow Diagram) เป็นแผนผังที่แสดงถึงแผนงานและกำหนดการในการแก้ปัญหาต่าง ๆ เพื่อช่วยให้สามารถตรวจติดตามความก้าวหน้าในการแก้ปัญหาได้ง่ายขึ้น

6. แผนภูมิขั้นตอนแสดงการตัดสินใจ

แผนภูมิขั้นตอนแสดงการตัดสินใจ (Process Decision Program Chart)

เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการควบคุมการดำเนินการแก้ไขปัญหาในกรณีที่มีการดำเนินการออกนอกแนวทางที่ต้องการ

7. วิเคราะห์ข้อมูลแบบเมตริกซ์

วิเคราะห์ข้อมูลแบบเมตริกซ์ (Matrix Data Analysis) เป็นเทคนิคการวิเคราะห์ตัวแปรหลาย ๆ ตัว ซึ่งเป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องการวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบเมตริกซ์นี้จะเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นตัวเลขโดยจะวิเคราะห์ดูว่าข้อมูล 2 ชุดที่นำมาพิจารณานั้นมีความสัมพันธ์กันอย่างไร และกำหนดความสัมพันธ์นั้น ๆ ออกมาเป็นตัวเลขเพื่อนำไปใช้งาน ด้านต่าง ๆ อาทิ การพัฒนาและการวางแผนผลิตภัณฑ์ใหม่ เป็นต้น

สรุปได้ว่า ในการดำเนินกิจกรรมการควบคุมคุณภาพ สามารถเลือกใช้เครื่องมืออย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกันก็ได้ แต่ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกใช้เครื่องมือควบคุมคุณภาพ 4 ชนิดได้แก่ แผนผังเมตริกซ์ การวิเคราะห์ข้อมูลเมตริกซ์ แผนภูมิขั้นตอนการตัดสินใจ และแผนผังลูกศร

5. การพัฒนารูปแบบ

รูปแบบมีหลายลักษณะ การสร้างหรือพัฒนารูปแบบจึงขึ้นอยู่กับการตัดสินใจ ความเหมาะสมของรูปแบบหรือโมเดลที่เลือกใช้ อาจพิจารณาได้จากการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างปรัชญา หรือแนวคิดของรูปแบบกับประเด็นปัญหาของสิ่งที่ต้องการ ศิริชัย กาญจนาวาสี (2537 ; อ้างถึงใน อมรรัตน์ ทิพยจันทร์. 2547)

ในปัจจุบันนี้การพัฒนารูปแบบใดก็ตามได้ดำเนินไปอย่างไม่หยุดยั้ง เมื่อรูปแบบที่ใช้ อยู่ค่อนข้างล้าสมัย หรือไม่สามารถตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ที่วางไว้ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการพัฒนาขึ้นเพื่อให้รูปแบบนั้นมีความสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพมากขึ้นโดยทำการพัฒนารูปแบบอย่างเป็นระบบ โดย Kendall and Kendal (1988 ; อ้างถึงใน อมรรัตน์ ทิพยจันทร์. 2547 : 89) ได้เสนอขั้นตอนในการพัฒนาระบบ ไว้ดังนี้

1. การวิเคราะห์ระบบ (System Analysis) หมายถึง การวิเคราะห์องค์ประกอบของปัจจัยนำเข้า กระบวนการ รวมทั้ง ผลผลิตของระบบนั้น ๆ ให้ชัดเจน
2. การออกแบบระบบ (System Analysis) หมายถึง การออกแบบองค์ประกอบของระบบในปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลผลิตให้มีคุณภาพมากที่สุด เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพขององค์กรและสภาพแวดล้อมที่ใช้ระบบนั้น ๆ

3. การทดสอบระบบ (System Testing) หมายถึง การนำระบบที่ออกแบบไปทดสอบ โดยการทดลองใช้ระบบในสถานการณ์จำลอง หรือในสถานการณ์จริง เพื่อทดลองดูว่าระบบนั้นมีคุณภาพหรือไม่มีข้อบกพร่องในองค์ประกอบใดจะได้ปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

บุญชม ศรีสะอาด (2535 : 104 - 106) ได้กล่าวถึงการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบนั้นอาจกระทำได้ 2 ขั้นตอน คือ

1. การสร้างหรือพัฒนารูปแบบ ขั้นตอนนี้ผู้วิจัยจะสร้างหรือพัฒนารูปแบบขึ้นมา ก่อนเป็นรูปแบบตามสมมติฐาน โดยการศึกษาค้นคว้าทฤษฎี แนวความคิดรูปแบบที่มีผู้พัฒนาไว้แล้วในเรื่องเดียวกันหรือเรื่องอื่น ๆ และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์สภาพ สถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้สามารถกำหนดองค์ประกอบหรือตัวแปรต่าง ๆ ภายในรูปแบบรวมทั้งลักษณะความสัมพันธ์ต่าง ๆ ระหว่างองค์ประกอบหรือตัวแปรนั้น หรือลำดับก่อนหลังของแต่ละองค์ประกอบในรูปแบบ ในการพัฒนารูปแบบนี้จะต้องใช้หลักเหตุผลเป็นรากฐานสำคัญ และการศึกษาค้นคว้า ซึ่งจะเป็นโยบายขั้นตอนการพัฒนาแบบเป็นอย่างดี ซึ่งผู้วิจัยอาจคิดโครงสร้างของรูปแบบขึ้นมาก่อนแล้วปรับปรุงโดยอาศัยข้อสนเทศจากการศึกษาค้นคว้าทฤษฎี แนวความคิดรูปแบบหรือผล การวิจัยที่เกี่ยวข้อง หรือทำการศึกษาองค์ประกอบย่อยหรือตัวแปรแต่ละตัวแล้วคัดเลือกองค์ประกอบย่อย หรือตัวแปรที่สำคัญประกอบขึ้นเป็นโครงสร้างของรูปแบบก็ได้ หัวใจสำคัญของขั้นตอนนี้อยู่ที่การเลือกเฟ้นองค์ประกอบในรูปแบบ (ตัวแปร หรือกิจกรรม) เพื่อให้ได้รูปแบบที่เหมาะสมผู้วิจัยควรกำหนดหลักการในการพัฒนารูปแบบอย่างชัดเจน เช่น เป็นรูปแบบที่ไม่ซับซ้อนสามารถนำไปปฏิบัติได้ง่าย ตัวแปรในรูปแบบมีน้อยตัวแต่สามารถอธิบายผลได้มาก ในการวิจัยบางเรื่องจำเป็น ต้องให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความถูกต้องเหมาะสม

2. การทดสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบ หลังจากได้พัฒนารูปแบบในขั้นต้นแล้ว จำเป็นต้องทดสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบดังกล่าว เพราะว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้นนั้น ถึงแม้ว่าจะพัฒนาโดยมีรากฐานจากทฤษฎี แนวความคิด รูปแบบของผู้อื่น และผลการวิจัยที่ผ่านมาแล้ว หรือแม้กระทั่งได้รับการกลั่นกรองจากผู้เชี่ยวชาญแล้วก็ตาม แต่ก็เป็เพียงรูปแบบตามสมมติฐาน ซึ่งจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลในสถานการณ์จริง หรือทำการทดลองนำไปใช้ในสถานการณ์จริง เพื่อทดสอบดูว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ บางครั้งจึงใช้คำว่า การทดลองประสิทธิภาพของรูปแบบ

Eisner (1976 : 192 - 193) ได้เสนอแนวคิดการพัฒนาและตรวจสอบโดยการใช้ผู้ทรงคุณวุฒิในบางเรื่อง ที่ต้องการความละเอียดอ่อนมากกว่าการวิจัยในเชิงปริมาณ โดยเชื่อว่าการรับรู้ที่เท่ากันนั้นเป็นคุณสมบัติพื้นฐานของผู้รู้ และได้เสนอแนวคิดการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิไว้ ดังนี้

1. การประเมินโดยแนวทางนี้ มิได้เน้นผลสัมฤทธิ์ของเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ตามรูปแบบการประเมินแบบองค์เป้าหมาย (Goal - based Model) การตอบสนองปัญหาและความต้องการของผู้เกี่ยวข้องตามรูปแบบการประเมินแบบสนองตอบ (Responsive Model) หรือกระบวนการตัดสินใจ (Decision Making Model) แต่อย่างไรอย่างหนึ่ง แต่การประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิจะเป็นการวิเคราะห์อย่างลึกซึ้งเฉพาะในประเด็นที่นำมาพิจารณาซึ่งไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเสมอไป แต่อาจจะผสมผสานปัจจัยในการพิจารณาต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ตามวิจยารณญาณของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับคุณภาพ ประสิทธิภาพ หรือความเหมาะสมของสิ่งที่ทำงานประเมิน

2. เป็นรูปแบบการประเมินที่เน้นความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง (Specialization) ในเรื่องที่จะประเมิน โดยที่พัฒนามาจากรูปแบบการวิจารณ์งานศิลป์ (Art Criticism) ที่มีความละเอียดอ่อนลึกซึ้ง และต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญระดับสูงมาเป็นผู้วิจัย เนื่องจากการวัดคุณค่าไม่อาจประเมินด้วยเครื่องวัดใด ๆ ได้ และต้องใช้ความรู้ความสามารถของผู้ประเมินอย่างแท้จริง ต่อมาได้มีการนำแนวคิดนี้มาประยุกต์ใช้ในการศึกษาระดับสูงในวงการอุดมศึกษามากขึ้น ในสาขาเฉพาะที่ต้องอาศัยผู้รู้ ผู้เล่นในเรื่องนั้นจริง ๆ มาเป็นผู้ประเมินผล ทั้งนี้เพราะองค์ความรู้เฉพาะสาขานั้น ผู้ที่ศึกษาเรื่องนั้นจริง ๆ จึงจะทราบและเข้าใจอย่างลึกซึ้ง

3. เป็นรูปแบบที่ใช้ตัวบุคคล คือผู้ทรงคุณวุฒิเป็นเครื่องมือในการประเมิน โดยให้ความเชื่อถือว่าผู้ทรงคุณวุฒินั้นเที่ยงธรรมและมีดุลพินิจที่ดี ทั้งนี้มาตรฐานและเกณฑ์พิจารณาต่าง ๆ นั้น จะเกิดขึ้นจากประสบการณ์และความชำนาญของผู้ทรงคุณวุฒินั่นเอง

4. เป็นรูปแบบที่ยอมให้ความยืดหยุ่นในกระบวนการทำงานของผู้ทรงคุณวุฒิตามอัธยาศัย และความถนัดของแต่ละคน นับตั้งแต่การกำหนดประเด็นสำคัญที่พิจารณา การบ่งชี้ข้อมูลที่ต้องการ การเก็บรวบรวม การประมวลผล การวินิจฉัยข้อมูล ตลอดจนวิธีการนำเสนอ

บริบทโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1-5

โรงเรียนประถมศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น แบ่งออกเป็น 5 เขตพื้นที่การศึกษา ดังนี้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ประกอบด้วยเขตบริการ 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองขอนแก่น อำเภอบ้านฝาง อำเภอพระยืน

1.1 ที่ตั้ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ตั้งอยู่ที่เลขที่ 264 หมู่ที่ 13 ถนนศูนย์ราชการ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น รหัสไปรษณีย์ 40000 โทรศัพท์ 0-4324-6663 เว็บไซต์ www.kkzone1.go.th

1.2 วิสัยทัศน์ ภายในปี พ.ศ. 2558 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 เป็นองค์กรมาตรฐานในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดให้อยู่ในอันดับ 1 ใน 10 ของ สพฐ. และมีความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน

1.3 พันธกิจ ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน ให้สถานศึกษาในสังกัดจัดการศึกษาได้อย่างเข้มแข็ง มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน

1.4 เป้าประสงค์

1.4.1 นักเรียนทุกคนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และพัฒนาสู่ความเป็นหนึ่งในจังหวัดขอนแก่น

1.4.2 ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาภาคบังคับอย่างทั่วถึง

1.4.3 ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เต็มตามศักยภาพ

1.4.4 บุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ทุกคนมีจิตบริการ

1.4.5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 และสถานศึกษาในสังกัด มีความเข้มแข็ง เป็นกลไกขับเคลื่อนการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่ความเป็นหนึ่งในจังหวัดขอนแก่น โดยยึดหลักธรรมาภิบาล

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ประกอบด้วย เขตบริการ 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอบ้านไผ่ อำเภอชนบท อำเภอมัญจาคีรี อำเภอโคกโพธิ์ไชย อำเภอบ้านแฮด อำเภอเปือยน้อย

2.1 ที่ตั้ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ตั้งอยู่ที่ ถนนมิตรภาพ ตำบลบ้านไผ่ อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น รหัสไปรษณีย์ 40110 โทรศัพท์ 0-4327-2818 เว็บไซต์ www.kkn2.obec.go.th

2.2 วิสัยทัศน์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 เป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมีศักยภาพในการแข่งขันสู่มาตรฐานระดับสากล

2.3 พันธกิจ พัฒนา ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ โดยพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีความรู้คู่คุณธรรม มีความสามารถตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพระดับสากล

2.4 เป้าประสงค์

2.4.1 นักเรียนทุกคนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานมีคุณธรรม จริยธรรม มีความสำนึกในความเป็นชาติไทยและวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.4.2 ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ

2.4.3 ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาศักยภาพตามสมรรถนะอย่างต่อเนื่องสามารถปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานวิชาชีพ

2.4.4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลและมีความเข้มแข็งเป็นгло ขั้วเคลื่อนการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่ความเป็นสากลในประชาคมอาเซียน

2.4.5 ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษา

3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ประกอบด้วย เขตบริการ 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอพล อำเภอหนองสองห้อง อำเภอแวงน้อย อำเภอแวงใหญ่ อำเภอโนนศิลา

3.1 ที่ตั้ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ตั้งอยู่ที่ ถนนเมืองพล-ชัยภูมิ ตำบลลอมคอม อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น รหัสไปรษณีย์ 40120 โทรศัพท์ 0-4341-8870 เว็บไซต์ www.kkn3.obec.go.th

3.2 วิสัยทัศน์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 เป็นหน่วยงานหลักในการส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษามีความเข้มแข็ง ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และธรรมาภิบาล โดยการพัฒนาบุคลากร ส่งเสริม การมีส่วนร่วม ยกระดับคุณภาพการบริการ สร้างและพัฒนาเครือข่าย ยกระดับคุณภาพผู้เรียนสู่ประชาคมอาเซียน

3.3 พันธกิจ พัฒนา ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาให้ประชากรวัยเรียนทุกคน ได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ โดยเน้นการพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความสามารถตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน

3.4 เป้าประสงค์

3.4.1 เด็กระดับปฐมวัยได้รับการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย ด้านสติปัญญา ด้านอารมณ์และจิตใจ และด้านสังคมเต็มตามศักยภาพ

3.4.2 ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาภาคบังคับตามสิทธิ อย่างเท่าเทียมและทั่วถึง

3.4.3 นักเรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีทักษะพื้นฐานในการประกอบอาชีพ อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

3.4.4 นักเรียนมีสมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร มีความรู้คู่คุณธรรม จริยธรรม บูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ประกอบด้วย เขตบริการ 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอน้ำพอง อำเภอกระนวน อำเภออุบลรัตน์ อำเภอเขาสมบวง อำเภอซำสูง

4.1 ที่ตั้ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ตั้งอยู่ที่เลขที่ 68 หมู่ที่ 5 ถนนมิตรภาพ ตำบลน้ำพอง อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น รหัสไปรษณีย์ 40140 โทรศัพท์ 0-4344-1808 เว็บไซต์ <http://khonkaen4.net/>

4.2 วิสัยทัศน์ ภายในปี 2560 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 เป็นผู้นำจัดการศึกษาได้มาตรฐาน บนพื้นฐานความเป็นไทย ในศตวรรษที่ 21

4.3 พันธกิจ

4.3.1 ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชากรวัยเรียนทุกคน ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ

4.3.2 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร

4.3.3 พัฒนาระบบบริหารจัดการที่เน้นการมีส่วนร่วม เพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อคุณภาพการศึกษา

4.4 เป้าประสงค์

4.4.1 นักเรียนระดับก่อนประถมศึกษาที่มีพัฒนาการที่เหมาะสมตามช่วงวัยและได้สมดุล และนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคน มีพัฒนาการเหมาะสมตามช่วงวัยและมีคุณภาพ

4.4.2 ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างทั่วถึง มีคุณภาพ และเสมอภาค

4.4.3 ครู ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาอื่น มีทักษะที่เหมาะสม และมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์

4.4.4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามีประสิทธิภาพ และเป็นกลไกขับเคลื่อนการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่คุณภาพระดับมาตรฐานสากล

4.4.5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 บูรณาการการทำงาน เน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วม กระจายอำนาจและความรับผิดชอบสู่สถานศึกษา

5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ประกอบด้วยเขตบริการ 7 อำเภอ ได้แก่ อำเภอชุมแพ อำเภอภูผาม่าน อำเภอภูเวียง อำเภอเวียงเก่า อำเภอหนองเรือ อำเภอสหัสขันธ์ อำเภอหนองนาคำ

5.1 ที่ตั้ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ตั้งอยู่ที่เลขที่ 120 หมู่ที่ 9 ถนนมะลิวรรณ ตำบลชุมแพ อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น รหัสไปรษณีย์ 40130 โทรศัพท์ 0-4331-2505 เว็บไซต์ www.kkn5.go.th

5.2 วิสัยทัศน์ ภายในปี พ.ศ. 2560 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 เป็นองค์กรต้นแบบของประเทศในการบริหารจัดการศึกษา

5.3 พันธกิจ

5.3.1 ส่งเสริมให้โรงเรียนพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้นและคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5.3.2 พัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

5.3.3 ส่งเสริมประชากรวัยเรียนให้ได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึง

5.3.4 การพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาสู่การเป็นมืออาชีพ

5.3.5 ส่งเสริมเครือข่ายความร่วมมือในการจัดการศึกษา

5.4 เป้าประสงค์

5.4.1 นักเรียนมีความรู้ความสามารถและมีสมรรถนะตามมาตรฐานหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5.4.2 ครูและบุคลากรทางการศึกษามีสมรรถนะและทำงานอย่างมืออาชีพ

5.4.3 สถานศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5.4.4 มีเครือข่ายความร่วมมือในการบริหารจัดการหลากหลาย

5.4.5 ประชากรในวัยเรียนได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึง

สำหรับโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 – 5 หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาที่การจัดการศึกษาให้เด็กปกติและเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เรียนรวมกัน และได้รับการคัดเลือกจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1, 2, 3, 4, 5 ให้เป็นโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ในปีการศึกษา 2558 ดังนี้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 จำนวน 28 โรงเรียน
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 จำนวน 28 โรงเรียน
3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 จำนวน 20 โรงเรียน
4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 จำนวน 53 โรงเรียน
5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 จำนวน 35 โรงเรียน

ระเบียบวิธีวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. การวิจัยและพัฒนา

การวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 - 5 โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในครั้งนี้ จากการศึกษากระบวนการวิจัยและพัฒนา ที่ผู้รู้หลายท่านได้กล่าวไว้ ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการวิจัย 3 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและหาคุณภาพเครื่องมือ เป็นแบบสัมภาษณ์
3. สัมภาษณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย กระบวนการมีส่วนร่วม 7 ขั้นตอน ตามภาระและขอบข่ายงานการบริหารการศึกษาในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม 4 งาน
4. เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลองค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวมโดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1. ศึกษาดูงาน โรงเรียนแกนนำเรียนรวมที่เป็นเลิศ (Best Practice)

2. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและหาคุณภาพเครื่องมือเป็นแบบสำรวจ

3. ประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เพื่อร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวมโดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4. สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวมโดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ระยะที่ 3 ศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1. จัดทำโครงการและคู่มือประกอบโครงการ

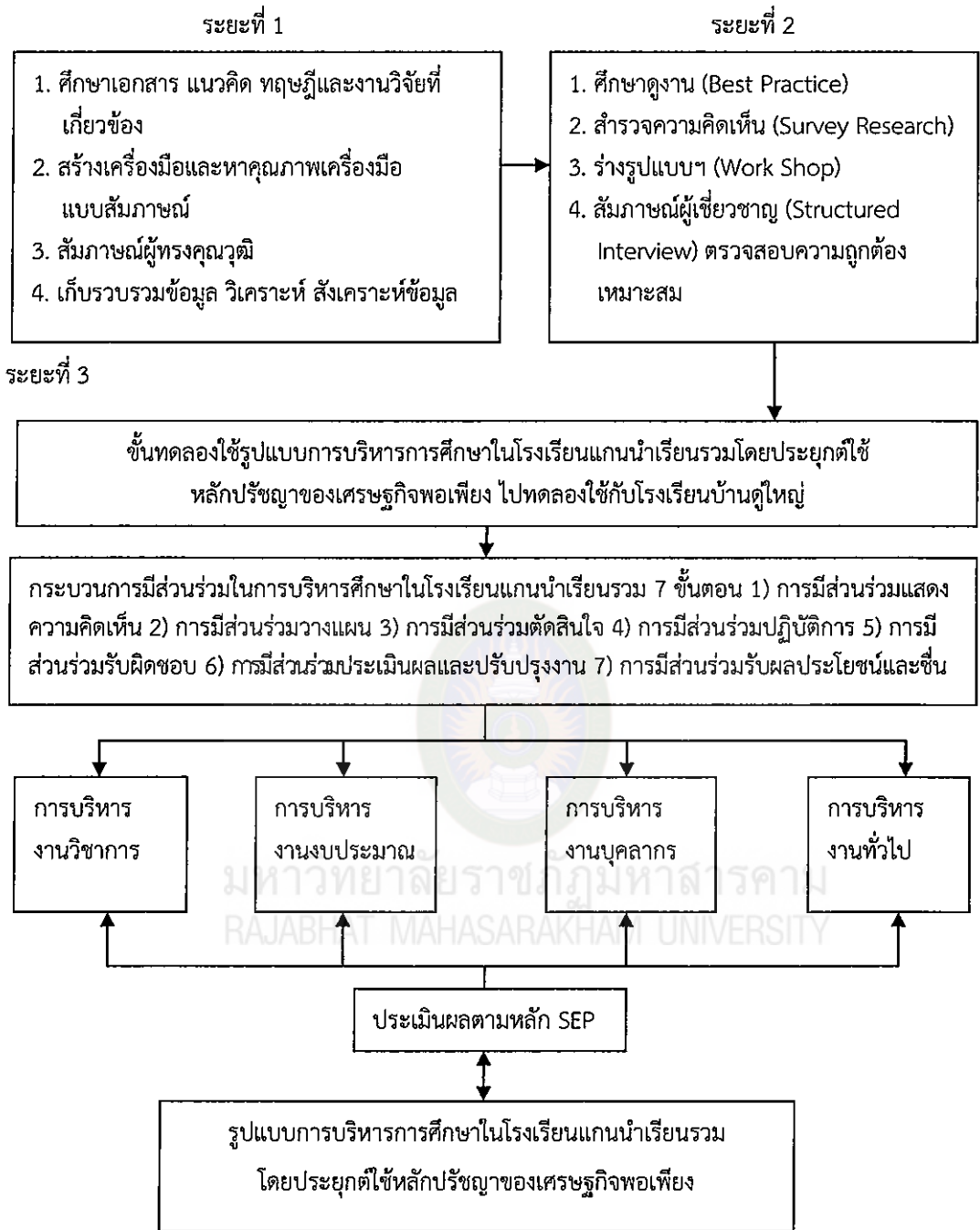
2. จัดประชุมชี้แจงคณะบุคคลที่เกี่ยวข้องในการทดลองใช้รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การติดตามและประเมินผล

3. ทดลองใช้รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4. ประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5. จัดพิมพ์รายงานการวิจัยรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 - 5 โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สรุปผลขั้นตอนการวิจัยและรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1-5 โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงดังแสดงในแผนภาพที่ 7

แผนภาพที่ 7 ขั้นตอนพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์งานแบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เพิ่งได้รับความสนใจอย่างจริงจัง นับแต่ต้นปี 1980 เป็นต้นมาบ้างเรียกว่า การสัมภาษณ์ที่อิงสมรรถนะ (Competency – based Interview) การสัมภาษณ์เชิงพฤติกรรมที่มีความเป็นมาตรฐาน (Standardized Behavioral Interview) การสัมภาษณ์แบบพรรณนาพฤติกรรมไว้เป็นหมวดหมู่ (Patterned Behavioral Description Interview) การสัมภาษณ์ที่เป็นระบบมีขั้นตอน (Systematic Interview) บางแห่งเรียกชื่อเฉพาะว่า การสัมภาษณ์ที่มุ่งสู่เป้าหมาย (Targeted Interview) คำว่า “มีโครงสร้าง” ในที่นี้พิจารณาได้หลายนัยแต่ล้วนมุ่งเพื่อเพิ่มพูนความน่าเชื่อถือได้ (Reliability) และความเที่ยงตรง (Validity) ความได้มาตรฐานเป็นแนวทางเดียวกันของการสัมภาษณ์งานพัฒนาการในระยะหลัง ๆ ได้มีการปรับปรุงรูปแบบของการสัมภาษณ์งานแบบมีโครงสร้าง ให้อยู่ในรูปของการเขียนให้ผู้สมัครเลือกเขียนตอบเป็นกลุ่มแทนการซักถามแบบเผชิญหน้า เพื่อลดปัญหาค่าใช้จ่ายในการดำเนินการลดปัญหาในเรื่องของการฝึกอบรมกรรมการ เรียกกันว่า The Written Structured Interview (WSI) ซึ่งนิยมใช้กันมากในภาครัฐที่ต้องการระบบการประเมินที่ยืดหยุ่นและคุ้มค่างานวิจัยได้ชี้ว่า WSI นี้ให้ความเชื่อถือได้แล้ว กรรมการให้คะแนนที่สอดคล้องกันสูง (Whetzel, et al. : 2003) ผู้ประเมินให้คะแนนเปรียบเทียบการเลือกตอบของผู้สมัครเข้ากับเกณฑ์ ระดับต่ำ – ปานกลาง – สูง ของแต่ละคำถาม อีกทั้งมี Online Interview ที่ลดการกีดกันผู้สมัครลดปัญหาการบริหารความประทับใจที่ต้องให้ได้อ่าน ลดปัญหาและเวลาในการดำเนินการด้วยการตอบคำถาม การสัมภาษณ์ผ่านทาง Internet พิมพ์คำตอบลงในช่องคำตอบที่จัดให้ ซึ่ง Tom Janz เชื่อว่าเพื่อความถูกต้องแม่นยำมากขึ้นเมื่อผู้สมัครเลือกให้ข้อมูลและยืนยันในคำตอบของตนเองแล้ว ผู้ประเมิน (E.sseror) ก็จะมีการตรวจให้คะแนน ผลการศึกษาพบว่าทำให้ผู้ประเมินละเอียดรอบคอบประเมินได้ยุติธรรมมากขึ้น ผู้สมัครพึงพอใจ รู้สึกดีมากกว่า (<http://info.muslimthaipost.com>)

2.1 หลักการสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์ (Interview) คือ เป็นการสนทนาในรูปแบบที่ไม่เป็นทางการ โดยการใช้ประเด็น/แนวคำถามกว้าง ๆ เพื่อกระตุ้นให้คู่สนทนาเล่าเรื่องราวอย่างมีเป้าหมาย ผู้สัมภาษณ์มักมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ถูกสัมภาษณ์ในลักษณะคู่สนทนา ใช้ทักษะการสื่อสาร สร้างการสนทนาอย่างมีความหมาย (อรนรินทร์ ขจรวงศ์วัฒนา. 2558)

2.2 ประเภทของการสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์มีประเภทและลักษณะแตกต่างกันตามจุดหมาย ธรรมชาติและขอบเขตของการสัมภาษณ์ อาจแบ่งการสัมภาษณ์เป็นประเภทต่าง ๆ ได้ ดังนี้

2.2.1 การสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล (individual Interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่นิยมใช้กันมากที่สุด โดยสัมภาษณ์ทีละคนซักถามกันจนเป็นที่พอใจแล้ว จึงสัมภาษณ์คนอื่นต่อไป การสัมภาษณ์แบบนี้ ผู้สัมภาษณ์กับผู้ให้สัมภาษณ์จะมีความเป็นอิสระและเป็นส่วนตัวมาก

2.2.2 การสัมภาษณ์เป็นกลุ่ม (Group Interview) เป็นการสัมภาษณ์พร้อมกันในเวลาเดียวกันครั้งละหลาย ๆ คนอาจเป็นกลุ่มใหญ่หรือกลุ่มเล็กก็ได้ ทุกคนตอบคำถามเดียวกันหมด ฉะนั้นคำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์บางคน จึงอาจถูกชักนำจากคำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์คนอื่นได้

2.2.3 การสัมภาษณ์แบบใช้ผู้สัมภาษณ์คนเดียวกับผู้สัมภาษณ์หลายคน (Single and Panel Interview) การสัมภาษณ์จะให้ผลดีควรใช้ผู้สัมภาษณ์คนเดียว สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง หรือผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคน เพราะไม่เกิดความแตกต่างกันระหว่างผู้สัมภาษณ์ การใช้ผู้สัมภาษณ์เพียงคนเดียว มักจะเสียเวลานานอาจมีเหตุการณ์บางอย่างทำให้ข้อมูลเปลี่ยนแปลงได้ ฉะนั้นในทางปฏิบัติจึงนิยมใช้การสัมภาษณ์แบบมีผู้สัมภาษณ์หลายคนช่วยกันสัมภาษณ์จะทำให้รวบรวมข้อมูลได้เร็วขึ้นแต่จะต้องมีการคัดเลือกผู้สัมภาษณ์และฝึกอบรมเพื่อทำความเข้าใจและตกลงหลักเกณฑ์ร่วมกันก่อน ส่วนการสัมภาษณ์แบบผู้สัมภาษณ์หลายคนอีกลักษณะหนึ่งเป็นแบบ Panel นั้นเป็นการใช้ผู้สัมภาษณ์ที่เป็นผู้มีความรู้ทางด้านต่าง ๆ กัน สัมภาษณ์ผู้ให้สัมภาษณ์หรือตัวอย่างคนเดียวพร้อมกันซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูล ถูกต้องครบถ้วนและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.2.4 การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) การสัมภาษณ์แบบที่มีโครงสร้างหรือแบบมาตรฐาน (Structured Interview) เป็นแบบที่มีการเตรียมการมีแผนการสัมภาษณ์ และการบริหารการสัมภาษณ์จัดเตรียมไว้ค่อนข้างแน่นอนล่วงหน้า การสัมภาษณ์เป็นมาตรฐานและเป็นทางการมาก ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคนจะตอบคำถามเดียวกันและถามคำถามก่อนหลังเรียงตามลำดับเหมือนกัน

2.2.5 การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างหรือแบบมาตรฐานน้อย (Less Standardized Interview) การสัมภาษณ์จะยืดหยุ่น เปิดกว้างไม่เป็นทางการมากนัก จะถามอะไรก่อนหลังก็ได้ รวมทั้งไม่จำเป็นต้องถามคำถามเหมือนกันทุกคน ผู้สัมภาษณ์มีอิสระในการถามและสามารถปรับเปลี่ยนการซักถามให้เหมาะสมกับผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละคนได้

2.2.6 การสัมภาษณ์แบบกำหนดคำตอบล่วงหน้า (Directive Interview) การสัมภาษณ์แบบกำหนดคำตอบไว้สำหรับผู้ให้สัมภาษณ์เลือกตอบ เช่น ใช่, ไม่ใช่, เคย, ไม่เคย หรือแบบที่มีคำตอบให้เลือก เป็นต้น

2.2.7 การสัมภาษณ์แบบไม่กำหนดคำตอบล่วงหน้า (Non-Directive Interview) แบบนี้ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบได้ตามความพอใจอย่างอิสระ จะตอบอย่างไรก็ได้ ผู้สัมภาษณ์จะปล่อยให้ผู้สัมภาษณ์พูดและแสดงพฤติกรรมอย่างเสรี

2.2.8 การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

1) การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกรายบุคคล (Individual In-depth Interview) เป็นการซักถามพูดคุยกันระหว่างผู้สัมภาษณ์และผู้ให้สัมภาษณ์ เป็นการถามเจาะลึกถึงคำตอบอย่างละเอียดถี่ถ้วนการถามนอกจากจะให้อธิบายแล้วจะต้องถามถึงเหตุผลด้วยการสัมภาษณ์แบบนี้จะใช้ได้ดีกับการศึกษาวิจัยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของบุคคล เจตคติ ความต้องการ ความเชื่อ ค่านิยม บุคลิกภาพในลักษณะต่าง ๆ

2) การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เป็นการสัมภาษณ์และสนทนาแบบเจาะประเด็นด้วยการเชิญผู้ร่วมสนทนามารวมเป็นกลุ่ม กลุ่มละประมาณ 5-7 คน และเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนทัศนะกันอย่างกว้างขวางในประเด็นต่าง ๆ ที่เราต้องการแล้วพยายามหาข้อสรุป การสนทนากลุ่มนี้เหมาะกับการวิจัยที่ต้องการหารูปแบบ โครงสร้างแนวคิดใหม่ ๆ รวมทั้งค้นหาตัวกำหนดพฤติกรรมและบุคลิกภาพของมนุษย์

2.2.9 การสัมภาษณ์งานแบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เพิ่งได้รับความสนใจอย่างจริงจัง นับแต่ต้นปี 1980 เป็นต้นมาบ้างเรียกว่า การสัมภาษณ์ที่อิงสมรรถนะ (Competency – based Interview) การสัมภาษณ์เชิงพฤติกรรมที่มีความเป็นมาตรฐาน (Standardized Behavioral Interview) การสัมภาษณ์แบบพรรณนาพฤติกรรมไว้เป็นหมวดหมู่ (Patterned Behavioral Description Interview) การสัมภาษณ์ที่เป็นระบบมีขั้นตอน (Systematic Interview) บางแห่งเรียกชื่อเฉพาะว่า การสัมภาษณ์ที่มุ่งสู่เป้าหมาย (Targeted Interview) คำว่า “มีโครงสร้าง” ในที่นี้พิจารณาได้หลายนัยแต่ล้วนมุ่งเพื่อเพิ่มพูนความน่าเชื่อถือได้ (Reliability) และความเที่ยงตรง (Validity) ความได้มาตรฐานเป็นแนวทางเดียวกันของการสัมภาษณ์งาน พัฒนาการในระยะหลัง ๆ ได้มีการปรับปรุงรูปแบบของการสัมภาษณ์งานแบบมีโครงสร้าง ให้อยู่ในรูปของการเขียนให้ผู้สมัครเลือกเขียนตอบเป็นกลุ่มแทนการซักถามแบบเผชิญหน้าเพื่อลดปัญหาค่าใช้จ่ายในการดำเนินการลดปัญหาในเรื่องของการฝึกอบรมกรรมการ เรียกก็นว่า The Written Structured Interview (WSI) ซึ่งนิยมใช้กันมากในภาครัฐที่ต้องการระบบการประเมินที่ยืดหยุ่นและคุ้มค่า งานวิจัยได้ชี้ว่า WSI นี้ให้ความเชื่อถือได้แล้ว กรรมการให้คะแนนที่สอดคล้องกันสูง (Whetzel et al. : 2003) ผู้ประเมินให้คะแนนเปรียบเทียบการเลือกตอบของผู้สมัครเข้ากับเกณฑ์ ระดับต่ำ – ปานกลาง – สูง ของแต่ละคำถาม อีกทั้งมี Online Interview ที่ลดการกดดันผู้สมัครลดปัญหาการบริหารความประทับใจที่ต้องให้ทำงานลดปัญหาและเวลาในการดำเนินการด้วยการตอบคำถาม การสัมภาษณ์ผ่านทาง Internet

พิมพ์คำตอบลงในช่องคำตอบที่จัดให้ ซึ่ง Tom Janz เชื่อว่าเพื่อความถูกต้องแม่นยำมากขึ้นเมื่อผู้สมัครเลือกให้ข้อมูลและยืนยันในคำตอบของตนเองแล้ว ผู้ประเมิน (E.sseror) ก็จะมีการตรวจให้คะแนน ผลการศึกษาพบว่าทำให้ผู้ประเมินละเอียดรอบคอบประเมินได้ยุติธรรมมากขึ้น ผู้สมัครพึงพอใจ รู้สึกดีมากกว่า (วีระวัฒน์ ปันนิตามัย. 2558 : ออนไลน์)

2.3 คุณลักษณะของผู้ซักถามที่ดี

2.3.1 รู้หลักจิตวิทยา คือ สามารถอ่านจิตใจของผู้ถูกซักถามและสามารถกระทำตัวเป็นนักแสดงหรือนักธุรกิจได้เพราะผู้ถูกซักถามย่อมมีจิตใจแตกต่างกัน บางคนชอบปลอม บางคนชอบซุ่ม และบางคนชอบสุภาพอ่อนโยน

2.3.2 มีความรู้ทั่วไปกว้างขวาง เพราะจะต้องซักถามคดีไม่จำกัดประเภท และจะต้องหมั่นศึกษาหาความรู้ในเรื่องทั่ว ๆ ไป เพิ่มเติมอยู่เสมอ

2.3.3 มีปฏิภาณไหวพริบดี เพราะการซักถามปากคำมีปัญหาเฉพาะหน้าเกิดขึ้นมากมายต้องวิจัยค้นคว้าเหตุผลเพื่อแก้ปัญหาอยู่เสมอ ต้องรู้สึกสนใจและกระตือรือร้น แต่ไม่แสดงกิริยาอาการข่มคนอื่น

2.3.4 มีบุคลิกภาพที่ดี ผู้ซักถาม แต่ละคนควรมีบุคลิกภาพเป็นที่น่าเลื่อมใส และยำเกรงแก่ผู้ที่ถูกซักถาม มีลักษณะเป็นผู้เสียขาด แต่อ่อนโยนและสามารถแสดงความเห็นอกเห็นใจในตัวผู้ถูกซักถามได้เป็นอย่างดี

2.3.5 มีความพากเพียรพยายาม ผู้ซักถามจะต้องมีความมานะบากบั่นในการที่จะซักถามให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องอยู่เสมอ เพราะผู้ถูกซักถามอาจให้การสับสนวุ่นวาย บางครั้งนึกเหตุการณ์ไม่ออกและบางครั้งอาจให้ถ้อยคำคลาดเคลื่อนต่อข้อเท็จจริงโดยไม่ตั้งใจ

2.3.6 รู้จักทำความเชื่อมโยง คือ รู้จักแสดงความสนิทสนมเป็นกันเองกับผู้ถูกซักถาม หากผู้ถูกซักถามไม่แสดงความเป็นกันเอง ผู้ถูกซักถามก็ย่อมจะไม่เต็มใจให้ข้อเท็จจริงอันถูกต้องแก่ผู้ซักถาม

2.3.7 มีวาจาสุตย์ ผู้ซักถามจะต้องไม่ให้สัญญากับผู้ถูกซักถามในสิ่งที่ตนปฏิบัติไม่ได้จะรับปากได้ก็เฉพาะสิ่งที่ตนทำได้เท่านั้น หากยอมให้สัญญาในสิ่งที่ทำไม่ได้ผู้ถูกซักถามอาจเกิดความสงสัย และขาดความไว้วางใจในตัวผู้ซักถาม

2.3.8 ความสามารถในการสังเกตและอ่านกิริยาท่าทางผู้ถูกซักถาม คือ รู้จักสังเกตปฏิกิริยาของผู้ถูกซักถามต่อข้อซักถามและสามารถเข้าใจความหมายของอากัปกิริยานั้น ๆ

2.4 ขั้นตอนการสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

2.4.1 ขั้นตอนการสัมภาษณ์

1) ข้อควรปฏิบัติ

1.1) เข้ารับการฝึกอบรมก่อนการสัมภาษณ์ครบตามที่หลักสูตรกำหนด โดยไม่ขาดและซักถามหากมีข้อสงสัยในบทบาทหน้าที่ของตนเองหรือการใช้เอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.2) อ่านและทำความเข้าใจข้อคำถามแนวคำตอบของมิติต่าง ๆ ที่กำหนด

1.3) ทำความเข้าใจในคำถามและมาตรฐานที่ตนได้รับมอบหมาย

1.4) ตรงต่อเวลาเป็นตัวแทนที่ดีขององค์การ

1.5) กล่าวแนะนำตนและขอบคุณผู้เข้ารับการสัมภาษณ์

1.6) สร้างความเข้าใจที่ดีเกี่ยวกับแนวทางการสัมภาษณ์งานแบบมี

โครงสร้างให้แก่เพื่อนร่วมงานผู้บริหาร และผู้เข้าสอบ

1.7) ศึกษาแนวคิดแนวปฏิบัติและขั้นตอนต่างๆเกี่ยวกับการสัมภาษณ์งาน แบบมีโครงสร้างจากคู่มือ

1.8) คำนึงถึงประโยชน์ที่องค์การจะได้รับจากการเป็นกรรมการสัมภาษณ์ ที่ดีและตัดสินใจถูกต้องและผลเสียหายเสียหาย เสียใจ เสียเงิน เสียเวลาต่างๆ ที่จะตามมาหากตน ต่วนตัดสินใจหรือตัดสินใจผิดพลาด

1.9) แยกแยะการสัมภาษณ์ให้ได้ว่าส่วนใดเป็นสาระที่ต้องการและส่วนใด เป็นลีลาประกอบเพื่อให้ได้สาระที่สมบูรณ์

1.10) พัฒนาตนและทีมงานให้มีทักษะความสามารถในการสร้างและ พัฒนาใช้การสัมภาษณ์งานแบบมีโครงสร้างอย่างเป็นวิชาชีพ

2) ข้อไม่ควรปฏิบัติ

2.1) ขอร่านใบสมัครและขอทราบข้อมูลส่วนตัวอื่นใดเพิ่มเติมเกี่ยวกับผู้ เข้ารับการสัมภาษณ์หรือร้องขอฝากฝังผู้สมัครบางคนให้กรรมการท่านอื่นได้ทราบ

2.4.2 ขั้นระหว่างการสัมภาษณ์

1) ข้อควรปฏิบัติ

1.1) อยู่สัมภาษณ์ตลอดระยะเวลาการสัมภาษณ์ไม่เข้า ๆ ออก ๆ ห้อง สัมภาษณ์

1.2) รักษาเวลาในการซักถามหากผู้เข้าสอบให้ข้อมูลมากเกินไปจนความจำเป็น ควรหยุดโดยกล่าวขอบคุณด้วยความสุภาพว่าได้ข้อมูลที่ต้องการแล้ว

1.3) ซักถามผู้เข้ารับการสัมภาษณ์ด้วยภาษาที่ง่าย สั้น กะทัดรัด และ
สุภาพ

1.4) จัดบันทึกข้อมูลพฤติกรรมสำหรับใช้เป็นข้อมูลในการอภิปราย

1.5) ซักถามตามแนวทางที่กำหนดถามเพิ่มเติมแต่น้อยและเท่าที่จำเป็น

1.6) ปรับลีลาแนวทางการพูดคุยของตนให้เหมาะกับบุคลิกลักษณะของ
ผู้สมัครแต่ละคนและกรรมการสัมภาษณ์

1.7) รู้จักปรับใช้แนวทางการควบคุม การรับฟังการให้ความร่วมมือให้
เหมาะสมกับลักษณะของผู้เข้ารับการสัมภาษณ์และกรรมการ

2) ข้อไม่ควรปฏิบัติ

2.1) ซิงถามมิตีอื่นที่ตนไม่ได้รับมอบหมายเว้นแต่พิจารณาเห็นว่าข้อมูล
คำตอบที่ได้รับยังไม่เพียงพอแก่การประเมินจึงจะถามเพิ่มเติมได้

2.2) ถามนำเพื่อให้ได้คำตอบที่ตนต้องการหรือคาดคั้นคำตอบจากผู้เข้ารับ
การสัมภาษณ์

2.3) พูดอภิปราย วิจัยหรือพูดเปรียบเทียบผู้เข้ารับการสัมภาษณ์แต่ละ
คนในระหว่างการสัมภาษณ์

2.4) ใจลอยขณะรับฟังคำตอบคำอธิบายจากผู้เข้ารับการสัมภาษณ์

2.5) ถามผู้เข้ารับการสัมภาษณ์ในเรื่องที่นอกประเด็น/หัวข้อที่กำหนดไว้
หรือถามซ้ำในสิ่งที่มีคนซักถามไปแล้ว

2.6) กล่าวชมชู้กความผู้เข้ารับการสัมภาษณ์หรือพูดในทำนองไม่ให้เกียรติ
หรือดูถูกผู้เข้ารับการสัมภาษณ์

2.7) เพิกเฉยที่จะรับฟังคำตอบของมิตีอื่น ๆ ที่ตนไม่ได้รับผิดชอบในการ
ซักถาม

2.8) กล่าวตำหนิหรือชมชู้ผู้เข้ารับการสัมภาษณ์หรือกรรมการด้วยตนเอง
ในระหว่างการสัมภาษณ์

2.9) พูดคุยกันในระหว่างกรรมการอื่นกำลังสัมภาษณ์ เช่น ให้ข้อมูลต่างๆ
ของผู้เข้ารับการสัมภาษณ์แก่กันหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลหรือความคิดเห็นของตนเกี่ยวกับผู้สมัครให้
กรรมการท่านอื่นทราบ

2.10) พูดศัพท์ทางวิชาการหรือทับศัพท์เป็นภาษาต่างประเทศที่อาจทำให้
ผู้สมัครงงง ไม่เข้าใจ

2.11) หลีกเลี่ยงการสัมภาษณ์ที่ก่อให้เกิดแรงกดดันหรือสร้างความรู้สึกเครียดแก่ผู้สมัครเว้นเสียแต่ว่าตำแหน่งเป้าหมายนั้นผู้ปฏิบัติต้องใช้ความอดทนต่อแรงกดดันเป็นพิเศษ

2.12) หลีกเลี่ยงการพูดคุยใด ๆ เกี่ยวกับตนเองหรืองานในหน้าที่ของตน

2.13) เปิดโอกาสให้ผู้สมัครซักถามในเรื่องที่ไม่สมควร หรือ กินเวลา นานานปล่อยให้ผู้สมัครกุมอำนาจในการสัมภาษณ์

2.14) พุดเกินกว่า 25% ของเวลาทั้งหมดที่ใช้ไปในการสัมภาษณ์

2.4.3 ชั้นหลังการสัมภาษณ์

1) ข้อควรปฏิบัติ

1.1) ประเมินด้วยใจเป็นกลางตามข้อมูลที่ได้รับ

1.2) เปิดใจกว้างกับการอธิบายชี้แจงผลการให้คะแนน

1.3) เก็บรักษาความลับเกี่ยวกับผลการสัมภาษณ์

1.4) ให้ข้อมูลทั้งแง่บวกที่ดีและข้อบกพร่อง (หากมี) ของผู้เข้ารับการสัมภาษณ์ไม่ลำเอียงไปด้านใดด้านหนึ่ง

1.5) ให้ความร่วมมือในการปรับปรุงแก้ไขการสัมภาษณ์ให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไม่แสดงทัศนคติอื่นใดกับผู้อื่นที่ไม่เกี่ยวข้อง

1.6) ให้ความร่วมมือในการติดตามตรวจสอบคุณภาพของการสัมภาษณ์งานแบบมีโครงสร้างในอนาคต

1.7) เรียนรู้อย่างต่อเนื่องจากแนวปฏิบัติที่ผ่านมาหรือสิ่งที่ดีจากกรรมการท่านอื่น ๆ ที่เห็นว่าถือเป็นตัวอย่างได้

1.8) ระมัดระวัง ความเชื่อที่ทัศนคติที่ซ่อนอยู่ภายในตนที่จะมีผลต่อการประเมินและแสดงออกมาเพื่อโน้มน้าวกรรมการท่านอื่น

1.9) เปิดโอกาสให้ผู้เข้ารับการสัมภาษณ์ได้ซักถามเพื่อให้ข้อมูลตามความเป็นจริงเกี่ยวกับงานและองค์การและตอบเฉพาะในสิ่งที่ฟังตอบ และให้ข้อมูลที่ถูกต้อง

2) ข้อไม่ควรปฏิบัติ

2.1) ใช้ความประทับใจของตนหรือข้อมูลอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับมิติหรือมาตรฐานประเมินมาใช้ทำให้มีผลกระทบต่อการใช้คะแนน

2.2) ค่วนตัดสินใจความเหมาะสมของผู้เข้ารับการสัมภาษณ์กับตำแหน่งงานโดยเฉพาะใน 5 นาทีแรกของการสัมภาษณ์

2.3) แก่หรืออคติคะแนนผู้เข้ารับการสัมภาษณ์ที่ตนไม่ชอบได้และให้คะแนนสูงกับผู้ตนประสงค้ให้ผ่านการสัมภาษณ์

- 2.4) ประเมินผู้เข้ารับการสัมภาษณ์โดยไม่มีข้อมูลเชิงพฤติกรรมอย่างพอเพียง
- 2.5) แก้ไขเปลี่ยนแปลงคะแนนหรือคัดลอกผลการประเมินของกรรมการท่านอื่นมาเป็นของตน
- 2.6) ชี้นำหรือมีอิทธิพลต่อแนวทางการให้คะแนนของกรรมการท่านอื่น
- 2.7) วิพากษ์วิจารณ์แนวทางหรือผลของการสัมภาษณ์ให้ผู้ที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ
- ต้องการแล้ว
- 2.8) ปฏิบัติเสมือนว่าการสัมภาษณ์สิ้นสุดลงเมื่อตัดสินใจเลือกคนได้ตามต้องการแล้ว
- 2.9) เพิกเฉยและไม่ให้ความร่วมมือต่อการประเมินผลความสำเร็จของการใช้การสัมภาษณ์ในการคัดเลือกบุคลากร
- 2.10) ประเมินหรือสัมภาษณ์พอเป็นพิธีผ่าน ๆ ไปเท่านั้นหรือให้คะแนนพิเศษเนื่องจากความผูกพันความประทับใจที่มีให้ผู้สมัครคนใดคนหนึ่งเป็นกรณีพิเศษ
- 2.11) นำเอกสารต่าง ๆ ที่ถือเป็นความลับออกนอกห้องสัมภาษณ์
- 2.12) ลืมประเมินให้คะแนนรายมิติก่อนที่จะรับฟังคำตอบคำอธิบายของผู้เข้ารับการสัมภาษณ์มิติต่อไป
- 2.13) ให้คำมั่นสัญญาหรือความหวังตลอดจนจงใจเลือกปฏิบัติเพื่อให้ความช่วยเหลือใด ๆ แก่ผู้เข้ารับการสัมภาษณ์บางคน
- 2.14) คิดว่าตนเป็นผู้มีประสบการณ์ในการสัมภาษณ์มานานหรือเป็นเจ้าของตำแหน่งย่อมรู้ดีหรือตัดสินใจไม่พลาด (วีระวัฒน์ ปินนิตามัย. 2558)

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 - 5 โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครั้นนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม

1. ศึกษาองค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม โดยใช้แผนภูมิเมทริกซ์ (Matrit Chart)
2. ยืนยันองค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม โดยสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ (Structured Interview)

ระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1. ศึกษาดูงานโรงเรียนแกนนำเรียนรวมที่ผลการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ (Best Practice)
2. สำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม (Survey Study)
3. ประชุมเชิงปฏิบัติการโดยคณะทำงาน (Workshop) เพื่อร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม
4. ยืนยันรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (Structured Interview)

ระยะที่ 3 การศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1. เตรียมความพร้อมก่อนการทดลองใช้รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม โดยคณะทำงาน (Workshop)

2. ทำการทดลองใช้รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ตามโครงการและคู่มือประกอบโครงการ (Project and Project Guide)

3. ศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ประเมินผลโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (Evaluation by the Experts)

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม

1. คำถามการวิจัย

องค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวมควรมีอะไรบ้าง

2. วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาองค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

3. เป้าหมาย

องค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

4. กลุ่มเป้าหมายที่ทำการศึกษา ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารการศึกษาพิเศษหรือการบริหารโรงเรียนแกนนำเรียนรวม หรือเป็นบุคคลที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกด้านการศึกษา หรือเป็นผู้บริหารการศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษาขึ้นไป หรือศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ จำนวน 7 คน (ตั้งในภาคผนวก ข)

5. ตัวแปรที่ทำการศึกษา ได้แก่ ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับองค์ประกอบในการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

6. เครื่องมือการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนนี้เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบในการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

7. สถานที่ทำการวิจัย โรงเรียนแกนนำเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 6 แห่ง

8. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย กุมภาพันธ์ – พฤษภาคม พ.ศ. 2558

9. วิธีดำเนินการวิจัย

9.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 - 5 โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

9.2 ทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารการศึกษาพิเศษหรือการบริหารโรงเรียนแกนนำเรียนรวม หรือเป็นบุคคลที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกด้านการศึกษา หรือเป็นผู้บริหารการศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษา หรือศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 7 คน (ตั้งในภาคผนวก ข) เพื่อยืนยันองค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น 2) การมีส่วนร่วมวางแผน 3) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ 4) การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ 5) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ 6) การมีส่วนร่วมประเมินผล และปรับปรุงงาน 7) การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์และชื่นชมผลงาน ตามภาระและขอบข่ายงานการบริหารการศึกษาในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม 4 งาน ได้แก่ 1) การบริหารงานวิชาการ 2) การบริหารงานงบประมาณ 3) การบริหารงานบุคคล 4) การบริหารงานทั่วไป

9.3 สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสัมภาษณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อใช้สัมภาษณ์เกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารจัดการการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม

9.4 การหาคุณภาพเครื่องมือแบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยการนำเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ แล้วจึงนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน (ตั้งในภาคผนวก ก) ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

9.4.1 การตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยการนำองค์ประกอบการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มาจัดทำเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เพื่อยืนยันองค์ประกอบของการบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม

9.4.2 นำข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ มาทำการวิเคราะห์เนื้อหาจากข้อเสนอแนะ เกณฑ์การพิจารณาคือมีผู้มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมและเป็นไปได้ ร้อยละ 80 คงข้อนั้นไว้

9.4.3 เกณฑ์ในการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ ในการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารการศึกษาพิเศษหรือการบริหารโรงเรียนแกนนำเรียนรวม หรือเป็นบุคคลที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก

ด้านการศึกษาหรือเป็นผู้บริหารการศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษา หรือศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 7 คน (ดังในภาคผนวก ข)

9.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายด้วยตนเองแบบสัมภาษณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือจากกลุ่มเป้าหมายและสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

9.6 การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์โดยการหาค่าร้อยละ และวิเคราะห์เนื้อหาจากข้อเสนอแนะ เกณฑ์การพิจารณา คือ มีผู้มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมและเป็นไปได้ร้อยละ 80 คงข้อนั้นไว้ สรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยที่เกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารการศึกษาในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม

10. ผลที่คาดว่าจะได้รับ องค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น
 ระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม

1. คำถามการวิจัย

รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่เหมาะสมควรเป็นอย่างไร

2. วัตถุประสงค์

เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1-5 โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. เป้าหมาย

รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

4. กลุ่มเป้าหมายที่ทำการศึกษา ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

4.1 กลุ่มเป้าหมายที่ไปศึกษาดูงาน โรงเรียนแกนนำเรียนรวมที่มีผลการปฏิบัติงานเป็นเลิศ (Best Practice) จำนวน 3 โรงเรียน และสัมภาษณ์กลุ่ม (Focus Group Interview) บุคคลสำคัญแต่ละแห่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้แทนผู้ปกครอง

นักเรียน รวมทั้งสิ้นจำนวน 12 คน (ดังในภาคผนวก ง) ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่

4.1.1 โรงเรียนเมืองร้อยเอ็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1

4.1.2 โรงเรียนชุมชนบ้านหัวขัว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

4.1.3 โรงเรียนบ้านขอนแก่นประดู่ระลอกโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3

4.2 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้สำรวจความคิดเห็น ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้แทนผู้ปกครองนักเรียน ในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 - 5 โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง เกณฑ์ร้อยละ 30 (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 41) คิดเป็นจำนวน 49 โรงเรียน (ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 49 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 49 คน ผู้แทนครู ในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 49 คน ผู้แทนผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 49 คน) รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 196 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย ด้วยวิธีการจับสลากตามสัดส่วนของ จำนวนประชากรแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 41)

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนกลุ่มเป้าหมายสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารการศึกษา แบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 - 5 ระยะที่ 2

สพป.ขอนแก่น	ประชากร (โรงเรียน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)					รวม (คน)
		จำนวน โรงเรียน	ประธาน	ผู้บริหาร	ผู้แทนครู	ผู้แทน ผู้ปกครอง	
สพป.ขอนแก่น เขต 1	28	8	8	8	8	8	32
สพป.ขอนแก่น เขต 2	28	8	8	8	8	8	32
สพป.ขอนแก่น เขต 3	20	6	6	6	6	6	24
สพป.ขอนแก่น เขต 4	53	16	16	16	16	16	64
สพป.ขอนแก่น เขต 5	35	11	11	11	11	11	44
รวม	164	49	49	49	49	49	196

4.3 กลุ่มเป้าหมายที่สัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นผู้บริหารระดับกอง
 อำนวยการหรือผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารการศึกษาพิเศษหรือการบริหาร
 โรงเรียนแกนนำเรียนรวม หรือเป็นบุคคลที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกด้านการศึกษา หรือ
 เป็นผู้บริหารการศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษา หรือศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษขึ้นไป
 จำนวน 9 คน (ดังในภาคผนวก ค)

5. ตัวแปรที่ทำการศึกษา ได้แก่

5.1 รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม
 ประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น 2) การมีส่วนร่วมวางแผน 3) การมีส่วนร่วม
 ตัดสินใจ 4) การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ 5) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ 6) การมีส่วนร่วมประเมินผล
 และปรับปรุงงาน 7) การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์และชื่นชมผลงาน

5.2 ระดับความพอเพียงของรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมใน
 โรงเรียนแกนนำเรียนรวม ตามกรอบหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

6. เครื่องมือการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนนี้ ประกอบด้วย

6.1 แบบบันทึกการสัมภาษณ์กลุ่ม (Focus Group Interview) เพื่อบันทึกการ
 สัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายที่ไปศึกษาดูงาน

6.2 แบบสอบถาม (Survey Study) เพื่อสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง
 เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม

6.3 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เพื่อตรวจสอบ
 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารการศึกษาในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม

6.4 แบบบันทึกการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Recording Workshop)

7. สถานที่ทำการวิจัย โรงเรียนแกนนำเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษา

8. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย มิถุนายน – ตุลาคม พ.ศ. 2558

9. วิธีดำเนินการวิจัย

9.1 ศึกษาดูงานโรงเรียนแกนนำเรียนรวมที่มีผลการปฏิบัติงานเป็นเลิศ
 (Best Practice) และสัมภาษณ์กลุ่ม (Focus Group Interview) กลุ่มเป้าหมายจำนวน 3
 โรงเรียน แต่ละแห่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาชั้น
 พื้นฐาน ผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานและผู้แทนผู้ปกครองนักเรียน รวมแห่ง
 ละจำนวน 4 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 12 คน (ดังในภาคผนวก ง)

9.2 ร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยพัฒนาจากกรอบแนวคิดในการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารการศึกษาในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ที่ได้จากการศึกษาดูงาน และสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย โดยคณะทำงาน (Workshop) จำนวน 9 คน (ตั้งในภาคผนวก จ)

9.3 สสำรวจความคิดเห็นกลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม โดยใช้แบบสอบถาม (Survey Research) เพื่อยืนยันร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

9.4 สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เพื่อยืนยันร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้องโดยการยืนยันแบบสามเส้า (Triangulation) ทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอข้อมูล

9.5 การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) แบบสอบถาม (Survey Research) แบบบันทึกการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Recording Workshop) โดยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

9.5.1 การสร้างเครื่องมือ

1) แบบสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สร้างจากกรอบแนวคิดในการวิจัยที่เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารการศึกษาในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัยได้บูรณาการกระบวนการมีส่วนร่วมและขอข่ายงาน ที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสาร และจากการศึกษาดูงานโรงเรียนแกนนำเรียนรวมที่มีผลการปฏิบัติงานเป็นเลิศ (Best Practice) และสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย (Focus Group Interview) จัดทำเป็นแบบสอบถาม (Survey Research) ซึ่งผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วประกอบด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม 7 ขั้นตอน ตามภาระและขอข่ายงาน 4 ด้าน แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม

2) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารการศึกษาในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ซึ่งผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว ประกอบด้วยกระบวนการการมีส่วนร่วม 7 ขั้นตอน และขอบข่ายงาน 4 ด้าน

3) แบบบันทึกการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Recording Workshop)

9.5.2 การหาคุณภาพเครื่องมือ

1) เครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามโดยการนำเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ แล้วจึงนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน (ดังในภาคผนวก ก) ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา แล้วนำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยการวิเคราะห์หาค่า IOC (Index of Item Congruence) ของแบบสอบถามเป็นรายข้อแล้วพิจารณาเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า 0.60 ขึ้นไป

2) การตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ เครื่องมือที่เป็นแบบสัมภาษณ์ โดยการนำร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม มาจัดทำเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ภาษาที่ใช้และนำมาหาค่า IOC (Index of Item Congruence) แล้วพิจารณาเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า 0.60 ขึ้นไป มาจัดทำเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เพื่อนำไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญต่อไป

9.5.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และใช้บริการของสำนักงานไปรษณีย์ไทย ดังนี้

- 1) กลุ่มเป้าหมายที่ไปศึกษาดูงาน ผู้วิจัยเก็บรวบรวมด้วยตนเอง
- 2) กลุ่มเป้าหมายที่สำรวจความคิดเห็น บริการสำนักงานไปรษณีย์ไทย
- 3) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมด้วยตนเอง

9.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

9.6.1 ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาดูงานโรงเรียนแกนนำเรียนรวมที่มีผลการปฏิบัติงานเป็นเลิศ (Best Practice) และสัมภาษณ์เชิงลึก (In - depth Interview) กลุ่มเป้าหมายทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากการสัมภาษณ์และข้อเสนอแนะ โดยคณะทำงาน (Workshop)

9.6.2 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม โดยการหาค่าร้อยละ และวิเคราะห์เนื้อหาจากข้อเสนอแนะ เกณฑ์การพิจารณา คือ กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยกับการเข้าไปมีส่วนร่วมใน

การบริหารงานนั้น มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 80 ขึ้นไป คงไว้ในร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

9.6.3 ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอข้อมูล เพื่อยืนยันร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

9.7 การตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้

9.7.1 นำร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม มาจัดทำเป็นแบบสอบถามเพื่อสำรวจความคิดเห็นจากกลุ่มเป้าหมาย เกี่ยวกับการเข้าไปมีบทบาทมีส่วนร่วมในการบริหารงานนั้น ได้มีส่วนร่วมใดบ้าง ที่มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 80 ขึ้นไป นำข้อมูลที่ได้อายืนยันร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

9.7.2 ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และข้อเสนอแนะ มาตรวจสอบความถูกต้องโดยการยืนยันแบบสามเส้า (Triangulation) ทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากการสัมภาษณ์และข้อเสนอแนะ และนำเสนอข้อมูล เพื่อยืนยันร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

9.7.3 เกณฑ์ในการเลือกผู้เชี่ยวชาญ ในการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารการศึกษาพิเศษหรือการบริหารโรงเรียนแกนนำเรียนรวม หรือเป็นบุคคลที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกด้านการศึกษา หรือเป็นผู้บริหารการศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษาขึ้นไป หรือศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ จำนวน 9 คน

9.7.4 เกณฑ์ในการเลือกคณะทำงาน (Workshop) ในการประชุมเชิงปฏิบัติการร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม คณะทำงานได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ ผู้วิจัย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนที่รับผิดชอบงานการศึกษาพิเศษ ศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบงานการศึกษาพิเศษ ครูที่ทำหน้าที่หัวหน้างานวิชาการ/งานงบประมาณ/งานบุคคล/งานทั่วไป และผู้ช่วยผู้วิจัยรวมทั้งสิ้น จำนวน 9 ท่าน (ดังในภาคผนวก จ)

10. ผลที่คาดว่าจะได้รับ การวิจัยครั้งนี้จะทำให้ได้รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม

ระยะที่ 3 การศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม

1. คำถามการวิจัย

ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ผลเป็นอย่างไร

2. วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาผลการทดลองรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 - 5 โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. เป้าหมาย

ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1-5 โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เหมาะสมกับบริบท

4. กลุ่มเป้าหมายที่ทำการศึกษา

4.1 เป็นโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 - 5 ที่สมัครใจร่วมทดลอง จำนวน 1 แห่ง ที่ผู้บริหาร ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสมัครใจเข้าร่วมเป็นกลุ่มทดลองในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนบ้านคูใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 เป็นสถานที่สำหรับทดลองใช้ โดยมีเหตุผลในการเลือกคือ ผู้วิจัยมีความเข้าใจถึงบริบทและสภาพการทำงานภายในสถานศึกษาเป็นอย่างดี บุคลากรมีความยินดีที่จะร่วมกระบวนการทดลองจนแล้วเสร็จ โดยกลุ่มทดลองประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน ครู 11 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 9 คน พระภิกษุสงฆ์ จำนวน 1 รูป และผู้แทนผู้ปกครองนักเรียนเรียนรวม 8 คน รวมทั้งสิ้น 30 คน

4.2 คณะกรรมการประเมินผลการดำเนินโครงการตามรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวมโดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น เขต 2 แต่งตั้ง จำนวน 3 คน (ดังในภาคผนวก ฉ)

5. ตัวแปรที่ทำการศึกษา ได้แก่ผลที่ได้รับจากการดำเนินการใช้รูปแบบการบริหาร การศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1-5 โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เหมาะสม กับบริบท

6. เครื่องมือการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

6.1 โครงการ “บวร” ร่วมพัฒนาการศึกษาโรงเรียนบ้านดู่ใหญ่ สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

6.2 คู่มือประกอบโครงการ “บวร” ร่วมพัฒนาการศึกษาโรงเรียนบ้านดู่ใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

6.3 แบบรายงานความก้าวหน้าโครงการ “บวร” ร่วมพัฒนาการศึกษาโรงเรียน บ้านดู่ใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

6.4 แบบประเมินโครงการ “บวร” ร่วมพัฒนาการศึกษาโรงเรียนบ้านดู่ใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

6.5 แบบประเมินรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำ เรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1-5 โดยประยุกต์ใช้หลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

7. สถานที่ทำการวิจัย โรงเรียนบ้านดู่ใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

8. ระยะเวลาที่ใช้การวิจัย พฤศจิกายน พ.ศ. 2558 – มีนาคม พ.ศ. 2559

9. วิธีดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองโดยใช้รูปแบบการบริหารการศึกษา แบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ขอนแก่น เขต 1 - 5 โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

9.1 กำหนดโรงเรียนที่ใช้ทดลองรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมใน โรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1-5 โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนบ้านดู่ใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

9.2 ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาสารคาม ถึงผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มทดลอง เพื่อขออนุญาตใช้รูปแบบการบริหาร การศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1-5 โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเก็บ รวบรวมข้อมูลกับกลุ่มทดลอง

9.2 ประชุมคณะทำงาน (Workshop) โดยคณะทำงานเห็นตรงกันว่าโครงการ “บวร” ร่วมพัฒนาการศึกษาโรงเรียนบ้านดู่ใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 เป็นโครงการที่เหมาะสมกับการทดลองใช้รูปแบบฯ เพราะผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจัดการศึกษาและครอบคลุมกับตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมิน

9.3 ผู้วิจัยดำเนินการชี้แจงกับกลุ่มเป้าหมายที่ทำการทดลอง เกี่ยวกับกระบวนการในการวิจัย ปฏิทินการปฏิบัติงาน และวิธีประเมินผลการดำเนินการตามโครงการ

9.4 ดำเนินงานตามโครงการ “บวร” ร่วมพัฒนาการศึกษาโรงเรียนบ้านดู่ใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

9.5 ประเมินโครงการ “บวร” ร่วมพัฒนาการศึกษาโรงเรียนบ้านดู่ใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยผู้ประเมินจากการแต่งตั้งของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 จำนวน 3 คน

9.6 ประเมินรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 - 5 โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เหมาะสมกับบริบท โดยผู้วิจัยทำหน้าที่ขอความร่วมมือถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 เพื่อแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นกรรมการประเมินรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 - 5 โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เหมาะสมกับบริบท จำนวน 3 คน (ดังในภาคผนวก ฉ)

9.7 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

9.7.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยและคณะทำงาน ได้จัดทำโครงการ “บวร” ร่วมพัฒนาการศึกษาโรงเรียนบ้านดู่ใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยนำรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1-5 โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่ได้มาทดลองปฏิบัติจริงตามโครงการ นำเสนอโครงการต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อให้ข้อเสนอแนะและปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์

9.7.2 จัดทำคู่มือประกอบการดำเนินการตามโครงการ “บวร” ร่วมพัฒนาการศึกษาโรงเรียนบ้านดู่ใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยคณะทำงาน (Workshop) เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อให้ข้อเสนอแนะและปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์

9.7.3 จัดทำแบบรายงานความก้าวหน้าโครงการ “บวร” ร่วมพัฒนาการศึกษาโรงเรียนบ้านคูใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยผู้วิจัยและคณะทำงาน (Workshop) เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อให้ข้อเสนอแนะและปรับปรุงแก้ไขเสร็จแล้ว นำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

9.7.4 เครื่องมือที่เป็นแบบประเมินโครงการ ผู้วิจัยและคณะทำงาน (Workshop) ได้จัดทำแบบประเมินโครงการ นำเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ แล้วจึงนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา แล้วนำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยการวิเคราะห์หาค่า IOC (Index of Item Congruence) ของแบบสอบถามเป็นรายข้อ แล้วพิจารณาเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า 0.60 ขึ้นไป นำแบบประเมินที่ปรับปรุงแก้ไขเสร็จแล้ว นำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

9.7.5 เครื่องมือที่เป็นแบบประเมินรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1-5 โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงผู้วิจัยและคณะทำงาน (Workshop) ได้จัดทำแบบประเมินรูปแบบฯ ประกอบด้วย หลักความพอประมาณ หลักความมีเหตุผล และหลักความมีภูมิคุ้มกันที่ดี นำเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะแล้วจึงนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน (ดังในภาคผนวก ก) ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา แล้วนำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยการวิเคราะห์หาค่า IOC (Index of Item Congruence) ของแบบประเมินเป็นรายข้อ แล้วพิจารณาเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า 0.60 ขึ้นไป นำแบบประเมินที่ปรับปรุงแก้ไขเสร็จแล้ว จัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์และนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

9.8 การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนการทดลองใช้รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1-5 โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีรายละเอียด ดังนี้

9.8.1 ผู้วิจัยได้ทำหนังสือขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มทดลอง เพื่อขออนุญาตใช้รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1-5 โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มทดลอง

9.8.2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 1 ภาคเรียน

9.9 การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่ได้จากการประเมินโครงการ “บวร” ร่วมพัฒนา การศึกษาโรงเรียนบ้านคูใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 มีความเหมาะสมตามเกณฑ์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ มีความพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกัน โดยแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละระดับการประเมินมีความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 100)

4.5 ขึ้นไป	หมายถึง ระดับมากที่สุด	เทียบร้อยละ 90 ขึ้นไป
3.50 – 4.49	หมายถึง ระดับมาก	เทียบร้อยละ 70 - 89
2.50 – 3.49	หมายถึง ระดับปานกลาง	เทียบร้อยละ 50 - 69
1.50 – 2.49	หมายถึง ระดับน้อย	เทียบร้อยละ 30 - 49
1.49 ลงมา	หมายถึง ระดับน้อยที่สุด	เทียบร้อยละ 29 ลงมา

การแปลความหมายของร้อยละกับเกณฑ์

ร้อยละ 90 ขึ้นไป	หมายถึง	รูปแบบมีความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดีระดับมากที่สุด
ร้อยละ 70 – 89	หมายถึง	รูปแบบมีความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดีระดับมาก
ร้อยละ 50 – 69	หมายถึง	รูปแบบมีความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดีระดับปานกลาง
ร้อยละ 30 – 49	หมายถึง	รูปแบบมีความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดีระดับน้อย
ร้อยละ 29 ลงมา	หมายถึง	รูปแบบมีความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดีระดับน้อยที่สุด

9.10 เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินรูปแบบ มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 80 ขึ้นไป แสดงว่ารูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 - 5 โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันที่ดี

10. ผลที่คาดว่าจะได้รับ การวิจัยครั้งนี้จะทำให้ได้ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1-5 โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เหมาะสมกับบริบท

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัยขอรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามระยะของการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วม (ระยะที่ 1)

ตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวมโดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ระยะที่ 2)

ตอนที่ 3 การศึกษาผลการทดลองและประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวมโดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ระยะที่ 3)

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วม (ระยะที่ 1)

ในการศึกษาองค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วม ผู้วิจัยได้ตั้งประเด็นคำถามว่า “องค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวมควรมีอะไรบ้าง” เพื่อให้ได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือ จึงทำการศึกษาใน 2 ประเด็นหลักคือ 1) การศึกษาองค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วม โดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) การยืนยันองค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วม โดยทำการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลพบสาระสำคัญ ดังนี้

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วม

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาหลักการทฤษฎีแนวคิดรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 16 เล่ม ทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์เนื้อหา เพื่อให้ได้องค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วม โดยใช้แผนภูมิเมทริกซ์ (Matrit Chart) พิจารณาความสอดคล้อง ความสัมพันธ์กันแต่ละองค์ประกอบของผู้รู้แต่ละท่านและได้ตั้งเกณฑ์ในการศึกษาองค์ประกอบไว้ว่า หากสัมพันธ์กันตั้งแต่หรือมีความถี่ตั้งแต่ 5 ขึ้นไปจึงนำมา

เป็นองค์ประกอบเพื่อเป็นกรอบในการวิจัยต่อไป ผลการศึกษาองค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วม และตามภาระและขอบข่ายงานการบริหารการศึกษา มีดังนี้

1.1 องค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมประกอบด้วย

- 1.1.1 การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น
- 1.1.2 การมีส่วนร่วมวางแผน
- 1.1.3 การมีส่วนร่วมตัดสินใจ
- 1.1.4 การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ
- 1.1.5 การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ
- 1.1.6 การมีส่วนร่วมประเมินผลและปรับปรุงงาน
- 1.1.7 การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์และชื่นชมผลงาน

1.2 ภาระและขอบข่ายงานการบริหารการศึกษา ประกอบด้วย

1.2.1 การบริหารงานวิชาการประกอบด้วย

- 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 2) การพัฒนากระบวนการการเรียนรู้การวัดผล ประเมินผลและการเทียบ
- 3) การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
- 4) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 5) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
- 6) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 7) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

1.2.2 การบริหารงานงบประมาณประกอบด้วย

- 1) การจัดตั้งงบประมาณ
- 2) การจัดสรรงบประมาณ
- 3) การตรวจสอบ ติดตามและประเมินประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ
- 4) การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อ
- 5) การบริหารการเงิน
- 6) การบริหารบัญชี
- 7) การบริหารพัสดุและสินทรัพย์

1.2.3 การบริหารงานบุคคล ประกอบด้วย

- 1) การวางแผนอัตรากำลัง
- 2) การกำหนดตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูบุคลากรทางการศึกษา

โอนผลการเรียน

- 3) การเปลี่ยนอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 4) การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
- 5) การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 6) เงินเดือนและค่าตอบแทน การเลื่อนขั้นเงินเดือน
- 7) การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 8) มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ
- 9) การส่งเสริมวินัยสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 10) การดำเนินการทางวินัยการลงโทษข้าราชการครูบุคลากรทางการศึกษา
- 11) การขอรับใบอนุญาตและการขอต่อใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ
- 12) งานทะเบียนประวัติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

1.2.4 การบริหารงานทั่วไป ประกอบด้วย

- 1) การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
- 2) การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายสถานศึกษา
- 3) การวางแผนการศึกษา
- 4) การวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน
- 5) การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
- 6) การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 7) การดำเนินงานธุรการ ด้านการเงิน การคลัง บัญชีและพัสดุ
- 8) การอำนวยความสะดวกด้านบุคลากร
- 9) การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
- 10) การจัดทำสำมะโนผู้เรียน การรับนักเรียน
- 11) การจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษา
- 12) การอำนวยความสะดวกและประสานงานการจัดการศึกษาในระบบนอกระบบ

และตามอัธยาศัย

- 13) การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
- 14) การทัศนศึกษา
- 15) การส่งเสริมงานกิจกรรมของนักเรียน
- 16) การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา
- 17) การส่งเสริม สนับสนุนและประสานการจัดการศึกษาของบุคคล

ชุมชน องค์กรหน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

- 18) การประสานราชการกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น

19) การกำกับดูแลสถานศึกษา ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและรายงาน

20) การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน

2. ผลการยืนยันข้อประกอบ

ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วม ที่ได้จากการศึกษาในเชิงหลักการทฤษฎี (Theoretical Model) จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าว มาเป็นกรอบตัวแปรที่ทำการศึกษาในขั้นตอนต่อไปคือ การยืนยันข้อประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วม โดยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ ด้านการบริหารการศึกษาหรือการบริหารการศึกษาพิเศษ ด้านปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 7 คน (ดังรายชื่อในภาคผนวก) ทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และเสนอผลการวิจัยในรูปความเรียง ในขั้นตอนนี้ขอนำเสนอบทสัมภาษณ์โดยคัดลอกคำพูด (Quotations) ของผู้ทรงคุณวุฒิ มาพอเป็นสังเขป ดังนี้

“...กระบวนการมีส่วนร่วมทั้ง 7 กระบวนการ เห็นด้วยมีความครอบคลุมเหมาะสมกับภาระและขอบข่ายงานทั้ง 4 งานสามารถนำไปเป็นข้อมูลในการพัฒนาสู่การสร้างรูปแบบและงานวิจัยในระยะต่อไป...”

(Expert 002, 12 เม.ย. 58)

“...เห็นด้วยกับกระบวนการมีส่วนร่วมทั้ง 7 กระบวนการ ตามภาระและขอบข่ายงานบริหารในโรงเรียน บางงานอยู่เหนืออำนาจของโรงเรียน เช่น งานบริหารบุคคล งานการเคลื่อนย้ายอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เห็นควรให้ตัดออกบางงานเห็นควรให้รวมเป็นข้อเดียวกันได้ เช่น งานการส่งเสริมวินัยสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ภาพรวมเห็นควรเป็นข้อเดียวกันได้...”

(Expert 001, 12 เม.ย. 58)

“...เห็นด้วยกับกระบวนการมีส่วนร่วมทั้ง 7 กระบวนการ แต่ตามภาระและขอบข่ายงานบริหารโรงเรียน บางงานไม่จำเป็นต้องใช้กระบวนการมีส่วนร่วมทั้ง 7 กระบวนการ ดังเช่นงานบริหารทั่วไป งานการประสานงานราชการกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น ควรตัดออก...”

(Expert 005, 12 เม.ย. 58)

“...เห็นด้วยกับกระบวนการมีส่วนร่วมทั้ง 7 กระบวนการโดยประเด็นการมีส่วนร่วมทั้ง 7 รายการมีความเหมาะสมแต่ไม่จำเป็นต้องเรียงลำดับตามขั้นตอนที่ระบุ เช่น การมีส่วนร่วมวางแผน อาจมาก่อนการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น การมีส่วนร่วมตัดสินใจ เป็นต้น และบางงานอาจให้ผู้ใช้มีส่วนร่วมบางกลุ่ม บางงานอาจจำเป็นต้องอาศัยผู้ใช้มีส่วนร่วมทุกกลุ่ม ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมสอดคล้องของภาระงานนั้น ๆ ...”

(Expert 003, 12 เม.ย. 58)

“...การบริหารโรงเรียนโดยกระบวนการมีส่วนร่วมทั้ง 7 กระบวนการตามภาระและขอบข่ายงานทั้ง 4 งาน บางงานไม่จำเป็นต้องใช้กระบวนการมีส่วนร่วมทั้ง 7 กระบวนการ ดังเช่นงานบริหารทั่วไป งานการประสานงานราชการกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น และงานบริหารบุคคล งานการขอใบอนุญาตและการขอต่อใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ เห็นควรให้ตัดออก...”

(Expert 007, 12 เม.ย. 58)

“...เห็นด้วยกับการบริหารโรงเรียนโดยกระบวนการมีส่วนร่วมทั้ง 7 กระบวนการตามภาระและขอบข่ายงานทั้ง 4 งาน แต่บางงานไม่จำเป็นต้องใช้กระบวนการมีส่วนร่วมทั้ง 7 กระบวนการ เห็นควรตัดออก เช่น งานบริหารบุคคล งานเกลี่ยอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เพราะโรงเรียนไม่สามารถดำเนินการได้ตามอำนาจหน้าที่ และงานการขอใบอนุญาตและการขอต่อใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ เพราะไม่จำเป็นต้องอาศัยผู้ร่วมงานทุกกลุ่ม งานบริหารทั่วไป งานการประสานงานราชการกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น เพราะไม่จำเป็นต้องอาศัยผู้ร่วมงานทุกกลุ่ม...”

(Expert 006, 12 เม.ย. 58)

“...กระบวนการมีส่วนร่วมการบริหารการศึกษาในโรงเรียนตามภาระและขอบข่ายงาน เห็นด้วยและมีความจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายในการบริหารการศึกษา แต่บางภาระงานไม่จำเป็นต้องใช้กระบวนการมีส่วนร่วมทั้งหมด (7 กระบวนการ) เช่น งานการประสานงานราชการกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น งานการขอใบอนุญาตและการขอต่อใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ...”

(Expert 004, 12 เม.ย. 58)

จากการวิเคราะห์บทสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวข้างต้นพบว่า ดร.ศุภสิน ภูศรีโสมาตร, อุไรวรรณ ภูชาดา, ดร.พัฒนะ สีหามุข, ดร.ธนพร นฤนาทวัฒนา, ดร.วทีญญ ภูชาดา, ดร.อดุลย์ วงศ์ก้อม และ ดร.สวัสดี แก้วชนะ เห็นด้วยกับองค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมตามภาระและขอบข่ายงานบริหารการศึกษาในโรงเรียน และได้เสนอให้ปรับแก้ประเด็นในส่วนภาระและขอบข่ายงานบริหารการศึกษาในโรงเรียนดังนี้ งานบริหารวิชาการ และงานบริหารงบประมาณและสินทรัพย์ ไม่มีการเสนอปรับแก้เชิงงานบริหารบุคคล มีผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, 6 เสนอปรับแก้ไข งานการเกลี้ยอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เสนอให้ตัดออก เพราะโรงเรียนไม่สามารถดำเนินการได้ตามอำนาจหน้าที่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ 1 เสนอให้รวมงานเข้าด้วยกัน ได้แก่ งานส่งเสริมวินัยสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากับงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, 6, 7 เสนอให้ตัดออก ได้แก่ งานการขอใบอนุญาตและการขอต่อใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ เพราะไม่จำเป็นต้องอาศัยผู้ร่วมงานทุกกลุ่ม ส่วนงานบริหารทั่วไป ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, 5, 6, 7 เสนอให้ตัดออกได้แก่ งานการประสานราชการกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น เพราะไม่จำเป็นต้องใช้กระบวนการมีส่วนร่วมทั้งหมด ดังนั้น จึงขอสรุปสาระสำคัญที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิดังนี้

1. ทุกท่านเห็นด้วยกับองค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น 2) การมีส่วนร่วมวางแผน 3) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ 4) การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ 5) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ 6) การมีส่วนร่วมประเมินผลและปรับปรุงงาน 7) การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์และชื่นชมผลงาน
2. มี 5 ท่านเห็นควรให้ปรับแก้ไข ภาระและขอบข่ายงานการบริหารการศึกษาในโรงเรียน ได้แก่
 - 2.1 งานบริหารบุคคลให้ตัดออก งานการเกลี้ยอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและงานการขอใบอนุญาตและการขอต่อใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ
 - 2.2 งานบริหารบุคคล ให้รวมเป็นงานเดียวกัน งานการส่งเสริมวินัยสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กับงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - 2.3 งานบริหารทั่วไป ให้ตัดออก งานประสานราชการกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น

หลังจากได้ปรับปรุง แก้ไข ตัดทอน หรือเพิ่มเติมองค์ประกอบการบริหาร การศึกษาแบบมีส่วนร่วม ตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิได้เสนอแนะแล้วพบว่า

1. องค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมประกอบด้วย
 - 1.1 การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น
 - 1.2 การมีส่วนร่วมวางแผน
 - 1.3 การมีส่วนร่วมตัดสินใจ
 - 1.4 การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ
 - 1.5 การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ
 - 1.6 การมีส่วนร่วมประเมินผลและปรับปรุงงาน
 - 1.7 การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์และชื่นชมผลงาน
2. ภาวะและขอบข่ายงานบริหารการศึกษา ประกอบด้วย
 - 2.1 การบริหารงานวิชาการประกอบด้วย
 - 2.1.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
 - 2.1.2 การพัฒนากระบวนการการเรียนรู้การวัดผล ประเมินผลและ การเทียบโอนผลการเรียน
 - 2.1.3 การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
 - 2.1.4 การพัฒนาและ การใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
 - 2.1.5 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
 - 2.1.6 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
 - 2.1.7 การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
 - 2.2 การบริหารงานงบประมาณประกอบด้วย
 - 2.2.1 การจัดตั้งงบประมาณ
 - 2.2.2 การจัดสรรงบประมาณ
 - 2.2.3 การตรวจสอบ ติดตามและประเมินประสิทธิภาพการใช้จ่าย งบประมาณ
 - 2.2.4 การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อ
 - 2.2.5 การบริหารการเงิน
 - 2.2.6 การบริหารบัญชี
 - 2.2.7 การบริหารพัสดุและสินทรัพย์

2.3 การบริหารงานบุคคล ประกอบด้วย

2.3.1 การวางแผนอัตรากำลัง

2.3.2 การกำหนดตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากร

ทางการศึกษา

2.3.3 การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง

2.3.4 การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

2.3.5 เงินเดือนและค่าตอบแทน การเลื่อนขั้นเงินเดือน

2.3.6 การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

2.3.7 การส่งเสริมวินัยสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทาง

การศึกษา การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

2.3.8 งานทะเบียนประวัติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

2.4 การบริหารงานทั่วไป ประกอบด้วย

2.4.1 การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ

2.4.2 การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายสถานศึกษา

2.4.3 การวางแผนการศึกษา

2.4.4 การวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน

2.4.5 การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร

2.4.6 การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2.4.7 การดำเนินงานธุรการ ด้านการเงิน การคลัง บัญชีและพัสดุ

2.4.8 การอำนวยการด้านบุคลากร

2.4.9 การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม

2.4.10 การจัดทำสำมะโนผู้เรียน การรับนักเรียน

2.4.11 การจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษา

2.4.12 การอำนวยการและประสานงานการจัดการศึกษาในระบบ

นอกระบบและตามอัธยาศัย

2.4.13 การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

2.4.14 การทัศนศึกษา

2.4.15 การส่งเสริมงานกิจกรรมของนักเรียน

2.4.16 การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา

2.4.17 การส่งเสริม สนับสนุนและประสานการจัดการศึกษาของบุคคล

ชุมชน องค์กรหน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

2.4.18 การกำกับดูแลสถานศึกษา ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และรายงาน

2.4.19 การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน

ในขั้นนี้ผู้วิจัยขอเสนอข้อมูลองค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมที่ได้จากการศึกษาเอกสารและจากการสัมภาษณ์เชิงลึก ดังนี้

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบองค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมที่ได้จากการศึกษาเอกสารและจากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ

องค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วม (จากการศึกษาเอกสาร)	องค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วม (ปรับตามข้อเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ)
1. องค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมประกอบด้วย	1. องค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมประกอบด้วย
1.1 การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น	1.1 การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น
1.2 การมีส่วนร่วมวางแผน	1.2 การมีส่วนร่วมวางแผน
1.3 การมีส่วนร่วมตัดสินใจ	1.3 การมีส่วนร่วมตัดสินใจ
1.4 การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ	1.4 การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ
1.5 การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ	1.5 การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ
1.6 การมีส่วนร่วมประเมินผลและปรับปรุงงาน	1.6 การมีส่วนร่วมประเมินผลและปรับปรุงงาน
1.7 การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์และชื่นชมผลงาน	1.7 การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์และชื่นชมผลงาน
2. ภาวะและขอบข่ายงานบริหารการศึกษาประกอบด้วย	2. ภาวะและขอบข่ายงานบริหารการศึกษาประกอบด้วย
2.1 การบริหารงานวิชาการประกอบด้วย	2.1 การบริหารงานวิชาการประกอบด้วย
2.1.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	2.1.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2.1.2 การพัฒนากระบวนการการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน	2.1.2 การพัฒนากระบวนการการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน
2.1.3 การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	2.1.3 การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

องค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วม (จากการศึกษาเอกสาร)	องค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วม (ปรับตามข้อเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ)
2.1.4 การพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา	2.1.4 การพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา
2.1.5 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่ง เรียนรู้	2.1.5 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่ง เรียนรู้
2.1.6 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	2.1.6 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
2.1.7 การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็ง ทางวิชาการ	2.1.7 การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็ง ทางวิชาการ
2.2 การบริหารงานงบประมาณประกอบด้วย	2.2 การบริหารงานงบประมาณประกอบด้วย
2.2.1 การจัดตั้งงบประมาณ	2.2.1 การจัดตั้งงบประมาณ
2.2.2 การจัดสรรงบประมาณ	2.2.2 การจัดสรรงบประมาณ
2.2.3 การตรวจสอบ ติดตามและประเมิน ประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ	2.2.3 การตรวจสอบ ติดตามและประเมิน ประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ
2.2.4 การระดมทรัพยากรและการลงทุน เพื่อการศึกษา	2.2.4 การระดมทรัพยากรและการลงทุน เพื่อการศึกษา
2.2.5 การบริหารการเงิน	2.2.5 การบริหารการเงิน
2.2.6 การบริหารบัญชี	2.2.6 การบริหารบัญชี
2.2.7 การบริหารพัสดุและสินทรัพย์	2.2.7 การบริหารพัสดุและสินทรัพย์
2.3 การบริหารงานบุคคล ประกอบด้วย	2.3 การบริหารงานบุคคล ประกอบด้วย
2.3.1 การวางแผนอัตรากำลัง	2.3.1 การวางแผนอัตรากำลัง
2.3.2 การกำหนดตำแหน่งและวิทยฐานะ ข้าราชการครูและบุคลากรทาง การศึกษา	2.3.2 การกำหนดตำแหน่งและวิทยฐานะ ข้าราชการครูและบุคลากรทาง การศึกษา
2.3.3 การเกลี่ยอัตรากำลังข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา	2.3.3 การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
2.3.4 การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง	2.3.4 การย้ายข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษา
2.3.5 การย้ายข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษา	2.3.5 เงินเดือนและค่าตอบแทน การเลื่อนขั้นเงินเดือน

องค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วม (จากการศึกษาเอกสาร)	องค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วม (ปรับตามข้อเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ)
2.3.6 เงินเดือนและค่าตอบแทน การเลื่อนขั้นเงินเดือน	2.3.6 การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษา
2.3.7 การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษา	2.3.7 มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณ วิชาชีพ
2.3.8 มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณ วิชาชีพ	2.3.8 การส่งเสริมวินัยสำหรับข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา
2.3.9 การส่งเสริมวินัยสำหรับข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา	2.3.9 การดำเนินการทางวินัยและ การลงโทษข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษา
2.3.10 การดำเนินการทางวินัยและ การลงโทษข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษา	2.3.10 งานทะเบียนประวัติข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา
2.3.11 การขอรับใบอนุญาตและการขอต่อ ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ	2.4 การบริหารงานทั่วไป ประกอบด้วย
2.3.12 งานทะเบียนประวัติข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา	2.4.1 การพัฒนาระบบและเครือข่าย ข้อมูลสารสนเทศ
2.4 การบริหารงานทั่วไป ประกอบด้วย	2.4.2 การประสานงานและพัฒนาเครือข่าย สถานศึกษา
2.4.1 การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูล สารสนเทศ	2.4.3 การวางแผนการศึกษา
2.4.2 การประสานงานและพัฒนาเครือข่าย สถานศึกษา	2.4.4 การวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน
2.4.3 การวางแผนการศึกษา	2.4.5 การจัดระบบการบริหารและ พัฒนาองค์กร
2.4.4 การวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน	2.4.6 การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
2.4.5 การจัดระบบการบริหารและ พัฒนาองค์กร	2.4.7 การดำเนินงานธุรการ ด้านการเงิน การคลัง บัญชีและพัสดุ
2.4.6 การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	2.4.8 การอำนวยการด้านบุคลากร
2.4.7 การดำเนินงานธุรการ ด้านการเงิน การคลัง บัญชีและพัสดุ	2.4.9 การดูแลอาคารสถานที่และ สภาพแวดล้อม

องค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วม (จากการศึกษาเอกสาร)	องค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วม (ปรับตามข้อเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ)
<p>2.4.8 การอำนวยความสะดวกด้านบุคลากร</p> <p>2.4.9 การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม</p> <p>2.4.10 การจัดทำสำมะโนผู้เรียน การรับนักเรียน</p> <p>2.4.11 การจัดตั้งยุบรวมหรือเลิกสถานศึกษา</p> <p>2.4.12 การอำนวยความสะดวกและประสานงาน การจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย</p> <p>2.4.13 การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา</p> <p>2.4.14 การทัศนศึกษา</p> <p>2.4.15 การส่งเสริมงานกิจกรรมของนักเรียน</p> <p>2.4.16 การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา</p> <p>2.4.17 การส่งเสริม สนับสนุนและประสาน การจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กรหน่วยงานและสถาบันสังคม อื่นที่จัดการศึกษา</p> <p>2.4.18 การประสานราชการกับส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น</p> <p>2.4.19 การกำกับดูแลสถานศึกษา ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและรายงาน</p> <p>2.4.20 การจัดระบบการควบคุมภายใน หน่วยงาน</p>	<p>2.4.10 การจัดทำสำมะโนผู้เรียน การรับนักเรียน</p> <p>2.4.11 การจัดตั้งยุบรวมหรือเลิกสถานศึกษา</p> <p>2.4.12 การอำนวยความสะดวกและประสานงาน การจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย</p> <p>2.4.13 การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา</p> <p>2.4.14 การทัศนศึกษา</p> <p>2.4.15 การส่งเสริมงานกิจกรรมของนักเรียน</p> <p>2.4.16 การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา</p> <p>2.4.17 การส่งเสริม สนับสนุนและประสาน การจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กรหน่วยงานและสถาบันสังคม อื่นที่จัดการศึกษา</p> <p>2.4.18 การกำกับดูแลสถานศึกษา ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและรายงาน</p> <p>2.4.19 การจัดระบบการควบคุมภายใน หน่วยงาน</p>

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม (ระยะที่ 2)

ในการพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ผู้วิจัยได้ตั้งประเด็นคำว่า “รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เหมาะสมควรเป็นอย่างไร” เพื่อให้ได้คำตอบที่น่าเชื่อถือ จึงได้ทำการศึกษาใน 4 ประเด็นหลักคือ 1) ศึกษาโรงเรียนต้นแบบ 2) สำรวจความคิดเห็น 3) ร่างรูปแบบ 4) ยืนยันรูปแบบ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละประเด็นพบสาระสำคัญ ดังนี้

1. ผลการศึกษาโรงเรียนต้นแบบ (Best Practice)

ผลการศึกษาโรงเรียนต้นแบบ (Best Practice) ของโรงเรียนเมืองร้อยเอ็ด (แห่งที่ 1) ได้เข้าทำการศึกษาที่โรงเรียนแห่งนี้ กับบุคคลสำคัญ ประกอบด้วยนายวสันต์ สิทธิศาสตร์ ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นายสุริยนต์ เทียมเมืองแพน ผู้บริหารโรงเรียน นายปรีชา ทิพนัส ผู้แทนผู้ปกครองนักเรียนในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และนางสาว วราภรณ์ สาโรจน์ ผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 4 คนเมื่อวันที่ 19 มิถุนายน พ.ศ. 2558 สถานที่ โรงเรียนเมืองร้อยเอ็ด ทำการสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลเหล่านี้และได้ศึกษาเอกสารประกอบการสัมภาษณ์ในครั้งนี้ด้วย เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบบันทึกการสัมภาษณ์กลุ่มใน 4 ประเด็นหลักคือ 1) วิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศด้านการบริหารงานวิชาการ 2) วิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศด้านการบริหารงานงบประมาณ 3) วิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศด้านการบริหารงานบุคคล 4) วิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศด้านการบริหารงานทั่วไป ตรวจสอบยืนยันข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) ทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอผลการศึกษาพบสาระสำคัญในแต่ละด้าน ดังนี้

1. วิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศด้านการบริหารงานวิชาการผู้วิจัยขอแบ่งผลของการศึกษาเป็น 2 ประเด็นคือ 1) ตัวอย่างบทสัมภาษณ์ (Quotations) 2) การสรุปสาระสำคัญของวิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ ดังนี้

1.1 ตัวอย่างบทสัมภาษณ์ (Quotations) ขอนำเสนอบทสัมภาษณ์โดยคัดลอกคำพูด (Quotations) ของบุคคลสำคัญ พอเป็นตัวอย่างดังนี้

“...การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนที่จัดการเรียนรวม ตามภาวะและขอบข่ายงาน นโยบายต้องชัดเจน มีหลักสูตร มีแผนการสอนเฉพาะบุคคล เช่น แผน IEP และต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายในการบริหารการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นการวางแผน การแสดงความคิดเห็น

การตัดสินใจ การดำเนินงาน เหล่านี้ต้องได้รับความร่วมมือ ถึงจะทำให้งานวิชาการดำเนินไปได้ตามจุดมุ่งหมาย...”

(KEYP. 002, 19 มิ.ย. 58)

“...ดิฉันมีความเห็นว่าการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนที่จัดการให้นักเรียนพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องร่วมมือในการวางแผน แสดงความคิดเห็น ร่วมปฏิบัติ และร่วมรับผิดชอบ การดำเนินงานจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร ตามแผนการสอนรายบุคคล จะทำให้นักเรียนพิเศษได้เรียนรู้ไปพร้อมกับเด็กปกติ โดยความร่วมมือจากทุกฝ่าย...”

(KEYP. 004, 19 เม.ย. 58)

“...ผมในฐานะประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการงานวิชาการในโรงเรียนนี้ ทั้งการกำหนดนโยบาย การประชุมวางแผน แสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผิดชอบ ร่วมประเมินผลงาน และร่วมชื่นชมผลงาน โดยได้รับเกียรติจากโรงเรียนเป็นอย่างดี ร่วมจัดทำหลักสูตร วางแผน นิเทศติดตาม ประเมินผล และร่วมชื่นชมผลงาน...”

(KEYP. 001, 19 มิ.ย. 58)

“...ผมในฐานะตัวแทนผู้ปกครองนักเรียน มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมีการประชุมเป็นประจำทุกภาคเรียน และได้ร่วมวางแผน แสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผิดชอบ ในการดำเนินงานการเรียนการสอนของโรงเรียน เช่น การวางแผนบริหารจัดการเรียนสำหรับนักเรียนพิเศษ การร่วมกิจกรรมต่างๆของโรงเรียน การร่วมติดตาม ประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของนักเรียนพิเศษ เป็นต้น...”

(KEYP. 003, 19 มิ.ย. 58)

1.2 การสรุปสาระสำคัญของวิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศด้านการบริหารงานวิชาการ จากการวิเคราะห์บทสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลสำคัญดังกล่าวข้างต้นพบสาระสำคัญที่เป็นเลิศ (Best Practice) ของโรงเรียนแห่งที่ 1 ดังนี้

1.2.1 วิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ

- 1) มีนโยบายที่ชัดเจน
- 2) มีหลักสูตรการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กพิเศษ
- 3) มีแผนจัดการเรียนการสอนรายบุคคลสำหรับนักเรียนพิเศษ

- 4) แต่งตั้ง มอบหมายงานให้รับผิดชอบชัดเจน
- 5) ได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน
- 6) มีการร่วมประชุมวางแผนการบริหารงานวิชาการสำหรับนักเรียนพิเศษ
- 7) มีการจัดการเรียนการสอนนักเรียนพิเศษตามแผนจัดการเรียนรู้

รายบุคคล

- 8) มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล ทุกกิจกรรม

1.2.2 การมีส่วนร่วมในด้านการบริหารงานวิชาการ

- 1) การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น
- 2) การมีส่วนร่วมวางแผน
- 3) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ
- 4) การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ
- 5) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ
- 6) การมีส่วนร่วมประเมินผลและปรับปรุงงาน
- 7) การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์และชื่นชมผลงาน

ผู้วิจัยได้สรุปผลสิ่งที่เป็นเลิศ Best Practice ด้านการบริหารงานวิชาการ แห่งที่ 1

ดังนี้

ตารางที่ 5 สรุปผล Best Practice การบริหารจัดการด้านการบริหารงานวิชาการแห่งที่ 1

Best Practice ด้านการบริหารงานวิชาการ	ร่องรอย/หลักฐาน : Output – outcome
1.วิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ	1. รางวัลผู้บริหารดีเด่น
1.1 มีนโยบายที่ชัดเจน	2. ได้รับการรับรองมาตรฐานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ระดับทอง
1.2 มีหลักสูตรการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กพิเศษ	3. สถานศึกษาดำเนินแบบการเรียนรู้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
1.3. มีแผนจัดการเรียนการสอนรายบุคคลสำหรับนักเรียนพิเศษ	4. ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษา
1.4. แต่งตั้ง มอบหมายงานให้รับผิดชอบชัดเจน	รอบสามจาก สมศ.
1.5. ได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน	5. ได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนแกนนำเรียนรวม
	6. ผ่านการประเมินอ่านออกเขียนได้ ร้อยละ 100 ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

Best Practice ด้านการบริหารงานวิชาการ	ร่องรอย/หลักฐาน : Output – outcome
1.6 มีการร่วมประชุมวางแผนการบริหารงานวิชาการสำหรับนักเรียนพิเศษ 1.7 มีการจัดการเรียนการสอนนักเรียนพิเศษตามแผนจัดการเรียนรู้รายบุคคล 1.8 มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลทุกกิจกรรม 2. การมีส่วนร่วมในด้านการบริหารงานวิชาการ 2.1 การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น 2.2 การมีส่วนร่วมวางแผน 2.3 การมีส่วนร่วมตัดสินใจ 2.4 การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ 2.5 การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ 2.6 การมีส่วนร่วมประเมินผลและปรับปรุงงาน 2.7 การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์และชื่นชมผลงาน	7. รางวัลการแข่งขันงานศิลปหัตถกรรมนักเรียน

2. วิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศด้านการบริหารงานงบประมาณและสินทรัพย์ผู้วิจัยขอแบ่งผลของการศึกษาเป็น 2 ประเด็นคือ 1) ตัวอย่างบทสัมภาษณ์ (Quotations) 2) การสรุปสาระสำคัญของวิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ ดังนี้

2.1 ตัวอย่างบทสัมภาษณ์ (Quotations) ขอนำเสนอบทสัมภาษณ์โดยคัดลอกคำพูด (Quotations) ของบุคคลสำคัญ พอเป็นตัวอย่างดังนี้

“...ผมในฐานะประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการงานงบประมาณและสินทรัพย์ในโรงเรียนนี้ ได้ร่วมประชุมวางแผน แสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผิดชอบ ร่วมประเมินผลงาน ร่วมชื่นชมผลงาน ในการจัดสรรงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ ที่ใช้ในการจัดการเรียน

การสอนในโรงเรียนและงานสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน และร่วมระดมทุนทรัพยากรเพื่อใช้ในการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายโดยได้เข้าร่วมทุกปีการศึกษา...”

(KEYP. 001, 19 มิ.ย. 58)

“...การบริหารงานงบประมาณและสินทรัพย์ในโรงเรียนที่จัดการเรียนรวม ตาม ภาระและขอบข่ายงาน มีการวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณที่ชัดเจน โปร่งใส โรงเรียนได้ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน การระดมทุนทรัพยากร การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียน การสอนสำหรับเด็กปกติและเด็กพิเศษที่เรียนรวม มีการติดตาม ประเมินผลการใช้จ่ายเป็นไปตาม แผนงานที่วางไว้...”

(KEYP. 002, 19 มิ.ย. 58)

“...ในการบริหารงานงบประมาณและสินทรัพย์ในโรงเรียนที่จัดการให้นักเรียน พิเศษเรียนรวมกับเด็กปกติ ดิฉันได้มีส่วนร่วมในการวางแผน แสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผิดชอบ ร่วมประเมินผลงาน โรงเรียนมีการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนที่ วางไว้ทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบการใช้จ่ายได้ มีระบบบัญชีที่ดี...”

(KEYP. 004, 19 มิ.ย. 58)

“...ผมในฐานะตัวแทนผู้ปกครองนักเรียน มีส่วนร่วมในการบริหารงาน งบประมาณและสินทรัพย์ในโรงเรียนมีการประชุมเป็นประจำทุกภาคเรียน และได้ร่วมวางแผน แสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผิดชอบ โรงเรียนมีการใช้จ่ายงบประมาณ ตามแผนที่วางไว้...”

(KEYP. 003, 19 มิ.ย. 58)

2.2 การสรุปสาระสำคัญของวิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศด้านการบริหารงาน งบประมาณและสินทรัพย์ จากการวิเคราะห์บทสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลสำคัญดังกล่าวข้างต้นพบ สาระสำคัญที่เป็นเลิศ (Best Practice) ของโรงเรียนแห่งที่ 1 ดังนี้

2.2.1 วิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ

- 1) มีนโยบายที่ชัดเจน
- 2) มีแผนการใช้จ่ายงบประมาณ
- 3) ได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายในการระดมทรัพยากร
- 4) มีระบบบัญชีงบประมาณและสินทรัพย์ ที่ชัดเจนเป็นปัจจุบัน
- 5) แต่งตั้ง มอบหมายงานให้รับผิดชอบชัดเจน

- 6) มีการร่วมประชุมวางแผนการบริหารงานงบประมาณและสินทรัพย์
 - 7) มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล ทุกกิจกรรม
- 2.2.2 การมีส่วนร่วมในด้านการบริหารงานงบประมาณและสินทรัพย์
- 1) การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น
 - 2) การมีส่วนร่วมวางแผน
 - 3) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ
 - 4) การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ
 - 5) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ
 - 6) การมีส่วนร่วมประเมินผลและปรับปรุงงาน
 - 7) การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์และชื่นชมผลงาน

ผู้วิจัยได้สรุปผลสิ่งที่เป็นเลิศ Best Practice ด้านการบริหารงานงบประมาณแห่งที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 6 สรุปผล Best Practice การบริหารจัดการด้านการบริหารงานงบประมาณ แห่งที่ 1

Best Practiceด้านการบริหารงานงบประมาณ	ร่องรอย/หลักฐาน : Output- outcome
1. วิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ	1. รางวัลผู้บริหารดีเด่น
1.1 มีนโยบายที่ชัดเจน	2. ได้รับการรับรองมาตรฐานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ระดับทอง
1.2 มีแผนการใช้จ่ายงบประมาณ	3. สถานศึกษาดำเนินการเรียนรู้อัตโนมัติ
1.3 ได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายใน การระดมทรัพยากร	4. ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษา รอบสาม จาก สมศ.
1.4 มีระบบบัญชีงบประมาณและสินทรัพย์ ที่ชัดเจนเป็นปัจจุบัน	5. ได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนแกนนำ เรียนรวม
1.5 แต่งตั้ง มอบหมายงานให้รับผิดชอบชัดเจน	6. ผ่านการประเมินอ่านออกเขียนได้ ร้อยละ 100 ระดับสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา
1.6 มีการร่วมประชุมวางแผนการบริหารงาน งบประมาณและสินทรัพย์	7. รางวัลการแข่งขันงานศิลปหัตถกรรม นักเรียน
1.7 มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล ทุกกิจกรรม	
2. การมีส่วนร่วมในด้านการบริหารงาน งบประมาณและสินทรัพย์	

Best Practiceด้านการบริหารงานงบประมาณ	ร่องรอย/หลักฐาน : Output- outcome
2.1 การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น 2.2 การมีส่วนร่วมวางแผน 2.3 การมีส่วนร่วมตัดสินใจ 2.4 การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ 2.5 การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ 2.6 การมีส่วนร่วมประเมินผลและปรับปรุงงาน 2.7 การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์และชื่นชม ผลงาน	

3. วิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศด้านการบริหารงานบุคคลผู้วิจัยขอแบ่งผลของการศึกษาเป็น 2 ประเด็นคือ 1) ตัวอย่างบทสัมภาษณ์ (Quotations) 2) การสรุปสาระสำคัญของวิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ ดังนี้

3.1 ตัวอย่างบทสัมภาษณ์ (Quotations) ขอนำเสนอบทสัมภาษณ์โดยคัดลอกคำพูด (Quotations) ของบุคคลสำคัญ พอเป็นตัวอย่างดังนี้

“...ผมในฐานะประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการงานบุคคลในโรงเรียนนี้ ได้ร่วมประชุมวางแผน แสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผิดชอบ ร่วมประเมินผลงาน ร่วมชื่นชมผลงาน ในการสรรหา การย้าย การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนการให้ขวัญและกำลังใจในการทำงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนได้เชิญร่วมทุกครั้งที่มีกิจกรรม...”

(KEYP. 001, 19 มิ.ย. 58)

“...ผมในฐานะผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารงานบุคคลในโรงเรียนที่จัดการเรียนรวม ตามภาระและขอบข่ายงาน ในการวางแผนอัตรากำลัง การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนและค่าตอบแทน การมอบหมายงาน ตลอดจนการสร้างขวัญและกำลังใจได้ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการในกำหนดนโยบาย การวางแผน แสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผิดชอบ ร่วมประเมินผลงาน การดำเนินการบริหารงานบุคคลจึงเป็นไปตามวัตถุประสงค์...”

(KEYP. 002, 19 มิ.ย. 58)

“...ในการบริหารงานบุคคลในโรงเรียนที่จัดการให้นักเรียนพิเศษเรียนรวมกับเด็กปกติ ดิฉันได้มีส่วนร่วมในการวางแผน แสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผิดชอบ ร่วมประเมินผลงาน โรงเรียนให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการบริหารงานบุคคล เช่น การพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน การวางแผนอัตรากำลัง การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา เป็นต้น...”

(KEYP. 004, 19 มิ.ย. 58)

“...ผมในฐานะตัวแทนผู้ปกครองนักเรียน มีส่วนร่วมในการบริหารงานบุคคลในโรงเรียนมีการประชุมเป็นประจำทุกภาคเรียน และได้ร่วมวางแผน แสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผิดชอบ ร่วมชื่นชมผลงาน ในกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น...”

(KEYP. 003, 19 มิ.ย. 58)

3.2 การสรุปสาระสำคัญของวิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศด้านการบริหารงานบุคคล จากการวิเคราะห์บทสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลสำคัญดังกล่าวข้างต้นพบสาระสำคัญที่เป็นเลิศ (Best Practice) ของโรงเรียนแห่งที่ 1 ดังนี้

3.2.1 วิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ

- 1) มีนโยบายที่ชัดเจน
- 2) มีแผนการบริหารงานบุคคล
- 3) โรงเรียนส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 4) มีคำสั่งแต่งตั้ง มอบหมายงานให้รับผิดชอบชัดเจน
- 5) มีการร่วมประชุมวางแผนการบริหารงานบุคคล
- 6) มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล ทุกกิจกรรม

3.2.2 การมีส่วนร่วมในด้านการบริหารงานบุคคล

- 1) การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น
- 2) การมีส่วนร่วมวางแผน
- 3) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ
- 4) การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ
- 5) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ
- 6) การมีส่วนร่วมประเมินผลและปรับปรุงงาน
- 7) การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์และชื่นชมผลงาน

ผู้วิจัยได้สรุปผลสิ่งที่เป็นเลิศ Best Practice ด้านการบริหารงานบุคคล แห่งที่ 1
ดังนี้

ตารางที่ 7 สรุปผล Best Practice การบริหารจัดการด้านการบริหารงานบุคคลแห่งที่ 1

Best Practice ด้านการบริหารงานบุคคล	ร่องรอย/หลักฐาน : Output – outcome
1. วิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ	1. รางวัลผู้บริหารดีเด่น
1.1 มีนโยบายที่ชัดเจน	2. รางวัลหนึ่งแสนครูดี
1.2 มีแผนการบริหารงานบุคคล	3. ได้รับการรับรองมาตรฐานโรงเรียนส่งเสริม สุขภาพ ระดับทอง
1.3 โรงเรียนส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนา ครูและบุคลากรทางการศึกษา	4. สถานศึกษาต้นแบบการเรียนรู้ตามหลัก เศรษฐกิจพอเพียง
1.4 มีคำสั่งแต่งตั้ง มอบหมายงานให้ รับผิดชอบชัดเจน	5. ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษา รอบสามจาก สมศ.
1.5 มีการร่วมประชุมวางแผนการบริหาร งานบุคคล	6. ได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนแกนนำเรียนรวม
1.6 มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล ทุกกิจกรรม	7. ผ่านการประเมินอ่านออกเขียนได้ ร้อยละ 100 ระดับสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา
2. การมีส่วนร่วมในด้านการบริหารงานบุคคล	8. รางวัลการแข่งขันงานศิลปหัตถกรรม นักเรียน
2.1 การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น	
2.2 การมีส่วนร่วมวางแผน	
2.3 การมีส่วนร่วมตัดสินใจ	
2.4 การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ	
2.5 การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ	
2.6 การมีส่วนร่วมประเมินผลและ ปรับปรุงงาน	
2.7 การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์และ ชื่นชมผลงาน	

4. วิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศด้านการบริหารงานทั่วไปผู้วิจัยขอแบ่งผลของ
การศึกษาเป็น 2 ประเด็นคือ 1) ตัวอย่างบทสัมภาษณ์ (Quotations) 2) การสรุปสาระสำคัญของ
ของวิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ ดังนี้

4.1 ตัวอย่างบทสัมภาษณ์ (Quotations) ขอนำเสนอบทสัมภาษณ์โดยคัดลอก คำพูด (Quotations) ของบุคคลสำคัญ พอเป็นตัวอย่างดังนี้

“...ผมในฐานะประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการงานทั่วไปในโรงเรียนนี้ ได้ร่วมประชุมวางแผน แสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผิดชอบ ร่วมประเมินผลงาน ในการพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การติดต่อประสานงาน การวางแผนการศึกษา การส่งเสริมกิจกรรมของนักเรียน การประชาสัมพันธ์ การกำกับดูแลสถานศึกษา การส่งเสริม สนับสนุนและประสานงานการจัดการศึกษา เป็นต้น...”

(KEYP. 001, 19 มิ.ย. 58)

“...ผมในฐานะผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารงานทั่วไปในโรงเรียนที่จัดการเรียนรวม ตามภาระและขอบข่ายงาน ได้ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย การวางแผน แสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผิดชอบ ร่วมประเมินผลงาน และร่วมชื่นชมผลงาน การดำเนินการบริหารงานทั่วไป...”

(KEYP. 002, 19 มิ.ย. 58)

“...การบริหารงานทั่วไปในโรงเรียนที่จัดการให้นักเรียนพิเศษเรียนรวมกับเด็กปกติ ดิฉันได้มีส่วนร่วมในการวางแผน แสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผิดชอบ ร่วมประเมินผลงาน ร่วมชื่นชมผลงาน โรงเรียนให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการบริหารงานทั่วไป เช่น การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การวางแผนงานบริหารทั่วไป การจัดทำสำมะโนผู้เรียน การรับนักเรียน การส่งเสริมงานกิจกรรมนักเรียน เป็นต้นโรงเรียนได้ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ...”

(KEYP. 004, 19 มิ.ย. 58)

“...ผมในฐานะตัวแทนผู้ปกครองนักเรียน มีส่วนร่วมในการบริหารงานทั่วไปในโรงเรียนมีการประชุมเป็นประจำทุกภาคเรียน และได้ร่วมวางแผน แสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผิดชอบ ร่วมชื่นชมผลงาน ในกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นและได้ช่วยประชาสัมพันธ์กับทางโรงเรียน...”

(KEYP. 003, 19 มิ.ย. 58)

4.2 การสรุปสาระสำคัญของวิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศด้านการบริหารงานทั่วไป จากการวิเคราะห์บทสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลสำคัญดังกล่าวข้างต้นพบสาระสำคัญที่เป็นเลิศ (Best Practice) ของโรงเรียนแห่งที่ 1 ดังนี้

4.2.1 วิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ

- 1) มีนโยบายที่ชัดเจน
- 2) มีแผนการบริหารงานทั่วไป
- 3) โรงเรียนมีระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
- 4) มีคำสั่งแต่งตั้ง มอบหมายงานให้รับผิดชอบชัดเจน
- 5) มีการร่วมประชุมวางแผนการบริหารงานทั่วไป
- 6) มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล ทุกกิจกรรม

4.2.2 การมีส่วนร่วมในด้านการบริหารงานทั่วไป

- 1) การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น
- 2) การมีส่วนร่วมวางแผน
- 3) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ
- 4) การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ
- 5) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ
- 6) การมีส่วนร่วมประเมินผลและปรับปรุงงาน
- 7) การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์และชื่นชมผลงาน

ผู้วิจัยได้สรุปผลสิ่งที่เป็นเลิศ Best Practice ด้านการบริหารงานทั่วไป แห่งที่ 1

ดังนี้

ตารางที่ 8 สรุปผล Best Practice การบริหารจัดการด้านการบริหารงานทั่วไปแห่งที่ 1

Best Practice ด้านการบริหารงานทั่วไป	ร่องรอย/หลักฐาน : Output – Outcome
1. วิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ	1. รางวัลผู้บริหารดีเด่น
1.1) มีนโยบายที่ชัดเจน	2. ได้รับการรับรองมาตรฐานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ระดับทอง
1.2) มีแผนการบริหารงานทั่วไป	3. สถานศึกษาต้นแบบการเรียนรู้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
1.3) โรงเรียนมีระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ	4. ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษา รอบสามจาก สมศ. ปี 2556
1.4) มีคำสั่งแต่งตั้ง มอบหมายงานให้รับผิดชอบชัดเจน	5. ได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนแกนนำเรียนรวม
1.5) มีการร่วมประชุมวางแผนการบริหารงานทั่วไป	6. ผ่านการประเมินอ่านออกเขียนได้ ร้อยละ 100 ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
1.6) การมีส่วนร่วมประเมินผลและปรับปรุงงาน	7. รางวัลการแข่งขันงานศิลปหัตถกรรมนักเรียน
1.7) การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์และชื่นชมผลงาน	

ผลการศึกษาโรงเรียนต้นแบบ (Best Practice) ของโรงเรียนชุมชนบ้านหัวขัว (แห่งที่ 2)

ได้เข้าทำการศึกษาที่โรงเรียนแห่งนี้ กับบุคคลสำคัญ ประกอบด้วยนายจิรยุทธ โชติศิลากุล ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นายด้วง ตลอดไธสงผู้บริหารโรงเรียน นางสมสมัย ทันपाल ผู้แทนผู้ปกครองนักเรียนในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และ นายอนุชา สุภา ผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 4 คน เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน พ.ศ. 2558 สถานที่ โรงเรียนชุมชนบ้านหัวขัว ทำการสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลเหล่านี้ และได้ศึกษาเอกสารประกอบการสัมภาษณ์ในครั้งนี้ด้วย เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบบันทึกการสัมภาษณ์กลุ่มใน 4 ประเด็นหลักคือ 1) วิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศด้านการบริหารงานวิชาการ 2) วิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศด้านการบริหารงานงบประมาณ 3) วิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศด้านการบริหารงานบุคคล 4) วิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศด้านการบริหารงานทั่วไปตรวจสอบยืนยันข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) ทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอผลการศึกษาพบสาระสำคัญในแต่ละด้าน ดังนี้

1. วิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศด้านการบริหารงานวิชาการผู้วิจัยขอแบ่งผลของการศึกษาเป็น 2 ประเด็นคือ 1) ตัวอย่างบทสัมภาษณ์ (Quotations) 2) การสรุปสาระสำคัญของวิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ ดังนี้

1.1 ตัวอย่างบทสัมภาษณ์ (Quotations) ขอนำเสนอบทสัมภาษณ์โดยคัดลอกคำพูด (Quotations) ของบุคคลสำคัญ พอเป็นตัวอย่างดังนี้

“...การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนที่จัดการเรียนรวม ตามภาระและขอบข่ายงาน ผมในฐานะประธานคณะกรรมการโรงเรียนได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ทั้งการกำหนดนโยบายต้องชัดเจน ร่วมจัดทำหลักสูตร ไม่ว่าจะเป็นการวางแผน การแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ ร่วมการดำเนินงาน ร่วมรับผิดชอบ ร่วมประเมินและร่วมชื่นชมผลงาน ได้มีส่วนร่วมตามนี้...”

(KEYP. 001, 25 มิ.ย. 58)

“...ดิฉันมีความเห็นว่าการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนซึ่งเป็นงานที่สำคัญมาก จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องร่วมมือในการวางแผน แสดงความคิดเห็น ร่วมปฏิบัติ และร่วมรับผิดชอบ เพื่อให้การดำเนินงานจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามหลักสูตร ทุกฝ่ายต้องร่วมมือกันจัดการศึกษาไม่ใช่ปล่อยให้เป็นที่ของครูแต่ฝ่ายเดียว ผู้ปกครองนักเรียนต้องมีส่วนร่วมในการเรียนของนักเรียนโดยเฉพาะเวลาอยู่ที่บ้าน...”

(KEYP. 003, 25 มิ.ย. 58)

“...การบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจที่มีความสำคัญ จะบรรลุเป้าหมายได้ต้องให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารจัดการงานวิชาการ ทั้งการกำหนดนโยบาย การประชุมวางแผน แสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผิดชอบ ร่วมประเมินผลงาน กระบวนการมีส่วนร่วมจึงมีความสำคัญมากในการบริหารจัดการ...”

(KEYP. 001, 25 มิ.ย. 58)

“...ในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนได้มีการประชุมเป็นประจำทุกภาคเรียน และได้ร่วมวางแผน แสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผิดชอบ ในการดำเนินงานการเรียนการสอนของโรงเรียน มีการวางแผนบริหารจัดการเรียนสำหรับนักเรียนพิเศษ การร่วมกิจกรรมต่างๆของโรงเรียน การร่วมติดตาม ประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของนักเรียนพิเศษ...”

(KEYP. 004, 25 มิ.ย. 58)

1.2 การสรุปสาระสำคัญของวิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศด้านการบริหารงานวิชาการ จากการวิเคราะห์ห้วงสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลสำคัญดังกล่าวข้างต้นพบสาระสำคัญที่เป็นเลิศ (Best Practice) ของโรงเรียนแห่งที่ 2 ดังนี้

1.2.1 วิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ

- 1) มีนโยบายที่ชัดเจน
- 2) มีหลักสูตรการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กพิเศษ
- 3) มีแผนจัดการเรียนการสอนรายบุคคลสำหรับนักเรียนพิเศษ
- 4) แต่งตั้ง มอบหมายงานให้รับผิดชอบชัดเจน
- 5) ได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน
- 6) มีการร่วมประชุมวางแผนการบริหารงานวิชาการสำหรับนักเรียนพิเศษ
- 7) มีการจัดการเรียนการสอนนักเรียนพิเศษตามแผนจัดการเรียนรู้

รายบุคคล

- 8) มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล ทุกกิจกรรม
- 9) ผู้ปกครองนักเรียนให้ความร่วมมือในการเรียนรู้สำหรับนักเรียนพิเศษ

1.2.2 การมีส่วนร่วมในด้านการบริหารงานวิชาการ

- 1) การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น
- 2) การมีส่วนร่วมวางแผน
- 3) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ
- 4) การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ
- 5) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ
- 6) การมีส่วนร่วมประเมินผลและปรับปรุงงาน
- 7) การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์และชื่นชมผลงาน

ผู้วิจัยได้สรุปผลสิ่งที่เป็นเลิศ Best Practice ด้านการบริหารงานวิชาการ แห่งที่ 2

ดังนี้

ตารางที่ 9 สรุปผล Best Practice การบริหารจัดการด้านการบริหารงานวิชาการแห่งชาติ 2

Best Practice ด้านการบริหารวิชาการ	ร่องรอย/หลักฐาน : Output – outcome
<p>1. วิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ</p> <p>1.1 มีนโยบายที่ชัดเจน</p> <p>1.2 มีหลักสูตรการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กพิเศษ</p> <p>1.3 มีแผนจัดการเรียนการสอนรายบุคคลสำหรับนักเรียนพิเศษ</p> <p>1.4 แต่งตั้ง มอบหมายงานให้รับผิดชอบชัดเจน</p> <p>1.5 ได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน</p> <p>1.6 มีการร่วมประชุมวางแผนการบริหารงานวิชาการสำหรับนักเรียนพิเศษ</p> <p>1.7 มีการร่วมประชุมวางแผนการบริหารงานวิชาการสำหรับนักเรียนพิเศษ</p> <p>1.8 มีการจัดการเรียนการสอนนักเรียนพิเศษตามแผนจัดการเรียนรู้รายบุคคล</p> <p>1.9 มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลทุกกิจกรรม</p> <p>1.10 ผู้ปกครองนักเรียนให้ความร่วมมือในการเรียนรู้สำหรับนักเรียนพิเศษ</p>	<p>1. รางวัลผู้บริหารดีเด่น ด้านคุณธรรม จริยธรรม</p> <p>2. โรงเรียนในฝัน</p> <p>3. สถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข</p> <p>4. โรงเรียนวิถีพุทธ</p> <p>5. โรงเรียนคุณธรรม จริยธรรมดีเด่น</p> <p>6. ได้รับการรับรองมาตรฐานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ระดับทอง</p> <p>7. สถานศึกษาต้นแบบการเรียนรู้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>8. ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษา รอบสามจาก สมศ.</p> <p>9. ได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนแกนนำเรียนรวม</p> <p>10. รางวัลการแข่งขันงานศิลปหัตถกรรมนักเรียน</p>
<p>2. การมีส่วนร่วมในด้านการบริหารงานวิชาการ</p> <p>2.1 การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น</p> <p>2.2) การมีส่วนร่วมวางแผน</p> <p>2.3) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ</p> <p>2.4) การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ</p>	

Best Practice ด้านการบริหารวิชาการ	ร่องรอย/หลักฐาน : Output – outcome
2.5) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ 2.6) การมีส่วนร่วมประเมินผลและปรับปรุงงาน 2.7) การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์และชื่นชมผลงาน	

2. วิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศด้านการบริหารงานงบประมาณและสินทรัพย์ผู้วิจัยขอแบ่งผลของการศึกษาเป็น 2 ประเด็นคือ 1) ตัวอย่างบทสัมภาษณ์ (Quotations)

2) การสรุปสาระสำคัญของวิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ ดังนี้

2.1 ตัวอย่างบทสัมภาษณ์ (Quotations) ขอนำเสนอบทสัมภาษณ์โดยคัดลอกคำพูด (Quotations) ของบุคคลสำคัญ พอเป็นตัวอย่างดังนี้

“...ผมได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการงานงบประมาณและสินทรัพย์ในโรงเรียนนี้ ในการจัดสรรงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ ได้มีส่วนร่วมประชุมวางแผน แสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผิดชอบ ร่วมติดตามตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณของโรงเรียน ร่วมชื่นชมผลงาน และระดมทรัพยากรที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนและงานสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน...”

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม (KEYP. 001, 25 มิ.ย. 58)

RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

“...โรงเรียนได้บริหารจัดการบริหารงานงบประมาณและสินทรัพย์โดยให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ตามภาระและขอบข่ายงาน มีการวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณที่ชัดเจน โปร่งใสในการจัดสรรงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ โรงเรียนได้ให้คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน แสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผิดชอบ ร่วมติดตามตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณ...”

(KEYP. 002, 25 มิ.ย. 58)

“...ดิฉันมีความสบายใจมากที่โรงเรียนนี้เปิดโอกาสในคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารงานงบประมาณและสินทรัพย์ในโรงเรียนให้กับการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ แสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผิดชอบ ร่วมติดตามตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนที่วางไว้...”

(KEYP. 003, 25 มิ.ย. 58)

“...ผมมีส่วนร่วมในการบริหารงานงบประมาณและสินทรัพย์ในโรงเรียนมีการประชุมเป็นประจำทุกภาคเรียน และได้ร่วมวางแผน แสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผิดชอบ ร่วมตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณ โรงเรียนมีการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนที่วางไว้...”

(KEYP. 004, 25 มิ.ย. 58)

2.2 การสรุปสาระสำคัญของวิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศด้านการบริหารงานงบประมาณและสินทรัพย์ จากการวิเคราะห์ห้วงสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลสำคัญดังกล่าวข้างต้นพบสาระสำคัญที่เป็นเลิศ (Best Practice) ของโรงเรียนแห่งที่ 2 ดังนี้

2.2.1 วิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ

- 1) มีนโยบายที่ชัดเจน
- 2) มีแผนการใช้จ่ายงบประมาณ
- 3) ได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายในการระดมทรัพยากร
- 4) มีระบบบัญชีงบประมาณและสินทรัพย์ ที่ชัดเจนเป็นปัจจุบัน
- 5) แต่งตั้ง มอบหมายงานให้รับผิดชอบชัดเจน
- 6) มีการร่วมประชุมวางแผนการบริหารงานงบประมาณและสินทรัพย์
- 7) มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล ทุกกิจกรรม
- 8) มีการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณที่ชัดเจน

2.2.2 การมีส่วนร่วมในด้านการบริหารงานงบประมาณและสินทรัพย์

- 1) การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น
- 2) การมีส่วนร่วมวางแผน
- 3) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ
- 4) การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ
- 5) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ
- 6) การมีส่วนร่วมประเมินผลและปรับปรุงงาน
- 7) การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์และชื่นชมผลงาน

ผู้วิจัยได้สรุปผลสิ่งที่เป็นเลิศ Best Practice ด้านการบริหารงานงบประมาณ

แห่งที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 10 สรุปผล Best Practice การบริหารจัดการด้านการบริหารงานงบประมาณแห่งที่ 2

Best Practice ด้านการบริหารงานงบประมาณ	ร่องรอย/หลักฐาน : Output – outcome
<p>1. วิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ</p> <p>1.1 มีนโยบายที่ชัดเจน</p> <p>1.2 มีแผนการใช้จ่ายงบประมาณ</p> <p>1.3 ได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายในการระดมทรัพยากร</p> <p>1.4 มีระบบบัญชีงบประมาณและสินทรัพย์ที่ชัดเจนเป็นปัจจุบัน</p> <p>1.5 แต่งตั้ง มอบหมายงานให้รับผิดชอบชัดเจน</p> <p>1.6 มีการร่วมประชุมวางแผนการบริหารงานงบประมาณและสินทรัพย์</p> <p>1.7 มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลทุกกิจกรรม</p> <p>1.8 มีการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณที่ชัดเจน</p>	<p>1. รางวัลผู้บริหารดีเด่น ด้านคุณธรรม จริยธรรม</p> <p>2. โรงเรียนในฝัน</p> <p>3. สถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข</p> <p>4. โรงเรียนวิถีพุทธ</p> <p>5. โรงเรียนคุณธรรม จริยธรรมดีเด่น</p> <p>6. ได้รับการรับรองมาตรฐานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ระดับทอง</p> <p>7. สถานศึกษาต้นแบบการเรียนรู้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>8. ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษา รอบสามจาก สมศ.</p> <p>9. ได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนแกนนำเรียนรวม</p>
<p>2. การมีส่วนร่วมในด้านการบริหารงานงบประมาณ</p> <p>2.1 การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น</p> <p>2.2 การมีส่วนร่วมวางแผน</p> <p>2.3 การมีส่วนร่วมตัดสินใจ</p> <p>2.4 การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ</p> <p>2.5 การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ</p> <p>2.6 การมีส่วนร่วมประเมินผลและปรับปรุงงาน</p> <p>2.7 การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์และชื่นชมผลงาน</p>	<p>10. รางวัลการแข่งขันงานศิลปหัตถกรรมนักเรียน</p>

3. วิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศด้านการบริหารงานบุคคลผู้วิจัยขอแบ่งผลของการศึกษาเป็น 2 ประเด็นคือ 1) ตัวอย่างบทสัมภาษณ์ (Quotations) 2) การสรุปสาระสำคัญของวิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ ดังนี้

3.1 ตัวอย่างบทสัมภาษณ์ (Quotations) ขอนำเสนอบทสัมภาษณ์โดยคัดลอกคำพูด (Quotations) ของบุคคลสำคัญ พอเป็นตัวอย่างดังนี้

“...ผมในฐานะประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการงานบุคคลในโรงเรียนนี้ ได้ร่วมประชุมวางแผน แสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผิดชอบ ร่วมประเมินผลงาน เช่น ได้ร่วมพิจารณาในการสรรหาครูและบุคลากร การย้ายครู เป็นต้น...”

(KEYP. 001, 25 มิ.ย. 58)

“...ผมในฐานะผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารงานบุคคล ได้ใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม หลักประชาธิปไตย หลักธรรมาภิบาล ตามภาระและขอบข่ายงาน มีการบริหารงานบุคคลให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในกำหนดนโยบาย การวางแผน แสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผิดชอบ ร่วมประเมินผลงาน เช่น การวางแผนอัตรากำลัง การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนและค่าตอบแทน การมอบหมายงาน การส่งเสริมวินัย การปฏิบัติตามหน้าที่ตลอดจนการสร้างขวัญและกำลังใจ...”

(KEYP. 002, 25 มิ.ย. 58)

“...ดิฉันในฐานะผู้ปกครองนักเรียนได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานบุคคลในโรงเรียน ดิฉันมีส่วนร่วมในการวางแผน แสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ร่วมประเมินผลงาน ในเรื่องการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา การวางแผนอัตรากำลัง โดยเฉพาะการร่วมกิจกรรมกับครูผู้สอนเด็กพิเศษได้ร่วมมือกันเป็นอย่างดีในการติดตาม ดูแล ช่วยเหลือนักเรียนเหล่านี้...”

(KEYP. 003, 25 มิ.ย. 58)

“...การมีส่วนร่วมในการบริหารงานบุคคลในโรงเรียน โรงเรียนมีการแต่งตั้งมอบหมายงานให้ครูรับผิดชอบชัดเจน มีการประชุมเป็นประจำทุกเดือน และได้ร่วมวางแผน แสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผิดชอบ ร่วมประเมินผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา...”

(KEYP. 004, 25 มิ.ย. 58)

3.2 การสรุปสาระสำคัญของวิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศด้านการบริหารงานบุคคล จากการวิเคราะห์บทสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลสำคัญดังกล่าวข้างต้นพบสาระสำคัญที่เป็นเลิศ (Best Practice) ของโรงเรียนแห่งที่ 2 ดังนี้

3.2.1 วิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ

- 1) มีนโยบายที่ชัดเจน
- 2) มีแผนการบริหารงานบุคคล
- 3) โรงเรียนส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 4) มีคำสั่งแต่งตั้ง มอบหมายงานให้รับผิดชอบชัดเจน
- 5) มีการร่วมประชุมวางแผนการบริหารงานบุคคล
- 6) มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล ทุกกิจกรรม
- 7) ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพ

และจรรยาบรรณวิชาชีพ

3.2.2 การมีส่วนร่วมในด้านการบริหารงานบุคคล

- 1) การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น
- 2) การมีส่วนร่วมวางแผน
- 3) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ
- 4) การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ
- 5) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ
- 6) การมีส่วนร่วมประเมินผลและปรับปรุงงาน
- 7) การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์และชื่นชมผลงาน

ผู้วิจัยได้สรุปผลสิ่งที่เป็นเลิศ Best Practice ด้านการบริหารงานบุคคล แห่งที่ 2

ดังนี้

ตารางที่ 11 สรุปผล Best Practice การบริหารจัดการด้านการบริหารงานบุคคลแห่งที่ 2

Best Practice ด้านการบริหารงานบุคคล	ร่องรอย/หลักฐาน : Output – outcome
1. วิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ	1. รางวัลผู้บริหารดีเด่น ด้านคุณธรรม
1.1 มีนโยบายที่ชัดเจน	จริยธรรม
1.2 มีแผนการบริหารงานบุคคล	2. โรงเรียนในฝัน
1.3 โรงเรียนส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา	3. สถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข

Best Practice ด้านการบริหารงานบุคคล	ร่องรอย/หลักฐาน : Output – outcome
<p>1.4 มีคำสั่งแต่งตั้ง มอบหมายงานให้รับผิดชอบชัดเจน</p> <p>1.5 มีการร่วมประชุมวางแผนการบริหารงานบุคคล</p> <p>1.6 มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลทุกกิจกรรม</p> <p>1.7 ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ</p> <p>2. การมีส่วนร่วมในด้านการบริหารงานบุคคล</p> <p>2.1 การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น</p> <p>2.2 การมีส่วนร่วมวางแผน</p> <p>2.3 การมีส่วนร่วมตัดสินใจ</p> <p>2.4 การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ</p> <p>2.5 การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ</p> <p>2.6 การมีส่วนร่วมประเมินผลและปรับปรุงงาน</p> <p>2.7 การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์และชื่นชมผลงาน</p>	<p>4. โรงเรียนวิถีพุทธ</p> <p>5. โรงเรียนคุณธรรม จริยธรรมดีเด่น</p> <p>6. ได้รับการรับรองมาตรฐานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ระดับทอง</p> <p>7. สถานศึกษาดำเนินการเรียนรู้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>8. ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษา รอบสามจาก สมศ.</p> <p>9. ได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนแกนนำเรียนรวม</p> <p>10. รางวัลการแข่งขันงานศิลปหัตถกรรมนักเรียน</p>

4. วิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศด้านการบริหารงานทั่วไปผู้วิจัยขอแบ่งผลของการศึกษาเป็น 2 ประเด็นคือ 1) ตัวอย่างบทสัมภาษณ์ (Quotations) 2) การสรุปสาระสำคัญของวิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ ดังนี้

4.1 ตัวอย่างบทสัมภาษณ์ (Quotations) ขอนำเสนอบทสัมภาษณ์โดยคัดลอกคำพูด (Quotations) ของบุคคลสำคัญ พอเป็นตัวอย่างดังนี้

“...ผมในฐานะประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการงานทั่วไป เช่นการพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การติดต่อประสานงาน การวางแผนการศึกษา การส่งเสริมกิจกรรมของนักเรียน การประชาสัมพันธ์ การกำกับดูแลสถานศึกษา การส่งเสริม สนับสนุนและประสานงานการจัดการศึกษา โรงเรียน

ได้ดำเนินงานตามนโยบาย แผนงานที่วางไว้ และให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมประชุมวางแผน แสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผิดชอบ ร่วมประเมินผลงานและร่วมปรับปรุงงาน...”

(KEYP. 001, 25 มิ.ย. 58)

“...ผมในฐานะผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารงานทั่วไปในโรงเรียนที่จัดการเรียนรวม ตามภาระและขอบข่ายงาน ให้ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการบริหารงานทั่วไป ในการกำหนดนโยบาย การวางแผน แสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผิดชอบ ร่วมประเมินผลงาน ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานบริหารทั่วไป...”

(KEYP. 002, 25 มิ.ย. 58)

“...ดิฉันได้มีส่วนร่วมในการวางแผน แสดงความคิดเห็น ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมชื่นชมผลงาน ในการบริหารงานทั่วไป เช่น การจัดทำสำมะโนผู้เรียน การรับนักเรียน การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การวางแผนงานบริหารทั่วไป การส่งเสริมงานกิจกรรมนักเรียน เป็นต้นแต่มีงานดำเนินงานธุรการด้านการเงิน การคลัง บัญชีและพัสดุ ไม่ค่อยจะมีส่วนร่วมในการบริหารเท่าที่ควร...”

(KEYP. 003, 25 มิ.ย. 58)

“...ผมมีส่วนร่วมในการบริหารงานทั่วไปในโรงเรียน โดยได้รับแต่งตั้งให้เป็นหัวหน้างานบริหารทั่วไป จึงได้เห็นการบริหารงานทั่วไปว่ามีการใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน ไม่ว่าจะเป็นงานส่งเสริมกิจกรรมของนักเรียน การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา การจัดทำสำมะโนผู้เรียน การรับนักเรียน การดูแลอาคารสถานที่ เป็นต้น มีการประชุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นประจำเพื่อให้ร่วมวางแผน แสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผิดชอบ ในงานที่โรงเรียนดำเนินการ...”

(KEYP. 004, 25 มิ.ย. 58)

4.2 การสรุปสาระสำคัญของวิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศด้านการบริหารงานทั่วไป จากการวิเคราะห์บทสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลสำคัญดังกล่าวข้างต้นพบสาระสำคัญที่เป็นเลิศ (Best Practice) ของโรงเรียนแห่งนี้ 2 ดังนี้

4.2.1 วิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ

- 1) มีนโยบายที่ชัดเจน
- 2) มีแผนการบริหารงานทั่วไป

- 3) โรงเรียนมีระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
- 4) มีคำสั่งแต่งตั้ง มอบหมายงานให้รับผิดชอบชัดเจน
- 5) มีการร่วมประชุมวางแผนการบริหารงานทั่วไป
- 6) มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล ทุกกิจกรรม

4.2.2 การมีส่วนร่วมในด้านการบริหารงานทั่วไป

- 1) การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น
- 2) การมีส่วนร่วมวางแผน
- 3) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ
- 4) การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ
- 5) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ
- 6) การมีส่วนร่วมประเมินผลและปรับปรุงงาน
- 7) การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์และชื่นชมผลงาน

ผู้วิจัยได้สรุปผลสิ่งที่เป็นเลิศ Best Practice ด้านการบริหารงานทั่วไป แห่งที่ 2

ดังนี้

ตารางที่ 12 สรุปผล Best Practice การบริหารจัดการด้านการบริหารงานทั่วไปแห่งที่ 2

Best Practice ด้านการบริหารงานทั่วไป	ร่องรอย/หลักฐาน : Output – outcome
1. วิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ	1. รางวัลผู้บริหารดีเด่น ด้านคุณธรรม จริยธรรม
1.1 มีนโยบายที่ชัดเจน	2. โรงเรียนในฝัน
1.2 มีแผนการบริหารงานทั่วไป	3. สถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข
1.3 โรงเรียนมีระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ	4. โรงเรียนวิถีพุทธ
1.4 มีคำสั่งแต่งตั้ง มอบหมายงานให้รับผิดชอบชัดเจน	5. โรงเรียนคุณธรรม จริยธรรมดีเด่น
1.5 มีการร่วมประชุมวางแผนการบริหารงานทั่วไป	6. ได้รับการรับรองมาตรฐานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ระดับทอง
1.6 มีการนิเทศติดตามประเมินผลทุกกิจกรรม	7. สถานศึกษาต้นแบบการเรียนรู้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
2. การมีส่วนร่วมในด้านการบริหารงานทั่วไป	8. ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษา รอบสามจาก สมศ.
2.1 การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น	

Best Practice ด้านการบริหารงานทั่วไป	ร่องรอย/หลักฐาน : Output – outcome
2.2 การมีส่วนร่วมวางแผน	9. ได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนแกนนำ เรียนรวม 10. รางวัลการแข่งขันงานศิลปหัตถกรรม นักเรียน
2.3 การมีส่วนร่วมตัดสินใจ	
2.4 การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ	
2.5 การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ	
2.6 การมีส่วนร่วมประเมินผลและ ปรับปรุงงาน	
2.7 การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์และ ชื่นชมผลงาน	

ผลการศึกษาโรงเรียนต้นแบบ (Best Practice) ของโรงเรียนบ้านขอนแก่นต่อประจํา
ระหอกโพธิ์ (แห่งที่ 3)

ได้เข้าทำการศึกษาที่โรงเรียนแห่งนี้ กับบุคคลสำคัญ ประกอบด้วยนายจรัส ผิวชม
ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นายภัทรพงษ์ สุทธิผู้บริหารโรงเรียนนายสมศักดิ์
หวานอารมณ์ผู้แทนผู้ปกครองนักเรียนในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และนางพิมพ์วิภา
สมอหมอบผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 4 คน เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม
พ.ศ. 2558 สถานที่ โรงเรียนบ้านขอนแก่นต่อประจําระหอกโพธิ์ ทำการสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลเหล่านี้
และได้ศึกษาเอกสารประกอบการสัมภาษณ์ในครั้งนี้ด้วย เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบบันทึก
การสัมภาษณ์กลุ่มใน 4 ประเด็นหลัก คือ 1) วิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศด้านการบริหารงาน
วิชาการ 2) วิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศด้านการบริหารงานงบประมาณ 3) วิธีการบริหาร
จัดการที่เป็นเลิศด้านการบริหารงานบุคคล 4) วิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศด้านการบริหารงาน
ทั่วไปตรวจสอบยืนยันข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) ทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content
Analysis) และนำเสนอผลการศึกษาพบสาระสำคัญในแต่ละด้าน ดังนี้

1. วิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศด้านการบริหารงานวิชาการผู้วิจัยขอแบ่งผลของ
การศึกษาเป็น 2 ประเด็นคือ 1) ตัวอย่างบทสัมภาษณ์ (Quotations) 2) การสรุปสาระสำคัญ
ของวิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ ดังนี้

1.1 ตัวอย่างบทสัมภาษณ์ (Quotations) ขอนำเสนอบทสัมภาษณ์โดยคัดลอก
คำพูด (Quotations) ของบุคคลสำคัญ พอเป็นตัวอย่างดังนี้

“...ในโรงเรียนที่จัดการเรียนรวม การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญ จะต้อง
มีนโยบายที่ชัดเจน มีแผนงาน มีหลักสูตรที่ตอบสนองชุมชนและท้องถิ่น ผมในฐานะประธาน
คณะกรรมการโรงเรียนได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ทั้งการกำหนดนโยบายร่วมจัดทำ

แผนงาน ร่วมจัดทำหลักสูตร โดยเข้าร่วมในการวางแผน การแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ การดำเนินงาน โดยเฉพาะแผนงานการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ...”

(KEYP. 001, 2 ก.ค. 58)

“...การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนซึ่งเป็นงานที่สำคัญมาก จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องร่วมมือในการวางแผน แสดงความคิดเห็น ร่วมปฏิบัติ และร่วมรับผิดชอบ เพื่อให้การดำเนินงานจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามหลักสูตร ทุกฝ่ายต้องร่วมมือกันจัดการศึกษาไม่ใช่ปล่อยให้เป็นที่ของครูแต่ฝ่ายเดียว การจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ จะต้องมียุทธศาสตร์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กและมีแผนการจัดการเรียนรู้เป็นรายบุคคล ผู้ปกครองนักเรียนต้องมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของเด็กพิเศษซึ่งจะช่วยทางโรงเรียนได้มาก...”

(KEYP. 002, 2 ก.ค. 58)

“...การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญ โดยเฉพาะการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ จะบรรลุเป้าหมายได้ต้องให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารจัดการงานวิชาการทุกขั้นตอน...”

(KEYP. 003, 2 ก.ค. 58)

“...โรงเรียนนี้จัดการเรียนการสอนให้เด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ และได้รับการคัดเลือกเป็นโรงเรียนแกนนำเรียนรวม การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนนี้ ได้ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมไม่ว่าจะเป็นการกำหนดนโยบาย การจัดทำหลักสูตร การวางแผนงาน ได้ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมวางแผน แสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผิดชอบ...”

(KEYP. 004, 2 ก.ค. 58)

1.2 การสรุปสาระสำคัญของวิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศด้านการบริหารงานวิชาการ จากการวิเคราะห์บทสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลสำคัญดังกล่าวข้างต้นพบสาระสำคัญที่เป็นเลิศ (Best Practice) ของโรงเรียนแห่งนี้ 3 ดังนี้

1.2.1 วิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ

- 1) มีนโยบายที่ชัดเจน
- 2) มีหลักสูตรการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กพิเศษ
- 3) มีแผนจัดการเรียนการสอนรายบุคคลสำหรับนักเรียนพิเศษ

- 4) แต่งตั้ง มอบหมายงานให้รับผิดชอบชัดเจน
- 5) ได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน
- 6) มีการร่วมประชุมวางแผนการบริหารงานวิชาการสำหรับนักเรียนพิเศษ
- 7) มีการจัดการเรียนการสอนนักเรียนพิเศษตามแผนจัดการเรียนรู้รายบุคคล
- 8) มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล ทุกกิจกรรม
- 9) ผู้ปกครองนักเรียนให้ความร่วมมือในการเรียนรู้สำหรับนักเรียนพิเศษ

1.2.2 การมีส่วนร่วมในด้านการบริหารงานวิชาการ

- 1) การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น
- 2) การมีส่วนร่วมวางแผน
- 3) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ
- 4) การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ
- 5) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ
- 6) การมีส่วนร่วมประเมินผลและปรับปรุงงาน
- 7) การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์และชื่นชมผลงาน

ผู้วิจัยได้สรุปผลสิ่งที่เป็นเลิศ Best Practice ด้านการบริหารงานวิชาการ แห่งที่ 3

ดังนี้

ตารางที่ 13 สรุปผล Best Practice การบริหารจัดการด้านการบริหารงานวิชาการแห่งที่ 3

Best Practice ด้านการบริหารงานวิชาการ	ร่องรอย/หลักฐาน : Output – outcome
1. วิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ	1. สถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข
1.1 มีนโยบายที่ชัดเจน	2. โรงเรียนวิถีพุทธ
1.2 มีหลักสูตรการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กพิเศษ	3. ได้รับการรับรองมาตรฐานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ระดับทอง
1.3 มีแผนจัดการเรียนการสอนรายบุคคลสำหรับนักเรียนพิเศษ	4. สถานศึกษาดำเนินการเรียนรู้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
1.4 แต่งตั้ง มอบหมายงานให้รับผิดชอบชัดเจน	5. ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษา
1.5 ได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน	6. ได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนแกนนำเรียนรวม

Best Practice ด้านการบริหารงานวิชาการ	ร่องรอย/หลักฐาน : Output – outcome
<p>1.6 มีการร่วมประชุมวางแผนการบริหารงานวิชาการสำหรับนักเรียนพิเศษ</p> <p>1.7 มีการจัดการเรียนการสอนนักเรียนพิเศษตามแผนจัดการเรียนรู้รายบุคคล</p> <p>1.8 มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล ทุกกิจกรรม</p> <p>1.9 ผู้ปกครองนักเรียนให้ความร่วมมือในการเรียนรู้สำหรับนักเรียนพิเศษ</p> <p>2. การมีส่วนร่วมในด้านการบริหารงานวิชาการ</p> <p>2.1 การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น</p> <p>2.2 การมีส่วนร่วมวางแผน</p> <p>2.3 การมีส่วนร่วมตัดสินใจ</p> <p>2.4 การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ</p> <p>2.5 การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ</p> <p>2.6 การมีส่วนร่วมประเมินผลและปรับปรุงงาน</p> <p>2.7 การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์และชื่นชมผลงาน</p>	

2. วิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศด้านการบริหารงานงบประมาณผู้วิจัยขอแบ่งผลของการศึกษาเป็น 2 ประเด็นคือ 1) ตัวอย่างบทสัมภาษณ์ (Quotations) 2) การสรุปสาระสำคัญของวิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ ดังนี้

2.1 ตัวอย่างบทสัมภาษณ์ (Quotations) ขอนำเสนอบทสัมภาษณ์โดยคัดลอกคำพูด (Quotations) ของบุคคลสำคัญ พอเป็นตัวอย่างดังนี้

“...สำหรับการบริหารงานงบประมาณและสินทรัพย์ในโรงเรียนนี้ ในการจัดสรรงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ ได้มีส่วนร่วมประชุมวางแผน แสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผิดชอบ ร่วมติดตามตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณของโรงเรียน และระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา...”

“...โรงเรียนได้บริหารจัดการบริหารงานงบประมาณและสินทรัพย์ ตามภาระ และขอบข่ายงาน โดยให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมมีการวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณที่ชัดเจน โปร่งใส ในการจัดสรรงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ จัดซื้อ จัดจ้าง ตรวจสอบ ทุกครั้ง และโรงเรียนได้ให้คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วม ในการวางแผน แสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผิดชอบ ร่วมติดตาม ตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณ...”

(KEYP. 002, 2 ก.ค. 58)

“...คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารงานงบประมาณและสินทรัพย์ ในโรงเรียน โดยได้มีส่วนร่วมในการวางแผน แสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผิดชอบ ร่วมประเมินผลงาน และรวมชื่นชมผลงาน ในการจัดงบประมาณเพื่อใช้จ่าย สำหรับการจัดการศึกษา...”

(KEYP. 003, 2 ก.ค. 58)

“...โรงเรียนได้บริหารจัดการบริหารงานงบประมาณและสินทรัพย์ ตามภาระและ ขอบข่ายงาน โดยให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมมีการวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณที่ชัดเจน ผมมีส่วนร่วม ในการบริหารงานงบประมาณและสินทรัพย์ในโรงเรียนมีการประชุมเป็นประจำทุกภาคเรียน และได้ร่วมวางแผน แสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผิดชอบร่วมตรวจสอบ การใช้จ่ายงบประมาณ โรงเรียนมีการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนที่วางไว้...”

(KEYP. 004, 2 ก.ค. 58)

2.2 การสรุปสาระสำคัญของวิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศด้านการบริหารงาน งบประมาณและสินทรัพย์ จากการวิเคราะห์บทสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลสำคัญดังกล่าวข้างต้นพบ สาระสำคัญที่เป็นเลิศ (Best Practice) ของโรงเรียนแห่งที่ 3 ดังนี้

2.2.1 วิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ

- 1) มีนโยบายที่ชัดเจน
- 2) มีแผนการใช้จ่ายงบประมาณ
- 3) ได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายในการระดมทรัพยากร
- 4) มีระบบบัญชีงบประมาณและสินทรัพย์ ที่ชัดเจนเป็นปัจจุบัน
- 5) แต่งตั้ง มอบหมายงานให้รับผิดชอบชัดเจน

- 6) มีการร่วมประชุมวางแผนการบริหารงานงบประมาณและสินทรัพย์
 - 7) มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล ทุกกิจกรรม
 - 8) มีการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณที่ชัดเจน
- 2.2.2 การมีส่วนร่วมในด้านการบริหารงานงบประมาณและสินทรัพย์
- 1) การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น
 - 2) การมีส่วนร่วมวางแผน
 - 3) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ
 - 4) การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ
 - 5) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ
 - 6) การมีส่วนร่วมประเมินผลและปรับปรุงงาน
 - 7) การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์และชื่นชมผลงาน

ผู้วิจัยได้สรุปผลสิ่งที่เป็นเลิศ Best Practice ด้านการบริหารงานงบประมาณ
 แห่งที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 14 สรุปผล Best Practice การบริหารจัดการด้านการบริหารงานงบประมาณ แห่งที่ 3

Best Practice ด้านการบริหารงานงบประมาณ	ร่องรอย/หลักฐาน : Output – outcome
1. วิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ	1. สถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและ อบายมุข
1.1 มีนโยบายที่ชัดเจน	2. โรงเรียนวิถีพุทธ
1.2 มีแผนการใช้จ่ายงบประมาณ	3. ได้รับการรับรองมาตรฐานโรงเรียน ส่งเสริมสุขภาพ ระดับทอง
1.3 ได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายใน การระดมทรัพยากร	4. สถานศึกษาต้นแบบการเรียนรู้ตามหลัก เศรษฐกิจพอเพียง
1.4 มีระบบบัญชีงบประมาณและสินทรัพย์ ที่ชัดเจนเป็นปัจจุบัน	5. ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษา รอบสามจาก สมศ.
1.5 แต่งตั้ง มอบหมายงานให้รับผิดชอบ ชัดเจน	6. ได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนแกนนำเรียน รวม
1.6 มีการร่วมประชุมวางแผนการบริหาร งานงบประมาณและสินทรัพย์	
1.7 มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล ทุกกิจกรรม	
1.8 มีการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณ ที่ชัดเจน	

Best Practice ด้านการบริหารงานงบประมาณ	ร่องรอย/หลักฐาน : Output – outcome
<p>2. การมีส่วนร่วมในด้านการบริหารงานงบประมาณ</p> <p>2.1 การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น</p> <p>2.2 การมีส่วนร่วมวางแผน</p> <p>2.3 การมีส่วนร่วมตัดสินใจ</p> <p>2.4 การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ</p> <p>2.5 การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ</p> <p>2.6 การมีส่วนร่วมประเมินผลและปรับปรุงงาน</p> <p>2.7 การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์และชื่นชมผลงาน</p>	

3. วิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศด้านการบริหารงานบุคคลผู้วิจัยขอแบ่งผลของการศึกษาเป็น 2 ประเด็น คือ 1) ตัวอย่างบทสัมภาษณ์ (Quotations) 2) การสรุปสาระสำคัญของวิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ ดังนี้

3.1 ตัวอย่างบทสัมภาษณ์ (Quotations) ขอนำเสนอบทสัมภาษณ์โดยคัดลอกคำพูด (Quotations) ของบุคคลสำคัญ พอเป็นตัวอย่างดังนี้

“...ผมในฐานะประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการงานบุคคลในโรงเรียนนี้ ได้ร่วมประชุมวางแผน แสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผิดชอบ ร่วมประเมินผลงาน ร่วมชื่นชมผลงาน เช่น การย้ายครู การนิเทศติดตามการทำงานของครู การพัฒนาครู การเป็นวิทยากร เป็นต้น...”

(KEYP. 001, 2 ก.ค. 58)

“...ผมในฐานะผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารงานบุคคล ผมใช้หลักหลักธรรมาภิบาลหลักประชาธิปไตย และการบริหารแบบมีส่วนร่วม ตามภาระและขอบข่ายงาน มีการบริหารงานบุคคลให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในกำหนดนโยบาย การวางแผน แสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผิดชอบ ร่วมประเมินผลการปฏิบัติงานของครู...”

(KEYP. 002, 2 ก.ค. 58)

“...ในฐานะตัวแทนผู้ปกครองนักเรียนได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานบุคคลในโรงเรียน มีส่วนร่วมในการวางแผน แสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ร่วมประเมินผลงาน ในเรื่อง การย้ายครู การนิเทศติดตามการทำงานของครู การพัฒนาครู เป็นต้น...”

(KEYP. 003, 2 ก.ค. 58)

“...การบริหารงานบุคคลในโรงเรียน โรงเรียนมีการแต่งตั้งมอบหมายงานให้ครู รับผิดชอบชัดเจน มีแผนพัฒนาครูและบุคลากร ผู้บริหารให้ความสำคัญและเป็นธรรม และสร้างขวัญ กำลังใจกับคณะครู ครูและกรรมการสถานศึกษาได้ร่วมประชุมวางแผน แสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผิดชอบ ร่วมประเมินผลการปฏิบัติงานของครู...”

(KEYP. 004, 2 ก.ค. 58)

3.2 การสรุปสาระสำคัญของวิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศด้านการบริหารงาน บุคคล จากการวิเคราะห์บทสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลสำคัญดังกล่าวข้างต้นพบสาระสำคัญที่เป็นเลิศ (Best Practice) ของโรงเรียนแห่งที่ 3 ดังนี้

3.2.1 วิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ

- 1) มีนโยบายที่ชัดเจน
- 2) มีแผนการบริหารงานบุคคล
- 3) ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 4) มีคำสั่งแต่งตั้ง มอบหมายงานให้รับผิดชอบชัดเจน
- 5) มีการร่วมประชุมวางแผนการบริหารงานบุคคล
- 6) มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล ทุกกิจกรรม
- 7) ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพ

และจรรยาบรรณวิชาชีพ

3.2.2 การมีส่วนร่วมในด้านการบริหารงานบุคคล

- 1) การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น
- 2) การมีส่วนร่วมวางแผน
- 3) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ
- 4) การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ
- 5) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ
- 6) การมีส่วนร่วมประเมินผลและปรับปรุงงาน
- 7) การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์และชื่นชมผลงาน

ผู้วิจัยได้สรุปผลสิ่งที่เป็นเลิศ Best Practice ด้านการบริหารงานบุคคล แห่งที่ 3

ดังนี้

ตารางที่ 15 สรุปผล Best Practice การบริหารจัดการด้านการบริหารงานบุคคล แห่งที่ 3

Best Practice ด้านการบริหารงานบุคคล	ร่องรอย/หลักฐาน : Output – outcome
<p>1. วิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ</p> <p>1.1) มีนโยบายที่ชัดเจน</p> <p>1.2) มีแผนการบริหารงานบุคคล</p> <p>1.3). ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา</p> <p>1.4) มีคำสั่งแต่งตั้ง มอบหมายงานให้รับผิดชอบชัดเจน</p> <p>1.5) มีการร่วมประชุมวางแผนการบริหารงานบุคคล</p> <p>1.6) มีการนิเทศติดตามประเมินผลทุกกิจกรรม</p> <p>1.7) ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ</p>	<p>1. สถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข</p> <p>2. โรงเรียนวิถีพุทธ</p> <p>3. ได้รับการรับรองมาตรฐานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ระดับทอง</p> <p>4. สถานศึกษาดำเนินแบบการเรียนรู้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>5. ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษา รอบสามจาก สมศ.</p> <p>6. ได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนแกนนำเรียนรวม</p>
<p>2. การมีส่วนร่วมในด้านการบริหารงานบุคคล</p> <p>2.1 การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น</p> <p>2.2 การมีส่วนร่วมวางแผน</p> <p>2.3 การมีส่วนร่วมตัดสินใจ</p> <p>2.4 การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ</p> <p>2.5 การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ</p> <p>2.6 การมีส่วนร่วมประเมินผลและปรับปรุงงาน</p> <p>2.7 การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์และชื่นชมผลงาน</p>	

4. วิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศด้านการบริหารงานทั่วไปผู้วิจัยขอแบ่งผลของการศึกษาเป็น 2 ประเด็น คือ 1) ตัวอย่างบทสัมภาษณ์ (Quotations) 2) การสรุปสาระสำคัญของวิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ ดังนี้

4.1 ตัวอย่างบทสัมภาษณ์ (Quotations) ขอนำเสนอบทสัมภาษณ์โดยคัดลอกคำพูด (Quotations) ของบุคคลสำคัญ พอเป็นตัวอย่างดังนี้

“...ในการทำหน้าที่ประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้เข้ามามีส่วนร่วมประชุมวางแผน แสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผิดชอบ ร่วมประเมินผลการปฏิบัติงาน ร่วมชื่นชมผลงาน การบริหารจัดการงานทั่วไปของโรงเรียน เช่น การวางแผน การศึกษา การติดต่อประสานงาน การส่งเสริมกิจกรรมของนักเรียน การประชาสัมพันธ์ การกำกับดูแลสถานศึกษา การส่งเสริมสนับสนุนและประสานงานการจัดการศึกษา เป็นต้น...”

(KEYP. 001, 2 ก.ค. 58)

“...ผมในฐานะผู้บริหารโรงเรียนการบริหารงานทั่วไปในโรงเรียน ตามภาระและขอบข่ายงาน ให้ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการบริหารงานทั่วไป ในการกำหนดนโยบาย การวางแผน แสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผิดชอบ ร่วมประเมินผลงาน...”

(KEYP. 002, 2 ก.ค. 58)

“...การบริหารงานทั่วไปของโรงเรียน ได้มีส่วนร่วมในการวางแผน แสดงความคิดเห็น ร่วมปฏิบัติงาน ในการบริหารงานทั่วไป เช่น การจัดทำสำมะโนผู้เรียน การรับนักเรียน การส่งเสริมงานกิจกรรมนักเรียน เป็นต้น...”

(KEYP. 003, 2 ก.ค. 58)

“...การบริหารงานทั่วไปในโรงเรียน ตามภาระและขอบข่ายงาน โรงเรียนได้ดำเนินการตามหลักธรรมาภิบาล หลักประชาธิปไตย ผู้บริหารให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมาร่วมวางแผน แสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผิดชอบ ในงานที่โรงเรียนดำเนินการ เช่น การจัดทำสำมะโนผู้เรียน การรับนักเรียน งานส่งเสริมกิจกรรมของนักเรียน การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา การดูแลอาคารสถานที่ เป็นต้น...”

(KEYP. 004, 2 ก.ค. 58)

4.2 การสรุปสาระสำคัญของวิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศด้านการบริหารงานทั่วไป จากการวิเคราะห์บทสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลสำคัญดังกล่าวข้างต้นพบสาระสำคัญที่เป็นเลิศ (Best Practice) ของโรงเรียนแห่งที่ 3 ดังนี้

4.2.1 วิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ

- 1) มีนโยบายที่ชัดเจน
- 2) มีแผนการบริหารงานทั่วไป
- 3) โรงเรียนมีระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
- 4) มีคำสั่งแต่งตั้ง มอบหมายงานให้รับผิดชอบชัดเจน
- 5) มีการร่วมประชุมวางแผนการบริหารงานทั่วไป
- 6) มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล ทุกกิจกรรม

4.2.2 การมีส่วนร่วมในด้านการบริหารงานทั่วไป

- 1) การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น
- 2) การมีส่วนร่วมวางแผน
- 3) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ
- 4) การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ
- 5) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ
- 6) การมีส่วนร่วมประเมินผลและปรับปรุงงาน
- 7) การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์และชื่นชมผลงาน

ผู้วิจัยได้สรุปผลสิ่งที่เป็นเลิศ Best Practice ด้านการบริหารงานทั่วไป แห่งที่ 3

ดังนี้

ตารางที่ 16 สรุปผล Best Practice การบริหารจัดการด้านการบริหารงานทั่วไปแห่งที่ 3

Best Practice ด้านการบริหารงานทั่วไป	ร่องรอย/หลักฐาน : Output – outcome
1. วิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ	1. สถานศึกษาสีขาวปลอดภัยสงบดีและ อบายมุข
1.1 มีนโยบายที่ชัดเจน	
1.2 มีแผนการบริหารงานทั่วไป	2. โรงเรียนวิถีพุทธ
1.3 โรงเรียนมีระบบและเครือข่ายข้อมูล สารสนเทศ	3. ได้รับการรับรองมาตรฐานโรงเรียนส่งเสริม สุขภาพ ระดับทอง
1.4 มีคำสั่งแต่งตั้ง มอบหมายงานให้ รับผิดชอบชัดเจน	4. สถานศึกษาต้นแบบการเรียนรู้ตามหลัก เศรษฐกิจพอเพียง

Best Practice ด้านการบริหารงานทั่วไป	ร่องรอย/หลักฐาน : Output – outcome
1.5 มีการร่วมประชุมวางแผนการบริหารงานทั่วไป	5. ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษา รอบสามจาก สมศ.
1.6 มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล ทุกกิจกรรม	6. ได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนแกนนำเรียนรวม
2. การมีส่วนร่วมในด้านการบริหารงานทั่วไป	
2.1 การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น	
2.2 การมีส่วนร่วมวางแผน	
2.3 การมีส่วนร่วมตัดสินใจ	
2.4 การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ	
2.5 การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ	
2.6 การมีส่วนร่วมประเมินผลและปรับปรุงงาน	
2.7 การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์และชื่นชมผลงาน	

หลังจากที่ได้ศึกษาผลการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ Best Practice ของโรงเรียน ทั้ง 3 แห่ง แล้วผู้วิจัยจึงได้ทำการหลอมรวมหรือบูรณาการ (Integrate) วิธีการที่เป็นเลิศตลอดจน ร่องรอย/หลักฐาน: Out Put- out Come อันเป็นผลของการบริหารจัดการที่ถือเป็นแบบอย่างได้ ดังนี้

ตารางที่ 17 สรุปผลการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ (Best Practice) ด้านการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนแห่งที่ 1 – 3

Best Practice ด้านการบริหารงานวิชาการ	ร่องรอย/หลักฐาน : Output – outcome
1. วิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ	1. รางวัลผู้บริหารดีเด่น
1.1 มีนโยบายที่ชัดเจน	2. โรงเรียนในฝัน
1.2 มีหลักสูตรการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กพิเศษ	3. สถานศึกษาสีขาวปลอดภัยเสถียรและอบายมุข
1.3 มีแผนจัดการเรียนการสอนรายบุคคลสำหรับนักเรียนพิเศษ	4. โรงเรียนวิถีพุทธ
	5. โรงเรียนคุณธรรม จริยธรรมดีเด่น

Best Practice ด้านการบริหารงานวิชาการ	ร่องรอย/หลักฐาน : Output – outcome
1.4 แต่งตั้ง มอบหมายงานให้รับผิดชอบชัดเจน	6. ได้รับการรับรองมาตรฐานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ระดับทอง
1.5 มีความร่วมมือจากทุกฝ่ายในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน	7. สถานศึกษาดำเนินแบบการเรียนรู้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
1.6 มีการร่วมประชุมวางแผนการบริหารงานวิชาการสำหรับนักเรียนพิเศษ	8. ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษา รอบสามจาก สมศ.
1.7 มีการจัดการเรียนการสอนนักเรียนพิเศษตามแผนจัดการเรียนรู้รายบุคคล	9. ได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนแกนนำเรียนรวม
1.8 มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลทุกกิจกรรม	10. ผ่านการประเมินอ่านออกเขียนได้ ร้อยละ 100 ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
1.9 ผู้ปกครองนักเรียนให้ความร่วมมือในการเรียนรู้สำหรับนักเรียนพิเศษ	11. รางวัลการแข่งขันงานศิลปหัตถกรรมนักเรียน
2. การมีส่วนร่วมในด้านการบริหารงานวิชาการ	
2.1) การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น	
2.2) การมีส่วนร่วมวางแผน	
2.3) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ	
2.4) การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ	
2.5) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ	
2.6) การมีส่วนร่วมประเมินผลและปรับปรุงงาน	
2.7) การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์และชื่นชมผลงาน	

ตารางที่ 18 สรุปผลการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ (Best Practice) ด้านการบริหารงาน
งบประมาณของโรงเรียนแห่งที่ 1 – 3

Best Practice ด้านการบริหารงานงบประมาณ	ร่องรอย/หลักฐาน : Output – outcome
<p>1. วิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ</p> <p>1.1 มีนโยบายที่ชัดเจน</p> <p>1.2 มีแผนการใช้จ่ายงบประมาณ</p> <p>1.3 ได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายในการระดมทรัพยากร</p> <p>1.4 มีระบบบัญชีงบประมาณและสินทรัพย์ที่ชัดเจนเป็นปัจจุบัน</p> <p>1.5 แต่งตั้ง มอบหมายงานให้รับผิดชอบชัดเจน</p> <p>1.6 มีการร่วมประชุมวางแผนการบริหารงานงบประมาณและสินทรัพย์</p> <p>1.7 มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลทุกกิจกรรม</p> <p>1.8 มีการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณที่ชัดเจน</p> <p>2. การมีส่วนร่วมในด้านการบริหารงานงบประมาณ</p> <p>2.1 การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น</p> <p>2.2 การมีส่วนร่วมวางแผน</p> <p>2.3 การมีส่วนร่วมตัดสินใจ</p> <p>2.4 การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ</p> <p>2.5 การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ</p> <p>2.6 การมีส่วนร่วมประเมินผลและปรับปรุงงาน</p> <p>2.7 การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์และชื่นชมผลงาน</p>	<p>1. รางวัลผู้บริหารดีเด่น</p> <p>2. โรงเรียนในฝัน</p> <p>3. สถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข</p> <p>4. โรงเรียนวิถีพุทธ</p> <p>5. โรงเรียนคุณธรรม จริยธรรมดีเด่น</p> <p>6. ได้รับการรับรองมาตรฐานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ระดับทอง</p> <p>7. สถานศึกษาต้นแบบการเรียนรู้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>8. ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษา รอบสามจาก สมศ.</p> <p>9. ได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนแกนนำเรียนรวม</p> <p>10. ผ่านการประเมินอ่านออกเขียนได้ ร้อยละ 100 ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา</p> <p>11. รางวัลการแข่งขันงานศิลปหัตถกรรมนักเรียน</p>

ตารางที่ 19 สรุปผลการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ (Best Practice) ด้านการบริหารงานบุคคล
ของโรงเรียนแห่งที่ 1 - 3

Best Practice ด้านการบริหารงานบุคคล	ร่องรอย/หลักฐาน : Output - Outcome
1. วิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ 1.1 มีนโยบายที่ชัดเจน 1.2 มีแผนการบริหารงานบุคคล 1.3 ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา 1.4 มีคำสั่งแต่งตั้ง มอบหมายงานให้รับผิดชอบชัดเจน 1.5 มีการร่วมประชุมวางแผนการบริหารงานบุคคล 1.6 มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลทุกกิจกรรม 1.7 ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ	1. รางวัลผู้บริหารดีเด่น 2. โรงเรียนในฝัน 3. สถานศึกษาสีขาวปลอดภัยเสถียรและอบายมุข 4. โรงเรียนวิถีพุทธ 5. โรงเรียนคุณธรรม จริยธรรมดีเด่น 6. ได้รับการรับรองมาตรฐานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ระดับทอง 7. สถานศึกษาต้นแบบการเรียนรู้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง 8. ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษา รอบสามจาก สมศ. 9. ได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนแกนนำเรียนรวม
2. การมีส่วนร่วมในด้านการบริหารงานบุคคล 2.1 การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น 2.2 การมีส่วนร่วมวางแผน 2.3 การมีส่วนร่วมตัดสินใจ 2.4 การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ 2.5 การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ 2.6 การมีส่วนร่วมประเมินผลและปรับปรุงงาน 2.7 การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์และชื่นชมผลงาน	10. ผ่านการประเมินอ่านออกเขียนได้ ร้อยละ 100 ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 11. รางวัลการแข่งขันงานศิลปหัตถกรรมนักเรียน

ตารางที่ 20 สรุปผลการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ (Best Practice) ด้านการบริหารงานทั่วไป
ของโรงเรียนแห่งที่ 1 - 3

Best Practice ด้านการบริหารงานทั่วไป	ร่องรอย/หลักฐาน : Output - outcome
1. วิธีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ 1.1 มีนโยบายที่ชัดเจน 1.2 มีแผนการบริหารงานทั่วไป 1.3 โรงเรียนมีระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ 1.4 มีคำสั่งแต่งตั้ง มอบหมายงานให้รับผิดชอบชัดเจน 1.5 มีการร่วมประชุมวางแผนการบริหารงานทั่วไป 1.6 มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลทุกกิจกรรม	1. รางวัลผู้บริหารดีเด่น 2. โรงเรียนในฝัน 3. สถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข 4. โรงเรียนวิถีพุทธ 5. โรงเรียนคุณธรรม จริยธรรมดีเด่น 6. ได้รับการรับรองมาตรฐานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ระดับทอง 7. สถานศึกษาดำเนินการเรียนรู้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
2. การมีส่วนร่วมในด้านการบริหารงานทั่วไป 2.1 การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น 2.2 การมีส่วนร่วมวางแผน 2.3 การมีส่วนร่วมตัดสินใจ 2.4 การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ 2.5 การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ 2.6 การมีส่วนร่วมประเมินผลและปรับปรุงงาน 2.7 การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์และชื่นชมผลงาน	8. ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษา รอบสามจาก สมศ. 9. ได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนแกนนำเรียนรวม 10. ผ่านการประเมินอ่านออกเขียนได้ ร้อยละ 100 ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 11. รางวัลการแข่งขันงานศิลปหัตถกรรมนักเรียน

ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วม
ในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ก่อนที่จะไปทำการศึกษาโรงเรียนต้นแบบทั้ง 3 แห่ง ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามสำรวจ
ความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียน

รวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ให้กลุ่มเป้าหมายที่จะสัมภาษณ์กลุ่มได้ตอบแบบสอบถามล่วงหน้าและส่งให้ผู้วิจัยในวันสัมภาษณ์กลุ่ม หลังจากที่ได้ศึกษาผลการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ Best Practice ของโรงเรียนทั้ง 3 แห่งแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล และขอนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตาราง และอธิบายสาระสำคัญประกอบตาราง ดังนี้

ตารางที่ 21 สรุปผลสำรวจความคิดเห็นบุคคลสำคัญของโรงเรียนต้นแบบทั้ง 3 แห่ง เกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ภาระและขอบข่ายงาน	การมีส่วนร่วม							เฉลี่ยร้อยละ
	แสดงความคิดเห็น	วางแผน	ตัดสินใจ	ปฏิบัติการ	รับผิดชอบ	ประเมินผลและปรับปรุงงาน	รับผลประโยชน์และชื่นชมผลงาน	
ภาระและขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ								
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	12	12	12	12	12	12	12	100.00
2. การพัฒนากระบวนการการเรียนรู้การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน	12	12	10	8	8	8	12	85.71
3. การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	12	12	12	12	12	12	12	100.00
4. การพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	12	12	12	12	8	8	12	90.48
5. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	12	12	12	12	12	12	12	100.00
6. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	12	8	8	12	8	8	12	80.95

ภาระและขอบข่ายงาน	การมีส่วนร่วม							เฉลี่ย ร้อยละ
	แสดงความคิดเห็น	วางแผน	ตัดสินใจ	ปฏิบัติการ	รับผิดชอบ	ประเมินผลและปรับปรุงงาน	รับผลประโยชน์และขึ้นชมผลงาน	
7. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ	12	12	12	12	12	12	12	100.00
ภาระและขอบข่ายการบริหารงานงบประมาณ								
1. การจัดตั้งงบประมาณ	12	12	12	12	8	8	12	90.48
2. การจัดสรรงบประมาณ	12	12	12	8	8	12	12	90.48
3. การตรวจสอบติดตามและประเมินประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ	12	12	8	8	8	8	12	80.95
4. การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา	12	12	12	12	12	12	12	100.00
5. การบริหารการเงิน	12	12	12	8	8	8	8	80.95
6. การบริหารบัญชี	12	12	12	8	8	8	8	80.95
7. การบริหารพัสดุและสินทรัพย์	12	12	12	8	8	8	12	85.71
ภาระและขอบข่ายการบริหารงานบุคคล								
1. การวางแผนอัตรากำลัง	12	12	8	8	8	12	12	85.71
2. การกำหนดตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา	12	12	8	8	8	8	12	80.95
3. การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง	12	12	8	8	8	8	12	80.95
4. การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา	12	12	8	8	8	8	12	80.95
5. เงินเดือนและค่าตอบแทน การเลื่อนขั้นเงินเดือน	12	12	8	8	8	8	12	80.95

ภาระและขอบข่ายงาน	การมีส่วนร่วม							เฉลี่ย ร้อยละ
	แสดงความคิดเห็น	วางแผน	ตัดสินใจ	ปฏิบัติการ	รับผิดชอบ	ประเมินผลและปรับปรุงงาน	รับผลประโยชน์และขึ้นชมผลงาน	
6. การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา	12	12	8	8	8	8	12	80.95
7. มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ	12	12	8	12	8	8	8	80.95
8. การส่งเสริมวินัย การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา	12	12	12	8	8	8	8	80.95
9. งานทะเบียนประวัติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา	12	12	12	8	8	8	8	80.95

ภาระและขอบข่ายงานบริหารทั่วไป

1. การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ	12	12	8	8	8	8	12	80.95
2. การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายสถานศึกษา	12	12	12	12	12	12	12	100.00
3. การวางแผนการศึกษา	12	12	12	12	12	12	12	100.00
4. การวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน	12	12	12	8	8	12	12	90.48
5. การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร	12	12	12	12	8	8	12	90.48
6. การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงานงานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	12	12	12	8	8	8	8	80.95

ภาระและขอบข่ายงาน	การมีส่วนร่วม							เฉลี่ย ร้อยละ
	แสดงความคิดเห็น	วางแผน	ตัดสินใจ	ปฏิบัติการ	รับผิดชอบ	ประเมินผลและปรับปรุงงาน	รับผลประโยชน์และชื่นชมผลงาน	
7. การดำเนินงานธุรการด้านการเงินการคลังบัญชีและพัสดุ	12	12	8	8	8	8	8	76.19
8. การอำนวยความสะดวกด้านบุคลากร	12	12	12	12	8	8	8	85.71
9. การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม	12	12	12	12	12	12	12	100.00
10. การจัดทำสำมะโนผู้เรียนการรับนักเรียน	12	12	12	12	12	12	12	100.00
11. การจัดตั้ง ยุบรวมหรือเลิกสถานศึกษา	12	12	12	12	12	12	12	100.00
12. การอำนวยความสะดวกและประสานงานการจัดการศึกษาในระบบนอกระบบและตามอัธยาศัย	12	12	12	12	8	8	12	85.71
13. การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา	12	12	12	12	12	12	12	100.00
14. การทัศนศึกษา	12	12	12	12	12	12	12	100.00
15. การส่งเสริมงานกิจกรรมของนักเรียน	12	12	12	12	12	12	12	100.00
16. การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา	12	12	12	12	8	12	12	95.24
17. การส่งเสริม สนับสนุนและประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชนองค์กรหน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา	12	12	12	12	8	8	12	90.48

ภาระและขอบข่ายงาน	การมีส่วนร่วม							เฉลี่ย ร้อยละ
	แสดงความคิดเห็น	วางแผน	ตัดสินใจ	ปฏิบัติการ	รับผิดชอบ	ประเมินผลและปรับปรุงงาน	รับผลประโยชน์และชื่นชมผลงาน	
18. การกำกับดูแลสถาน ศึกษาติดตามตรวจสอบ ประเมินผลและรายงาน	12	12	12	12	8	8	8	85.71
19. การจัดระบบการควบคุม ภายในหน่วยงาน	12	12	12	8	8	8	8	80.95

จากตารางวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้นพบว่า บุคคลสำคัญส่วนใหญ่เห็นว่าองค์ประกอบ การบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาส่วนใหญ่มีความเหมาะสมตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ที่มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 80 ขึ้นไป การมีส่วนร่วมทั้ง 7 กระบวนการ ตามภาระและขอบข่ายงานทั้ง 4 งาน แต่มีงานดำเนินงาน อุดหนุนด้านการเงิน การคลัง บัญชีและพัสดุ มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 76.19 ซึ่งไม่เป็นไปตามเกณฑ์ ที่ตั้งไว้เมื่อพิจารณาเป็นรายงานหลักพบว่า งานบริหารวิชาการ มีความเหมาะสมมากกว่าทุกข้อ มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 100 ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การประกันคุณภาพภายในและ มาตรฐานการศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็ง ทางวิชาการ งานบริหารงบประมาณและสินทรัพย์พบว่ามีความเหมาะสมมากกว่าทุกข้อมีค่าเฉลี่ย ร้อยละ 100 ได้แก่ การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา งานบริหารบุคคลพบว่า มีความเหมาะสมมากกว่าทุกข้อมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 85.71 ได้แก่ การวางแผนอัตรากำลัง และ งานบริหารทั่วไปพบว่า มีความเหมาะสมมากกว่าทุกข้อมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 100.00 ได้แก่ การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายสถานศึกษา การวางแผนการศึกษา การดูแลอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อม การจัดทำสำมะโนผู้เรียน การรับนักเรียน การจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิก สถานศึกษา การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา การทัศนศึกษา การส่งเสริมงานกิจกรรมของนักเรียน

2. ผลการวิจัยเชิงสำรวจเกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

จากที่ผู้วิจัยได้สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ของกลุ่มเป้าหมายกลุ่มเป้าหมายที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1, 2, 3, 4, และ 5 โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างเกณฑ์ร้อยละ 30 ได้แก่ ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารโรงเรียน ผู้แทนครูและผู้แทนผู้ปกครองนักเรียนในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมจำนวน 196 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามมีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 196 คน คิดเป็นร้อยละ 100 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐานได้แก่ ค่าเฉลี่ยร้อยละ (%) แปลผลกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏ ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตารางที่ 22 สรุปผลวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน (N=196)	คิดเป็นร้อยละ
1. ตำแหน่ง		
1.1 ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	49	25.00
1.2 ผู้แทนผู้ปกครองในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	49	25.00
1.3 ผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	49	25.00
1.4 เลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	49	25.00
2. อายุในการดำรงตำแหน่ง		
2.1 ต่ำกว่า 2 ปี	20	10.20
2.2 2 – 4 ปี	60	30.61
2.3 5 – 10 ปี	86	43.88
2.4 10 ปีขึ้นไป	30	15.31
3. วุฒิการศึกษา		
3.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี	65	33.16

รายการ	จำนวน (N=196)	คิดเป็นร้อยละ
3.2 ปริญญาตรี	78	39.80
3.3 ปริญญาโท	49	25.00
3.4 ปริญญาเอก	4	2.04

จากตารางวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้นพบว่า กลุ่มเป้าหมายที่ดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้แทนผู้ปกครองในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีจำนวนเท่ากันคิดเป็นร้อยละ 25 สำหรับอายุในการดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงอายุระหว่าง 5 – 10 ปี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 43.88 รองลงมา ได้แก่ ช่วงอายุระหว่าง 2 – 4 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.61 ช่วงอายุตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 15.31 ต่ำกว่า 2 ปี คิดเป็นร้อยละ 10.20 และวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39.80 รองลงมา ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 33.16 ระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 25.00 ระดับปริญญาเอก 2.04

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วม ในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอผลในรูปตาราง และอธิบายสาระสำคัญประกอบตาราง ดังนี้

ตารางที่ 23 สรุปผลสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบ
มีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา

ภาระและข้อบ่งชี้	การมีส่วนร่วม							เฉลี่ย ร้อยละ
	แสดงความ ความคิดเห็น	วางแผน	ตัดสินใจ	ปฏิบัติการ	รับผิดชอบ	ประเมินผลและปรับปรุงงาน	รับผลประโยชน์และชื่นชมผลงาน	
ภาระและข้อบ่งชี้การบริหารงานวิชาการ								
1. การพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา	196	196	184	188	185	182	194	96.57
2. การพัฒนากระบวนการ การเรียนรู้การวัดผล ประเมินผลและการเทียบ โอนผลการเรียน	190	190	147	147	158	147	190	85.20
3. การประกันคุณภาพ ภายในและมาตรฐาน การศึกษา	196	196	196	186	190	196	196	98.83
4. การพัฒนาและการใช้ สื่อเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา	196	196	178	180	168	190	196	95.04
5. การพัฒนาและส่งเสริม ให้มีแหล่งเรียนรู้	196	196	194	192	190	188	196	98.54

ภาระและขอบข่ายงาน	การมีส่วนร่วม							เฉลี่ยร้อยละ
	แสดงความคิดเห็น	วางแผน	ตัดสินใจ	ปฏิบัติการ	รับผิดชอบ	ประเมินผลและปรับปรุงงาน	รับผลประโยชน์และชื่นชมผลงาน	
6) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	172	165	170	165	153	160	174	84.48
7) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ	196	190	188	184	170	185	196	95.34

ภาระและขอบข่ายงานบริหารงบประมาณ

1. การจัดตั้งงบประมาณ	196	192	190	190	184	182	192	96.65
2. การจัดสรรงบประมาณ	194	192	172	175	174	181	190	93.15
3. การตรวจสอบติดตามและประเมินประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ	190	191	184	170	171	186	189	93.37
4. การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา	196	196	196	190	191	190	194	98.62
5. การบริหารการเงิน	180	179	172	175	160	176	186	89.50
6. การบริหารบัญชี	181	180	175	179	160	162	172	88.12
7. การบริหารพัสดุและสินทรัพย์	182	180	170	174	161	176	180	89.14

ภาระและขอบข่ายงาน	การมีส่วนร่วม							เฉลี่ย ร้อยละ
	แสดงความคิดเห็น	วางแผน	ตัดสินใจ	ปฏิบัติการ	รับผิดชอบ	ประเมินผลและปรับปรุงงาน	รับผลประโยชน์และชื่นชมผลงาน	

ภาระและขอบข่ายการบริหารงานบุคคล

1. การวางแผน อัตรากำลัง	190	187	185	185	184	183	192	95.19
2. การกำหนดตำแหน่ง และวิทยฐานะข้าราชการ ครูและบุคลากรทางการ ศึกษา	192	190	168	164	152	168	190	89.21
3. การสรรหาและบรรจุ แต่งตั้ง	190	171	167	165	148	148	190	85.93
4. การย้ายข้าราชการครู และบุคลากรทางการ ศึกษา	190	187	179	168	166	169	191	91.11
5. เงินเดือนและ ค่าตอบแทน การเลื่อนขั้น เงินเดือน	189	177	159	157	155	169	170	85.71
6. การพัฒนาข้าราชการ ครูและบุคลากรทางการ ศึกษา	194	190	170	168	160	165	194	90.45
7. มาตรฐานวิชาชีพและ จรรยาบรรณวิชาชีพ	190	190	167	175	155	167	190	89.94

ภาระและขอบข่ายงาน	การมีส่วนร่วม							เฉลี่ย ร้อยละ
	แสดงความคิดเห็น	วางแผน	ตัดสินใจ	ปฏิบัติการ	รับผิดชอบ	ประเมินผลและปรับปรุงงาน	รับผลประโยชน์และชื่นชมผลงาน	
8. การส่งเสริมวินัย การดำเนินการทางวินัย และการลงโทษข้าราชการ ครูและบุคลากรทางการ ศึกษา	194	190	172	165	165	174	182	90.52
9. งานทะเบียนประวัติ ข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษา	180	176	138	135	138	137	175	78.72
ภาระและขอบข่ายงานบริหารทั่วไป								
1. การพัฒนาระบบและ เครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ	190	192	189	176	174	175	192	93.88
2. การประสานงานและ พัฒนาเครือข่าย สถานศึกษา	194	190	182	179	166	185	194	94.02
3. การวางแผนการศึกษา	196	192	189	177	165	170	194	93.35
4. การวิจัยเพื่อพัฒนา นโยบายและแผน	178	174	142	146	130	132	169	78.06
5. การจัดระบบการบริหาร และพัฒนาองค์กร	192	190	160	165	164	164	190	89.29

ภาระและขอบข่ายงาน	การมีส่วนร่วม							เฉลี่ยร้อยละ
	แสดงความคิดเห็น	วางแผน	ตัดสินใจ	ปฏิบัติการ	รับผิดชอบ	ประเมินผลและปรับปรุงงาน	รับผลประโยชน์และชื่นชมผลงาน	
6. การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงานงานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	192	190	180	163	165	164	189	90.60
7. การดำเนินงานธุรการด้านการเงินการคลังบัญชีและพัสดุ	189	188	177	165	165	165	188	90.16
8. การอำนวยการด้านบุคลากร	192	187	172	171	160	170	192	90.67
9. การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม	196	192	180	180	162	179	194	93.51
10. การจัดทำสำมะโนผู้เรียนการรับนักเรียน	196	196	180	189	175	175	192	94.97
11. การจัดตั้ง ยุบรวมหรือเลิกสถานศึกษา	196	190	191	190	191	185	194	97.45
12. การอำนวยการและประสานงานการจัดการศึกษาในระบบนอกระบบและตามอัธยาศัย	189	185	170	170	169	162	188	89.87

ภาระและขอบข่ายงาน	การมีส่วนร่วม							เฉลี่ยร้อยละ
	แสดงความคิดเห็น	วางแผน	ตัดสินใจ	ปฏิบัติการ	รับผิดชอบ	ประเมินผลและปรับปรุงงาน	รับผลประโยชน์และชื่นชมผลงาน	
13. การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา	196	196	190	191	168	187	194	96.36
14. การทำศนศึกษา	190	190	187	182	158	182	192	93.37
15. การส่งเสริมงานกิจกรรมของนักเรียน	196	190	160	185	162	175	190	91.69
16. การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา	190	188	185	175	172	170	185	92.20
17. การส่งเสริม สนับสนุน และประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชนองค์กรหน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่น ที่จัดการศึกษา	190	190	188	165	165	162	190	91.11
18. การกำกับดูแลสถานศึกษาติดตามตรวจสอบ ประเมินผลและรายงาน	194	190	169	167	156	178	192	90.82
19. การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน	190	190	174	165	165	174	198	91.62

จากตารางการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้นพบว่า กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่เห็นว่ องค์กรประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1-5 ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ที่มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 80 ขึ้นไป การมีส่วนร่วมทั้ง 7 กระบวนการ ตามภาระและขอบข่ายงานทั้ง 4 งาน แต่มีงานที่ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ได้แก่ งานทะเบียนประวัติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 78.72 งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 78.06 และจากการวิเคราะห์ในแต่ละงานปรากฏดังนี้ การบริหารงานวิชาการพบว่า มีความเหมาะสมมากมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 ลำดับ ได้แก่ การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐาน การศึกษามีค่าเฉลี่ยร้อยละ 98.83 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 98.54 และการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ส่วนข้อที่มีค่าน้อยที่สุด 3 ลำดับ ได้แก่ การวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 84.47 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้การ วัตถุประสงค์ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 85.20 และการพัฒนาและการ ใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 95.04 การบริหารงานงบประมาณพบว่ามีความ เหมาะสมมากมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 ลำดับ ได้แก่ การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 98.62 การจัดตั้งงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 96.65 และการตรวจสอบ ติดตามและประเมินประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 93.37 ส่วนข้อที่มี ค่าน้อยที่สุด 3 ลำดับ ได้แก่ การบริหารการเงิน มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 88.12 การบริหารบัญชี และการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 89.14 การบริหารงาน บุคคลพบว่า มีความเหมาะสมมากมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 ลำดับ ได้แก่ การวางแผนอัตรากำลัง มี ค่าเฉลี่ยร้อยละ 95.19 การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 91.11 และการส่งเสริมวินัยการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษข้าราชการครูและบุคลากรทางการ ศึกษา มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 90.52 ส่วนข้อที่มีค่าน้อยที่สุด 3 ลำดับ ได้แก่ งานทะเบียนประวัติ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 78.72 เงินเดือนและค่าตอบแทนการ เลื่อนขั้นเงินเดือนมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 85.71 และการสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง คิดเป็นร้อยละ 85.93 การบริหารงานทั่วไป มีความเหมาะสมมากมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 ลำดับ ได้แก่ การจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 97.47 การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา มีค่าเฉลี่ย ร้อยละ 96.36 และการจัดทำสำมะโนผู้เรียน การรับนักเรียน มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 94.97 ส่วนข้อที่มี ค่าน้อยที่สุด 3 ลำดับ ได้แก่ การวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 86.81 การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 89.29 และการอำนวยการและ ประสานงานการจัดการศึกษาในระบบนอกระบบและตามอัธยาศัย มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 89.87

ตอนที่ 3 สรุปผลข้อเสนอแนะของกลุ่มเป้าหมายที่ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และเสนอผลในรูปแบบความเรียงเป็นข้อ ๆ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ทุกฝ่ายควรมีส่วนร่วมในงานทุก ๆ งาน

2. ตามภาระและขอบข่ายงาน มีบางงานไม่ต้องมีส่วนร่วมทุกกระบวนการก็สามารถบริหารจัดการได้ เช่น งานทะเบียนประวัติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบสามารถปฏิบัติงานได้ตามที่ได้รับมอบหมาย

3. การจัดการเรียนรวมกับภาระและขอบข่ายงานที่ปฏิบัติในโรงเรียนต้องเกื้อหนุนส่งเสริมกันทั้ง วิชาการ งบประมาณ คน และการบริหารจัดการ โดยต้องร่วมมือกันในทุกด้าน

4. โรงเรียนแกนนำเรียนรวม การทำงานเป็นทีมจะมีประสิทธิภาพมากทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

5. นอกจากให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สิ่งที่ควรตระหนักอีกอย่างคือต้องให้ทุกฝ่ายมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษเรียนรวมกับเด็กปกติ

3. ผลการร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม

หลังจากที่ได้องค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวมที่ชัดเจน โดยการศึกษาเอกสาร (Theatrical Model) และผ่านการยืนยันองค์ประกอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (Practical Model) แล้วจากนั้นได้นำองค์ประกอบเหล่านี้เป็นกรอบในการศึกษาโรงเรียนต้นแบบ 3 แห่ง ผลของการศึกษาได้ผลการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ (Best Practice) และผลการสำรวจความคิดเห็นองค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ของกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา จำนวน 196 คน ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้เป็นแนวทางในการร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม

ผู้วิจัยได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) คณะทำงานเพื่อร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ประกอบไปด้วยบุคคลหลายฝ่าย ได้แก่ ผู้วิจัย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนที่รับผิดชอบงานการศึกษาพิเศษ ศึกษาพิเศษที่รับผิดชอบงานการศึกษาพิเศษ ครูที่ทำหน้าที่หัวหน้างานวิชาการ/งานงบประมาณ/งานบุคคล/

งานทั่วไป และผู้ช่วยผู้วิจัย รวมทั้งสิ้น จำนวน 9 ท่าน (รายชื่อในภาคผนวก จ) ได้ดำเนินการ Workshop เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2558 ณ ห้องประชุมโรงเรียนบ้านคูใหญ่สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบบันทึก การประชุม Workshop ทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอผล

ในขั้นนี้ ผู้วิจัยขอนำเสนอการประชุมเชิงปฏิบัติการโดยคัดลอกคำพูด (Quotation) ของคณะทำงานที่ร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวมมา พอเป็นตัวอย่าง ดังนี้

“...เห็นด้วยกับ ดร.ธนพร ที่ควรมีแนวทางการพัฒนาเป็นโครงการ ในส่วนตัวแล้ว ควรเป็นโครงการที่สามารถปฏิบัติได้จริงในโรงเรียนและควรควรคำนึงถึงกิจกรรมความเป็นไปได้ ความเหมาะสมกับบริบทของการนำไปใช้และที่สำคัญความพึงพอใจของครูที่ร่วมปฏิบัติงาน...”

(WS. 002, 25 พ.ค. 59)

“...จากการที่ผู้วิจัยได้สรุปสังเคราะห์องค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวมที่ประกอบไปด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม 7 กระบวนการ ตามภาระและขอบข่ายงาน 4 งานที่ปฏิบัติในโรงเรียน ดิฉันเห็นควรให้มีการกำหนดรูปแบบในการบริหารการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเป็นโครงการที่มีตัวชี้วัด ครอบคลุมภาระงาน และขอบข่ายงาน 4 งานหลัก 42 งานย่อย สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารโรงเรียนได้ผลจริง ควรมีการกำหนดตัวชี้วัดให้เห็นกระบวนการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน...”

(WS.001, 25 พ.ค. 59)

“...การกำหนดโครงการนอกจากวัตถุประสงค์ของโครงการต้องสอดคล้องกับการบริหารการศึกษา ให้นำกระบวนการมีส่วนร่วมมาเป็นเป้าหมายในการขับเคลื่อนให้โครงการสำเร็จตามเป้าหมายวัตถุประสงค์แล้ว ตัวชี้วัดในโครงการควรต้องสอดคล้องกับนโยบายของ สถานศึกษานั้น ๆ ด้วย...”

(WS.003, 25 พ.ค. 59)

“...เป้าหมายที่สำคัญและประโยชน์ ของสถานศึกษา ในการพัฒนาโดยใช้ โครงการที่สำคัญคือคุณภาพของนักเรียน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่เกิดแก่นักเรียน โครงการนั้นต้องมีความพอประมาณ มีเหตุมีผล มีภูมิคุ้มกันที่ดี เกิดความรู้คู่คุณธรรมซึ่งเกิดจากการบริหารโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม...”

(WS.004, 25 พ.ค. 59)

เมื่อพิจารณาคำพูดหรือข้อเสนอของคณะทำงานที่เข้าร่วม Workshop ทั้งหมด พอประมวลสาระสำคัญได้ ดังนี้

1. รูปแบบในการพัฒนาผู้บริหารควรกำหนดให้เป็นโครงการ
2. การจัดทำโครงการต้องสอดคล้องกับนโยบาย
3. วัตถุประสงค์ของโครงการส่งผลที่ตัวนักเรียนเป็นสำคัญ
4. โครงการนั้นต้องมีความพอประมาณ มีเหตุมีผล มีภูมิคุ้มกันที่ดี เกิดความรู้

คู่คุณธรรม

5. รูปแบบในการบริหารการศึกษาในโรงเรียนแกนนำเรียนรวมเป็นโครงการที่มี ตัวชี้วัดครอบคลุมด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมตามภาวะและขอบข่ายงาน 4 งานหลัก 42 งานย่อย

ผู้วิจัยและคณะทำงานร่างรูปแบบได้ประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ได้ร่วมกัน วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล เพื่อจัดทำรูปแบบโดยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ทรงคุณวุฒิ

ในระยะที่ 1 ข้อมูลจากการศึกษาดูงานเพื่อหาแนวทางปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ของโรงเรียนต้นแบบทั้ง 3 แห่ง และผลการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนแกน นำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 196 คน มาทำการวิเคราะห์ และทำการสังเคราะห์ เป็นร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำ เรียนรวม เพื่อใช้ในการวิจัยครั้งต่อไป นำเสนอในรูปตาราง ดังนี้

ตารางที่ 24 ผลการวิเคราะห์และสิ่งตรวจพบของการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแก่นำเรียนรวม จากการทำ Workshop

องค์ประกอบการบริหารการศึกษา แบบมีส่วนร่วมจากกลุ่มวิชาชีพ ผู้ทรงคุณวุฒิ (In-depth Interview)	องค์ประกอบการบริหารการศึกษา แบบมีส่วนร่วม จากการศึกษาดูงาน โรงเรียนต้นแบบ (Best Practice)	องค์ประกอบการบริหารการศึกษา แบบมีส่วนร่วม จากการศึกษาความคิดเห็น กลุ่มตัวอย่าง (Survey Research)	ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบ การบริหารการศึกษาแบบมีส่วน ร่วม
<p>องค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนรวมประกอบด้วย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การมีส่วนร่วมแสดงความ คิดเห็น 2. การมีส่วนร่วมวางแผน 3. การมีส่วนร่วมตัดสินใจ 4. การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ 5. การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ 6. การมีส่วนร่วมประเมินผลและ ปรับปรุงงาน 7. การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ และชื่นชมผลงาน <p>ภาระและขอช่ยงานบริหารการศึกษา ประกอบด้วย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การบริหารงานวิชาการประกอบด้วย <ol style="list-style-type: none"> 1.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 	<p>องค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนรวมประกอบด้วย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การมีส่วนร่วมแสดงความ คิดเห็น 2. การมีส่วนร่วมวางแผน 3. การมีส่วนร่วมตัดสินใจ 4. การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ 5. การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ 6. การมีส่วนร่วมประเมินผลและ ปรับปรุงงาน 7. การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ และชื่นชมผลงาน <p>ภาระและขอช่ยงานบริหารการศึกษา ประกอบด้วย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การบริหารงานวิชาการประกอบด้วย <ol style="list-style-type: none"> 1.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 	<p>องค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนรวมประกอบด้วย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การมีส่วนร่วมแสดงความ คิดเห็น 2. การมีส่วนร่วมวางแผน 3. การมีส่วนร่วมตัดสินใจ 4. การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ 5. การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ 6. การมีส่วนร่วมประเมินผลและ ปรับปรุงงาน 7. การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ และชื่นชมผลงาน <p>ภาระและขอช่ยงานบริหารการศึกษา ประกอบด้วย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การบริหารงานวิชาการประกอบด้วย <ol style="list-style-type: none"> 1.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 	<p>องค์ประกอบการบริหารการศึกษา แบบมีส่วนร่วมประกอบด้วย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การมีส่วนร่วมแสดงความ คิดเห็น 2. การมีส่วนร่วมวางแผน 3. การมีส่วนร่วมตัดสินใจ 4. การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ 5. การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ 6. การมีส่วนร่วมประเมินผลและ ปรับปรุงงาน 7. การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ และชื่นชมผลงาน <p>ภาระและขอช่ยงานบริหาร การศึกษา ประกอบด้วย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย

องค์ประกอบการบริหารการศึกษา แบบมีส่วนร่วมจากสมาชิกชุมชนเชิงลึก ผู้ทรงคุณวุฒิ (In-depth Interview)	องค์ประกอบการบริหารการศึกษา แบบมีส่วนร่วม จากการศึกษาจาก โรงเรียนต้นแบบ (Best Practice)	องค์ประกอบการบริหารการศึกษา แบบมีส่วนร่วม จากการศึกษาความคิดเห็น กลุ่มตัวอย่าง (Survey Research)	ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบ การบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วม ร่วม
1.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอน ผลการเรียน 1.3 การประกันคุณภาพภายในและ มาตรฐานการศึกษา 1.4 การพัฒนาและการใช้สื่อ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 1.5 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่ง เรียนรู้ 1.6 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา 1.7 การส่งเสริมชุมชนให้มีความ เข้มแข็งทางวิชาการ 2. การบริหารงานงบประมาณ ประกอบด้วย 2.1 การจัดตั้งงบประมาณ 2.2 การจัดตั้งงบประมาณ 2.3 การจัดตั้งงบประมาณ 2.4 การจัดสรรงบประมาณ	1.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอน ผลการเรียน 1.3 การประกันคุณภาพภายในและ มาตรฐานการศึกษา 1.4 การพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา 1.5 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่ง เรียนรู้ 1.6 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา 1.7 การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็ง ทางวิชาการ 2. การบริหารงานงบประมาณ ประกอบด้วย 2.1 การจัดตั้งงบประมาณ 2.2 การจัดตั้งงบประมาณ 2.3 การจัดตั้งงบประมาณ 2.4 การจัดสรรงบประมาณ	1.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้การ วัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการ เรียน 1.3 การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐาน การศึกษา 1.4 การพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา 1.5 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ 1.6 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 1.7 การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทาง วิชาการ 2. การบริหารงานงบประมาณประกอบด้วย 2.1 การจัดตั้งงบประมาณ 2.2 การจัดสรรงบประมาณ 2.3 การตรวจสอบ ติดตามและประเมิน ประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ 2.4 การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อ การศึกษา	1.1 การพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา 1.2 การพัฒนากระบวนการ การเรียนรู้การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน 1.3 การประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา 1.4 การพัฒนาและการใช้สื่อ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 1.5 การพัฒนาและส่งเสริมให้มี แหล่งเรียนรู้ 1.6 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา 1.7 การส่งเสริมชุมชนให้มีความ เข้มแข็งทางวิชาการ 2. การบริหารงานงบประมาณ ประกอบด้วย 2.1 การจัดตั้งงบประมาณ

<p>องค์ประกอบการบริหารการศึกษา แบบมีส่วนร่วมจากสันนิษฐานเชิงลึก ผู้ทรงคุณวุฒิ (In-depth Interview)</p> <p>2.3 การตรวจสอบ ติดตามและ ประเมินประสิทธิภาพการใช้จ่าย งบประมาณ</p> <p>2.4 การระดมทรัพยากรและการลงทุน เพื่อการศึกษา</p> <p>2.5 การบริหารการเงิน</p> <p>2.6 การบริหารบัญชี</p> <p>2.7 การบริหารพัสดุและสินทรัพย์</p> <p>3. การบริหารงานบุคคล ประกอบด้วย</p> <p>3.1 การวางแผนอัตรากำลัง</p>	<p>องค์ประกอบการบริหารการศึกษา แบบมีส่วนร่วม จากการศึกษาดูงาน โรงเรียนต้นแบบ (Best Practice)</p> <p>2.3 การตรวจสอบ ติดตามและประเมิน ประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ</p> <p>2.4 การระดมทรัพยากรและการลงทุน เพื่อการศึกษา</p> <p>2.5 การบริหารการเงิน</p> <p>2.6 การบริหารบัญชี</p> <p>2.7 การบริหารพัสดุและสินทรัพย์</p> <p>3. การบริหารงานบุคคล ประกอบด้วย</p> <p>3.1 การวางแผนอัตรากำลัง</p>	<p>องค์ประกอบการบริหารการศึกษา แบบมีส่วนร่วม จากการศึกษาความคิดเห็น กลุ่มตัวอย่าง (Survey Research)</p> <p>2.5 การบริหารการเงิน</p> <p>2.6 การบริหารบัญชี</p> <p>2.7 การบริหารพัสดุและสินทรัพย์</p> <p>3. การบริหารงานบุคคล ประกอบด้วย</p> <p>3.1 การวางแผนอัตรากำลัง</p> <p>3.2 การกำหนดตำแหน่งและวิทยฐานะ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา</p> <p>3.3 การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง</p> <p>3.4 การย้ายข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษา</p>	<p>ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบ การบริหารการศึกษาแบบมีส่วน ร่วม</p> <p>2.2 การจัดสรรงบประมาณ</p> <p>2.3 การตรวจสอบ ติดตามและ ประเมินประสิทธิภาพการใช้จ่าย งบประมาณ</p> <p>2.4 การระดมทรัพยากรและการ ลงทุนเพื่อการศึกษา</p> <p>2.5 การบริหารการเงิน</p> <p>2.6 การบริหารบัญชี</p> <p>2.7 การบริหารพัสดุและสินทรัพย์</p>
--	---	--	---

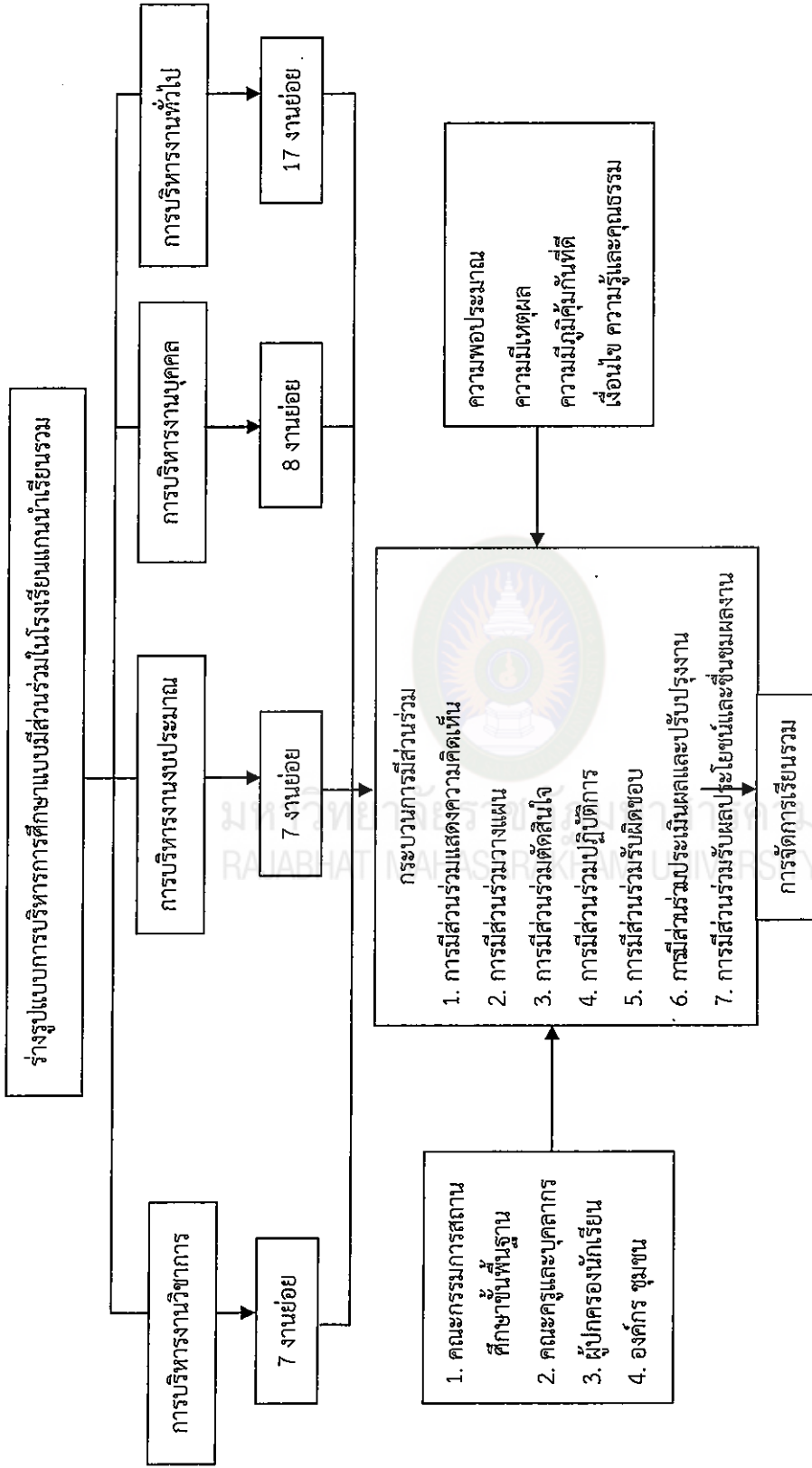
องค์ประกอบการบริหารการศึกษา แบบมีส่วนร่วมจากสัมมนาเชิงลึก ผู้ทรงคุณวุฒิ (In-depth interview)	องค์ประกอบการบริหารการศึกษา แบบมีส่วนร่วม จากการศึกษาจาก โรงเรียนต้นแบบ (Best Practice)	องค์ประกอบการบริหารการศึกษา แบบมีส่วนร่วม จากการศึกษาจาก กลุ่มตัวอย่าง (Survey Research)	ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบ การบริหารการศึกษาแบบมีส่วน ร่วม
<p>3.2 การกำหนดตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา</p> <p>3.3 การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง</p> <p>3.4 การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา</p> <p>3.5 เงินเดือนและค่าตอบแทน</p> <p>3.6 การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา</p> <p>3.7 มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณ</p> <p>3.8 การส่งเสริมวินัยสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา</p> <p>3.9 งานทะเบียนประวัติข้าราชการครูและ</p>	<p>3.2 การกำหนดตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา</p> <p>3.3 การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง</p> <p>3.4 การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา</p> <p>3.5 เงินเดือนและค่าตอบแทน การเลื่อนขั้นเงินเดือน</p> <p>3.6 การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา</p> <p>3.7 มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณ</p> <p>3.8 การส่งเสริมวินัยสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา</p> <p>3.9 มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณ</p> <p>3.10 การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา</p>	<p>3.5 เงินเดือนและค่าตอบแทน การเลื่อนขั้นเงินเดือน</p> <p>3.6 การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา</p> <p>3.7 มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณ</p> <p>3.8 การส่งเสริมวินัยสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา</p> <p>การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ</p> <p>ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา</p> <p>4. การบริหารงานทั่วไป ประกอบด้วย</p> <p>4.1 การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ</p> <p>4.2 การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายสถานศึกษา</p> <p>4.3 การวางแผนการศึกษา</p> <p>4.4 การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร</p>	<p>3. การบริหารงานบุคคลประกอบด้วย</p> <p>3.1 การวางแผนอัตรากำลัง</p> <p>3.2 การกำหนดตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา</p> <p>3.3 การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง</p> <p>3.4 การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา</p> <p>3.5 เงินเดือนและค่าตอบแทน</p> <p>3.6 การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา</p> <p>3.7 มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ</p> <p>3.8 การส่งเสริมวินัยสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา</p> <p>การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ</p> <p>และการลงโทษข้าราชการครู</p>

องค์ประกอบการบริหารการศึกษา แบบมีส่วนร่วมจากสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ทรงคุณวุฒิ (In-depth Interview)	องค์ประกอบการบริหารการศึกษา แบบมีส่วนร่วม จากการศึกษาดูงาน โรงเรียนต้นแบบ (Best Practice)	องค์ประกอบการบริหารการศึกษา แบบมีส่วนร่วม จากการศึกษาวิจัย กลุ่มตัวอย่าง (Survey Research)	ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบ การบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วม รวม
<p>บุคลากรทางการศึกษา</p> <p>4. การบริหารงานทั่วไป ประกอบด้วย</p> <p>4.1 การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ</p> <p>4.2 การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายสถานศึกษา</p> <p>4.3 การวางแผนการศึกษา</p> <p>4.4 การวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน</p> <p>4.5 การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร</p> <p>4.6 การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน</p> <p>4.7 การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา</p> <p>4.8 การดำเนินงานธุรการ ด้านการเงิน การคลัง บัญชีและพัสดุ</p> <p>4.9 การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม</p> <p>4.10 การจัดการตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษา</p> <p>4.11 การอำนวยความสะดวก</p>	<p>4. การบริหารงานทั่วไป ประกอบด้วย</p> <p>4.1 การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ</p> <p>4.2 การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายสถานศึกษา</p> <p>4.3 การวางแผนการศึกษา</p> <p>4.4 การวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน</p> <p>4.5 การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร</p> <p>4.6 การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน</p> <p>4.7 การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา</p> <p>4.8 การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม</p> <p>4.9 การจัดการตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษา</p> <p>4.10 การจัดการตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษา</p>	<p>4.5 การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา</p> <p>4.6 การดำเนินงานธุรการ ด้านการเงิน การคลัง บัญชีและพัสดุ</p> <p>4.7 การอำนวยความสะดวกด้านบุคลากร</p> <p>4.8 การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม</p> <p>4.9 การจัดทำสำมะโนผู้เรียน การรับนักเรียน</p> <p>4.10 การจัดการตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษา</p> <p>4.11 การอำนวยความสะดวกและประสานงานการจัดการศึกษาในระบอบ นอกกระบบและตามอัธยาศัย</p> <p>4.12 การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา</p> <p>4.13 การทัศนศึกษา</p> <p>4.14 การส่งเสริมงานกิจกรรมของนักเรียน</p> <p>4.15 การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา</p>	<p>4. การบริหารงานทั่วไป</p> <p>4.1 การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ</p> <p>4.2 การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายสถานศึกษา</p> <p>4.3 การวางแผนการศึกษา</p> <p>4.4 การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร</p> <p>4.5 การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา</p> <p>4.6 การอำนวยความสะดวกด้านบุคลากร</p> <p>4.7 การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม</p> <p>4.8 การจัดทำสำมะโนผู้เรียน การรับนักเรียน</p>

<p>องค์ประกอบการบริหารการศึกษา แบบมีส่วนร่วมจากสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ทรงคุณวุฒิ (In-depth Interview)</p>	<p>4.10) การจัดทำสำมะโนผู้เรียน การ รับนักเรียน 4.11) การจัดตั้งยุบรวมหรือเลิก สถานศึกษา 4.12) การอำนวยความสะดวกและ ประสานงานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย 4.13) การระดมทรัพยากรเพื่อ การศึกษา 4.14) การพัฒนาสถานศึกษา 4.15) การส่งเสริมงานกิจกรรมของ นักเรียน 4.16) การประชาสัมพันธ์งาน การศึกษา 4.17) การส่งเสริม สนับสนุนและ ประสานงานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กรหน่วยงานและสถาบัน สังคมอื่นที่จัดการศึกษา</p>	<p>องค์ประกอบการบริหารการศึกษา แบบมีส่วนร่วม จากการศึกษาดูงาน โรงเรียนต้นแบบ (Best Practice)</p> <p>4.11) การอำนวยความสะดวกและประสานงาน การจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบและ ตามอัธยาศัย 4.12) การระดมทรัพยากรเพื่อ การศึกษา 4.13) การพัฒนาสถานศึกษา 4.14) การส่งเสริมงานกิจกรรมของนักเรียน 4.15) การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา 4.16) การส่งเสริม สนับสนุนและ ประสานงานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคม อื่นที่จัดการศึกษา 4.17) การประชาสัมพันธ์งานและ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและ รายงาน 4.18) การจัดระบบการควบคุมภายใน หน่วยงาน</p>	<p>องค์ประกอบการบริหารการศึกษา แบบมีส่วนร่วม จากการศึกษาความคิดเห็น กลุ่มตัวอย่าง (Survey Research)</p> <p>4.16) การส่งเสริม สนับสนุนและประสาน งานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา 4.17) การกำกับดูแลสถานศึกษา ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและรายงาน 4.18) การจัดระบบการควบคุมภายใน หน่วยงาน</p>	<p>ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบ การบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วม รวม 4.9) การจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิก สถานศึกษา 4.10) การอำนวยความสะดวกและ ประสานงานการจัดการศึกษาใน ระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย 4.11) การระดมทรัพยากรเพื่อ การศึกษา 4.12) การพัฒนาสถานศึกษา 4.13) การส่งเสริมงานนักเรียน 4.14) การประชาสัมพันธ์งาน การศึกษา 4.15) การส่งเสริม สนับสนุนและ ประสานงานการจัดการศึกษาของ บุคคล ชุมชน องค์กรหน่วยงานและ สถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา 4.16) การกำกับดูแลสถานศึกษา ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและ รายงาน</p>
---	--	---	--	---

<p>องค์ประกอบการบริหารการศึกษา แบบมีส่วนร่วมจากสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ทรงคุณวุฒิ (In-depth Interview)</p>	<p>องค์ประกอบการบริหารการศึกษา แบบมีส่วนร่วม จากการศึกษาดูงาน โรงเรียนต้นแบบ (Best Practice)</p>	<p>องค์ประกอบการบริหารการศึกษา แบบมีส่วนร่วม จากการศึกษาวิจัยความคิดเห็น กลุ่มตัวอย่าง (Survey Research)</p>	<p>ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบ การบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วม รวม</p>
<p>4.18) การกำกับดูแลสถานศึกษา ติดตามตรวจสอบ ประเมินผลและ รายงาน 4.19) การจัดระบบการควบคุมภายใน หน่วยงาน</p>			<p>4.17) การจัดระบบการควบคุม ภายในหน่วยงาน</p>

แผนภาพที่ 8 ร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม

4. ผลการยืนยันรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำ เรียนรวม

ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ที่ได้จากการศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบ การสำรวจความคิดเห็น มาจัดทำร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) และนำร่างรูปแบบฯที่ได้จากการประชุมเชิงปฏิบัติการ ไปเป็นกรอบจัดทำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) และแบบประเมินรูปแบบฯโดยใช้หลักของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาหรือตัดสินรูปแบบฯ ได้แก่ ความพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันที่ดี ผู้วิจัยได้จัดส่งแบบประเมินรูปแบบฯ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญล่วงหน้าก่อนวันที่จะสัมภาษณ์ และรับคืนในวันที่ผู้วิจัยไปสัมภาษณ์ จำนวน 9 ท่าน สำหรับข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ และทำการวิเคราะห์เนื้อหาสำหรับข้อมูลที่ได้จากแบบบันทึกการสัมภาษณ์ แล้วนำเสนอสารสนเทศที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งสองประเภท ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ

ก่อนวันสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามเพื่อประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม เป็นการล่วงหน้า และขอความร่วมมือผู้เชี่ยวชาญทำการประเมินฯ และผู้วิจัยขอรับคืนในวันที่สัมภาษณ์ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ ขอนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตาราง และอธิบายสาระสำคัญประกอบตาราง ดังนี้

การมีส่วนรวม	การมีส่วนรวม						เฉลี่ยร้อยละ	จำนวน / ร้อยละความเหมาะสม ของรูปแบบฯ ตามหลัก SEP			เฉลี่ยร้อยละ
	พ.ศ.๒๕๖๒	พ.ศ.๒๕๖๓	พ.ศ.๒๕๖๔	พ.ศ.๒๕๖๕	พ.ศ.๒๕๖๖	พ.ศ.๒๕๖๗		เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ไม่ทราบ	
4.การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา	9	9	9	9	9	9	93.65	9/100.00	8/88.89	8/88.89	96.30
5.การบริหารการเงิน	9	9	9	8	8	7	85.71	8/88.89	8/88.89	8/88.89	88.89
6.การบริหารบัญชี	9	8	8	8	7	8	82.54	8/88.89	9/100.00	8/88.89	92.59
7.การบริหารพัสดุและสินทรัพย์	9	9	9	8	8	9	95.24	9/100.00	9/100.00	8/88.89	96.30
รวม							90.02				95.77
การบริหารงานบุคคล											
1.การวางแผนอัตรากำลัง	9	9	8	7	6	7	87.30	9/100.00	9/100.00	9/100.00	100.00
2.การกำหนดตำแหน่งและวิสัยทัศน์ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา	9	9	8	8	8	9	93.65	9/100.00	9/100.00	8/88.89	96.30
3.การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง	9	8	9	9	8	8	90.48	8/88.89	8/88.89	9/100.00	92.59

การมีส่วนร่วม	จำนวน / ร้อยละความเหมาะสม ของรูปแบบฯ ตามหลัก SEP			เฉลี่ย ร้อยละ
	ชมชื่น	พอ	ไม่ชมชื่น	
การดำเนินงานและขอรับรายงาน	คณะผู้บริหาร	9	9/100.00	เฉลี่ยร้อยละ 90.48
	คณาจารย์	7	9/100.00	
	บุคลากร	7	9/100.00	
	นักศึกษา	9	9/100.00	
	ผู้ปกครอง	9	9/100.00	
	ชุมชน	9	9/100.00	
	หน่วยงาน	9	9/100.00	
	รวม	96.95		

จากตารางการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้นพบว่า ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่เห็นว่ารูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ทุกข้อมีความเหมาะสมตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ที่มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 80 ขึ้นไป การมีส่วนร่วมทั้ง 7 กระบวนการตามภาระและขอบข่ายงานทั้ง 4 งาน เมื่อพิจารณาเป็นรายงานหลักพบว่า งานที่มีค่าเฉลี่ยร้อยละมากที่สุดไปหาน้อยได้แก่ งานบริหารวิชาการ มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 91.61 งานบริหารทั่วไป มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 90.54 งานบริหารงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 90.02 และงานบริหารบุคคล มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 89.88 และผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่เห็นว่ารูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ทุกข้อเป็นไปตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 3 ด้านคือ มีความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดี ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 80 ขึ้นไป อยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณาเป็นรายงานหลักพบว่า งานบริหารวิชาการ มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 97.89 มีความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดีอยู่ในระดับมากที่สุด งานบริหารทั่วไปมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 96.95 มีความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดีอยู่ในระดับมากที่สุดงานบริหารงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 95.77 มีความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดีอยู่ในระดับมากที่สุดและงานบริหารบุคคล มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 95.37 มีความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดีอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (Structured Interview)

ผู้วิจัยได้นัดหมายการสัมภาษณ์กับผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่าน และไปสัมภาษณ์ตามวันเวลาที่นัดหมายพร้อมกับผู้ช่วยผู้วิจัย ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ที่จัดทำขึ้นตามกรอบร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม นำเสนอความเหมาะสมตามหลักของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาหรือตัดสินความเหมาะสมของรูปแบบ ได้แก่ ความพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันที่ดี โดยให้ผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ ทำการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านจนครบทั้ง 9 ท่าน (รายชื่อในภาคผนวก ค) ทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และเสนอผลการวิจัยในรูปความเรียง ในขั้นตอนนี้นำเสนอบทสัมภาษณ์ โดยคัดลอกคำพูด (Quotations) ของผู้เชี่ยวชาญ มาพอเป็นสังเขป ดังนี้

“...รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ผมเห็นด้วยกับกระบวนการมีส่วนร่วมทั้ง 7 กระบวนการ ตามภาระและขอบข่ายงานทั้ง 4 งาน มีความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดี ในการบริหารงานแต่ละงาน แต่ผมเห็นว่าไม่ควรตัด

งานการวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผนออกนอกระบบ เพราะว่าการวิจัยมีความจำเป็นในการพัฒนาการศึกษาโดยเฉพาะการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กพิเศษยิ่งควรมี...”

(Prof. 001, 19 ส.ค. 58)

“...เห็นด้วยกับกระบวนการมีส่วนร่วมทั้ง 7 กระบวนการ ตามภาระและขอบข่ายงานทั้ง 4 งาน ทุกงานล้วนใช้กระบวนการมีส่วนร่วมทั้งสิ้นไม่ว่าจะเป็น ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผนร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผิดชอบ ร่วมประเมินผล และร่วมชื่นชมผลงาน แต่งานบางงานอาจจะไม่ครบทุกกระบวนการก็ได้ถือว่าอยู่ในกระบวนการมีส่วนร่วม การใช้กระบวนการมีส่วนร่วมมาใช้กับการบริหารงาน ทำให้ร่างรูปแบบก็มีความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง...”

(Prof. 002, 21 ส.ค. 58)

“...ในการบริหารการศึกษาในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ผมเห็นด้วยกับการใช้กระบวนการมีส่วนร่วมมาบริหารงานทั้ง 4 งาน และมีความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดีในการบริหารงานแต่ละงาน เป็นการเดินสายกลางในการบริหารจัดการ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมจัดการศึกษาและร่วมรับผิดชอบ ซึ่งจะส่งผลให้เป็นไปด้วยดีและประสบความสำเร็จในการบริหารจัดการ...”

(Prof. 007, 10 ก.ย. 58)

“...เห็นด้วยกับการบริหารโรงเรียนโดยกระบวนการมีส่วนร่วมทั้ง 7 กระบวนการ ตามภาระและขอบข่ายงานทั้ง 4 งาน ซึ่งทุกงานกระบวนการมีส่วนร่วมจำเป็นต้องใช้ในการบริหารจัดการไม่ว่าจะเป็นการร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผิดชอบร่วมประเมินผลและปรับปรุงงาน ร่วมชื่นชมผลงาน เหล่านี้ไม่จำเป็นต้องใช้กระบวนการมีส่วนร่วมทั้งหมดขอให้มีส่วนร่วมอย่างใดอย่างหนึ่งก็ถือว่ามีส่วนร่วมในงานนั้น ๆ เห็นด้วยกับร่างรูปแบบนี้เหมาะสมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดี...”

(Prof. 006, 8 ก.ย. 58)

“...ตามภาระและขอบข่ายงานทั้ง 4 งาน ผมเห็นด้วยกับการคัดกรองตัดออก ในบางงานที่ไม่สำคัญมากเท่าไรในการจัดการเรียนรวมซึ่งต้องให้ผู้เกี่ยวข้องมามีส่วนร่วมในการจัดการ โดยเฉพาะคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีบทบาทมากในการบริหารจัดการ และยิ่งยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาร่วมด้วยยิ่งทำให้การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่ผมว่าในการบริหารงานทั่วไป งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน ก็มีความสำคัญในการจัดการศึกษานะครับ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในโรงเรียนที่จัดการเรียนรวมจำเป็นต้องมีการวิจัยในเรื่องนี้ ...”

(Prof. 004, 28 ส.ค. 58)

“...การใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ผมเห็นด้วย ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาควรมีส่วนร่วมในการบริหารงานทั้ง 4 งาน ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผนร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผิดชอบ ร่วมประเมินผล และร่วมชื่นชมผลงาน โรงเรียนที่จัดการเรียนรวมยิ่งมีความจำเป็นที่ต้องให้ทุกฝ่ายมาช่วยกันจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กพิเศษนะครับ และเห็นด้วยกับร่างรูปแบบฯ มีความพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง...” (Prof. 003, 24 ส.ค. 58)

“...การใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ดิฉันเห็นด้วย มีความเหมาะสมใช้กับการบริหารงานทั้ง 4 งาน ทั้งการร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผนร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผิดชอบ ร่วมประเมินและปรับปรุงผลงานและร่วมชื่นชมผลงาน และเห็นด้วยกับร่างรูปแบบฯ มีความพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง...”

(Prof. 009, 18 ก.ย. 58)

จากการวิเคราะห์บทสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญดังกล่าวข้างต้นพบว่า ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 9 ท่าน เห็นด้วยกับรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ว่ามีความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดี ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และได้เสนอให้ปรับแก้ประเด็นในส่วนภาระและขอบข่ายงานบริหารการศึกษาในโรงเรียนดังนี้ งานบริหารทั่วไป ให้นำเอางานการวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน กลับเข้ามาเป็นงานย่อย ในรูปแบบฯ เพราะยังมีความจำเป็นในการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนจัดการเรียนรวมดังนั้น จึงขอสรุปสาระสำคัญที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

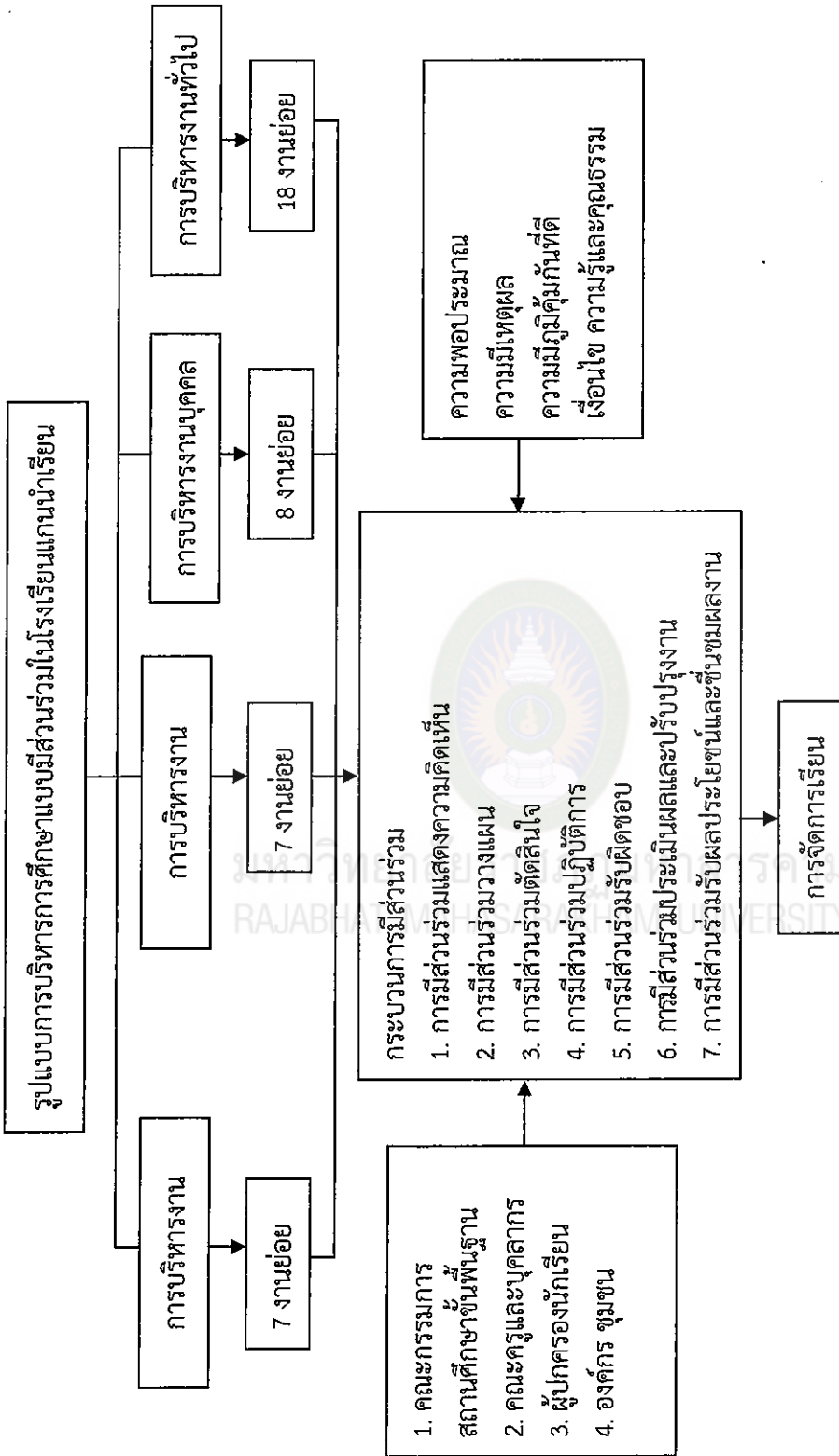
1. ทุกท่านเห็นด้วยกับรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียน
แกนนำเรียนรวมประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น 2) การมีส่วนร่วมวางแผน
3) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ 4) การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ 5) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ 6) การมีส่วน
ร่วมประเมินผลและปรับปรุงงาน 7) การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์และชื่นชมผลงานตามภาระ
และขอบข่ายงาน 4 งาน

2. มี 2 ท่านเห็นควรให้ปรับแก้ไข ภาระและขอบข่ายงานการบริหารการศึกษาใน
โรงเรียน ได้แก่ งานบริหารทั่วไป ให้เพิ่ม งานการวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน

3. ทุกท่านเห็นด้วยกับรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียน
แกนนำเรียนรวม มีความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดี ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียง

หลังจากได้ปรับปรุง แก้ไข ตัดทอน หรือเพิ่มเติมรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมี
ส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ตามที่ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะแล้ว จึงได้รูปแบบการบริหาร
การศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ใหม่ นำเสนอเป็นแผนภาพ ดังนี้

แผนภาพที่ 9 รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม

ตอนที่ 3 การศึกษาผลการทดลองและประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหาร การศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง (ระยะที่ 3)

หลังจากได้รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม
ในระยะที่ 2 แล้ว ผู้วิจัยได้นำรูปแบบฯ ไปทดลองกับกลุ่มทดลองคือ โรงเรียนบ้านคูใหญ่ สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยใช้โครงการ “บวร” ร่วมพัฒนา
การศึกษาโรงเรียนบ้านคูใหญ่ เป็นโครงการที่ใช้ทดลองรูปแบบฯ ผู้วิจัยเลือกโรงเรียนนี้เป็น
สถานที่ทดลองมีเหตุผลดังนี้

1. เป็นโรงเรียนที่สมัครใจเข้าร่วมทดลอง
2. เป็นโรงเรียนประถมศึกษาที่เป็นโรงเรียนแกนนำเรียนรวม
3. ผู้วิจัยมีความเข้าใจถึงบริบทและสภาพการทำงานภายในสถานศึกษา
4. บุคลากรในโรงเรียนมีความต้องการและตั้งใจจริงที่จะร่วมกระบวนการทดลอง

ใช้รูปแบบฯ

ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม
มาดำเนินการกับกลุ่มทดลอง โดยกิจกรรม ดังนี้

1. ผู้วิจัยประชุมชี้แจงกับกลุ่มทดลองเกี่ยวกับกระบวนการวิจัย โครงการ การ
ปฏิบัติงาน และวิธีรายงานและประเมินโครงการ
2. ดำเนินงานตามโครงการ
3. ประเมินโครงการ
4. ประเมินการใช้รูปแบบฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับแต่งตั้งจากสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

ผู้วิจัยได้นำการรายงานผลการทดลองของโรงเรียน มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการ
วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสรุปรายงานผลการประเมินรูปแบบจากผู้ทรงคุณวุฒิ
ขอเสนอผลการทดลองและประเมินผลการใช้รูปแบบฯ ทั้ง 2 ประเด็น ดังนี้

1. ผลการทดลองรูปแบบ

ผู้วิจัยได้ทำการทดลองใช้รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมใน
โรงเรียนแกนนำเรียนรวม ในโครงการ “บวร” พัฒนาการศึกษา ของโรงเรียนบ้านคูใหญ่
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ระหว่างวันที่ 1 พฤศจิกายน 2558 –
มีนาคม 2559 ผลการทดลองขอเสนอ ดังนี้

1.1 หลักการและเหตุผลการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนพิเศษเรียนรวมกับเด็กปกติ จำเป็นต้องบริหารจัดการการเรียนรู้ให้เด็กพิเศษเป็นรายบุคคล เพื่อให้สามารถเรียนรวมกับเด็กปกติได้อย่างมีความสุข ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา โดยเฉพาะครูผู้รับผิดชอบการศึกษาพิเศษ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียนพิเศษ มีความสำคัญในการมีส่วนร่วมจัดการเรียนรู้ ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผิดชอบ ร่วมประเมินและปรับปรุงผลงาน และร่วมชื่นชมผลงาน และโครงการ “บวร” ร่วมพัฒนาการศึกษา ของโรงเรียนบ้านคูใหญ่ เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในท้องถิ่น และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าว กับทางโรงเรียน โรงเรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องนี้เป็นอย่างดีจึงจัดทำโครงการนี้ขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์

- 1.2.1 เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนพิเศษเรียนรวมกับนักเรียนปกติ
- 1.2.2 เพื่อส่งเสริมผู้ปกครองนักเรียนพิเศษให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรวม
- 1.2.3 เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบ้านกับโรงเรียนและกับนักเรียน
- 1.2.4 เพื่อส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- 1.2.5 เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องการจัดการศึกษาพิเศษมีส่วนร่วมแก้ปัญหา
- กับทางโรงเรียน

1.3 เป้าหมาย

1.3.1 เป้าหมายเชิงปริมาณ 1) นักเรียนพิเศษ ได้รับการจัดการเรียนรู้เป็นรายบุคคล ร้อยละ 90 2) ผู้ปกครองนักเรียนพิเศษ ได้เข้าอบรมการจัดการเรียนรวมที่โรงเรียน จัดให้ ร้อยละ 80 3) มีการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา/ผู้ปกครองนักเรียนพิเศษ อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง 4) มีวัสดุอุปกรณ์ใช้ในการจัดการศึกษาพิเศษเพียงพอ

1.3.2 เป้าหมายเชิงคุณภาพ

- 1) นักเรียนพิเศษมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น
- 2) ผู้ปกครองนักเรียนพิเศษมีความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนรวม
- 3) มีความสัมพันธ์อันดีระหว่างบ้านกับโรงเรียน และครูกับผู้ปกครองนักเรียน
- 4) ผู้ปกครองนักเรียนพิเศษมีความพึงพอใจในการจัดการเรียนรวม

1.4 ตัวชี้วัดความสำเร็จ

- 1.4.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนักเรียนพิเศษสูงขึ้น ร้อยละ 60
- 1.4.2 การเข้าร่วมอบรมของผู้ปกครองนักเรียนพิเศษร้อยละ 80
- 1.4.3 สถิติการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาร้อยละ 80
- 1.4.4 มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
- 1.4.5 ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนพิเศษร้อยละ 80

1.5 ผลดำเนินการ

1.5.1 กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล

- 1) ผลการดำเนินการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมาย
- 2) นักเรียนพิเศษได้เรียนรู้ร่วมกับเด็กปกติ ร้อยละ 98 ของจำนวน

นักเรียนพิเศษที่ร่วมโครงการ

- 3) มีแผนการจัดการเรียนเป็นรายบุคคล ร้อยละ 100
- 4) ผลทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนพิเศษสูงขึ้นร้อยละ

64 ของจำนวนนักเรียนพิเศษที่ร่วมโครงการ

1.5.2 กิจกรรมประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา

- 1) มีการจัดประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง
- 2) คณะกรรมการสถานศึกษาเข้าประชุมครบทุกครั้ง คิดเป็นร้อยละ 97

1.5.3 กิจกรรมพัฒนาผู้ปกครองนักเรียนพิเศษ

- 1) ผู้ปกครองนักเรียนพิเศษเข้ารับการอบรมการจัดการเรียนรวมที่

โรงเรียนจัดคิดเป็นร้อยละ 96

- 2) ผู้ปกครองนักเรียนพิเศษมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรวม

คิดเป็นร้อยละ 92

- 3) ผู้ปกครองนักเรียนพิเศษมีความพึงพอใจการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรวมสำหรับนักเรียนพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 95

1.5.4 กิจกรรมเยี่ยมบ้าน

- 1) นักเรียนพิเศษได้รับการเยี่ยมบ้าน คิดเป็นร้อยละ 100
- 2) นักเรียนพิเศษได้รับการช่วยเหลือในเรื่องการเรียนรู้อย่าง

คิดเป็นร้อยละ 100

1.5.5 กิจกรรมระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

- 1) มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา จำนวน 2 ครั้ง

2) มีการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์เพื่อการศึกษาพิเศษเพียงพอต่อการใช้จัดการเรียนรู้

1.5.6 การติดตาม ประเมินผล

- 1) มีการติดตามประเมินผลตามปฏิทินงาน
- 2) มีการรายงานผลระหว่างดำเนินโครงการและสิ้นสุดโครงการ

2. ผลการประเมินการใช้รูปแบบในโครงการ

ผู้วิจัยได้ทำหนังสือขอความร่วมมือถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 เพื่อแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นกรรมการประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ตามโครงการ “บวร” พัฒนาการศึกษ โดยประเมินตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ มีความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดี จำนวน 3 คน ตามแบบประเมินการใช้รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ตามโครงการ “บวร” ร่วมพัฒนาการศึกษา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ขอรายงานผลการประเมิน ดังนี้

ตารางที่ 26 สรุปผลการวิเคราะห์แจกแจงความถี่และค่าร้อยละ ผลการประเมินการใช้รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ตามโครงการ “บวร” ร่วมพัฒนาการศึกษา โรงเรียนโรงเรียนบ้านคูใหญ่

รายการ	จำนวน/ร้อยละความเหมาะสมของรูปแบบฯ ตามหลัก SEP			ค่าเฉลี่ยร้อยละ
	มีความพอประมาณ	มีเหตุผล	มีภูมิคุ้มกัน	
1. วัตถุประสงค์ของโครงการมีความสอดคล้องกับหลักการและเหตุผล	3/100.00	3/100/00	3/100.00	100.00
2. วัตถุประสงค์ของโครงการนำไปสู่การปฏิบัติได้	3/100.00	3/100.00	3/100.00	100.00
3. เป้าหมายของโครงการมีความชัดเจน	3/100.00	3/100.00	3/100.00	100.00

รายการ	จำนวน/ร้อยละความเหมาะสม ของรูปแบบฯ ตามหลัก SEP			ค่าเฉลี่ยร้อยละ
	มีความพอประมาณ	มีเหตุผล	มีภูมิคุ้มกัน	
4. ตัวชี้วัดความสำเร็จของกิจกรรม มีความชัดเจนวัดประเมินผลได้	3/100.00	3/100.00	3/100.00	100.00
5. ขั้นตอนการดำเนินโครงการ ชัดเจนเหมาะสมกับกิจกรรมของโครงการ	3/100.00	3/100.00	2/66.67	88.89
6. ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองนักเรียนพิเศษมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ	3/100.00	3/100.00	3/100.00	100.00
7. ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองนักเรียนพิเศษมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นวางแผน ตัดสินใจ ปฏิบัติ รับผิดชอบ ประเมิน/ปรับปรุงงาน ชิ้นชมผลงานในโครงการ	3/100.00	3/100.00	2/66.67	88.89
8. ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองนักเรียนพิเศษมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นวางแผน ตัดสินใจ ปฏิบัติ รับผิดชอบ ประเมิน/ปรับปรุงงาน ชิ้นชมผลงาน ในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน	3/100.00	3/100.00	3/100.00	100.00

รายการ	จำนวน/ร้อยละความเหมาะสม ของรูปแบบฯ ตามหลัก SEP			ค่าเฉลี่ยร้อยละ
	มีความพอประมาณ	มีเหตุผล	มีภูมิคุ้มกัน	
9. ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองนักเรียนพิเศษมี ส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น วางแผน ตัดสินใจ ปฏิบัติ รับผิดชอบ ประเมิน/ปรับปรุงงาน ชื่นชมผลงาน ในการบริหารงาน งบประมาณของโรงเรียน	3/100.00	3/100.00	2/66.67	88.89
10. ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองนักเรียนพิเศษมี ส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น วางแผน ตัดสินใจ ปฏิบัติ รับผิดชอบ ประเมิน/ปรับปรุงงาน ชื่นชมผลงาน ในการบริหารงาน บุคคลของโรงเรียน	3/100.00	3/100.00	2/66.67	88.89
11. ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองนักเรียนพิเศษมี ส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น วางแผน ตัดสินใจ ปฏิบัติ รับผิดชอบ ประเมิน/ปรับปรุงงาน ชื่นชมผลงาน ในการบริหารงาน ทั่วไปของโรงเรียน	3/100.00	3/100.00	3/100.00	100.00

รายการ	จำนวน/ร้อยละความเหมาะสม ของรูปแบบฯ ตามหลัก SEP			ค่าเฉลี่ยร้อยละ
	มีความพอประมาณ	มีเหตุผล	มีภูมิคุ้มกัน	
12. ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองนักเรียนพิเศษมีส่วนร่วม ร่วมในการเยี่ยมบ้านนักเรียนพิเศษ	3/100.00	3/100.00	3/100.00	100.00
13. ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองนักเรียนพิเศษมีส่วนร่วม ร่วมในการจัดการเรียนรวม	3/100.00	3/100.00	3/100.00	100.00
14. ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองนักเรียนพิเศษมีส่วนร่วม ร่วมในการติดตาม กำกับ ประเมิน รายงานผลกิจกรรมโครงการ	3/100.00	3/100.00	2/66.67	88.89
15. ผู้ปกครองนักเรียนพิเศษได้รับ การอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียน รวม	3/100.00	3/100.00	3/100.00	100.00
16. การประชุมของคณะกรรมการ สถานศึกษา ได้แสดงความคิดเห็น วางแผน ตัดสินใจ ปฏิบัติ รับผิดชอบ ประเมิน/ปรับปรุงงาน ชื่นชมผลงาน	3/100.00	3/100.00	3/100.00	100.00
17. มีการระดมทรัพยากรเพื่อ การศึกษา	3/100.00	3/100.00	2/66.67	88.89

รายการ	จำนวน/ร้อยละความเหมาะสม ของรูปแบบฯ ตามหลัก SEP			ค่าเฉลี่ยร้อยละ
	มีความพอประมาณ	มีเหตุผล	มีภูมิคุ้มกัน	
18. ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองนักเรียนพิเศษมี ความพึงพอใจในการดำเนิน โครงการ	3/100.00	3/100.00	3/100.00	100.00
รวม	100.00	100.00	88.89	96.30

จากตารางการวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้นพบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่เห็นว่าการใช้รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ตามโครงการ “บวร” ร่วมพัฒนาการศึกษา เป็นไปตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 96.30 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ที่มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 80 ขึ้นไป เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านมีความพอประมาณ และด้านมีเหตุผล มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 100 และด้านมีภูมิคุ้มกันที่ดี มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 88.89

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1-5 โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผู้วิจัยสามารถสรุปผลตามลำดับ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1-5
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1-5 โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. เพื่อศึกษาผลการทดลองรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1-5 โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ขั้นตอนการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 3 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม มีกิจกรรมการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. การศึกษาองค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวมผู้วิจัยได้ทำการศึกษาหลักการทฤษฎี แนวคิด รูปแบบการบริหารจัดการ การศึกษา จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 16 เล่ม ทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์เนื้อหาเพื่อให้ได้องค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วม โดยใช้แผนภูมิเมทริกซ์ (Matrix chart) พิจารณาความสอดคล้อง ความสัมพันธ์กันแต่ละองค์ประกอบของผู้รู้แต่ละท่านและได้ตั้งเกณฑ์ในการศึกษาองค์ประกอบไว้ว่า หากสัมพันธ์กันตั้งแต่หรือมีความถี่ตั้งแต่ 5 ขึ้นไปจึงนำมาเป็นองค์ประกอบเพื่อเป็นกรอบในการวิจัยต่อไป

2. การยืนยันองค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วม ที่ได้จากการศึกษาในเชิงหลักการทฤษฎี (Theoretical Model) จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวมาเป็นกรอบตัวแปรที่ทำการศึกษาในขั้นตอนต่อไปคือ การยืนยันองค์ประกอบ

การบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วม โดยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ ด้านการบริหารการศึกษาหรือการบริหารการศึกษาพิเศษ ด้านปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 7 คน

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียน แกนนำเรียนรวมโดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีกิจกรรมการวิจัย ตามลำดับ ดังนี้

1. การศึกษาดูงานโรงเรียนแกนนำเรียนรวมที่มีผลการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ (Best Practice) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กลุ่มเป้าหมายที่เป็น ผู้ทรงคุณวุฒิในโรงเรียนต้นแบบที่ไปศึกษาดูงานโรงเรียนละ 4 คน รวมทั้งสิ้น 12 คน ใช้วิธีการ สัมภาษณ์กลุ่ม (Focus Group Interview) ผู้วิจัยได้กำหนดคุณสมบัติโรงเรียนต้นแบบ (Best Practice) ไว้ดังนี้ คือ 1) เป็นโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 2) เป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาแบบเรียนรวม 3) เป็นโรงเรียนแกนนำเรียนรวม 4) เป็นโรงเรียนที่ ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่ 3 ได้แก่

1.1 โรงเรียนเมืองร้อยเอ็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

1.2 โรงเรียนชุมชนบ้านหัวขัว สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

1.3 โรงเรียนบ้านขอนสักตอประดู่ระทอกโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3

2. การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey study) เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับ องค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้แทนครูใน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้แทนผู้ปกครองนักเรียนในคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ขอนแก่น เขต 1-5 โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างเกณฑ์ร้อยละ 30 คิดเป็นจำนวน 49 โรงเรียน (ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 49 คน ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 49 คน ผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 49คน ผู้แทนผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 49 คน) รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 196 คน

3. การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เพื่อร่างรูปแบบการบริหาร การศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวมผู้วิจัยได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) คณะทำงานเพื่อร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ประกอบไปด้วยบุคคลหลายฝ่ายได้แก่ ผู้วิจัย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนที่รับผิดชอบงานการศึกษาพิเศษ ศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบงานการศึกษาพิเศษ ครูที่ทำหน้าที่ หัวหน้างานวิชาการ/งานงบประมาณ/งานบุคคล/งานทั่วไป และผู้ช่วยผู้วิจัย รวมทั้งสิ้น จำนวน 9 ท่าน

4. การยืนยันรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ผู้วิจัยได้นำองค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ที่ได้จากการศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบ การสำรวจความคิดเห็น มาจัดทำร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) และนำร่างรูปแบบฯ ที่ได้จากการประชุมเชิงปฏิบัติการ ไปเป็นกรอบจัดทำแบบ สัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) และแบบประเมินรูปแบบฯ โดยใช้หลัก ของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาหรือตัดสินรูปแบบฯ ได้แก่ ความพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันที่ดี ผู้วิจัยได้จัดส่งแบบประเมินรูปแบบฯ ไปให้ ผู้เชี่ยวชาญ ล่วงหน้าก่อนวันที่จะสัมภาษณ์ และรับคืนในวันที่ผู้วิจัยไปสัมภาษณ์ จำนวน 9 ท่าน ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อยืนยันรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมใน โรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1-5 โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ระยะที่ 3 การศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม โดยผู้วิจัยได้นำรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมใน โรงเรียนแกนนำเรียนรวม ไปทดลองกับกลุ่มทดลองคือ โรงเรียนบ้านคูใหญ่ สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยใช้โครงการ “บวร” ร่วมพัฒนาการศึกษาของ โรงเรียนบ้านคูใหญ่ เป็นโครงการที่ใช้ทดลองรูปแบบฯ มีกิจกรรมตามลำดับ ดังนี้

1. การประชุมคณะทำงาน (Workshop) จัดทำโครงการ “บวร” ร่วมพัฒนา การศึกษาโรงเรียนบ้านคูใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 และคู่มือประกอบโครงการ
2. การชี้แจงกับกลุ่มเป้าหมายที่ทำการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการชี้แจงเกี่ยวกับ กระบวนการในการวิจัย ปฏิทินการปฏิบัติงานและวิธีประเมินผลการดำเนินการตามโครงการ
3. การดำเนินงานตามโครงการ “บวร” ร่วมพัฒนาการศึกษาโรงเรียนบ้านคู ใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

4. การประเมินโครงการ “บวร” ร่วมพัฒนาการศึกษาโรงเรียนบ้านตุ้ใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยผู้ประเมินจากการแต่งตั้งของโรงเรียนบ้านตุ้ใหญ่ จำนวน 3 คน

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยในครั้งนี้ สรุปได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วม

จากการศึกษาหลักการทฤษฎี แนวคิด รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษา จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 7 ท่าน ผลการยืนยันองค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วม สรุปได้ดังนี้ 1.องค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมประกอบด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม 7 กระบวนการ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น 2) การมีส่วนร่วมวางแผน 3) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ 4) การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ 5) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ 6) การมีส่วนร่วมประเมินผลและปรับปรุงงาน 7) การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์และชื่นชมผลงานตามภาระและขอบข่ายงาน บริหารการศึกษาได้แก่ 1) การบริหารงานวิชาการ มี 7 งานย่อย 2) การบริหารงานงบประมาณ มี 7 งานย่อย 3) การบริหารงานบุคคล มี 9 งานย่อย 4) การบริหารงานทั่วไป มี 19 งานย่อย

2. ผลการสร้างรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.1 ผลการศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบการจัดการเรียนรวม 3 แห่ง และผลการสัมภาษณ์บุคคลสำคัญในโรงเรียนต้นแบบ จำนวน 12 คน ซึ่งบุคคลสำคัญมีความคิดเห็นเป็นไปในแนวเดียวกันว่า การบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม มีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้ในกระบวนการมีส่วนร่วม 7 กระบวนการตามภาระและขอบข่ายงานบริหารการศึกษาได้แก่ 1) การบริหารงานวิชาการ มี 7 งานย่อย 2) การบริหารงานงบประมาณมี 7 งานย่อย 3) การบริหารงานบุคคล มี 9 งานย่อย 4) การบริหารงานทั่วไป มี 18 งานย่อย

2.2 ผลการสำรวจความคิดเห็นกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนจัดการเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1-5 จำนวน 196 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ประกอบด้วย กระบวนการมีส่วนร่วม 7 กระบวนการ ตามภาระและขอบข่ายงานบริหาร

การศึกษาได้แก่ 1) การบริหารงานวิชาการ มี 7 งานย่อย 2) การบริหารงานงบประมาณมี 7 งานย่อย 3) การบริหารงานบุคคล มี 8 งานย่อย 4) การบริหารงานทั่วไป มี 18 งานย่อย

2.3 ผลการประชุมเชิงปฏิบัติการ คณะทำงานได้นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาดูงาน โรงเรียนต้นแบบและสัมภาษณ์บุคคลสำคัญ การสำรวจความคิดเห็นกลุ่มตัวอย่าง มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อยกร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม พบว่า ร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมประกอบด้วย กระบวนการมีส่วนร่วม 7 กระบวนการ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น 2) การมีส่วนร่วมวางแผน 3) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ 4) การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ 5) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ 6) การมีส่วนร่วมประเมินผลและปรับปรุงงาน 7) การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์และชื่นชมผลงาน ตามภาระและขอบข่ายงานบริหารการศึกษาได้แก่ 1) การบริหารงานวิชาการ มี 7 งานย่อย 2) การบริหารงานงบประมาณมี 7 งานย่อย 3) การบริหารงานบุคคล มี 8 งานย่อย 4) การบริหารงานทั่วไป มี 17 งานย่อย

2.4 ผลการตรวจสอบรูปแบบโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ 9 คน พบว่า ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยเป็นแนวเดียวกันว่า รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1-5 โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงประกอบด้วย กระบวนการมีส่วนร่วม 7 กระบวนการ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น 2) การมีส่วนร่วมวางแผน 3) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ 4) การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ 5) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ 6) การมีส่วนร่วมประเมินผลและปรับปรุงงาน 7) การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์และชื่นชมผลงาน ตามภาระและขอบข่ายงานบริหารการศึกษาได้แก่ 1) การบริหารงานวิชาการ มี 7 งานย่อย 2) การบริหารงานงบประมาณมี 7 งานย่อย 3) การบริหารงานบุคคล มี 8 งานย่อย 4) การบริหารงานทั่วไป มี 18 งานย่อย และรูปแบบนี้ มีความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดี ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 96.30

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1-5 โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ผู้วิจัยได้ทำการทดลองใช้รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ในโครงการ “บวร” ร่วมพัฒนาการศึกษา โรงเรียนบ้านคูใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 เมื่อดำเนินการทดลองเสร็จสิ้น ได้ขอเชิญผู้ทรงคุณวุฒิจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 จำนวน 3 คน เป็นผู้ประเมินผลการใช้รูปแบบ โดยประเมินตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่

มีความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดี ตามแบบประเมินการใช้รูปแบบการบริหาร การศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ตามโครงการ “บวร” ร่วมพัฒนาการศึกษา ผลการประเมิน ดัชนีการใช้รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียน รวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ตามโครงการ “บวร” ร่วม พัฒนาการศึกษา เป็นไปตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยรวมมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 96.30 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ที่มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 80 ขึ้นไป เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านมี ความพอประมาณ และด้านมีเหตุผล มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 100 และด้านมีภูมิคุ้มกันที่ดี มีค่าเฉลี่ย ร้อยละ 88.89

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียน แกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1-5 โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครั้งนี้ มีประเด็นในการอภิปรายผลตามลำดับ ดังนี้

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วม

จากผลการศึกษาองค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วม จากการศึกษา หลักการทฤษฎี แนวคิด รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษา จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่ เกี่ยวข้อง ทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์เนื้อหาเพื่อให้ได้องค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมี ส่วนร่วม โดยใช้แผนภูมิเมทริกซ์ (Matrix chart) และนำไปสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 ท่าน เพื่อยืนยันองค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วม สรุปผลได้ดังนี้ องค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมประกอบด้วยกระบวนการ บริหารประกอบด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม 7 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น 2) การมีส่วนร่วมวางแผน 3) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ 4) การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ 5) การมีส่วน ร่วมรับผิดชอบ 6) การมีส่วนร่วมประเมินผลและปรับปรุงงาน 7) การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ และชื่นชมผลงาน ตามภาระและขอบข่ายงานการบริหารการศึกษาในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม 4 งาน ได้แก่ 1) การบริหารงานวิชาการ 7 งานย่อย 2) การบริหารงานงบประมาณ 7 งานย่อย 3) การบริหารงานบุคคล 9 งานย่อย 4) การบริหารงานทั่วไป 19 งานย่อย ซึ่งสอดคล้องกับ การบริหารสถานศึกษานิตบุคคล ของกระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 75) การกระจายอำนาจ และให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทั้งด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงาน

งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ตรงกันกับโฉมฉาย กาศโอสถ (2554 : 23) ที่กล่าวไว้การบริหารแบบมีส่วนร่วมคือ การที่บุคคลผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานทั้งในด้านการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ การวางแผน การปฏิบัติงาน การประเมินผลและการปรับปรุงงาน ตลอดจนการร่วมชื่นชมยินดีในความสำเร็จขององค์กร

2. ผลการพัฒนาารูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม

จากการศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบ (Best Practice) จำนวน 3 แห่ง สัมภาษณ์กลุ่ม (Focus Group Interview) บุคคลสำคัญในโรงเรียนต้นแบบ จำนวน 12 คน ผลจากการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Study) เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม นำข้อมูลที่ได้มาจัดทำ Workshop โดยการบริหารงานบุคคล ได้ตัดงานย่อยออก 1 งาน คือ งานทะเบียนประวัติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และการบริหารงานทั่วไป ตัดงานย่อยออก 1 งานคือ การดำเนินงานธุรการด้านการเงิน การคลัง บัญชีและพัสดุ จึงได้ร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วม ใหม่ ประกอบด้วย กระบวนการมีส่วนร่วม 7 กระบวนการ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น 2) การมีส่วนร่วมวางแผน 3) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ 4) การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ 5) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ 6) การมีส่วนร่วมประเมินผลและปรับปรุงงาน 7) การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์และชื่นชมผลงาน ตามภาระและขอบข่ายงานการบริหารการศึกษาในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม 4 งาน ได้แก่ 1) การบริหารงานวิชาการ 7 งานย่อย 2) การบริหารงานงบประมาณ 7 งานย่อย 3) การบริหารงานบุคคล 8 งานย่อย 4) การบริหารงานทั่วไป 18 งานย่อยซึ่งสอดคล้องกับ ชรรค์ชัย อ่อนมี (2552 : 23 - 24) ได้สรุปการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานตามกรอบงาน 4 ด้าน การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานด้านงบประมาณ การบริหารงานด้านบุคลากร และการบริหารงานทั่วไป การบริหารดังกล่าวจะประสบผลสำเร็จได้ โดยจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา และเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารทุกขั้นตอน ด้วยความโปร่งใสตรวจสอบได้ตามหลักการบริหารจัดการที่ดี (Good Governance) พร้อมทั้งการนำเทคนิคการบริหารเชิงยุทธศาสตร์สมัยใหม่เข้ามาเป็นนวัตกรรมการบริหาร และธีระ รุญเจริญ (2550 : 206) ได้สรุปไว้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการที่ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานเข้ามามีบทบาทในการพิจารณาปัญหาและตัดสินใจร่วมกัน รวมถึงร่วมรับผิดชอบในการบริหารงานบางอย่างเพื่อประโยชน์ในการระดมกำลังความคิด เพื่อแบ่งเบาภาระหน้าที่ของผู้บริหาร สอดคล้องกับศิริพร ตันติยามาศ (2550 : 35) ได้กล่าวถึงการบริหารแบบมีส่วนร่วมมีหลักการสำคัญ 6 ประการ คือ

1) การกระจายอำนาจและการให้อำนาจในการตัดสินใจ 2) ความไว้วางใจกัน 3) การร่วมกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมายและร่วมรับผิดชอบดำเนินการ 4) ความเป็นอิสระที่จะรับผิดชอบและสามารถดูแลตนเองได้ 5) ความผูกพันต่อกันและรู้สึกเป็นเจ้าของหน่วยงานร่วมกัน 6) การให้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนและทันสมัยต่อทุกคนที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

หลังจากได้ร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม จากการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) และนำร่างรูปแบบฯ ที่ได้จากการประชุมเชิงปฏิบัติการ ไปเป็นกรอบจัดทำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) และแบบประเมินรูปแบบฯ โดยใช้หลักของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาหรือตัดสินใจแบบฯ ได้แก่ ความพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันที่ดีจึงสรุปผลการยืนยันรูปแบบจากผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวมประกอบด้วยกระบวนการบริหารประกอบด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม 7 ขั้นตอน ได้แก่

- 1) การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น
- 2) การมีส่วนร่วมวางแผน
- 3) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ
- 4) การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ
- 5) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ
- 6) การมีส่วนร่วมประเมินผลและปรับปรุงงาน
- 7) การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์และชื่นชมผลงาน ตามภาระและขอบข่ายงานการบริหารการศึกษาในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม 4 งาน ได้แก่

- 1) การบริหารงานวิชาการ 7 งานย่อย
- 2) การบริหารงานงบประมาณ 7 งานย่อย
- 3) การบริหารงานบุคคล 8 งานย่อย
- 4) การบริหารงานทั่วไป 18 งานย่อย

และจากการวิเคราะห์ข้อมูลผลการยืนยันรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมพบว่า ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่เห็นว่ารูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ทุกข้อมีความเหมาะสมตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ที่มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 80 ขึ้นไป การมีส่วนร่วมทั้ง 7 กระบวนการ ตามภาระและขอบข่ายงานทั้ง 4 งาน เมื่อพิจารณาเป็นรายงานหลักพบว่า งานที่มีค่าเฉลี่ยร้อยละมากที่สุดไปหาน้อยได้แก่ งานบริหารวิชาการ มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 91.61 งานบริหารทั่วไป มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 90.54 งานบริหารงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 90.02 และงานบริหารบุคคล มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 89.88 และผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่เห็นว่ารูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ทุกข้อเป็นไปตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 3 ด้านคือมีความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดีตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 80 ขึ้นไป อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายงานหลักพบว่างานบริหารวิชาการ มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 97.89 มีความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดีอยู่ในระดับมากที่สุด งานบริหารทั่วไป มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 96.95 มีความพอประมาณ มีเหตุผล

มีภูมิคุ้มกันที่ดี อยู่ในระดับมากที่สุดงานบริหารงบประมาณมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 95.77 มีความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดี อยู่ในระดับมากที่สุดและงานบริหารบุคคล มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 95.37 มีความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดี อยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้น รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนที่จัดการเรียนรวม โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีความเหมาะสมที่จะใช้ในการจัดการศึกษาให้เด็กปกติและเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เรียนรวมกันเป็นการจัดการศึกษาอย่างยืดหยุ่นและตอบสนองการเรียนรู้ของเด็กที่มีวิธีการเรียนรู้และความสามารถในการเรียนรู้ที่แตกต่างกันไม่ว่าเด็กคนนั้นจะมีความต้องการพิเศษหรือไม่ก็ตาม ทุกคนเรียนไปด้วยกัน ครูปฏิบัติต่อนักเรียนเหมือนทุกคนเป็นเด็กปกติโดยคำนึงถึงความสามารถและความเหมาะสมของเด็กที่มีความบกพร่องของแต่ละคน เพื่อส่งเสริมให้เด็กได้มีโอกาสรับการศึกษาและดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างเป็นปกติสอดคล้องกับปรัชญาขงพิบูลสงคราม (2550 : 9 - 11) กล่าวไว้ว่า ความพอเพียงจะต้องประกอบด้วยคุณลักษณะ 3 ประการ พร้อม ๆ กัน ดังนี้ 1) ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดี ที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น 2) ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้นจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ 3) การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล 4) เงื่อนไข การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ 1) เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบ ที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกันเพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ 2) เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย ความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความอดทน มีความเพียรใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิตไม่โลภและไม่ตระหนี่ 3) แนวทางปฏิบัติและผลที่คาดว่าจะได้จากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้คือ การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจสังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้และเทคโนโลยีและการวิเคราะห์หสัมพันธ์ผู้เชี่ยวชาญดังกล่าวข้างต้นพบว่า ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 9 ท่านเห็นด้วยกับรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ว่ามีความพอประมาณมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดี ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และได้เสนอให้ปรับแก้ประเด็นในส่วนภาระและขอบข่ายงานบริหารการศึกษาในโรงเรียนดังนี้ งานบริหารทั่วไป ให้นำเอางานการวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน กลับเข้ามาเป็นงานย่อย ในรูปแบบฯ ซึ่งสอดคล้องกับจันทร์นิลวงนาม (2551 : 167) กล่าวถึงการบริหารแบบมีส่วนร่วมการที่บุคคลได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการ

ปฏิบัติงานทั้งในด้านการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ การปฏิบัติงาน และการประเมิน และ
 ภูวนาล ยูพานวิทย์ (2552 : 56) ได้กล่าวถึงลักษณะการมีส่วนร่วมนั้นพิจารณาได้หลายรูปแบบ
 เช่น มีลักษณะการมีส่วนร่วมการวางแผน การตัดสินใจ มีส่วนร่วมในการจัดการองค์การการปฏิบัติ
 หรือการดำเนินงาน การบริหาร การสื่อสาร และการประเมินผล ซึ่งอาจจะเป็นการมีส่วนร่วม
 โดยตรงหรือมีส่วนร่วมทางอ้อม ทั้งในระดับของการมีส่วนร่วมเพียงบางส่วนและมีมีส่วนร่วม
 ทั้งหมด

3. ผลการใช้รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม

จากการนำรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม
 ไปทดลองใช้ในโครงการ “บวร” ร่วมพัฒนาการศึกษา ที่โรงเรียนบ้านคูใหญ่ สังกัดสำนักงาน
 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 และผลการประเมินการใช้รูปแบบการบริหาร
 การศึกษาแบบมีส่วนร่วม จากผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับการแต่งตั้งจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 จำนวน 3 ท่าน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการประเมินการใช้
 รูปแบบในโครงการ พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิส่วนใหญ่เห็นว่า การใช้รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบ
 มีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น
 เขต 2 ตามโครงการ “บวร” ร่วมพัฒนาการศึกษา เป็นไปตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 โดยรวมมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 96.30 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ที่มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 80 ขึ้นไป เมื่อ
 พิจารณารายด้านพบว่า ด้านมีความพอประมาณ และด้านมีเหตุผล มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 100
 และด้านมีภูมิคุ้มกันที่ดี มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 88.89 จะเห็นได้ว่ารูปแบบการบริหารการศึกษาแบบ
 มีส่วนร่วม สอดคล้องกับสอดคล้องกับเกษม วัฒนชัย (2550 : 18) ได้กล่าวถึงหลักการปรัชญา
 ของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับทุกประเทศในโลก โดยเฉพาะการ
 สร้างความเข้มแข็งเพื่อรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากกระแสโลกาภิวัตน์
 และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) (2550 : 46 - 47)
 ได้ชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับ
 ชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการบริหารและพัฒนาประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะ
 การพัฒนาเศรษฐกิจก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียงหมายถึง ความพอประมาณ
 ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมี
 ผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ต้องอาศัยความรู้
 ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและ
 การดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ
 โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม
 ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร

มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยที่พบว่า การบริหารการศึกษาในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กระบวนการมีส่วนร่วม ทั้งในด้านร่วมแสดงความคิดเห็น วางแผน ตัดสินใจ ปฏิบัติงานรับผิดชอบ ประเมินผลและปรับปรุงงาน ซึ่งชมผลงาน มีความจำเป็นในการบริหารการศึกษา ตามภาระและขอบข่ายงาน จึงควรกำหนดให้ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องการจัดการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาในโรงเรียนทั้งในระดับของการมีส่วนร่วมเพียงบางส่วนและมีส่วนร่วมทั้งหมด

1.2 ผลการวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ได้ภาระและขอบข่ายงาน การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานทั่วไป ที่มีความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดี ดังนั้นโรงเรียนประถมศึกษาที่จัดการศึกษาเรียนรวม จึงควรกำหนดภาระและขอบข่ายงานในชัดเจนโดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.3 นำผลการประเมินการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปขยายผลและสร้างเครือข่ายการพัฒนาการประเมินผลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนรวมบูรณาการของสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.2 ควรวิจัยเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาจัดการเรียนรวมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับโรงเรียนสังกัดหน่วยงานอื่น

2.3 ควรวิจัยเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาจัดการเรียนรวมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามภาระและขอบข่ายงานแต่ละงานเป็นการเฉพาะ

2.4 ควรทำวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาและพัฒนาโรงเรียน ที่มีความต้องการพัฒนาการจัดการเรียนรวมสู่ความเป็นเลิศ ซึ่งจะทำให้ได้รูปแบบที่ดีเป็นแบบอย่างในการบริหารจัดการศึกษาสำหรับโรงเรียนลักษณะเช่นนี้ต่อไป

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

การศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงานคณะกรรมการ. แนวทางการดำเนินงานขององค์คณะบุคคลและ
การมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2550.

———. การขับเคลื่อนนโยบาย(สพฐ.) ปี 53. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน, 2553.

กิ่งเพชร ส่งเสริม. การพัฒนารูปแบบของการจัดการเรียนรวมแบบคละชั้นที่มีเด็กที่มีความ
ต้องการพิเศษในโรงเรียนประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (การศึกษาพิเศษ).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2552. ถ่ายเอกสาร.

เกษตรและสหกรณ์, กระทรวง. องค์ความรู้และภูมิปัญญาของศูนย์เรียนรู้ปราชญ์ชาวบ้าน.
กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2551.

เกษม วัฒนชัย. เส้นทางสู่ความพอเพียง. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เซ็นจูรี่จำกัด, 2552.

———. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : สุริยาสาส์, 2545.

ขรรค์ชัย อ่อนมี. การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนโดยใช้การบริหาร
แบบสมดุลง : กรณีศึกษา โรงเรียนอนุบาลพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์
กศ.ด. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, 2552.

จันทร์จรัส สงวนนวม. ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ
: ปัญญาชน, 2551.

เจริญ ราชโสภา. การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2554.

โถมฉาย กาศโอสถ. รูปแบบการบริหารกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาระดับ
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ กศ.ด.
พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2554.

ชูทรัพย์ ภาวงศ์. สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่จัดการศึกษาภาคบังคับ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาสกลนคร เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร,
2551.

- ณัฐฉินันท์ พรหมณ์สังข์. การพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของประสิทธิผลในการบริหาร แบบมีส่วนร่วม ของผู้อำนวยการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2550.
- ธีระ รุญเจริญ. ความเป็นมืออาชีพในการจัดและการบริหารการศึกษา ยุคปฏิรูปการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : แอล.ที.เพรส., 2550.
- บุญชม ศรีสะอาด. การอ้างอิงประชากรเพื่อใช้ในเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่ากับกลุ่มตัวอย่าง. วารสารการวัดผลการศึกษา มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2535.
- เบญจา ชลธารนนท์. การศึกษาแบบเรียนร่วม. ม.ป.ท., 2544.
- . คู่มือการจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ, 2546.
- บริษัทสกายบุ๊กส์ จำกัด. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : พี.เอ็น.เค.สกายฟังก์, 2551.
- ประเวศ วะสี. กระบวนการทางปัญญา. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543.
- ปรียานุช พิบูลสรารุช. การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระองศ์, 2550.
- ผดุง อารยะวิญญู ; และวาสนา เลิศศิลป์.แนวทางการจัดการเรียนรวม (Guidelines For Inclusion) กรุงเทพฯ : สันติศิริการพิมพ์, 2550.
- พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักคณะกรรมการ. เศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร. กรุงเทพฯ : สำนักคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550.
- . ทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11. เอกสารประกอบการประชุมประจำปี 2553. นนทบุรี : กศช., 2553.
- ภูวนาด ยุพานวิทย์. การวิเคราะห์เปรียบเทียบรูปแบบการบริหารโรงเรียนชั้นนำขนาดเล็กในชนบทที่มีประสิทธิภาพ. วิทยานิพนธ์ ค.ด. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 2552.
- ภารดี อนันต์นาวิ. หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มนตรี, 2552.
- มานิต โตเผือก. สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ลพบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, 2549.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ : บুদ্ধพอยท์, 2547.

- วิทยา หักมี. สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนมัธยม
จังหวัดหนองคาย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์, 2550.
- วินัย ดิสงส์. การบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ :
ธารอักษร, 2549.
- วิระวัฒน์ ปันนิตามัย. การสัมภาษณ์งานแบบมีโครงสร้าง: จากหลักวิธีสู่แนวปฏิบัติที่ดี, Retrieved
February 22, 2015. [http://info.muslimthaipost.com/main/index.php?page
=sub&category=29&id=12039](http://info.muslimthaipost.com/main/index.php?page=sub&category=29&id=12039), 2015.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา. กรุงเทพฯ :
ศูนย์ประสานงานกลางดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ. สำนักพัฒนา
กิจการนักเรียน นักศึกษาและกิจการพิเศษ, สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2550.
- . แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช
2551. กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว, 2551.
- . นโยบายปฏิรูปการศึกษาสำหรับคนพิการในทศวรรษที่สอง(พ.ศ. 2552-2561). กรุงเทพฯ
: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2555.
- . นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2557.
กรุงเทพฯ : กลุ่มวิจัยและพัฒนานโยบาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ, 2556.
- ศิริ ถิอาสนา. เทคนิคการจัดการคุณภาพแนวใหม่ : แนวคิด หลักการสู่การบริหารจัดการคุณภาพ
การศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2 : มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2557.
- ศิริพร ต้นตียมาศ. รูปแบบการบริหารเครือข่ายโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพ สังกัด
กรุงเทพมหานคร. ดุษฎีนิพนธ์ ปร.ด. ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย :
มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2550.
- สุรยุทธ์ จุลานนท์. แนวทางการบริหารประเทศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. เอกสาร
บรรยาย วันศุกร์ที่ 24 พฤศจิกายน 2549 ณ ตึกสันติไมตรีทำเนียบรัฐบาล, 2549.
- สถาบันพระปกเกล้า. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. พิมพ์ครั้งที่ 8.
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, 2552.
- สันติ บุญภิรมย์. นวัตกรรมการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย, 2552.
- ส่งเสริมการเกษตร, กรม. เศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการเกษตรที่พึ่งพาตนเอง. สำนักส่งเสริมและ
ฝึกอบรม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2549.
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2551.

สุเมธ ตันติเวชกุล. **หลักธรรมหลักทำตามรอยพระยุคลบาท**. กรุงเทพฯ : ด้านสุทธาการพิมพ์, 2549.

เสถียร ยุระชัย. **เศรษฐกิจพอเพียง**. อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 2550.
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาต้นแบบ
การเรียนรู้รวม(Inclusive schools)** กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว, 2556.

สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา. **แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2552 – 2559)**. Retrieved
February 22, 2015. http://www.scphub.ac.th/new_ulib/dublin.php?ID=13399121810, 2010.

อนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง, คณะ. **ยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงสู่สถานศึกษา(2550-2554)**. กรุงเทพฯ : คณะกรรมการบริหารโครงการขับเคลื่อน
ปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา, 2549.

อรนรินทร์ ขจรวงศ์วัฒนา. **การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)**. June 25, 2015.
<https://www.gotoknow.org/posts/285191>, 2015.

Chris Argyris. **Personality and organization**. New York : Harper Collins, 2009.

Cohen, M.J. and N.T. Uphoff. **Rural Development Participation Concept and
Measures For Project Designing Implementation and Evaluation**.
New York : Rural Development Committee Center for International and
Evaluation, 1980.

Desai, I. **Inclusive Education : Moving From Theory To Practice**. A Paper
Prepared for The First National Convention on Inclusive Education.
Bangkok : Srinakharinwirot University, 2007.

Gordon, J. **Organization Behavior : A Diagnostic Approach**. 5th ed. New Jersey :
Prentice-Hall, 1996.

Gustavo. W. c. **The meaning of participation**. N.P. : n.p., 1992.

Hirsch, P. **Development Dilemmas in Rural Thailand**. New York : Oxford University
Press, 1990.

Knight, A.. **Toward Inclusion of Students with Special Education Needs in
The Regular Classroom**. British Journal of Learning Support, 1999.

Michigan Department of Education. **Procedure for Determining the least
Restrictive Environment in Accordance with the Individuals with**

- disabilities Education Act (IDEA). Retrieved March 25,2008, from <http://www.michigan.gov/documents>.Retrieved. 2008.
- Moor, C.. **Educating Students with Disabilities in General Education Classroom : "A Summary of the Research."**. Retrieved May 22, 2007, from <http://www.interact.uoregon.edu/wrrc/AKinclusion.html>. 2007.
- Sashkin M. **A manager's guide to participative management.** New York : AMA. Membership Publications Division, 1982.
- Shadid, W, wil P. and others. **Access and Participation A Theortical Approach in Participation of the Poor in Development.** New York McGraw-Hill, 1992.
- Stubbs, S.. **Inclusive Education : Where there are few resources.** Gronland, Norway: the Atlas-Alliance, 2002.
- Snow, K.. **Inclusive Education : A Primer.** Retrieved May 22, 2007, from <http://www.DISABILITYISNATURALCOM>, 2007.
- Swansburg R. **Management and Leadership for Nurse Management.** Boston : Jones And Bartitt, 1996.
- Todorovski, K. . **Inclusive Teaching Guide (Elementary Level.** Retrieved May 25, 2007, from <http://www.coe.wayne.edu/wholeschooling/WS/WSPress/>, 2007.

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย

1. ดร. สมศักดิ์ ภูมิทอง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2
2. ดร. วิชัย กันหาชน ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2
3. ดร. เทอดชัย บัวผาย ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น
เขต 2
4. ดร. อิศสระ ชื่อสัตย์ ข้าราชการบำนาญ สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2
5. ดร. รุ่งนภา แสนอำนวยผล ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ขอนแก่น เขต 3

ภาคผนวก ข

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิยื่นข้อบังคับประกอบการบริหารการศึกษาแบบ
มีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม (ระยะที่1)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย

1. ดร. ศุภสิน ภูศรีโสม ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3
2. ดร. อุไรวรรณ ภูชาดา ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านชนบท
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ขอนแก่น เขต 2
3. ดร. พัฒนะ สีหามู ผู้อำนวยการโรงเรียนส่วสดี
สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2
4. ดร. ธนพร นฤนาทวัฒนาศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น
เขต 2
5. ดร. วทีญญ ภูชาดา ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านไผ่
สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา 25
6. ดร. อุดลย์ วงศ์ก้อม ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น
เขต 3
7. ดร. สวัสดิ์ แก้วชนะ ผู้อำนวยการโรงเรียนน้ำพองศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 25

ภาคผนวก ค

รายนามผู้เชี่ยวชาญยืนยันรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วม
ในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1-5 โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญา
ของเศรษฐกิจพอเพียง (ระยะที่ 2)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ง

รายชื่อบุคคลสำคัญที่ให้สัมภาษณ์กลุ่ม (Focus Group Interview)
ในโรงเรียนต้นแบบ (Best practice)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

โรงเรียนเมืองร้อยเอ็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

1. นายวสันต์ สิทธิศาสตร์ ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. นายสุรียนต์ เทียมเมืองแพน ผู้อำนวยการสถานศึกษา
3. นายปรีชา ทิพนัส ผู้แทนผู้ปกครองนักเรียนในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. นางสาววราภรณ์ สาโรจน์ ผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

โรงเรียนชุมชนบ้านหัวขัว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

1. นายจิรยุทธ โชติศิลากุล ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. นายดวง ตลอดโรสง ผู้อำนวยการสถานศึกษา
3. นางสมสมัย ทันपाल ผู้แทนผู้ปกครองนักเรียนในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. นายอนุชา สุภา ผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

โรงเรียนบ้านขอนสักตอประดู่ระหอโกโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3

1. นายจรัส ผิวขม ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. นายภัทรพงษ์ สุทธิ ผู้อำนวยการสถานศึกษา
3. นายสมศักดิ์ หวานอารมณ์ ผู้แทนผู้ปกครองนักเรียนในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. นางพิมพ์วิภา สมอหมอบ ผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ภาคผนวก จ

รายชื่อคณะทำงานประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop)
เพื่อร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมใน

โรงเรียนแกนนำเรียนรวม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

1. ดร. ธนพร นฤนาทวัฒนา
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2
2. นายวิบูลย์ ชาติปัญญา
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเป่าประชาบำรุง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ขอนแก่น เขต 2
3. นางกรองจิตร์ หงษ์คำดี
หัวหน้างานวิชาการ ครู วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนบ้านดู่ใหญ่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2
4. นางยุพา เคนนิคม
หัวหน้างานงบประมาณ ครู วิทยฐานะ
ชำนาญการพิเศษโรงเรียนบ้านดู่ใหญ่สำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2
5. นางพรรณนีย์ สายสิงห์
หัวหน้างานบุคคล ครู วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนบ้านดู่ใหญ่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2
6. นางแสงจันทร์ โสเชียว
หัวหน้างานทั่วไป ครู วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนบ้านดู่ใหญ่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2
7. นางสุภาพร สีละพัฒน์
ครูรับผิดชอบงานการศึกษาพิเศษ ครู วิทยฐานะ
ชำนาญการพิเศษโรงเรียนบ้านดู่ใหญ่สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2
8. นางสาวภัทรานุช สีताल
ผู้ช่วยผู้วิจัย ครู วิทยฐานะ ชำนาญการ
โรงเรียนบ้านดู่ใหญ่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2
9. นายชำนาญ ศรีวงษ์
ผู้วิจัย ผู้อำนวยการโรงเรียนโรงเรียนบ้านดู่ใหญ่
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ขอนแก่น เขต 2

ภาคผนวก ฉ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารการศึกษา
แบบมีส่วนร่วมโรงเรียนบ้านดู่ใหญ่โครงการ “บวร” ร่วมพัฒนาการศึกษา
ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 (ระยะ 3)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ข
แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อยืนยันองค์ประกอบการบริหาร
การศึกษาแบบมีส่วนร่วม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เพื่อศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมการบริหารการศึกษาในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา (ระยะที่ 1)

.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1. ชื่อ.....สกุล.....
2. หน่วยงาน/สถานศึกษาที่สังกัด.....
3. ตำแหน่งทางการบริหาร.....
4. วุฒิการศึกษา
 - 1) ปริญญาตรี.....สาขา.....
สถาบัน.....
 - 2) ปริญญาโท.....สาขา.....
สถาบัน.....
 - 3) ปริญญาเอก.....สาขา.....
สถาบัน.....
 - 4) อื่นๆ โปรดระบุ.....
5. ประสบการณ์ : ท่านมีประสบการณ์ในการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วม ในโรงเรียน
ประถมศึกษาที่มีการจัดการศึกษาให้เด็กปกติและเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เรียนรวมกัน
และได้รับการคัดเลือกเป็นโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ในฐาน.....
.....
6. วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์.....
7. สถานที่สัมภาษณ์.....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการมีส่วนร่วมการบริหารการศึกษาในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

คำถามที่ 1 การบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ตามกระบวนการมีส่วนร่วม 7 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้ มีความเหมาะสมหรือไม่อย่างไร ควรเพิ่มเติมหรือตัดทอนกระบวนการมีส่วนร่วมเหล่านี้หรือไม่อย่างไร

- 1) การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น
- 2) การมีส่วนร่วมวางแผน
- 3) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ
- 4) การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ
- 5) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ
- 6) การมีส่วนร่วมประเมินผลและปรับปรุงงาน
- 7) การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์และชื่นชมผลงาน

ข้อคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

คำถามที่ 2 การบริหารการศึกษาในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ตามภาระและขอบข่ายงานบริหารวิชาการ ดังต่อไปนี้ โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม 7 ขั้นตอนข้างต้น มีความเหมาะสมหรือไม่อย่างไร ควรเพิ่มเติมหรือตัดทอน กระบวนการมีส่วนร่วมเหล่านี้หรือไม่อย่างไร

- 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 2) การพัฒนากระบวนการการเรียนรู้การวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน
- 3) การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
- 4) การพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 5) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
- 6) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 7) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

ข้อคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ

.....

.....

คำถามที่ 3 การบริหารการศึกษาในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ตามภาระและขอบข่ายงานบริหารงบประมาณ ดังต่อไปนี้ โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม 7 ขั้นตอนข้างต้น มีความเหมาะสมหรือไม่อย่างไร ควรเพิ่มเติมหรือตัดทอน กระบวนการมีส่วนร่วมเหล่านี้หรือไม่อย่างไร

- 1) การจัดตั้งงบประมาณ
- 2) การจัดสรรงบประมาณ
- 3) การตรวจสอบ ติดตามและประเมินประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ
- 4) การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อ
- 5) การบริหารการเงิน
- 6) การบริหารบัญชี
- 7) การบริหารพัสดุและสินทรัพย์

ข้อคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

คำถามที่ 4 การบริหารการศึกษาในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ตามภาระและขอบข่ายงานบริหารบุคคล ดังต่อไปนี้ โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม 7 ขั้นตอนข้างต้น มีความเหมาะสมหรือไม่อย่างไร ควรเพิ่มเติมหรือตัดทอน กระบวนการมีส่วนร่วมเหล่านี้หรือไม่อย่างไร

- 1) การวางแผนอัตรากำลัง
- 2) การกำหนดตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 3) การเกลี่ยอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 4) การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
- 5) การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 6) เงินเดือนและค่าตอบแทน การเลื่อนขั้นเงินเดือน
- 7) การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 8) มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ
- 9) การส่งเสริมวินัยสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 10) การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

- 11) การขอรับใบอนุญาตและการขอต่อใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ
- 12) งานทะเบียนประวัติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

ข้อคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ

.....

.....

คำถามที่ 5 การบริหารการศึกษาในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ตามภาระและขอบข่ายงานบริหารทั่วไป ดังต่อไปนี้ โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม 7 ขั้นตอนข้างต้น มีความเหมาะสมหรือไม่อย่างไรควรเพิ่มเติมหรือตัดทอน กระบวนการมีส่วนร่วมเหล่านี้หรือไม่อย่างไร

- 1) การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
- 2) การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายสถานศึกษา
- 3) การวางแผนการศึกษา
- 4) การวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน
- 5) การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
- 6) การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 7) การดำเนินงานธุรการ ด้านการเงิน การคลัง บัญชีและพัสดุ
- 8) การอำนวยการด้านบุคลากร
- 9) การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
- 10) การจัดทำสำมะโนผู้เรียน การรับนักเรียน
- 11) การจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษา
- 12) การอำนวยการและประสานงานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบและ

ตามอธยาศัย

- 13) การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
- 14) การทัศนศึกษา
- 15) การส่งเสริมงานกิจกรรมของนักเรียน
- 16) การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา
- 17) การส่งเสริม สนับสนุนและประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร

หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

- 18) การประสานราชการกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น
- 19) การกำกับดูแลสถานศึกษา ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและรายงาน
- 20) การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน

ข้อคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ

.....
.....

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็น / ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่นๆ

.....
.....
.....
.....
.....
.....

ขอขอบพระคุณในการให้สัมภาษณ์

(นายชำนาญ ศรีวงษ์)

นักศึกษาระดับปริญญาตรีบัณฑิต สาขาการบริหารจัดการการศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 27 แสดงค่า IOC แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้อคำถามที่	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญคนที่					$\sum R$	$IOC = \frac{\sum R}{N}$	แปลผล
	1	2	3	4	5			
1	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
2	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
3	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
4	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
5	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาพที่ 1 การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อยืนยันองค์ประกอบรูปแบบฯ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ข

แบบสัมภาษณ์กลุ่มแบบสัมภาษณ์บุคคลสำคัญ (Focus Group Interview) เพื่อศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมการบริหารการศึกษาในโรงเรียนแกนนำเรียนรวมสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา (ระยะที่ 2)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลสำคัญ (Focus Group Interview)
เพื่อศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมการบริหารการศึกษาในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา (ระยะที่ 2)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลสำคัญในโรงเรียนต้นแบบ Best Practice เกี่ยวกับการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ และการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาในโรงเรียนตามภาระและขอบข่ายงาน

2. เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มไปประกอบพิจารณากับแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวมที่ผู้ให้สัมภาษณ์ตอบ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1. ชื่อ.....สกุล.....
2. หน่วยงาน/สถานศึกษาที่สังกัด.....
3. วุฒิการศึกษา ระดับ.....สาขา.....
สถาบัน.....
4. ประสพการณ์ : ท่านมีประสพการณ์ในการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วม ในโรงเรียน
ประถมศึกษาที่มีการจัดการศึกษาให้เด็กปกติและเด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เรียนรวมกัน
และได้รับการคัดเลือกเป็นโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ในฐานะ.....
5. วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์.....
6. สถานที่สัมภาษณ์.....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการมีส่วนร่วมการบริหารการศึกษาในโรงเรียนแกนนำ
เรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

คำถามที่ 1 การบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ตาม
กระบวนการมีส่วนร่วม 7 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้ มีความเหมาะสมหรือไม่อย่างไร ควรเพิ่มเติม
หรือตัดทอน กระบวนการมีส่วนร่วมเหล่านี้หรือไม่อย่างไร

- 1) การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น
- 2) การมีส่วนร่วมวางแผน
- 3) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ
- 4) การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ
- 5) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ
- 6) การมีส่วนร่วมประเมินผลและปรับปรุงงาน
- 7) การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์และชื่นชมผลงาน

ข้อคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

คำถามที่ 2 การบริหารการศึกษาในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ตามภาระและขอบข่ายงาน
บริหารวิชาการ ดังต่อไปนี้ โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม 7 ขั้นตอนข้างต้น มีความเหมาะสม
หรือไม่อย่างไร ควรเพิ่มเติมหรือตัดทอน กระบวนการมีส่วนร่วมเหล่านี้หรือไม่อย่างไร

- 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 2) การพัฒนากระบวนการการเรียนรู้การวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผล
การเรียนรู้
- 3) การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
- 4) การพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 5) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
- 6) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 7) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

ข้อคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ

.....

.....

คำถามที่ 3 การบริหารการศึกษาในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ตามภาระและขอบข่ายงานบริหารงบประมาณ ดังต่อไปนี้ โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม 7 ขั้นตอนข้างต้น มีความเหมาะสมหรือไม่อย่างไร ควรเพิ่มเติมหรือตัดทอน กระบวนการมีส่วนร่วมเหล่านี้หรือไม่อย่างไร

- 1) การจัดตั้งงบประมาณ
- 2) การจัดสรรงบประมาณ
- 3) การตรวจสอบ ติดตามและประเมินประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ
- 4) การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อ
- 5) การบริหารการเงิน
- 6) การบริหารบัญชี
- 7) การบริหารพัสดุและสินทรัพย์

ข้อคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ

.....

.....

คำถามที่ 4 การบริหารการศึกษาในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ตามภาระและขอบข่ายงานบริหารบุคคล ดังต่อไปนี้ โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม 7 ขั้นตอนข้างต้น มีความเหมาะสมหรือไม่อย่างไร ควรเพิ่มเติมหรือตัดทอน กระบวนการมีส่วนร่วมเหล่านี้หรือไม่อย่างไร

- 1) การวางแผนอัตรากำลัง
- 2) การกำหนดตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 3) การเกลี่ยอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 4) การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
- 5) การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 6) เงินเดือนและค่าตอบแทน การเลื่อนขั้นเงินเดือน
- 7) การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 8) มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ
- 9) การส่งเสริมวินัยสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 10) การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

- 11) การขอรับใบอนุญาตและการขอต่อใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ
- 12) งานทะเบียนประวัติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

ข้อคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ

.....

.....

คำถามที่ 5 การบริหารการศึกษาในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ตามภาระและขอบข่ายงานบริหาร ทัวไป ดังต่อไปนี้ โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม 7 ขั้นตอนข้างต้น มีความเหมาะสมหรือไม่อย่างไรควรเพิ่มเติมหรือตัดทอน กระบวนการมีส่วนร่วมเหล่านี้หรือไม่อย่างไร

- 1) การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
- 2) การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายสถานศึกษา
- 3) การวางแผนการศึกษา
- 4) การวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน
- 5) การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
- 6) การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 7) การดำเนินงานธุรการ ด้านการเงิน การคลัง บัญชีและพัสดุ
- 8) การอำนวยความสะดวกด้านบุคลากร
- 9) การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
- 10) การจัดทำสำมะโนผู้เรียน การรับนักเรียน
- 11) การจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษา
- 12) การอำนวยความสะดวกและประสานงานการจัดการศึกษาในระบบ นอกกระบบและตาม

อธยาศัย

- 13) การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
- 14) การทัศนศึกษา
- 15) การส่งเสริมงานกิจกรรมของนักเรียน
- 16) การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา
- 17) การส่งเสริม สนับสนุนและประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา
- 18) การประสานราชการกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น
- 19) การกำกับดูแลสถานศึกษา ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและรายงาน
- 20) การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน

ข้อคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ

.....
.....

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็น / ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่นๆ

.....
.....
.....
.....
.....
.....

ขอขอบพระคุณในการให้สัมภาษณ์

(นายชำนาญ ศรีวงษ์)

นักศึกษาระดับปริญญาตรีบัณฑิต สาขาการบริหารจัดการการศึกษา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบสอบถาม

เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมการบริหารการศึกษาในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

คำชี้แจง

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 – 5 โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวมโดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3) เพื่อศึกษาผลการทดลองรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1-5 โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับการบศึกษาโดยใช้แบบสอบถามในครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการนำข้อมูลไปสร้างรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดังนั้นจึงขอให้ท่านโปรดให้ความอนุเคราะห์ให้ข้อมูลตามความเป็นจริง

แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อที่ตรงและหรือเติมข้อความให้ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประกอบด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม 7 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น 2) การมีส่วนร่วมวางแผน 3) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ 4) การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ 5) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ 6) การมีส่วนร่วม

ประเมินผลและปรับปรุงงาน 7) การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์และชื่นชมผลงาน ตามภาระและ
 ขอบข่ายงานการบริหารการศึกษาในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม 4 งาน ได้แก่ 1) การบริหารงาน
 วิชาการ 2) การบริหารงานงบประมาณ 3) การบริหารงานบุคคล 4) การบริหารงานทั่วไป

โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องการมีส่วนร่วมในแต่ละข้อ ตรงกับความคิดเห็นของท่าน
 ที่เห็นว่าเข้าไปมีบทบาทมีส่วนร่วมในการบริหารงานนั้น มีกระบวนการมีส่วนร่วมใดบ้าง
 (เลือกตอบได้ทุกช่อง)

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาใน
 โรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของ
 ท่าน

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อที่ตรงและหรือเติมข้อความให้
 ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. โรงเรียน.....สังกัด.....

2. ท่านดำรงตำแหน่งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในตำแหน่งใด

(โปรดเลือกตอบเพียง 1 ข้อ)

- ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 ผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 ผู้แทนผู้ปกครองในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 เลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. ท่านดำรงตำแหน่งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นเวลาที่ปีมาแล้ว

(โปรดเลือกตอบเพียง 1 ข้อ)

- ต่ำกว่า 2 ปี 2 - 4 ปี
 5 - 10 ปี 10 ปีขึ้นไป

4. วุฒิการศึกษา (โปรดเลือกตอบเพียง 1 ข้อ)

- ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี
 ปริญญาโท ปริญญาเอก

ข้อคำถาม	การมีส่วนร่วม							ข้อคิดเห็น เสนอแนะ
	1) แสดงความคิดเห็น	2) วางแผน	3) ตัดสินใจ	4) ปฏิบัติการ	5) รับผิดชอบ	6) ประเมินผลและปรับปรุงงาน	7) รับผลประโยชน์และชื่นชมผลงาน	
19) การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน								

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ชำนาญ ศรีวงษ์

นักศึกษาระดับดุขุฎีบัณฑิต สาขาการบริหารจัดการการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ตารางที่ 28 แสดงค่า IOC แบบสอบถามเพื่อการมีส่วนร่วมการบริหารการศึกษาในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ข้อคำถามที่	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญคนที่					$\sum R$	$IOC = \frac{\sum R}{N}$	แปลผล
	1	2	3	4	5			
ด้านที่ 1								
1	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
2	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
3	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
4	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
5	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
6	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
7	0	1	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
ด้านที่ 2								
1	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
2	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
3	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
4	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
5	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
6	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
7	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
ด้านที่ 3								
1	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
2	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
3	0	1	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
4	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
5	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
6	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
7	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
8	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
9	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้

ข้อความที่	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญคนที่					$\sum R$	$IOC = \frac{\sum R}{N}$	แปลผล
	1	2	3	4	5			
ด้านที่ 4								
1	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
2	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
3	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
4	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
5	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
6	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
7	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
8	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
9	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
10	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
11	1	1	1	0	1	4	0.8	ใช้ได้
12	1	0	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
13	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
14	1	1	1	0	1	4	0.8	ใช้ได้
15	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
16	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
17	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
18	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
19	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้

ภาคผนวก ฅ

แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (Structured Interview)

เพื่อศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมการบริหารการศึกษาในโรงเรียนแกน
นำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา (ระยะที่ 2)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (Structured Interview)

เพื่อศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมการบริหารการศึกษาในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา (ระยะที่ 2)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับร่างรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ประกอบกับแบบสอบถามเพื่อยืนยันรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1. ชื่อ.....สกุล.....
2. ตำแหน่งหน้าที่การงาน.....
3. หน่วยงาน/สถานศึกษาที่สังกัด.....
4. วุฒิการศึกษา ระดับ.....สาขา.....
สถาบัน.....
5. วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์.....
6. สถานที่สัมภาษณ์.....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการมีส่วนร่วมการบริหารการศึกษาในโรงเรียนแกนนำ
เรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

คำถามที่ 1 การบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ตาม
กระบวนการมีส่วนร่วม 7 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้ มีความเหมาะสมหรือไม่อย่างไร ควรเพิ่มเติม
หรือตัดทอน กระบวนการมีส่วนร่วมเหล่านี้หรือไม่อย่างไร

- 1) การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น
- 2) การมีส่วนร่วมวางแผน
- 3) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ
- 4) การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ
- 5) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ
- 6) การมีส่วนร่วมประเมินผลและปรับปรุงงาน
- 7) การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์และชื่นชมผลงาน

ข้อคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

คำถามที่ 2 การบริหารการศึกษาในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ตามภาระและขอบข่ายงาน
บริหารวิชาการ ดังต่อไปนี้ โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม 7 ขั้นตอนข้างต้น มีความเหมาะสม
หรือไม่อย่างไร ควรเพิ่มเติมหรือตัดทอน กระบวนการมีส่วนร่วมเหล่านี้หรือไม่อย่างไร

- 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 2) การพัฒนากระบวนการการเรียนรู้การวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผล
การเรียน
- 3) การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
- 4) การพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 5) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
- 6) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 7) การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

ข้อคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ

.....

.....

คำถามที่ 3 การบริหารการศึกษาในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ตามภาระและขอบข่ายงานบริหารงบประมาณ ดังต่อไปนี้ โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม 7 ขั้นตอนข้างต้น มีความเหมาะสมหรือไม่อย่างไร ควรเพิ่มเติมหรือตัดทอน กระบวนการมีส่วนร่วมเหล่านี้หรือไม่อย่างไร

- 1) การจัดตั้งงบประมาณ
- 2) การจัดสรรงบประมาณ
- 3) การตรวจสอบ ติดตามและประเมินประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ
- 4) การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อ
- 5) การบริหารการเงิน
- 6) การบริหารบัญชี
- 7) การบริหารพัสดุและสินทรัพย์

ข้อคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ

.....

.....

คำถามที่ 4 การบริหารการศึกษาในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ตามภาระและขอบข่ายงานบริหารบุคคล ดังต่อไปนี้ โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม 7 ขั้นตอนข้างต้น มีความเหมาะสมหรือไม่อย่างไร ควรเพิ่มเติมหรือตัดทอน กระบวนการมีส่วนร่วมเหล่านี้หรือไม่อย่างไร

- 1) การวางแผนอัตรากำลัง
- 2) การกำหนดตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 3) การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
- 4) การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 5) เงินเดือนและค่าตอบแทน การเลื่อนขั้นเงินเดือน
- 6) การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 7) มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ
- 8) การส่งเสริมวินัยสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

ข้อคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ

.....

.....

คำถามที่ 5 การบริหารการศึกษาในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ตามภาระและขอบข่ายงานบริหารทั่วไป ดังต่อไปนี้ โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม 7 ขั้นตอนข้างต้น มีความเหมาะสมหรือไม่อย่างไรควรเพิ่มเติมหรือตัดทอน กระบวนการมีส่วนร่วมเหล่านี้หรือไม่อย่างไร

- 1) การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
- 2) การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายสถานศึกษา
- 3) การวางแผนการศึกษา
- 4) การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
- 5) การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 6) การอำนวยการด้านบุคลากร
- 7) การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
- 8) การจัดทำสำมะโนผู้เรียน การรับนักเรียน
- 9) การจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษา
- 10) การอำนวยการและประสานงานการจัดการศึกษาในระบบ นอกกระบบและ

ตามอัธยาศัย

- 11) การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
- 12) การทัศนศึกษา
- 13) การส่งเสริมงานกิจกรรมของนักเรียน
- 14) การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา
- 15) การส่งเสริม สนับสนุนและประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร

หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

- 16) การกำกับดูแลสถานศึกษา ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและรายงาน
- 17) การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน

ข้อคิดเห็น / ข้อเสนอแนะ

.....
.....

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็น / ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่นๆ

.....
.....

ขอขอบพระคุณในการให้สัมภาษณ์

(นายชำนาญ ศรีวงษ์)

นักศึกษาระดับปริญญาตรีบัณฑิต สาขาการบริหารจัดการการศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบสอบถาม

เพื่อการประเมินรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียน
แกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

.....

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประกอบด้วย 7 ภาระงาน ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น 2) การมีส่วนร่วมวางแผน 3) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ 4) การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ 5) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ 6) การมีส่วนร่วมประเมินผลและปรับปรุงงาน 7) การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์และชื่นชมผลงาน ตามภาระและขอบข่ายงานการบริหารการศึกษาในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม 4 งาน ได้แก่ 1) การบริหารงานวิชาการ 2) การบริหารงานงบประมาณ 3) การบริหารงานบุคคล 4) การบริหารงานทั่วไปโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องการมีส่วนร่วมในแต่ละข้อ ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ที่เห็นว่าเข้าไปมีบทบาทมีส่วนร่วมในการบริหารงานนั้น มีภาระงานมีส่วนร่วมใดบ้าง (เลือกตอบได้ทุกช่อง)

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวมมีความเหมาะสมตามเกณฑ์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ มีความพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกัน โดยแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละระดับการประเมินมีความหมาย ดังนี้

- ร้อยละ 81 – 100 หมายถึง รูปแบบมีความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดี
ระดับมากที่สุด
- ร้อยละ 71 – 80 หมายถึง รูปแบบมีความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดี
ระดับมาก
- ร้อยละ 61 – 70 หมายถึง รูปแบบมีความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดี
ระดับปานกลาง
- ร้อยละ 50 – 60 หมายถึง รูปแบบมีความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดี
ระดับน้อย
- ร้อยละ 0 – 50 หมายถึง รูปแบบมีความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดี
ระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาใน
โรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และความเหมาะสม
ตามเกณฑ์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (มีความพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกัน
ที่ดี) ของรูปแบบฯ เป็นแบบปลายเปิด (Opened Form)

	ชื่อเสนอแนะ		
จำนวน/ร้อยละความเหมาะสม ของรูปแบบฯ ตามหลัก SEP	<p>คุณผู้ช่วยผู้ใหญ่</p> <p>อภไศยวิภาญ์</p> <p>ฐิติพรพรหมประไพ</p>		
การมีส่วนร่วม	<p>(1) แสดงความคิดเห็น</p> <p>(2) วางแผน</p> <p>(3) ตัดสินใจ</p> <p>(4) ปฏิบัติการ</p> <p>(5) รับผิดชอบ</p> <p>(6) ปรารถนาเป็นอาสาสมัครปฏิบัติงาน</p> <p>(7) รับผลประโยชน์และโทษโดยสมัครใจ</p>		
ภาระงานและขอบข่ายงาน			

การบริหารงานวิชาการ

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน
3. การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
4. การพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

การมีส่วนรวม	จำนวน / ร้อยละความเหมาะสม ของรูปแบบฯ ตามหลัก SEP			ข้อเสนอแนะ
	(1) แสดงความคิดเห็น	(2) วางแผน	(3) ตัดสินใจ	
ภาระงานและขอขยายงาน 5. การพัฒนาและส่งเสริมให้แม่เหล็กเรียนรู้ 6. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาศึกษา 7. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ 1.การจัดตั้งงบประมาณ 2.การจัดสรรงบประมาณ 3.การตรวจสอบติดตามและประเมินประสิทธิภาพ การใช้จ่ายงบประมาณ	(4) ปฏิบัติการ	(5) รับผิดชอบ	(6) ประเมินผลและสรุปรายงาน	๒๗๒คน ๗๖.๖๖%
	(3) ตัดสินใจ			
	(2) วางแผน			
	(1) แสดงความคิดเห็น			

จำนวน / ร้อยละความเหมาะสม ของรูปแบบฯ ตามหลัก SEP	ชื่อเสนอแนะ
มี	ครูผู้ช่วย
มี	มี
มี	มี
การมีส่วนร่วม	(7) รับฟังความคิดเห็นจากครู (7)
	(6) ประชุมปรึกษาหารือ (6)
	(5) รับฟัง
	(4) ปฏิบัติการ
	(3) ตัดสินใจ
	(2) วางแผน
	(1) แสดงความคิดเห็น
ภาระงานและขอบข่ายงาน	<p>2.การกำหนดตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา</p> <p>3.การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง</p> <p>4.การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา</p> <p>5.เงินเดือนและค่าตอบแทนการเลื่อนขั้นเงินเดือน</p> <p>6.การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา</p>

ภาระงานและขอบข่ายงาน	การมีส่วนร่วม	จำนวน / ร้อยละความเหมาะสม ของรูปแบบฯ ตามหลัก SEP	ข้อเสนอแนะ
7.มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ	1) แสดงความคิดเห็น	มีความพอเพียง	
8.การส่งเสริมวินัยการค้าในทางวินัยและการ ลงโทษข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา	2) วางแผน	มีจุดมุ่ง	
การบริการงานทั่วไป	3) ตัดสินใจ	มีจุดมุ่ง	
1.การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ	4) ปฏิบัติการ	มีจุดมุ่ง	
2.การประสานงานและพัฒนาเครือข่าย สถานศึกษา	5) รับผิดชอบ	มีจุดมุ่ง	
	6) ประเมินผลและปรับปรุงงาน	มีจุดมุ่ง	
	7) รับผลประเมินและประเมินผลงาน	มีจุดมุ่ง	

ภาระงานและขอบข่ายงาน	การมีส่วนร่วม	จำนวน / ร้อยละความเหมาะสม ของรูปแบบฯ ตามหลัก SEP	ข้อเสนอแนะ	
3.การวางแผนการศึกษา 4.การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร 5.การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 6.การอำนวยความสะดวก 7.การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม 8.การจัดทำสำมะโนผู้เรียน การรับนักเรียน 9.การจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษา	1) แสดงความคิดเห็น			
	2) วางแผน			
	3) ตัดสินใจ			
	4) ปฏิบัติการ			
	5) รับผู้ขอ			
	6) ประเมินผลและรายงาน		มีความเหมาะสม	
	7) รับผลประเมินและรายงาน		มีคุณภาพ	

การดำเนินงานและขอบข่ายงาน	จำนวน / ร้อยละความเหมาะสมตาม ของรูปแบบฯ ตามหลัก SEP		ข้อเสนอแนะ
	การมีส่วนร่วม		
<p>10. การอำนวยความสะดวกและประสานงานการจัด การศึกษาในระบบ นอกโรงเรียนและตามอัธยาศัย</p> <p>11. การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา</p> <p>12. การทัศนศึกษา</p> <p>13. การส่งเสริมงานกิจกรรมของนักเรียน</p> <p>14. การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา</p> <p>15. การส่งเสริมสนับสนุนและประสานงานการจัด การศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กรหน่วยงานและ สถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา</p>	1) แสดงความคิดเห็น		
	2) วางแผน		
	3) ศึกษาค้นคว้า		
	4) แลกเปลี่ยน		
	5) รับผิดชอบ		
	6) ประสานงาน		
	7) ประเมินผล		
	คณะกรรมการดำเนินงาน		
	ชมเชย		
	ชมเชย		

	จำนวน / ร้อยละความเหมาะสม ของรูปแบบฯ ตามหลัก SEP	ข้อเสนอแนะ
การมีส่วนร่วม	1) แสดงความคิดเห็น	
	2) วางแผน	
	3) ตัดสินใจ	
	4) ปฏิบัติการ	
	5) รับผิดชอบ	
	6) ประเมินผลและปรับปรุงงาน	
	7) รับผลอันพึงประสงค์โดยสรุปภาพรวม	
การมีส่วนร่วม	มีประสบการณ์วิชาชีพ	
	มีคุณวุฒิวิชาชีพ	
ภาระงานและขอบข่ายงาน		ข้อเสนอแนะ
ภาระงานและขอบข่ายงาน		ข้อเสนอแนะ

16. การกำกับดูแลสถานที่ศึกษาที่ติดตามตรวจสอบ
ประเมินผลและรายงาน

17. การจัดทำระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ชำนาญ ศรีวงษ์

นักศึกษาระดับดุขฎฐิบัณฑิต สาขาการบริหารจัดการการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

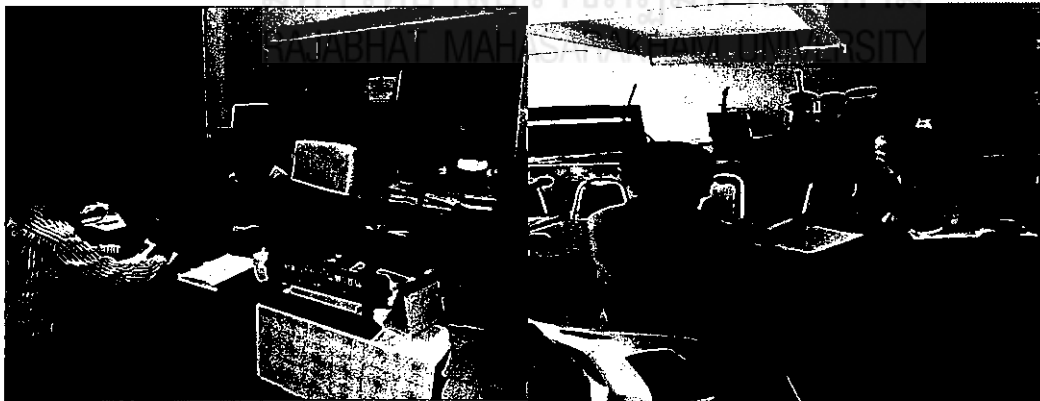
ตารางที่ 29 แสดงค่า IOC แบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินรูปแบบบริหารการศึกษา
 ในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ข้อความที่	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญคนที่					$\sum R$	$IOC = \frac{\sum R}{N}$	แปลผล
	1	2	3	4	5			
ด้านที่ 1								
1	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
2	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
3	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
4	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
5	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
6	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
7	0	1	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
ด้านที่ 2								
1	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
2	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
3	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
4	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
5	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
6	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
7	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
ด้านที่ 3								
1	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
2	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
3	0	1	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
4	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
5	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
6	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
7	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
8	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้

ข้อความที่	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญคนที่					$\sum R$	$IOC = \frac{\sum R}{N}$	แปรผล
	1	2	3	4	5			
ด้านที่ 4								
1	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
2	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
3	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
4	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
5	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
6	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
7	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
8	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
9	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
10	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
11	1	1	1	0	1	4	0.8	ใช้ได้
12	1	0	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
13	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
14	1	1	1	0	1	4	0.8	ใช้ได้
15	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
16	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
17	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้

ตารางที่ 30 แสดงค่า IOC แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อยืนยันรูปแบบการการบริหาร
การศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษา

ข้อความที่	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญคนที่					$\sum R$	$IOC = \frac{\sum R}{N}$	แปรผล
	1	2	3	4	5			
1	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
2	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
3	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
4	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
5	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้

ภาพที่ 2 การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อยืนยันรูปแบบฯ

ภาคผนวก ญ
แบบรายงานความก้าวหน้าของโครงการ “บวร” ร่วมพัฒนา
การศึกษาโรงเรียนบ้านตุ้มใหญ่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบรายงานความก้าวหน้าของโครงการ
โครงการ “บวร” ร่วมพัฒนาการศึกษา
โรงเรียนบ้านคูใหญ่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

1. หลักการและเหตุผล.....

.....

2. วัตถุประสงค์.....

.....

3. เป้าหมาย.....

.....

4. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

.....

5. วิธีดำเนินการ

.....

6. วิธีวัดและประเมินผล

.....

7. ผลการดำเนินงาน (out puts + out comes)

.....

8. สิ่งที่เป็น Best Practice

.....

9. ร่องรอยหลักฐานของ Best Practice.....

.....

10. ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน

.....

11. ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา

.....

(ลงชื่อ).....ผู้ตรวจติดตามความก้าวหน้าของโครงการ/ตัวชี้วัด

...../...../.....

(ลงชื่อ).....ผู้ประเมิน/ผู้อำนวยการโรงเรียน

...../...../.....

ชื่อโครงการ	โครงการ “บวร” ร่วมพัฒนาการศึกษา
สนองกลยุทธ์โรงเรียน	การบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
หน่วยงานที่รับผิดชอบ	โรงเรียนบ้านคูใหญ่
ผู้รับผิดชอบโครงการ	นางทรงศนีย์ สายสิงห์นางสุภาพร สีละพัฒน์
ระยะเวลาดำเนินการ	พฤศจิกายน 2558 – มีนาคม 2559

1. หลักการและเหตุผล

การจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนพิเศษเรียนรวมกับเด็กปกติ จำเป็นต้องบริหารจัดการ การเรียนรู้ให้เด็กพิเศษเป็นรายบุคคล เพื่อให้สามารถเรียนรวมกับเด็กปกติได้อย่างมีความสุข ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา โดยเฉพาะครูผู้รับผิดชอบการศึกษา พิเศษ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียนพิเศษ มีความสำคัญใน การมีส่วนร่วมจัดการเรียนรู้ ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผิดชอบ ร่วมประเมินและปรับปรุงผลงาน และร่วมชื่นชมผลงาน และโครงการ “บวร” ร่วมพัฒนาการศึกษา ของโรงเรียนบ้านคูใหญ่ เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในท้องถิ่นและ ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และช่วยแก้ไขปัญหาดังต่าง ๆ กับทางโรงเรียน โรงเรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องนี้เป็นอย่างดีจึงจัดทำโครงการนี้ขึ้น

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนพิเศษเรียนรวมกับนักเรียนปกติ
- 2.2 เพื่อส่งเสริมผู้ปกครองนักเรียนพิเศษให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรวม
- 2.3 เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบ้านกับโรงเรียนและกับนักเรียน
- 2.4 เพื่อส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- 2.5 เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องการจัดการศึกษาพิเศษมีส่วนร่วมแก้ปัญหาที่ทางโรงเรียน

3. เป้าหมาย

3.1 เป้าหมายเชิงปริมาณ

- 3.1.1 นักเรียนพิเศษได้รับการจัดการเรียนรู้เป็นรายบุคคล ร้อยละ 90
- 3.1.2 ผู้ปกครองนักเรียนพิเศษ ได้เข้าอบรมการจัดการเรียนรวมที่โรงเรียนจัดให้ ร้อยละ 80
- 3.1.3 มีการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา/ผู้ปกครองนักเรียนพิเศษ อย่างน้อย เดือนละ 1 ครั้ง
- 3.1.4 มีวัสดุอุปกรณ์ใช้ในการจัดการศึกษาพิเศษเพียงพอ

3.2 เป้าหมายเชิงคุณภาพ

- 3.2.1 นักเรียนพิเศษมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น
- 3.2.2 ผู้ปกครองนักเรียนพิเศษมีความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนรวม
- 3.2.3 มีความสัมพันธ์อันดีระหว่างบ้านกับโรงเรียนและครูกับผู้ปกครองนักเรียน
- 3.2.4 ผู้ปกครองนักเรียนพิเศษมีความพึงพอใจในการจัดการเรียนรวม

4. วิธีดำเนินการ/ขั้นตอนดำเนินงาน

กิจกรรมสำคัญ	ระยะเวลา	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
1. กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล	พ.ย. 58 - ก.พ. 59	7,000	นางสุภาพร สีละพัฒน์
2. กิจกรรมประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา	พ.ย. 58 - ก.พ. 59	4,000	นางสุภาพร สีละพัฒน์
3. กิจกรรมพัฒนาผู้ปกครองนักเรียนพิเศษ	พ.ย. 58 - ธ.ค. 58	4,000	นางทรงศนีย์ สายสิงห์
4. กิจกรรมเยี่ยมบ้าน	พ.ย. 58 - ก.พ. 59	2,000	นางสุภาพร สีละพัฒน์
5. กิจกรรมระดมทรัพยากร	พ.ย. 58-ก.พ. 59	2,000	นางทรงศนีย์ สายสิงห์
6. ติดตาม กำกับ ประเมินผล รายงานผล	พ.ย. 58 - มี.ค. 59	1,000	นางทรงศนีย์ สายสิงห์

5. งบประมาณ จำนวน 20,000 บาท

- 1. เงินอุดหนุนการศึกษา 5,000 บาท
- 2. เงินบริจาค 15,000 บาท

6. หน่วยงาน/ผู้ที่เกี่ยวข้อง โรงเรียนบ้านคูใหญ่, ชุมชนบ้านคูใหญ่

7. ระดับความสำเร็จ

ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีประเมิน	เครื่องมือ
1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนักเรียนพิเศษสูงขึ้น ร้อยละ 60	ทดสอบ	แบบทดสอบ
2. การเข้าร่วมอบรมของผู้ปกครองนักเรียนพิเศษ ร้อยละ 80	สังเกต/สอบถาม	รายงานการอบรม
3. สถิติการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา ร้อยละ 80	สังเกต/สอบถาม	บันทึกการประชุม
4. มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา	สังเกต/สอบถาม	บันทึกการรับ-จ่าย
5. ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนพิเศษ ร้อยละ 80	สอบถาม	แบบสอบถาม

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 8.1 นักเรียนพิเศษมีความรู้ ทักษะตามศักยภาพตนเอง
- 8.2 ครูมีแผนจัดการเรียนรู้นักเรียนพิเศษเป็นรายบุคคล
- 8.3 ผู้ปกครองนักเรียนร่วมมือกับทางโรงเรียนจัดการเรียนรวมกับนักเรียนพิเศษ
- 8.4 คณะกรรมการสถานศึกษา ครูและผู้ปกครองนักเรียน ชุมชนมีความพึงพอใจใน

การจัดการเรียนรวม

(ลงชื่อ).....ผู้เสนอโครงการ

(นางพรรณนีย์ สายสิงห์)

ตำแหน่ง ครู วิทยาลัยนานาชาติการพิเศษ

(ลงชื่อ).....ผู้อนุมัติโครงการ

(นายชำนาญ ศรีวงษ์)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านคูใหญ่

สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ

แบบประเมินโครงการ

เพื่อการประเมินการใช้รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียน
บ้านดู่ใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2
ตามโครงการ “บวร” ร่วมพัฒนาการศึกษา

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนบ้านดู่ใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ตามโครงการ “บวร” ร่วมพัฒนาการศึกษา ว่ามีความเหมาะสมตามเกณฑ์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่มีความพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกัน โดยแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละระดับการประเมินมีความหมาย ดังนี้

ร้อยละ 81 – 100	หมายถึง	รูปแบบมีความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดีระดับมากที่สุด
ร้อยละ 71 – 80	หมายถึง	รูปแบบมีความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดีระดับมาก
ร้อยละ 61 – 70	หมายถึง	รูปแบบมีความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดีระดับปานกลาง
ร้อยละ 50 – 60	หมายถึง	รูปแบบมีความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดีระดับน้อย
ร้อยละ 0 – 50	หมายถึง	รูปแบบมีความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดีระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 เป็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดี
ของรูปแบบฯ เป็นแบบปลายเปิด (Opened Form)

รายการ	จำนวน / ร้อยละความเหมาะสม ของรูปแบบฯ ตามหลัก SEP			ข้อเสนอแนะ
	มีความพอประมาณ	มีเหตุผล	มีภูมิคุ้มกัน	
1. วัตถุประสงค์ของโครงการมีความสอดคล้อง กับหลักการและเหตุผล				
2. วัตถุประสงค์ของโครงการนำไปสู่การปฏิบัติ ได้				
3. เป้าหมายของโครงการมีความชัดเจน				
4. ตัวชี้วัดความสำเร็จของกิจกรรมมีความ ชัดเจนวัดประเมินผลได้				
5. ขั้นตอนการดำเนินโครงการชัดเจนเหมาะสม กับกิจกรรมของโครงการ				
6. ครู คณะกรรมการสถานศึกษาและ ผู้ปกครองนักเรียนพิเศษมีส่วนร่วมในการ ดำเนินโครงการ				
7. ครู คณะกรรมการสถานศึกษาและ ผู้ปกครองนักเรียนพิเศษมีส่วนร่วมในการแสดง ความคิดเห็น วางแผน ตัดสินใจ ปฏิบัติ รับผิดชอบ ประเมิน/ปรับปรุงงาน ชื่นชม ผลงานในโครงการ				
8. ครู คณะกรรมการสถานศึกษาและ ผู้ปกครองนักเรียนพิเศษมีส่วนร่วมในการแสดง ความคิดเห็น วางแผน ตัดสินใจ ปฏิบัติ รับผิดชอบ ประเมิน/ปรับปรุงงาน ชื่นชม ผลงาน ในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน				

รายการ	จำนวน / ร้อยละความเหมาะสม ของรูปแบบฯ ตามหลัก SEP			ข้อเสนอแนะ
	มีความพอประมาณ	มีเหตุผล	มีภูมิคุ้มกัน	
9.ครู คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองนักเรียนพิเศษมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น วางแผน ตัดสินใจ ปฏิบัติ รับผิดชอบ ประเมิน/ปรับปรุงงาน ชื่นชมผลงาน ในการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียน				
10.ครู คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองนักเรียนพิเศษมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น วางแผน ตัดสินใจ ปฏิบัติ รับผิดชอบ ประเมิน/ปรับปรุงงาน ชื่นชมผลงาน ในการบริหารงานบุคคลของโรงเรียน				
11.ครู คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองนักเรียนพิเศษมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น วางแผน ตัดสินใจ ปฏิบัติ รับผิดชอบ ประเมิน/ปรับปรุงงาน ชื่นชมผลงาน ในการบริหารงานทั่วไปของโรงเรียน				
12.ครู คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองนักเรียนพิเศษมีส่วนร่วมในการเยี่ยมบ้านนักเรียนพิเศษ				

รายการ	จำนวน / ร้อยละความเหมาะสม ของรูปแบบฯ ตามหลัก SEP			ข้อเสนอแนะ
	มีความพอประมาณ	มีเหตุผล	มีภูมิคุ้มกัน	
13.ครู คณะกรรมการสถานศึกษาและ ผู้ปกครองนักเรียนพิเศษมีส่วนร่วมในการ จัดการเรียนรวม				
14.ครู คณะกรรมการสถานศึกษาและ ผู้ปกครองนักเรียนพิเศษมีส่วนร่วมในการ ติดตาม กำกับ ประเมิน รายงานผลกิจกรรม โครงการ				
15.ผู้ปกครองนักเรียนพิเศษได้รับการอบรม เกี่ยวกับการจัดการเรียนรวม				
16.การประชุมของคณะกรรมการสถานศึกษา ได้แสดงความคิดเห็น วางแผน ตัดสินใจ ปฏิบัติ รับผิดชอบ ประเมิน/ปรับปรุงงาน ชื่นชม ผลงาน				
17.มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา				
18.ครู คณะกรรมการสถานศึกษาและ ผู้ปกครองนักเรียนพิเศษมีความพึงพอใจในการ ดำเนินโครงการ				

ตารางที่ 31 แสดงค่า IOC แบบประเมินโครงการเพื่อการประเมินการใช้รูปแบบการบริหาร
การศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนบ้านตุ่มใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ตามโครงการ “บวร” ร่วมพัฒนาการศึกษา

ข้อความที่	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญคนที่					$\sum R$	$IOC = \frac{\sum R}{N}$	แปลผล
	1	2	3	4	5			
1	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
2	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
3	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
4	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
5	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
6	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
7	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
8	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
9	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
10	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
11	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
12	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
13	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
14	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
15	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
16	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
17	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
18	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้

ภาคผนวก ก
หนังสือขอความอนุเคราะห์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ที่ สธ ๐๕๔๐.๐๒/ว ๔๓๓๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๑

๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน คร.สมศักดิ์ ภูมิทอง

ด้วย นายชำนาญ ศรีวงษ์ รหัสประจำตัว ๕๖๘๒๑๐๒๐๐๑๑๔ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ชังกัดฉำฉ่างานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑-๕ โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัดนี้ข้าพเจ้าขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหาภาษา
- ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
- ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
- อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรวัต ทองบุญ)

กณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดี

สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา

คณะครุศาสตร์

โทรศัพท์ ๐-๔๓๗(๒-๒๑๑๘) ต่อ ๑๖๗

ที่ ศก ๐๕๔๐.๐๒/๖ ๔๓๓๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๑

๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน คร.วิรัช กันหาชน

ด้วย นายชำนาญ ศรีวงษ์ รหัสประจำตัว ๕๖๘๒๑๐๒๐๑๑๔ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น เขต ๑-๕ โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหาภาษา
- ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
- ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
- อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรวาท ทองบุญ)

กณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดี

สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา

คณะครุศาสตร์

โทรศัพท์ ๐-๔๓๓๒-๒๑๑๘ ต่อ ๑๖๗

ที่ ศก ๐๕๕๐.๐๒-๖ ๕๓๓๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๕๐๐๑

๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน คร.อิตสระ ชื่อสัตว์

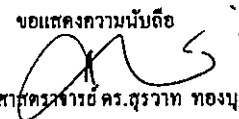
ด้วย นายชำนาญ ศรีวงษ์ รหัสประจำตัว ๕๖๕๒๑๐๒๐๐๑๑๔ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชา
การบริหารจัดการการศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ช่างักัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑-๕ โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียง” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัดนี้ขอเชิญมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ซึ่งใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
ความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
- ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
- ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
- อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี
ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรวาท ทองบุ)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดี

สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา

คณะครุศาสตร์

โทรศัพท์ที่ ๐-๔๓๓๒-๒๑๑๘๘๓๓ ๑๖๖

ที่ ศษ ๐๕๔๐.๐๒/ว ๔๓๓๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๑

๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน คร.เทอดชัย บัวผาย

ด้วย นายชำนาญ ศรีวงษ์ รหัสประจำตัว ๕๖๕๒๑๐๒๐๐๑๑๔ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑-๕ โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อให้การวิจัยดำเนิน ไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัดนี้จึงขอเชิญคุณครูเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
- ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
- ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
- อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

คร.ธีระวัฒน์ เข็มแสง)

รองคณบดี รักษาราชการแทนคณบดีคณะศึกษาศาสตร์
ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามสาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ ๐-๔๓๗๒-๒๑๑๘๗๖ ๑๖๗

ที่ สท ๐๕๔๑.๐๒๖/๔๓๓๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๕๕๐๐๑

๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน คร.รุ่งนภา แสนอำนวยการผล

ด้วย นายชำนาญ ศรีวงษ์ รหัสประจำตัว ๕๖๕๒๑๐๒๐๐๑๑๔ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ช่างกีดช่างักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑-๕ โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัดนี้ขอเชิญ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
- ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
- ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
- อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวาท ทองบุญ)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดี

สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา

คณะครุศาสตร์

โทรศัพท์ ๐-๔๓๗๒-๒๑๑๘ ต่อ ๑๖๗

ศร ๐๕๔๐.๐๒/ว ๖๒๐๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๑

๘ ตุลาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน คร.ศุภสิน ภูศรีโสม

ด้วย นายชำนาญ ศรีวงษ์ รหัสประจำตัว ๕๖๘๒๑๐๒๐๐๑๑๔ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ชังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑-๕ โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง

เพื่อ การขึ้นชั้นองค์ประกอบ ระยะที่ ๑

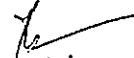
การขึ้นชั้นรูปแบบ ระยะที่ ๒

อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี

ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ธีระวัฒน์ เข็มแสง)

รองคณบดี รักษาราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา

คณะครุศาสตร์

โทรศัพท์ ๐ -๔๓๗๒-๒๑๑๘๘๘ ต่อ ๑๖๗

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว ๖๒๐๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๕๑๐๑

๘ ตุลาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอบแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน คร.อุไรวรรณ ภูซาคา

ด้วย นายชำนาญ ศรีวงษ์ รหัสประจำตัว ๕๖๕๒๑๐๒๐๐๑๑๔ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ดังักัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑-๕ โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัดนี้มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง

- เพื่อ การยื่นข้อร้องเรียนประกอบ ระยะที่ ๑
- การยื่นข้อร้องเรียนรูปแบบ ระยะที่ ๒
- อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ธีระวัฒน์ เยี่ยมแสง)

รองคณบดี รักษาการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์
ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา

คณะครุศาสตร์

โทรศัพท์ ๐-๔๓๗๒-๒๑๑๘ ต่อ ๑๖๗

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว ๖๒๐๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๕๐๐๑

๘ ตุลาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอบแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร.พัฒนาะ สีหามุ

ด้วย นายชำนาญ ศรีวงษ์ รหัสประจำตัว ๕๖๘๒๑๐๒๐๐๑๑๔ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ตั้งกักตักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑-๕ โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง

- เพื่อ การยื่นอัยองค์ประกอบ ระยะที่ ๑
- การยื่นอัยรูปแบบ ระยะที่ ๒
- อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.วิระวัฒน์ เข็มแสง)

รองคณบดี ศึกษาราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์
ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา

คณะครุศาสตร์

โทรศัพท์ ๐-๔๓๗๒-๒๑๑๔ ต่อ ๑๖๗

ที่ ศร ๐๕๔๐.๐๒/ว ๖๒๐๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๑

๘ ตุลาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอตงตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน คร.รณพร นฤนาทวัฒนา

ด้วย นายชำนาญ ศรีวงษ์ รหัสประจำตัว ๕๖๘๒๑๐๒๐๐๑๑๔ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑-๕ โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง

- เพื่อ การขึ้นบัญชีประกอบ ระยะที่ ๑
 การขึ้นบัญชีรูปแบบ ระยะที่ ๒
 อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี
 ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ศิริระวัฒน์ เข็มแสง)

รองคณบดี รักษาราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์
ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามสาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา
คณะครุศาสตร์
โทรศัพท์ ๐-๔๓๗๒-๒๑๑๘ ต่อ ๑๖๗

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว บ ๒๐๑๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๕๐๐๑

๘ ตุลาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน คร.วทัญญู ภูซาคา

ด้วย นายชำนาญ ศรีวงษ์ รหัสประจำตัว ๕๖๕๒๑๐๒๐๐๑๑๔ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑-๕ โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อให้การวิจัยดำเนิน ไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง

- เพื่อ การยื่นอันองค์ประกอบ ระยะที่ ๑
 การยื่นอันรูปแบบ ระยะที่ ๒
 อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะ ได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ธีระวัฒน์ เข็มแสง)

รองคณบดี รักษาการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์
ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามสาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา
คณะครุศาสตร์
โทรศัพท์ ๐-๔๓๗๒-๒๑๑๘ ต่อ ๑๖๗

ที่ กษ ๐๕๔๐.๐๒/ว ๖๒๐๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๘ ตุลาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน คร.อตุลย์ วงศ์ก้อม

ด้วย นายชำนาญ ศรีวงษ์ รหัสประจำตัว ๕๖๘๒๐๒๐๐๑๑๔ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑-๕ โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อให้การวิจัยดำเนิน ไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง

- เพื่อ การยืนยันองค์ประกอบ ระยะที่ ๑
- การยืนยันรูปแบบ ระยะที่ ๒
- อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ศิริวัฒน์ เข็มแสง)

รองคณบดี รักษาการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์
ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามสาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา
คณะครุศาสตร์
โทรศัพท์ ๐-๔๓๗๒-๒๑๑๘ ต่อ ๑๖๗

ที่ กษ ๐๕๕๐.๐๒/ว ๖๒๐๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๕๐๐๑

๘ ตุลาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน คร.สวัสดิ์ แก้วชนะ .

ด้วย นายชำนาญ ศรีวงษ์ รหัสประจำตัว ๕๖๕๒๑๐๒๐๐๑๑๔ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ชังกัดฉำฉางานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑-๕ โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง

- เพื่อ การยื่นอันทงก์ประกอบ ระยะที่ ๑
- การยื่นอันทงก์รูปแบบ ระยะที่ ๒
- อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ศิริระวีรัตน์ เขียมแสง)

รองคณบดี รักษาราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์
ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามสาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา
คณะครุศาสตร์
โทรศัพท์ ๐-๔๓๑๒-๒๑๑๘ ต่อ ๑๖๖

ที่ ศธ ๐๕๕๐.๐๒/ว ๔๓๓๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๑

๘ ตุลาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอแต่งตั้งเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ดร.สายัณห์ ผาน้อย

ด้วย นายชำนาญ ศรีวงษ์ รหัสประจำตัว ๕๖๕๒๑๐๒๐๐๑๑๔ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารจัดการศึกษามบมมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ชังกัดฉำฉานักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑-๕ โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง

- เพื่อ การยื่นอันดับประกอบ ระยะที่ ๑
- การยื่นอันดับรูปแบบ ระยะที่ ๒
- อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.สิริระวีพันธ์ เว็ยมแสง)

รองคณบดี รักษาการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์
ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา

คณะครุศาสตร์

โทรศัพท์ ๐-๔๓๗๒-๒๑๑๘ ต่อ ๑๖๗

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว ๔๓๓๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๕๐๐๑

๘ ตุลาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอแต่งตั้งเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คร.เจ็ดศักดิ์ ศรีสง่าชัย

ด้วย นายชำนาญ ศรีวงษ์ รหัสประจำตัว ๕๖๕๒๑๐๒๐๐๑๑๕ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑-๕ โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง

- เพื่อ การยื่นข้อร้องเรียนประกอบ ระยะที่ ๑
- การยื่นข้อร้องเรียน ระยะที่ ๒
- อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี
ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.วีระวัฒน์ เข็มแสง)

รองคณบดี รักษาราชการแทนคณบดีคณะศึกษาศาสตร์
ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์ ๐-๔๓๗๒-๒๑๑๘๘๘ ต่อ ๑๖๗

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว ๔๓๓๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๑

๘ ตุลาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอแต่งตั้งเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คร.เปรมศักดิ์ เพ็ญประ

ด้วย นายชำนาญ ศรีวงษ์ รหัสประจำตัว ๕๖๕๒๑๐๒๐๐๑๑๔ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารการศึกษามบมมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑-๕ โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง

- เพื่อ การยื่นขึ้นองค์ประกอบ ระยะที่ ๑
- การยื่นขึ้นรูปแบบ ระยะที่ ๒
- อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.นิตระวัฒน์ เข็มแสง)

รองคณบดี รักษาราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์
ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา

คณะครุศาสตร์

โทรศัพท์ ๐ -๔๓๗๒-๒๑๑๘ ต่อ ๑๖๗

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว ๔๓๓๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๑

๘ ตุลาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอแต่งตั้งเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คร.ประยุทธ์ ชุตอน

ด้วย นายชำนาญ ศรีวงษ์ รหัสประจำตัว ๕๖๕๒๑๐๒๐๐๑๑๔ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ชักกาดำเนินงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑-๕ โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง

- เพื่อ การยืนยันองค์ประกอบ ระยะเวลาที่ ๑
- การยืนยันรูปแบบ ระยะเวลาที่ ๒
- อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ธีระวัฒน์ เข็มแสง)

รองคณบดี รักษาราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์
ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา

คณะครุศาสตร์

โทรศัพท์ ๐-๔๓๗๒-๒๑๑๘๓๓๐ ๑๖๗

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว ๔๓๓๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๑

๘ ตุลาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอยกแต่งตั้งเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คร.กรรชิต วรรณษา

ด้วย นายชำนาญ ศรีวงษ์ รหัสประจำตัว ๕๖๕๒๑๐๒๐๐๑๑๔ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ช่างกีดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑-๕ โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอลาเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง

- เพื่อ การยืนยันองค์ประกอบ ระยะเวลาที่ ๑
- การยืนยันรูปแบบ ระยะเวลาที่ ๒
- อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ธีระวัฒน์ เข็มแสง)

รองคณบดี รักษาการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์
ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา
คณะครุศาสตร์
โทรศัพท์ ๐-๔๓๓๒-๒๑๑๘ ต่อ ๑๖๗

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว ๔๓๓๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๑

๘ ตุลาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอบแต่งตั้งเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คร.วิชัย กันทาน

ด้วย นายชำนาญ ศรีวงษ์ รหัสประจำตัว ๕๖๕๒๑๐๒๐๐๑๑๔ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ตั้งแต่ต้นทางจนถึงพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑-๕ โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัดนี้ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง

- เพื่อ การยื่นข้อบังคับประกอบ ระยะที่ ๑
 การยื่นข้อบังคับรูปแบบ ระยะที่ ๒
 อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี
 ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.วีระวัฒน์ เข็มแสง)

รองคณบดี รักษาการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์
ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา
คณะครุศาสตร์
โทรศัพท์ ๐-๔๓๗๒-๒๑๑๘๙ ต่อ ๑๖๗

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว ๔๓๓๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๑

๘ ตุลาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอแต่งตั้งเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ดร.ฉลาด เสริมปัญญา

ด้วย นายชำนาญ ศรีวงษ์ รหัสประจำตัว ๕๖๘๒๐๐๒๐๐๑๑๔ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ชักัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑-๕ โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง

- เพื่อ การยืนยันองค์ประกอบ ระยะที่ ๑
- การยืนยันรูปแบบ ระยะที่ ๒
- อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ธีระวัฒน์ เข็มแสง)

รองคณบดี รักษาการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์
ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามสาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา
คณะครุศาสตร์
โทรศัพท์ ๐ -๔๓๗๒-๒๑๑๘ ต่อ ๑๖๖

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๒/ว ๔๓๓๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๑

๘ ตุลาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอบแต่งตั้งเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ดร.สมใจ มณีวงษ์

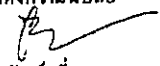
ด้วย นายชำนาญ ศรีวงษ์ รหัสประจำตัว ๕๖๕๒๑๐๒๐๐๑๑๔ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑-๕ โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง

- เพื่อ การยื่นขอสมัครประกอบ ระยะเวลา ที่ ๑
- การยื่นขอรูปแบบ ระยะเวลา ที่ ๒
- อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี
ขอขอบคุนมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ศิริระวิชน์ เขี่ยมแสง)
รองคณบดี รักษาราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์
ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามสาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา
คณะครุศาสตร์
โทรศัพท์ ๐-๔๓๗๒-๒๑๑๘ ต่อ ๑๖๖

ที่ ศท ๐๕๔๐.๐๒/ว ๔๓๓๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๑

๘ ตุลาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอแต่งตั้งเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ดร.อภิชา ธีรพันธ์

ด้วย นายชำนาญ ศรีวงษ์ รหัสประจำตัว ๕๖๕๒๐๒๐๐๑๑๔ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑-๕ โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง

- เพื่อ การยืนยันองค์ประกอบ ระยะเวลา ๑
- การยืนยันรูปแบบ ระยะเวลา ๒
- อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี
ขอขอบคุณา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ธีระวัฒน์ เข็มแสง)

รองคณบดี รักษาราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์
ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา

คณะครุศาสตร์

โทรศัพท์ ๐ -๔๓๗๒-๒๑๑๘๗๐ ๑๖๗

ที่ ศท ๐๕๔๐.๐๒ ๔๕๖๓๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๕๐๐๑

๘ ตุลาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเมืองร้อยเอ็ด

ด้วย นายชำนาญ ศรีวงษ์ รหัสประจำตัว ๕๖๘๒๐๐๒๐๐๑๑๔ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑-๕ โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง" เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยกับประชากร และกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ธีระวัฒน์ เข็มแสง)
รองคณบดี รักษาการแทนคณบดีคณะศึกษาศาสตร์
ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามสาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์ ๐-๔๓๗๒-๒๑๑๘ ต่อ ๑๖๗

๐๕๙๐.๐๒ ๑๕๖๖๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๑

๘ ตุลาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย
 เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านหัวขัว

ด้วย นายชำนาญ ศรีวงษ์ รหัสประจำตัว ๕๖๕๒๑๐๒๐๐๑๑๔ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม ชั่งกัตถ์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต ๑-๕ โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยกับประชากร และกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ธีระวัฒน์ เข็มแดง)

รองคณบดี รักษาการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์
 ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา
 คณะครุศาสตร์
 โทรศัพท์ ๐-๔๓๓๒-๒๑๑๘ ต่อ ๑๖๘

๐๕๔๐.๐๒๖ ๕๖๓๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๕๔๐๐๑

๘ ตุลาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนโรงเรียนเทศบาลวัดบูรพาจารย์

ด้วย นายชำนาญ ศรีวงษ์ รหัสประจำตัว ๕๖๕๒๑๐๒๐๐๑๔ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการบริหารการศึกษานบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต ๑-๕ โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยกับประชากร และกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ธีระวัฒน์ เข็มแสง)

รองคณบดี รักษาการแทนคณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์ ๐-๔๓๗๒-๒๐๑๔๓๖ ๐๖๓

ที่ ศธ 04026.067 / พิเศษ

โรงเรียนบ้านตุ้มใหญ่

อ. บ้านไผ่ จ. ขอนแก่น 40110

23 มีนาคม 2559

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินผลโครงการ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

ด้วยข้าพเจ้า นายชำนาญ ศรีวงษ์ ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านตุ้มใหญ่ กำลังศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ได้ทำการวิจัยเรื่อง “รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1-5 โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และได้ทำการทดลองใช้รูปแบบฯ ตามโครงการ “บวร” ร่วมพัฒนาการศึกษาโรงเรียนบ้านตุ้มใหญ่ เสร็จสิ้นแล้ว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านอนุญาตให้บุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินโครงการดังกล่าว ดังต่อไปนี้

1. ดร. วิชัย กันทาชนศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2
2. ดร. ธนพร นฤนาทวัฒนาศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2
3. นางจิระภา ธรรมนำศีล ศึกษาานิเทศก์ชำนาญการพิเศษสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

ซึ่งจะไปทำการประเมินผลการใช้รูปแบบฯตามโครงการ ในวันที่ 28 มีนาคม พ.ศ. 2559 ที่โรงเรียนบ้านตุ้มใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายชำนาญ ศรีวงษ์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านตุ้มใหญ่

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นายชำนาญ ศรีวงษ์
วันเดือนปีเกิด	วันที่ 30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2504
สถานที่เกิด	เลขที่ 123 หมู่ที่ 1 บ้านเมืองเพี้ย ตำบลเมืองเพี้ย อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น 40110
ที่อยู่ปัจจุบัน	เลขที่ 156 หมู่ที่ 12 บ้านหนองน้ำใส ตำบลหนองน้ำใส อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น 40110
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดู่ใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านดู่ใหญ่ หมู่ที่ 4 บ้านดู่ใหญ่ ตำบลเมืองเพี้ย อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น 40110
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2535	ศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
พ.ศ. 2545	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ. 2560	ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม